

COLLEEN McCULLOUGH

THE SUMMER
SWALLOW

COLLEEN McCULLOUGH

PASĂREA SPIN

Volumul 2

Traducere de Gicuța Nistor Cobuz

Coperta de Vasile SOCOLIUC

Copyright © by Colleen McCullough

*Published by arrangement with
Harper & Row, Publishers, Inc.*

Dasărea spin

Colleen McCullough

Editura "MIRON"

ISBN 973-95056-0-0

CINCI

1938-1953 Fee

XIV

Nedorind ca cineva să știe de reîntoarcerea ei, Meggie călători spre Drogheda cu mașina de poștă a bătrînului Bluey Williams, cu Justine așezată comod într-un coș, lîngă ea. Bluey era încîntat să o revadă și curios să știe ce a mai făcut în ultimii patru ani, dar, pe măsură ce se apropiau de fermă tăcu, ghicindu-i dorința de a reveni acasă în liniște.

Înapoi la vegetația maro-argintie, înapoi la praf, înapoi la minunata puritate a Queensland-ului de nord, de care-i fusese atît de dor. Aici nimic nu se grăbea să prolifereze, și nimic nu se grăbea să decadă pentru a face loc la altceva; exista numai o rotire înceată și inevitabilă, ca aceea a constelațiilor. Canguri mai mulți ca niciodată. Minunate tufe de glicină, simetrice, cît vedeai cu ochii. Papagali zburînd în valuri roz pe deasupra camionului. Păsări Emu, în alergare. Iepuri țopăind în drum, ca niște mingi de puf alb. Scheletele carbonizate ale copacilor morți, ridicîndu-se din iarbă. Miraj de pădure la linia orizontului, în timp ce străbăteau cîmpia Dibban-Dibban; copaci tăiați de linii albastrii, de parcă ar fi dorit să spună că nu sînt adevărați. Sunetele pe care le-a dorit atît de mult și de care nu-și imaginase niciodată că-i va fi dor, ciorile care croncăneau dezolant. Văluri cețoase de praf, purtate de vînturile toamnei ca o ploaie murdară. Și iarbă, iarbă argintie-bej, iarba din Nord-Vest, întinzîndu-se pînă la ceruri, ca o binecuvîntare.

Drogheda, Drogheda! Eucaliptii și arborii de piper, adormiți, forfotind de albine. Curți de fermă și clădiri galbene, întinse pajiști verzi în jurul casei, flori de toamnă în grădină, iederă și cîrciumărese, margarete și dalii, gălbenele, crizanteme, trandafiri, trandafiri. Pietrișul din

curtea interioară, doamna Smith privind uluită, apoi rîzînd, plîngînd, Minnie și Cat alergînd cu brațele întinse, vechi lanțuri, care-i încorsetau inima. Drogheda era ACASĂ și aici îi va fi inima, pentru tot restul vieții.

Fee ieși să vadă pentru ce se agită lumea.

- Bună ziua mamă. Am venit acasă.

Ochii verzi nu-și schimbară expresia, dar emoția sufletului Meggie o simți și o înțelese. Mama ERA bucuroasă; numai că nu știa cum să o arate.

- L-ai părăsit pe Luke? întrebă Fee, considerînd că doamna Smith și fetele erau la fel de îndreptățite să știe, ca și ea.

- Da. Nu mă mai întorc la el. El nu a vrut să facă o casă, nu-și dorește copiii și nici pe mine.

- Copiii?

- Da. O să mai am un copil.

Ooouri și aaauri din partea servitoarelor, iar Fee exprimîndu-și gîndurile cu o voce măsurată, dincolo de care se simțea bucuria.

- Dacă el nu te vrea, te-ai gîndit bine să vii acasă. Noi putem să avem grijă de tine.

Din nou în camera ei, care dădea spre padocuri și grădini. Iar alături, o cameră pentru Justine și copilașul care va veni. Oh, era atît de bine să fii din nou acasă!

Și Bob s-a bucurat să o vadă. Semăna din ce în ce mai mult cu Paddy, parcă se mai încovoiasă puțin și soarele îl uscaseră. Aveau aceiași blîndețe și tărie de caracter, dar, poate pentru că nu era precursorul unei familii numeroase, nu avea acea căldură paternă a lui Paddy. Și semăna și cu Fee. Liniștit, introvertit, nu-și exprima sentimentele sau opiniile. Trebuie să aibă cam treizeci și cinci de ani, gîndi Meggie surprinsă - și totuși nu era însurat. Apoi veniră Jack și Hughie, două copii ale lui Bob, fără să aibă însă autoritatea lui, urîndu-i bun venit

cu zîmbete timide. Asta trebuie să fie, sînt toți atît de timizi, reflectă ea; sînt timizi din cauza pămîntului, pentru că pămîntul nu are nevoie de vorbe și grijă socială. Are nevoie exact de ceea ce ei îi dau, dragoste nerostită și devotament total.

În seara aceea toți bărbații Cleary erau acasă, pentru a descărca un camion adus de Jims și Patsy de la Magazinele AML-F, din Gilly.

- N-am mai văzut atîta secetă, Meggie, spuse Bob. Nu am avut un strop de ploaie de doi ani. Și iepurii sînt un blestem mai mare decît cangurii; mănîncă mai multă iarbă decît oile și iepurii, la un loc. O să încercăm să hrănim oile cu mîna, dar știi cum sînt oile.

Știa Meggie foarte bine cum erau oile. Proaste, incapabile să înțeleagă chiar și trucurile necesare pentru a supraviețui. Dacă animalele au avut puțin creier, după ce au fost create de Dumnezeu, acesta a dispărut cu totul la aristocratele producătoare de lînă. Oile nu mîncău nimic altceva decît iarbă, sau nutreț obținut tot din mediul în care trăiau. Dar nu erau suficiente mîini de lucru, pentru a hrăni oile cu mîna, erau peste o sută de mii de ol.

- Mă puteți folosi și pe mine, spuse ea.

- Poți să ne ajuți? Ne eliberezi un muncitor care poate prepara nutrețul, Meggie.

Ținîndu-se de cuvînt, gemenii s-au întors acasă pentru totdeauna. La paisprezece ani au plecat de la Riveview și au venit acasă într-un suflet. Erau deja, copii din tinerețe ale lui Bob, Jack și Hughie, înlocuind treptat flanelul cu veșnica uniformă de păstor: pantalonii albi strîmți, cămăși albe, pălării de fetru cu borul larg și cizme înalte, strînse în elastic la gleznă, fără tocuri. Numai o mînă de aborigeni, din Gilly, îi maimuțăreau pe cowboii americani, cu cizme cu toc și kilograme de haine pe ei.

Pentru un om al stepei, o astfel de ținută însemna o afectare fără sens, parte a unei alte culturi. Un australian nu putea merge prin marea câmpie "neagră" în cizme cu toc. Iar îmbrăcămintea și pălăria erau mult prea incomode și grele în căldura aceea.

Iapa castanie și murgul negru muriseră; grajdurile erau goale. Meggie insistă că este mulțumită cu un cal de muncă, dar Bob plecă la Martin King și-i cumpără doi cai de rasă; o iapă crem cu coada și coama maro și un cal maro. Oarecum, pierderea iepei castanii o duru pe Meggie mai mult chiar decât despărțirea de Ralph, era o reacție întârziată; ca și cum, faptul în sine al plecării lui, era mai bine conturat. Dar se simțea atât de bine să fie din nou în padocuri, să călărească urmată de câini, să înghită praful din urma unei turme de oi oarbe, să privească cerul, păsările, pământul.

Era o secetă cumplită. Meggie își amintea că iarba Droghedei reușise să supraviețuiască secetelor, dar aceasta era cu totul diferită. Iarba era neuniformă; printre smocuri se vedeau pete de pământ, crăpat într-o rețea fină de fisuri, deschizându-se ca niște guri flămânde. Marea majoritate se datorau iepurilor. În cei patru ani, de când plecase ea, parcă se înmulțiseră peste orice limită, deși, credea ea, ei fuseseră la fel de răi și în ceilalți ani. Se părea totuși că peste noapte numărul lor depășise limita de saturație. Erau peste tot și tot ei mîncău și prețioasa iarbă.

Învăță să pună capcane pentru iepuri, detestînd într-un anume fel să vadă micile animale prinse în dinții de fier, dar fiind în același timp și ea un om al pământului, înțelegea că trebuie să facă asta. Să ucizi în numele supraviețuirii, nu însemna să fii crud.

- Bată-l Dumnezeu pe ăla care a adus primii iepuri din Anglia, spunea Bob cu amărăciune.

Aceia nu erau prin naștere australieni și sentimentalismul lor de import dereglase complet echilibrul ecologic al continentului, ceea ce oile și vacile nu făcuseră, pentru că ele pășteau științific, chiar de cînd au fost aduse pentru prima oară. Nu exista nici un animal de pradă australian care să reducă numărul iepurilor, iar vulpile de import nu rezistau. Omul trebuia să fie celălalt factor de control și distrugere, dar erau prea puțini oameni și prea mulți iepuri.

Cînd Meggie a început să fie prea greoaie pentru a mai călări, își petrecea zilele la bucătărie, cu doamna Smith, Minnie și Cat, cosînd și împletind pentru micuțul care se războia cu ea. Întotdeauna se gîndise la copil ca la *EL* și simțea cum face parte din ea, într-un fel pe care nu-l simțise cu Justine; nu-i era rău, nu era deprimată, îi făcea o adevărată plăcere să-l poarte în pîntec. Poate că Justine era în mare parte răspunzătoare pentru starea ei de acum; acum că micuța se transforma dintr-un copil fără minte, într-o fetiță extrem de inteligentă, Meggie era din ce în ce mai mult fascinată de evoluția copilului. Multă vreme a fost indiferentă față de Justine, dar acum își dorea să-și reverse toată dragostea asupra fiicei sale, să o strîngă în brațe, să o sărute, să rîdă și să se joace cu ea. Simțea un adevărat șoc să fie refuzată în mod politic, dar asta i se întîmpla, ori de cîte ori încerca.

Cînd Jims și Patsy se întoarseră de la Riverview, doamna Smith se gîndise că-i va avea din nou sub aripa ei ocrotitoare, apoi veni dezamăgirea, cînd trebui să le cedeze padocurile, unde ei își petreceau mai tot timpul. Așa că, doamna Smith se aplecă cu toată dragostea asupra micuței Justine, dar se trezi la fel de dur îndepărtată, ca și Meggie. Era evident că Justinei nu-i plăcea deloc să fie sărutată, îmbrățișată și nu dorea să se

joace.

Începu să meargă și să vorbească devreme, la nouă luni. Imediat ce se văzu pe propriile picioare și stăpînind destul de bine limbajul, începu meticolos să facă exact numai ceea ce dorea ea și cum dorea ea. Nu că ar fi fost un copil zgomotos, sau obraznic; pur și simplu numai pentru că era făcută dintr-un metal foarte tare. Meggie nu știa nimic despre gene, dar și dacă ar fi știut, tot nu ar fi putut aprecia exact ponderăa de sînge al amestecului între Clary, Armstrong și O'Neill. Rezultatul era evident un copil cu foarte multă personalitate. Dar cel mai dezarmant lucru, era refuzul încăpățînat al Justinei să zîmbească, sau să rîdă. Toată lumea de la Drogheda făcea tumbe numai să-i smulgă un cît de mic zîmbet, dar nimeni nu avea succes. Dacă era vorba de o solemnitate înnăscută, atunci un lucru era sigur, fetița o depășea pe bunica ei.

La întîi octombrie, cînd Justine împlinea exact șaisprezece luni, s-a născut la Drogheda și fiul lui Meggie. A venit cu aproape patru luni mai devreme, cînd nu-l aștepta nimeni; au fost două sau trei contracții dureroase, s-a rupt apa și copilul s-a născut în prezența doamnei Smith și a lui Fee, la cîteva minute după ce au chemat doctorul. Meggie nici nu a avut timpul necesar pentru dilatație. Durerea a fost minimă, chinul atît de rapid, încît parcă nici n-ar fi existat; în ciuda rupturilor pe care le- a avut Meggie, pentru oă fiul ei a fost atît de grăbit să vină pe lume, Meggie se simțea minunat. Deși pentru Justine nu a avut un strop de lapte, acum sîinii abundau. Nu mai era nevoie de sticlute și cutii de Lactogen.

Și copilul era atît de frumos! Lung și suplu, cu un puf de păr pe cap, cu ochi albaștri vioi, care nu dădeau vreun semn că se vor schimba mai tîrziu. Cum să se

schimbe? Erau ochii lui Ralph, așa cum avea și mâinile lui Ralph, nasul și gura lui Ralph, chiar și picioarele lui Ralph. Meggie nu era lipsită de principii și-i era recunoscătoare lui Luke, pentru că avea aproape aceeași statură și același ten cu Ralph. Dar mâinile, sprâncenele, forma degetelor de la mâini și picioare; aveau atât de mult din Ralph și nimic din Luke. Mai bine ca nimeni să nu-și amintească de nici unul din cei doi bărbați.

- Te-ai hotărât cum o să-l numești? întrebă Fee; părea să o fascineze nou-născutul.

Meggie o privea ținându-l în brațe și-i era recunoscătoare. Mama o să iubească din nou; oh, poate nu așa cum îl iubise pe Frank, dar măcar va simți ceva.

- O să-i spun Dane.

- E un nume ciudat! De ce? Este un nume de familie la O'Neill? Eu credeam că ai terminat cu ei?!

- Nu are nici o legătură cu Luke. Acesta este numele *LUI*, nu are nici o legătură cu nimănui. Urăsc numele de familie; e ca și cum ai dori o bucată din cineva într-o altă persoană. Justinei i-am spus așa pur și simplu pentru că mi-a plăcut numele, iar lui Dane am să-i spun așa din aceleași motive.

- Să știi că sună frumos, recunosc Fee.

Meggie tresări; sinii îi erau prea plini.

- Mai bine mi-l dai puțin, mamă. Oh, sper să-i fie foame! Și sper ca Bluey să-și amintească să-mi aducă pompa pentru sini. Dacă nu, va trebui să mergi dumneata la Gilly.

Îi era foame; trăgea atât de tare că o durea. Privindu-i ochii închiși conturați de genele auriu închis, sprâncenele pufoase, gurița care acum era ocupată, Meggie îl iubi atât de mult, încât simți o durere mai mare decât cea pe care i-o provoca micuțul.

"El îmi este destul; trebuie să-mi fie suficient, nu mai

vreau nimic. Dar, pe Dumnezeu, Ralph de Bricassart, pe Dumnezeu pe care-l iubești mai mult decît pe mine, nu vei ști niciodată ce am furat de la tine - și de la *EL*. N-am să-ți spun niciodată despre Dane. Oh, copilășul meu! Așezînd pernele pentru ca el să stea mai comod, îl luă în brațe și-i privi fața mică, perfect conturată. Copilul meu! Ești al meu și nu te voi da niciodată nimănui. Cu atît mai puțin tatălui tău, care este preot și nu-ți poate recunoaște existența. Nu-i așa că-i minunat?"

Vaporul acostă la Genova la începutul lui aprilie. Arhiepiscopul Ralph intra în Italia în plină primăvară mediteraneană și luă trenul spre Roma. Dacă ar fi dorit, l-ar fi putut aștepta o mașină a Vaticanului, cu un șofer, dar îi era teamă să simtă din nou aproape de el Biserica; dorea să amîne momentul cît de mult putea. Orașul Etern. Într-adevăr asta era, gîndi în timp ce privea pe geamul taxiului domurile cu turle, piețele pline de porumbei, ambițioasele fîntîni; Coloanele romane, care aveau rădăcinile adînc îngropate în secole. Ei bine, pentru el acum, toate erau superflue. Ceea ce mai conta pentru el, era acea parte a Romei numită Vatican, cu somptuoasele camere publice, cu somptuoasele camere private.

Un călugăr dominican îmbrăcat în robă crem cu negru, îl conduse pe culoarele de marmoră, printre statui de bronz demne de un muzeu, printre tablouri de Giotto, Raphael, Botticelli, Fra Angelico. Era în camera de primire a unui Cardinal mare și, fără-ndoială, bogata familie di Contini-Verchese, cheltuisese mult pentru a-i face o ambianță plăcută augustei lor rude.

Într-o cameră de fildeș și aur, bogat colorată din pricina tapițeriilor și a tablourilor, a covoarelor franțuzești și a mobilierului, avînd peste tot pete de roșu, stătea

Vittorio Scarbanza, Cardinal di Contini-Verchese. Mîna rotundă și pufoasă, pe care strălucea inelul de Cardinal cu rubin roșu, era întinsă spre el, în semn de bun sosit; bucuros că trebuia să stea cu ochii în jos, Arhiepiscopul Ralph traversă camera, îngenunche, luă mîna și sărută inelul. Își lipi obrazul de mînă, știind că nu poate minți, deși a avut acest gînd pînă în momentul în care buzele au atins inelul, acel simbol al puterii spirituale, al autorității temporare.

Cardinalul Vittorio puse cealaltă mînă pe umărul aplecat, făcu un semn călugărului și acesta ieși, apoi, cînd ușa se închise, trecu mîna de pe umăr în păr, o opri, apoi mîngîie fruntea pe care o vedea numai pe jumătate. Se schimbase, foarte curînd nu va mai fi deloc brunet ci argintiu. Spatele aplecat se încordă, Arhiepiscopul Ralph se îndreptă și privi direct fața stăpînului său.

Ah, se petrecuse o schimbare! Gura era mai mică, cunoscuse durerea și era mai vulnerabilă; ochii, atît de frumoși la culoare, formă și contur, erau totuși complet diferiți de ochii pe care și-i amintea. Cardinalul Vittorio a fost întotdeauna convins că ochii lui Isus erau albaștri, ca al lui Ralph: calmi, departe de ceea ce vedeau și deci capabili să vadă tot, să înțeleagă tot. Dar poate că își imaginase greșit totul: cum putea cineva să simtă pentru toți oamenii, să sufere pentru întreaga omenire cînd aceasta nu putea fi privită în ochi?

- Vino Ralph, stai jos.

- Eminență, vreau să mă confesez.

- Mai tîrziu, mai tîrziu! Întîi stăm de vorbă, vorbim în engleză. În zilele noastre sînt urechi peste tot. Stai jos, Ralph, te rog. Oh, îmi pare atît de bine că te văd! Am simțit lipsa sfatului tău înțelept, a rațiunii tale, darul tău de a fi o companie perfectă. Nu mi-au putut da unul nici pe jumătate ca tine.

Simți schimbarea, trecerea spre formalism, simți cum creierul alegea fraze deja formate; mai mult decît alții, Ralph de Bricassart știa cum se schimbă omul în anumite tovărășii, mai ales în limbaj. Nu era pentru toate urechile engleza fluentă și familiară folosită acum. Se așeză deci, nu prea departe și chiar în fața cardinalului îmbrăcat în roșu aprins, un roșu care făcea parcă o aură pe marginea veșmîntului.

Grija disperată pe care o avusese timp de mai multe săptămîni, păru să-i cedeze; se întrebă de ce se temuse de această întîlnire atît de mult, cînd fusese sigur în inima sa, că va fi înțeles și iertat. Dar nu aceasta era problema, nu, deloc. Era sentimentul de vinovăție pe care-l avea pentru că eșuase, pentru că se dovedise a fi mai puțin decît aspirase, pentru că dezamăgise un om care-l iubise, extrem de bun și un adevărat prieten. Vina de a fi în prezența unui om curat, cînd el însuși nu mai era curat.

- Ralph, sîntem preoți, dar sîntem și ceva mai mult decît atît; ceva cu care ne-am născut, înainte de a fi preoți, de care nu putem scăpa, în ciuda încercărilor noastre. Sîntem bărbați, avem toate slăbiciunile și eșecurile pe care le au toți ceilalți bărbați. Nimic din ce-mi vei spune nu-mi va schimba părerea pe care mi-am format-o despre tine, nimic nu mă va face să te iubesc mai puțin.

Știu de mai mulți ani că ai reușit să dobîndești înțelegerea slăbiciunii ascunse pe care o avem, să înțelegi faptul că și noi sîntem oameni, dar în toți acești ani am știut că la un moment dat o vei simți din plin pe pielea ta, pentru fiecare dintre noi am simțit-o. Chiar și Sfîntul Părinte, care este cel mai umil și mai uman dintre noi.

- Mi-am călcat jurămîntul, Eminență. Asta nu se iartă ușor. Este un sacrilegiu.

- Ai încălcat jurământul sărăciei cu mulți ani în urmă, când ai acceptat moștenirea de la Mary Carson. Ți-a mai rămas castitatea și supunerea, nu-i așa?

- Înseamnă că le-am încălcat pe toate trei, Eminență.

- Mi-ar place să-mi spui Vittorio, cum îmi spuneai odată. Nu sînt nici șocat, Ralph, nici dezamăgit. Este voința domnului nostru Isus Cristos și cred că, ai avut o lecție care nu se poate învăța în situații mai puțin distructive. Dumnezeu este misterios, motivele *LUI* sînt peste puterea noastră de înțelegere. Dar cred că ceea ce ai făcut, nu a fost făcut cu ușurință, nu te vād încălcînd jurămintele, ca și cum ar fi ceva fără valoare. Te cunosc foarte bine. Știu că ești mîndru, că ești îndrăgostit de Ideea de a fi preot, ești foarte conștient de unicitatea ta. Este posibil să fi avut nevoie de această lecție deosebită, pentru a înțelege că, înainte de toate, ești om și prin urmare, nu ești unic, așa cum credeai. Nu așa stau lucrurile?

- Da. Nu aveam umilință și cred că, într-un anumit fel, aspirom să fiu însuși Dumnezeu. Am păcătuit în modul cel mai grav și fără de scuză. Nu mă pot ierta nici eu, cum mai pot să sper iertarea divină?

- Mîndria Ralph, *MÎNDRIA!* Nu stă în puterea ta să ierți, încă nu ai înțeles asta? Numai Dumnezeu poate ierta, numai Dumnezeu! Și El va ierta, dacă există căință sinceră. A iertat păcate mult mai mari, ale unor sfinți mult mai importanți, știi doar, și a iertat și nemernici răi. Crezi că Prințul Lucifer nu este iertat? A fost iertat chiar din momentul răzvrătirii sale. Soarta lui de conducător al ladului, este dorința sa, nu a lui Dumnezeu. Nu a spus el asta? "Mai bine să conduci în lad, decît să fii servitor în Rai!" Pentru că nu-și putea domina mîndria, nu putea suporta să-și subjuge voința *VOINȚEI ALTCEUIA*, chiar dacă acel altcineva era *ÎNSUȘI DUMNEZEU*. Nu vreau să

te văd făcînd aceeași greșeală, dragul și bunul meu prieten. Umilința era singura calitate, care-ți lipsea și numai această calitate face un om mare. Pînă nu vei lăsa în seama Domnului problema iertării, nu vei ajunge să știi ce înseamnă umilința.

Fața lui puternică se contractă.

- Da, știi că ai dreptate. *TREBUIE* să accept ceea ce sînt, fără să pun asta la îndoială, să lupt numai pentru a fi mai bun, fără să mă mîndresc cu ceea ce sînt. Mă căiesc, prin urmare mă voi confesiona și voi aștepta iertarea. *MĂ CĂIESC AMARNIC!* Oftă; ochii îi trădau conflictul interior pe care nu îl puteau arăta cuvintele lui măsurate, cel puțin nu în această cameră. Și totuși, Vittorio, într-un fel, nu puteam face nimic altceva.

Ori aș fi distrus-o pe ea, ori mă ruinam eu. Atunci nu păream să am de ales, pentru că într-adevăr o iubesc. Nu a fost vina ei că eu nu am dorit niciodată că această dragoste să se extindă și pe plan fizic. Soarta ei a devenit mai importantă decît a mea, înțelegi? Pînă în acel moment eu mă așezasem întotdeauna pe primul plan, mai important decît ea, pentru că eu eram preot, iar ea era o ființă mai puțin importantă. Dar, mi-am dat seama că eu sînt răspunzător pentru ceea ce este ea acum... Trebuia să renunț la ea cînd era un copil, dar nu am făcut-o. Am păstrat-o în inimă și ea a știut asta. Dacă într-adevăr renunțam la ea, ar fi știut și ar fi devenit un om pe care eu nu-l puteam influența. Zîmbi. Vezi, am multe lucruri pentru care să mă căiesc. Am încercat o mică creație numai a mea.

- Este Trandafirul?

Capul se ridică; Arhiepiscopul Ralph privi la tavanul prețios cu intarsii baroce și la candelabrul de Murano.

- Putea fi altcineva? Ea este propria-mi încercare de creație.

- Și ea va fi bine, vreau să spun Trandafirul? Nu i-ai făcut mai mult rău cu asta, decît dacă o renegai?

- Nu știu, Vittorio. Aș vrea să știu! Atunci ăsta părea singurul lucru care trebuia făcut. Nu am darul de a vedea în viitor și implicarea emoțională te face un prost judecător. Și pe urmă,... pur și simplu s-a întîmplat! Dar cred că ea avea nevoie mai mult de ceea ce i-am dat, de recunoașterea identității ei ca femeie. Nu vreau să spun că *EA* nu știa că este femeie, vreau să spun că *EU* nu știam asta. Dacă aș fi întîlnit-o cînd era deja femeie, lucrurile ar fi fost altfel, dar o cunosc de mulți ani, de cînd era copil.

- Pari destul de infatuat, Ralph, nu ești încă pregătit pentru iertare. Doare, nu-i așa? Doare că ai putut să fii deștul de uman ca să fii dominat de o slăbiciune umană. Chiar ai făcut totul într-un atît de înalt spirit de auto-sacrificiu?

Tresărind privi în ochii închiși la culoare și se văzu reflectat în ei, ca doi omuleți gemeni, de proporții nesemnificative.

- Nu, răspunse. Sînt bărbat și ca bărbat am descoperit o plăcere pe care nici nu o visam că există. Nu știam că o femeie poate simți așa, nici că poate fi sursa unei bucurii atît de profunde. Îmi doream să n-o mai părăsesc, nu numai din pricina trupului ei, ci pur și simplu pentru că-mi plăcea să fiu cu ea - să vorbesc cu ea, nu, nu să vorbesc cu ea, să mănînc mîncarea pe care o făcea, să-i zîmbesc, să-i împărtășesc din gînduri. O să-mi fie dor de ea, cît timp voi trăi.

Pe fața aceea ascetă era ceva care-i amintea fără putință de tăgadă de fața lui Maggie în momentul despărțirii; parcă vedea cum se eliberează de o povară spirituală, hotărîrea de a merge mai departe în ciuda greutăților, a durerilor, a suferințelor. Ce știa oare

cardinalul în mătase roșie, a cărei singură dimensiune umană părea să fie languroasa-i pisică abisiniană?

- Nu mă pot căi pentru ceea ce am simțit împreună cu ea în acest fel, continuă Ralph când văzu că Eminența Sa nu vorbește. Mă căiesc pentru că mi-am încălcat jurămintele religioase, care erau la fel de solemne și de care eram legat cu viața. Niciodată nu mă voi putea apropia de îndatoririle mele de preot în această lumină, cu același zel. De asta mă căiesc amarnic. Dar Meggie?

Privirea de pe fața lui când îi rosti numele, îl făcu pe Cardinalul Vittorio să întoarcă repede capul și să lupte cu gândurile sale pe un alt teren.

- Să mă căiesc pentru că o iubesc pe Meggie, asta ar însemna să o ucid. Își trecu obosit mîna peste ochi. Nu știu dacă mă exprim coerent, sau măcar dacă sînt aproape de ceea ce vreau să spun. Nu cred că în această viață, voi putea exprima corect ceea ce simt eu pentru Meggie. Se aplecă înainte și Cardinalul se întoarse spre el, privi cele două reflexii ale sale crescînd încet. Ochii lui Vittorio erau ca două oglinzi; returnau ceea ce vedeau și nu permiteau nici o secundă de reflexie a ceea ce se petrecea dincolo de ei. Ochii lui Meggie erau exact invers; se deschideau spre profunzime, din ce în ce mai mult, pînă ajungeau la suflet. Spuse:

- Meggie este o binecuvîntare. Ea este pentru mine un lucru sfînt, un alt fel de jurămint sacru.

- Da, înțeleg, oftă Cardinalul. Este bine dacă simți așa. Cred că în ochii Domnului nostru asta ar atenua din marele păcat. Pentru binele tău, ar trebui să te confesezi Părintelui Giorgio, nu Părintelui Guillermo. Părintele Giorgio nu-ți va interpreta greșit sentimentele și gândurile. El va vedea adevărul. Părintele Guillermo este mai puțin receptiv și s-ar putea să se îndoiască de adevărata ta

păreră de rău. Un zîmbet abia perceptibil îi trecu pe față, ca o umbră. Și ei sînt bărbați, Ralph, cei care aud confesiunile celor mai mari în grad decît ei. Să nu uiți asta cît timp vei trăi. Numai în îndatoririle preoțești se comportă ca supuși ai Domnului. În rest, sînt oameni, bărbați. Iertarea pe care o invocă vine de la Dumnezeu, dar urechile care aud și judecă, aparțin omului.

Se auzi o bătaie în ușă; Cardinalul Vittorio așteaptă în liniște ca tava de ceai să fie așezată pe măsută.

- Vezi Ralph, de cînd am fost în Australia, am rămas un veșnic supus al obiceiului ceaiului de după amiază. Îl prepară destul de bine în bucătăria mea; deși nu chiar de la început, pînă au învățat să-l facă. Întinse mîna, în timp ce Arhiepiscopul Ralph se îndrepta spre ceainic. Ah, nu, am să torn singur. Mă amuză să o fac pe "mama".

- Am văzut multe veșminte negre pe străzi, la Genova și la Roma, spuse Arhiepiscopul privindu-l cum toarnă.

- Gărzile speciale ale Ducelui. Ne așteaptă vremuri foarte grele, dragul meu Ralph.

- Sfîntul Părinte ține morțiș să nu existe rupturi între Biserică și Guvernul Italian și are dreptate. Indiferent de ce se va întîmpla, noi trebuie să fim liberi să ne educăm supușii, chiar dacă un război va însemna că supușii noștri se vor împărți în tabere și se vor lupta unii cu alții, în numele unui Dumnezeu Catolic. Oriunde vor fi inimile și emoțiile noastre, noi trebuie să ne străduim să ținem Biserica departe de ideologiile politice și de gîlcevele internaționale. Am dorit să vii aici, pentru că am încredere că fața ta nu trădează ceea ce gîndești, indiferent de ce-ți vîd ochii și pentru că ai cea mai bună atitudine diplomatică, pe care-am întîlnit-o vreodată.

Arhiepiscopul zîmbi amar.

- Îmi împingi înainte cariera, în ciuda mea, nu-i așa? Mă întreb ce s-ar fi întîmplat cu mine, dacă nu te

întîlneam?

- Oh, ai fi devenit Arhiepiscop de Sydney, un post bun și important, spuse Eminența Sa cu un zîmbet larg. Dar căile vieților noastre nu sînt în mîinile noastre. Noi doi ne-am întîlnit, pentru că acest lucru trebuia să se întîmple, așa cum trebuie să lucrăm împreună acum, în slujba Sfîntului Părinte.

- Nu văd nici un succes la capătul drumului, spuse Arhiepiscopul Ralph. Cred că rezultatul va fi așa cum este întotdeauna, un rezultat al unei situații imparțiale. Nimeni nu ne va iubi, toți ne vor condamna.

- Știu asta, știe și Sfîntul Părinte. Dar nu putem face altfel. Și nu ne împiedică nimeni să ne rugăm, în intimitate, pentru căderea Marelui Duce și a. Führerului, nu?

- Chiar crezi că va fi război?

- Nu văd nici o posibilitate de a-l evita.

Pisica Eminenței Sale sări din colțul unde dormea, direct în poala purpurie, destul de stîngaci, pentru că era destul de bătrînă.

- Ah, Sheba! Salută-l pe vechiul tău prieten Ralph, pe care-l preferai în locul meu.

Ochii galbeni, satanici, îl priviră elegant pe Arhiepiscopul Ralph și se închiseră în semn de salut. Amîndoi rîseră.

Drogheda avea aparat de radio. Progresul a ajuns în sfârșit și la Gillanbone, sub forma unei Companii De Radio Australiene și cu timpul s-au făcut și linii adiționale pentru divertisment. Ca obiect, era destul de urât, o casetă de lemn care era așezată pe o măsuță în salon, bateria de la care se alimenta era ascunsă dedesubt.

În fiecare dimineață doamna Smith, Fee și Meggie, îl deschideau ca să asculte știrile din districtul Gillanbone și vremea și în fiecare seară, Fee îl deschidea ca să asculte știrile naționale. Cît era de ciudat să fii deodată legat de restul lumii; să auzi despre inundații, incendii, ploi, de pe întregul țării și despre neliniștitoarele vești politice din Australia și Europa, fără să- l mai aștepți pe Bluey Williams și ziarele lui depășite.

Cînd știrile naționale au anunțat în dimineața zilei de vineri 1 septembrie, că Hitler a invadat Polonia, numai Fee și Meggie erau acasă și nici una dintre ele nu au dat celor auzite nici o importanță. De luni de zile făceau speculații; pe urmă, Europa era la capătul lumii. Nu avea nici o legătură cu Drogheda, care era centrul universului. Dar duminică 3 septembrie, toți bărbații erau acasă și- l ascultară pe Părintele Watty Thomas, la slujba de duminică și toți fură interesați de Europa. Nici Fee, nici Meggie nu se gîndiseră să le spună vestea vineri.

Ca de obicei, radioul fu deschis și în acea seară, pentru știrile naționale. Dar în locul tonului rece, cu accent de Oxford, a crainicului care vorbea de obicei, auziră vocea caldă cu accent australian a Primului Ministru, Robert Gordon Menzies.

- Frați australieni. Este de datoria mea să vă informez, în mod oficial, că datorită invadării Poloniei de

către Germania, Marea Britanie a declarat război Germaniei și, în consecință, Australia este în stare de război... S-ar putea ca ambițiile lui Hitler să nu fie acelea de a uni toți germanii din întreaga lume, ci, de a aduce sub comanda sa cât mai multe țări care pot fi supuse cu forța. Dacă această situație va continua, nu va exista securitate în Europa și nici pace în lume... Nu există nici o îndoială asupra locului pe care-l va ocupa Marea Britanie, iar alături de ea vor sta toate popoarele lumii britanice... Puterea noastră, ca și cea a Țării Mame, va fi cel mai bine asigurată dacă producția voastră va continua, menținând angajată forța de muncă și o dată cu ea, toată puterea noastră. Știu că, în ciuda emoțiilor prin care trecem, Australia va merge pînă la capăt. Să dea Domnul, în mila Lui, să putem elibera curînd lumea de agonia ei.

Urmă o tăcere prelungă în salon, întreruptă de comunicatul lui Neville Chamberlain către poporul britanic; Fee și Meggie îi priveră pe bărbați.

- Dacă-l numărăm și pe Frank, sîntem șase, spuse Bob rupînd tăcerea. Toți muncim pămîntul, în afară de Frank, ceea ce înseamnă că nu ne vor lăsa să ne înrolăm. Din oamenii pe care-i avem la fermă, cred că șase vor dori să se înroleze și doi vor dori să stea.

- Eu vreau să plec, spuse Jack cu ochii strălucind.

- Și eu, se repezi și Hughie.

- Și noi, spuse Jims în numele lui și a tăcutului Patsy.

Dar toți îl priveau pe Bob, care era șeful.

- Trebuie să fim rezonabili, spuse el. Lîna este o materie primă importantă pe timp de război și nu numai pentru haine. Este folosită și la împachetarea muniției și explozibilului și pentru o mulțime de alte lucruri, de care sînt convins că nu prea știm mare lucru. În plus, avem și carne pentru hrană și produsele din seu de oaie, toate sînt importante pe timp de război. Așa că, nu putem lăsa

Drogheda să se descurce singură, indiferent de ce ne- ar place nouă să facem. În timp de război este greu să găsești oameni la muncă și vom pierde o parte din ei. Seceta a ajuns în al treilea an, ne descurcăm greu cu hrana animalelor. Pentru moment treaba noastră este alci, la Drogheda; nu e prea aventuroasă, în comparație cu altele, dar este la fel de necesară. Ne vom face datoria, atît cum putem, aici.

Fetele bărbatilor se posomorîră, ale femeilor se luminară.

- Și, dacă ține mai mult decît crede Bob cel de fier, întrebă Hughie, dîndu-i Primului Ministru porecla națională.

Bob se gîndi intens, avea fața bătută de vînturi, încrețită de riduri.

- Dacă situația se înrăutățește și durează mai mult, cred că, atîta vreme cît vom avea doi muncitori la fermă, ne vom putea dispensa de doi Cleary, dar asta numai dacă Meggie vrea să se întoarcă la munca din padocuri. Va fi foarte greu oricum, cu seceta asta, dar cred că cinci oameni și Meggie, muncind șapte zile pe săptămînă, putem munci Drogheda. Și totuși, asta ar însemna să-i cerem foarte mult lui Meggie, care are doi copii.

- Dacă acest lucru trebuie făcut, îl facem, Bob, spuse Meggie. Doamna Smith nu se va supăra să-i îngrijească pe Justine și pe Dane. Cînd o să-mi spui că ai nevoie de mine pentru a menține Drogheda la producție maximă, o să intru imediat la padocuri.

- Asta înseamnă că noi doi putem pleca, spuse Jims zîmbind.

- Nu, Hughie și cu mine, se repezi Jack.

- De drept ar trebui să fie Jims și Patsy, răspunse Bob măsurat. Voi sînteți cei mai tineri și cel mai puțin experimentați în munca de fermă, pe cînd ca soldați, noi

toți am fi la fel de lipsiți de experiență. Dar voi doi nu aveți decît șaisprezece ani.

- Dacă lucrurile se complică, vom face șaptesprezece, îndrăzni Jims. Vom arăta mai bătrîni decît sîntem și nu vom avea probleme la înrolare, dacă ne dai o scrisoare semnată și de Harry Gough.

- Ei bine, pentru moment nu pleacă nimeni. Să vedem dacă putem aduce Drogheda la producția maximă, chiar cu seceta asta.

Meggie ieși tăcută din cameră și urcă în camera copiilor. Dane și Justine dormeau. Trecu pe lîngă fiica sa și se opri lîngă fiul ei, privindu-l îndelung.

- Mulțumesc lui Dumnezeu că ești numai un copil, spuse ea.

Trecu aproape un an pînă cînd războiul intră și în universul Droghedei, un an în care, unul după altul muncitorii plecară, iepurii continuă să se înmulțească, iar Bob se bătea din răsputeri să mențină veniturile fermei la un bun nivel pe timp de război. Dar, la începutul lui iunie 1940, ajunse și la ei vestea că Forțele Expediționare Britanice au fost evacuate din Europa, de la Dunkirk din Franța; voluntari din Forțele Imperiale Australiene curgeau cu miile spre centrele de recrutare, printre ei și Jims și Patsy.

Cei patru ani petrecuți în padocuri, pe vînt și ploi, le transformaseră fețele și trupurile gemenilor, îi trecuseră de aerul tineresc, le adînciseră cutele din dreptul ochilor pînă la colțul gurii. Își prezentară scrisorile de recomandare și fură acceptați fără comentarii. Oamenii stepei erau foarte populari. De obicei erau țintași buni, știau să se supună ordinelor și erau rezistenți.

Jims și Patsy se înrolară la Dubbo, dar aveau să stea în tabără la Ingleburn, lîngă Sydney; toată lumea îi

conduse la trenul de poștă în noaptea în care plecară. Cormac Carmichael, fiul mai mic a lui Eden, era în același tren, din aceleași motive și cum se dovedi, avea să stea în aceeași tabără cu ei. Cele două familii își instalară băieții în tren, confortabil, în compartimente de clasa I și stăteau lângă ei stîngaci, dorind să plîngă, să-i sărute pentru a avea o amintire caldă de la ei, dar rămînînd de fapt împietriți de acea atitudine britanică rece față de scenele emotive. Locomotiva cu abur C-36, fluieră monoton, șeful de stație fluieră la rîndul său.

Meggie se aplecă și-i săruta pe cei doi frați pe obraz, apoi îl sărută și pe Cormac, care semăna perfect cu fratele său mai mare Connor; Bob, Jack și Hughie strînseră mîinile tinerilor; singură, doamna Smith, care plîngea, fu aceea care-i sărută și făcu ceea ce toți doreau să facă. Eden Carmichael, soția sa și fiica îmbătrînită, dar frumoasă încă trecură prin aceleași formalități. Apoi toți rămaseră pe peronul gării din Gilly, trenul se scutură și începu să se miște scrîșnind.

- La revedere, la revedere, spuneau toți, fluturînd batistele, pînă cînd trenul se mai văzu ca o dîră de fum pe orizontul roșu de apusul de soare.

Așa cum ceruseră, Jims și Patsy au fost repartizați împreună la Divizia A *NOUA AUSTRALIANĂ* și duși în Egipt, la începutul lui 1941, tocmai la timp pentru a deveni parte a ofensivei Beghazi. Noul sosit, Generalul Erwin Rommel își pusese în minte să termine Axa și să înceapă mari mișcări de trupe de-a lungul Africii de Nord. Și, în timp ce restul forțelor britanice se retrăgeau în grabă din fața trupelor Afrika Korps, spre Egipt, a Noua Divizie Australiană primi ordin să ocupe Tobruk-ul, un avanpost al teritoriului deținut de Axă. Singurul lucru care făcea posibil planul, era acela că se putea încă acționa și pe mare și puteau fi aprovizionați atîta vreme cît

vapoarele britanice se puteau mișca prin Mediterana. Șobolanii din Tobruk au rezistat opt luni, au fost supuși unui atac după atac, pentru că Rommel arunca totul în luptă, dar nu vroia să-i miște din loc.

- Știți de ce sînteți aici? Întrebă soldatul Col Stuart, umezind o hîrtie ca să-și ruleze o țigară.

Sergentul Bob Malloy își ridică pălăria pe vîrfurile capului pentru a i se citi întrebarea pe sub bor.

- La dracu, nu, spuse rînjind.

- Ei, dar este mai bine decît să stăm sub un clopot de sticlă, spuse soldatul Jims Cleary, trăgînd puțin de pantalonii fratelui, ca să stea mai comod.

- Da, dar sub un clopot de sticlă nu te împușcă nimeni, obiectă Col, aprinzîndu-și chibritul.

- Atîta lucru știu și eu, camarade, spuse Bob aranjînd din nou pălăria să-și facă umbră. Mai bine să se tragă în mine, decît să mor de plictiseală.

Erau într-un dispozitiv comod, într-un tranșeu, dincolo de cîmpurile minate și gardurile de sîrmă ghimpată, care izolau perimetrul de sud-est; pe partea cealaltă, Rommel ținea cu dinții de singura bucățică de pămînt din teritoriul Tobruk-ului. O mitralieră uriașă de calibru 50, împărțea cu ei tranșeul, lîngă ea erau lăzi cu muniție, dar se părea că nimeni nu este prea entuziast, sau interesat de un atac. Puștile erau sprijinite de zidul tranșeii, baionetele străluceau în soarele Tobruk-ului. Muște bîzîiau peste tot, dar ei, toți patru, erau australieni ai stepei, prin urmare Tobruk și Africa de nord, nu erau o surpriză în privința căldurii, prafului și a muștelor.

- Sînteți gemeni, Jims, spuse Col scoțînd inele de fum, care părea să nu se miște atîrnate în aerul cald, dar arătați ca niște iepuri, cum stați așa legați unul de altul.

- Ești gelos, rîse Jims, mîngîind pîntecul fratelui său. Patsy este cea mai bună pernă din Tobruk.

- Da, ție ți-e bine, dar lui? Hai Harpo, spune și tu ceva; îl tachină Bob.

Dinții albi ai lui Patsy se iviră într-un zîmbet, dar, ca de obicei, rămase tăcut. Toți încercaseră să-l provoace la vorbă, dar nimeni nu reușise să-i smulgă mai mult decît un absolut necesar da, sau, nu; drept urmare, toți îi spuneau Harpo, cum se numea fratele fără glas al lui Max.

- Ați auzit vestea? întrebă Col brusc.

- Ce?

- Cele șapte "Matilde" au fost făcute praf de Optzeci și opt, la Halfaya. Sînt singurele arme în deșert, destul de mari ca să distrugă o "Matildă". Au trecut prin tancuri, ca prin sare.

- Oh, da, mai spune-mi una! spuse Bob sceptic.

- Sînt sergent și nu îndrăznește nimeni nici să respire în fața mea, tu ești numai un soldat și te lauzi că știi tot. Ei bine, camarade, să știi că nu există ceva pe lume pe care Jerry să nu-l distrugă, o brigadă de "Matilde", dacă este nevoie.

- Eram în cortul lui Morshead cu un mesaj de la CO, cînd am auzit vestea la radio, este adevărat, susținut și Col.

O vreme nu mai vorbi nimeni; era absolut necesar ca fiecare beligerant din avanpostul Tobruk să creadă că armata sa are destule forțe militare, pentru a reuși. Vestea lui Col nu era totuși bine primită, pentru că nici un soldat de la Tobruk nu-l suferea pe Rommel. Rezistaseră în fața încercărilor armatei germane de a-i distruge, numai pentru că erau australieni și erau ferm convinși că un luptător australian nu-și avea egal decît într-un Gurkha și dacă credința le înzecea puterile, atunci erau într-adevăr formidabili.

- Dracu' să-l ia pe Poms, spuse Jims. Aici în Africa,

avem nevoie de mai mulți australieni.

Corul de aprobare fu întrerupt de o explozie la marginea adăpostului, care-i trimise pe cei patru soldați spre mitralieră și spre puști.

- Să le ia dracu de grenade Dago, spuse Bob cu un oftat de ușurare, dacă asta a fost un "Hitler Special", să știți că foarte curînd o să cîntăm la harpă cu îngerașii, nu ți-ar place Patsy?

La începutul Operațiunii Crucișătoare, Divizia a Noua Australiană, a fost evacuată pe mare spre Cair, după un asediu foarte sîngeros, care păru să nu ducă la nimic. Totuși, cît timp A Noua a fost ținută pe loc la Tobruk, trupele dispersate britanice din Africa de Nord, s-au transformat în A Opta Armată Britanică, comandată de noul său comandant General Bernard Law Montgomery.

Fee purta o broșă de argint, formată din două mici embleme soare ale AIF; suspendate de două lăntișoare mai jos, erau două stelute de aur, cîte una pentru fiecare fiu pe care-l avea sub arme. Asta era o asigurare că și ea făcea tot ceea ce putea pentru țara sa. Pentru că soțul ei nu era soldat și nici fiul, Meggie nu avea dreptul să poarte broșa. Venise o scrisoare de la Luke, care o informa că va continua să taie trestie; se gîndise că ea trebuia să știe, în caz că ar fi îngrijorată că se înrolează. Nu exista nici un semn că și-ar fi amintit ceea ce i-a spus la cîrciuma din Ingham. Rîzînd îngîndurată, aruncă scrisoarea în coșul de hîrtii al lui Fee, întrebîndu-se dacă Fee era îngrijorată pentru fii săi de sub arme. Oare ce credea ea despre război? Dar Fee nu spunea nimic, deși purta broșa în fiecare zi.

Uneori venea cîte o scrisoare din Egipt, desfăcîndu-se fișii, pentru că foarfecii cenzorului tăiaseră nume, locul de staționare al regimentului. Citirea acestor

scrisori era o problemă de imaginație, pentru că trebuia să le recompui din aproape nimic, dar aveau un singur scop, față de care nimic altceva nu conta; atîta vreme cît veneau, băieții trăiau.

Nu fusese ploaie. Parcă și divinitățile conspirau, 1941 era al cincilea an de secetă dezastruoasă. Meggie, Bob, Jack, Hughie și Fee, erau disperați. Contul din bancă al Droghedei era destul de bogat pentru a cumpăra hrana necesară animalelor, pentru a le ține în viață, dar oile nu mîncau. Fiecare turmă avea o oaie conducător, numită Judas; numai dacă reușeau s-o convingă pe Judas să mănînce, aveau speranțe și pentru restul oilor. Dar uneori un mestecat neconvingător din partea lui Judas, nu impresiona turma.

Deci și Drogheda își avea porția de sînge și ură. Iarba se terminase, pămîntul era crăpat, cu smocuri de iarbă arsă de soare, din loc în loc. S-au înarmat cu cuțite și puști; cum vedeau un animal căzut îi tăiau imediat gîtul, ca să-l salveze de ciori. Bob adusese mai multe vite și le hrănea cu mîna, numai pentru a menține Drogheda în producție pe timp de război. Nu erau profituri, la prețurile hranei, pentru că și celelalte regiuni agrare erau la fel de lovite ca și ei. Recoltele de cereale erau descurajant de mici. Totuși primiseră vorbă de la Roma, că trebuiau să facă tot ce le stătea în putință, indiferent de preț.

Ceea ce a urît Meggie mai mult, a fost timpul în care a trebuit să se readapteze la munca în padocuri. Drogheda nu reușise să păstreze decît un muncitor și nu aveau șanse să mai găsească. Deci, pînă cînd Bob nu-i observă oboseala și iritarea și-i dădu duminica liber, Meggie a muncit în padocuri șapte zile din șapte. Totuși, dacă Bob îi dădea ei timp liber, asta însemna că el trebuia să muncească mai mult, așa că Meggie încerca să nu-și arate disperarea. Nici nu-i trecuse prin cap că ar

putea refuza să facă munca unui însoțitor de turme , că ar avea o scuză în copiii săi. De ei avea cine să se ocupe și erau bine îngrijiți, iar Bob avea mult mai multă nevoie de ea, decît ei. Nu avea acea percepție interioară că, și copiii ei ar avea nevoie de ea; o domina gîndul că dorința ei de a fi împreună cu copiii, era o dovadă de egoism, cînd ei erau atît de bine îngrijiți și atît de mult iubiți. *ERA* egoism, își spunea. Nici nu avea acea încredere deosebită care să-i spună că în ochii copiilor ei, ea era la fel de deosebită, pe cît erau și ei în ochii mamei lor. Deci pleca în pădocuri, și timp de multe săptămîni, nu reușea să-și vadă copiii decît noaptea, mult după ce adormeau.

De cîte ori îl privea pe Dane, inima lui Meggie palpita. Era un copil frumos; chiar și străinii din Gilly îl remarcă, cînd Fee îl lua cu ea în oraș. Expresia obișnuită de pe fața lui era un zîmbet, natura lui era un amestec curios de liniște și profunzime, de fericire sigură; părea să-și fi găsit propria identitate și autocunoaștere, fără durerile prin care trec copiii de obicei; rareori făcea greșeli în aprecierea oamenilor, sau a unor situații și niciodată nu-l mira și nu-l exaspera nimic. Pentru mama sa, asemănarea cu tatăl său era uneori înfricoșătoare, dar aparent nimeni nu o observase. Ralph plecase din Gilly de foarte multă vreme și deși Dane moșteneau unele trăsături, aceeași statură, exista totuși o mare diferență, care tindea să le acopere pe celelalte; părul său nu era negru, ca a lui Ralph, ci un auriu închis; nu culoarea spicelor, nici apusului de soare, ci, culoarea ierbii de la Drogheda, auriu cu argintiu și reflexe de bej.

Încă din clipa în care-l văzuse pentru prima dată, Justine îl adorase. Nimic nu era prea bun pentru frățiorul ei, nici un efort nu era prea mare pentru a-i aduce ce dorea. Din momentul în care el începu să meargă, ea nu-l mai părăsi, lucru pentru care Meggie îi era foarte

recunoscătoare, îngrijorată fiind că doamna Smith și fetele îmbătrâniseră și nu mai erau la fel de vigilente. Într-una din rarele duminici libere, Meggie își luă fiica în brațe și-i vorbi foarte serios despre grija pe care trebuia să i-o poarte lui Dane.

- Eu nu pot sta aici în casă să am grijă de el, spuse ea, deci totul depinde de tine, Justine. Este frățiorul tău mai mic, iar tu trebuie să fii atentă, să fii sigură că nimic periculos nu i se poate întâmpla.

Ochii deschiși ai fetei erau foarte inteligenți, nu aveau nimic din atenția distributivă pe care o aveau de obicei copiii de patru ani. Justine dădu din cap foarte sigură de ea.

- Nu-ți face griji mami, spuse. Întotdeauna voi avea grijă de el, în locul tău.

- Aș vrea să o pot face eu, oftă Meggie.

- Eu n-aș vrea, îi răspunse fiica sa. Mie îmi place că Dane este numai al meu. Așa că nu-ți face probleme. N-o să i se întâmple nimic.

Meggie nu găsi în cuvintele ei o ușurare, deși era o stranie siguranță în vorbele copilului. Mititica asta precoce o să i-l fure pe Dane, iar ea nu avea nici o posibilitate să împiedice acest lucru. Trebuia să se întoarcă la padocuri în timp ce Justine se ocupa de Dane. Eliminată de propria-i fetiță, care era un mic monstru. Cu cine naiba seamănă? Nu cu Luke, nici cu ea, nici cu Fee.

Măcar în ultima vreme râdea și ea. Trebuia să împlinească patru ani ca să vadă și ea ceva nostim în viață. Dacă se distra puțin, cu siguranță îi datora acest lucru lui Dane, care fusese vesel încă de foarte mic. Pentru că râdea el, râdea și ea. Copii lui Meggie învățau tot timpul ceva unul de la celălalt. Dar suporta greu gândul că ei erau mai tot timpul singuri și se descurcau

bine și fără mama lor. Pînă cînd se va termina conflictul ăsta stupid, se gîndea Meggie, el va fi prea mare ca să mai simtă ceva pentru mine; oricum va fi mult mai apropiat de Justine decît de mama sa. De ce se întîmplă oare așa, ori de cîte ori cred că-mi stăpînesc viața, se întîmplă cîte ceva? Nu eu am vrut afurisitul ăsta de război și nici seceta asta cumplită, dar le am pe cap pe amîndouă.

Poate că, într-un fel era bine că la Drogheda lucrurile nu mergeau greu. Dacă ar fi fost mai ușor, Jack și Hughie s-ar fi înrolat. Așa cum stăteau lucrurile, nu aveau de ales și trebuiau să salveze cît puteau de pe urma secetei, care va ajunge să fie numită Seceta Cea Mare. Peste un milion de mile pătrate de recolte și pămînt pentru pășunat au fost afectate din sudul Victoriei pînă în Ținutul de Nord.

Dar ca importanță, războiul rivaliza cu seceta. Avîndu-i pe gemeni în Africa de Nord, oamenii de la Drogheda urmăreau campania cu o curiozitate dureroasă, toate deplasările înainte și înapoi de-a lungul Libiei. Ei erau moștenitori ai clasei muncitoare, deci erau susținători ardenți ai Partidului Muncii și nu sufereau prezentul Guvern, care după nume era liberal, dar după natura sa era conservator. Cînd în august 1941, Gordon Robert Menzies a demisionat, recunoscînd că nu poate guverna, ei au jubilat, iar în octombrie pe 3, cînd liderul Partidului Muncii, John Curtiss, a fost rugat să formeze un nou Guvern, aceasta a fost cea mai bună veste la Drogheda.

Între 1940 și 1941 crescuse neliniștea privind Japonia, mai ales după ce Roosevelt și Churchill i-au tăiat rezervele de petrol. Europa era departe și Hitler trebuia să-și poarte trupele douăsprezece mii de mile pentru a invada Australia, dar Japonia era Asia, făcea

parte din Pericolul Galben care stătuse suspendat ca o pendulă deasupra bogatelor dar puțin populate puțuri australiene. Nimeni din Australia nu a fost surprins cînd japonezii au atacat Pearl Harbor; ei așteptaseră ca japonezii să apară de undeva. Dintr-o dată războiul era foarte aproape, putea să le intre în curtea din spate. Nu mai erau oceane care să separe Japonia de Australia, erau numai niște insule mari și o mare mică.

În ziua de Crăciun 1941 a căzut Hong Kongul; dar japonezii nu vor reuși niciodată să ia Singapore, spunea toată lumea ușurată. Veniră vești că japonezii au luat Malaezia și Filipine; marea bază navală din Malaezia, își ținea tunurile îndreptate spre mare, flota era pregătită. Dar în 8 februarie 1942, japonezii au traversat Strîmtoarea Strait of Johore, au ancorat în nordul Insulei Singapore și au trecut ca un tăvălug peste oraș și tunurile lui neputincioase. Singapore a căzut fără luptă.

Și apoi, vestea cea mare! Toate trupele australiene din Nordul Africii, se întorceau acasă. Primul Ministru Curtis a ținut-o una și bună în fața lui Churchill, că Australia avea dreptul să-și comande oamenii săi. Diviziile Australiene A Șasea și A Șaptea s-au imbarcat în grabă în portul Alexandria; A Noua încă se mai refăcea la Cairo, după luptele de la Tobruk; avea să vină cît de curînd se găseau vapoare. Fee zîmbeau, Meggie delira de bucurie. Jims și Patsy se întorceau acasă.

Numai că nu au venit. În timp ce nordul aștepta vasele pentru trupe, a început din nou balansul; Armata a Opta a fost nevoită să se retragă din Benghazi. Primul Ministru Churchill a făcut un tîrg cu primul Ministru Curtin. A Noua Divizie Australiană, va rămîne în nordul Africii, în schimbul diviziilor de vapoare americane, care apărau coastele Australiei. Bieții soldați erau striviți între hotărîri care nici măcar nu se luau în birourile țării lor. la puțin

aici, mai dă puțin dincolo. Era o lovitură puternică pentru Australia să descopere că Țara Mamă își alunga din cuib toți puii din Estul Îndepărtat, chiar și un pui atât de bun și gras, cum era Australia.

În noaptea de 23 octombrie 1942, în deșert era liniște. Patsy se întoarse ușor, își găsi fratele în întuneric și se cuibări ca un copil pe umărul lui. Jims îl prinse cu brațul și rămaseră așa într-o tăcere profundă. Sergentul Bob Malloy îl înghionti pe Col Stuart, rînjind.

- O pereche de iepuri, spuse.
- Să te ia dracu, răspunse Jim.
- Hai Harpo, spune și tu ceva, murmură Col.

Patsy îi întoarse un zîmbet angelic, văzut numai pe jumătate în întuneric, deschise gura și lăsă să-i iasă o imitație excelentă a cornului lui Harpo Max. Mai mulți îl sîsîiră pe Patsy să tacă; era o tensiune ascunsă în aer.

- Isuse, așteptarea asta mă omoară, oftă Bob.

Patsy urlă:

- Pe mină mă omoară liniștea!
 - Lua-te-ar dracu' prostule, eu te omor, se răsti Col răgușit, îndreptîndu-se spre baionetă.
 - Gura! Pentru Dumnezeu! se auzi vocea căpitanului.
- Cine-i idiotul care urlă?

- Patsy, răspunse în cor vreo zece voci.

Hohotul de rîs pluti ca un sentiment de siguranță peste dune și se stinse ca un semn de profanare. Sergentul Malloy își privi ceasul; acul se îndrepta spre 9:40.

Opt sute optzeci de puști englezești vorbiră deodată. Cerul urla, pămîntul se ridica, nu stătea locului, pentru că barajul de foc continua, iar zgomotul nu se diminua nici o secundă. Nu avea rost să-ți bagi degetele în urechi; exploziile se ridicau din pămînt și treceau prin toate

flbrele corpului, prin creier, prin oase. Nu-și puteau decît imagina ce efect aveau asupra lui Rommel. De obicei era posibil la un astfel de atac, să le iei artileria, dar astă noapte gîtlejurile ei de oțel, cîntau în cor într-o armonie perfectă, și tunau pe măsură ce treceau minutele.

Deșertul se luminea, nu de lumina zilei, ci, de cea a focului; un imens val de praf se ridică, o dîră de fum șerpuitor pe sute de mile, luminat de scînteii de la exploziile bombelor și a minelor, de flăcările detonanților. Tot ce putea face Montgomery, era să țintească cîmpurile de mine. Și tot ce avea Montgomery, era aruncat cu repeziciune; țevile armelor se înroșiră, timpul între tragere și încărcare, era din ce în ce mai scurt, artileriștii erau din ce în ce mai impetuoși. Ca nebunii dansau într-un dans nebun și înnebunitor, așteptînd să-și culeagă propriile bucățele.

Dar era frumos, minunat - punctul culminant al vieții unui artilerist, pe care-l retrăia după aceea în toate visele sale, pînă la sfîrșitul zilelor. Vor arde de nerăbdare să mai trăiască acele minute cu armele lui Montgomery.

Tăcere. Împietrită, tăcere absolută, spărgîndu-se parcă în valuri numai în urechi; tăcere de nesuportat. Exact cinci minute înainte de zece, A Noua se ridică și se mișcă spre tranșee, fixară baionetele, pipăiră după muniții, amorsînd trăgaciul, verificînd dacă au apă, hrană, căști de metal, dacă ghetele erau bine legate, fixînd încă o dată locul celor care erau la mitraliere. Era ușor de văzut, strălucirea focurilor și nisipul fierbinte se transformau parcă în sticlă; dar mai era încă norul de praf, care stătea între dușman și ei; erau în siguranță. Pentru moment. Chiar la marginea cîmpului de mine, se opriră, așteptară.

Zece țignale de fluier, fix. Sergentul Malloy își duse fluierul la buze și dădu drumul semnalului peste rîndurile

companiei; căpitanul strigă formula de atac. Pe un front de două mile, A Noua înainta în câmpurile de mine, iar în urma lor se auziră mitralierele. Vedeau unde merg, ca și cum ar fi fost zi. La fiecare trei minute, șirul se ridica și mai înainte o sută de iarzi; să avansezi cele câteva sute de iarzi, rugându-te să fie numai mine antitanc, sau mine S, ca minele pentru oameni să fi fost desființate de tancurile lui Montgomery. Mai erau încă germani și italieni, în avanposturi de mitraliere, artilerie mică de 50 mm. Unoeri mai călca cineva câte un S neexplodat, avea timp să o vadă și să sară din nisip, înainte de a exploda o dată cu el.

Nu mai aveau timp să gândească, să facă nimic, își trăgeau puștile după ei, încă o sută de iarzi, și se rugau. Zgomot, lumină, praf, fum, teroare. Câmpurile de mine care nu se mai sfîrșesc, două sau trei mile de fiecare parte și nu exista drum de întoarcere. La stînga Australianilor dintr-a Noua, erau scoțienii din Cincizeci și unu, trecînd printre câmpurile de mine, urmîndu-și cimpoiul, sunetul lui în război, era ca o dulceață iar pentru australieni era foarte prietenos și le dădea încredere. Dar italienilor sau nemților, le răscolea teama, le ridica părul în vîrfurile capului.

Lupta continuă douăsprezece zile, dar douăsprezece zile în bătălie înseamnă foarte mult. La început A Noua a avut noroc; pierderile în câmpurile de mine au fost relativ reduse și în primele zile au înaintat mult în teritoriul lui Rommel.

- Știi, mai bine să mă împuște cineva, decît să sap aici, spuse Col sprijinindu-se de cazma.

- Nu știu, amice; cred că ei știu ce vor, spuse sergentul. Așteaptă în spatele liniilor să ne terminăm noi treaba, apoi ies cu mașinile de detectat mine și fac potecă pentru tancuri.

- Nu tancurile greșesc, Bob; cei care le comandă, spuse Jims bătătorind pământul cu lopata.

- Doamne, cum mi-aș dori să ne mai țină într-un loc, puțin! Am săpat mai mult în ultimile cinci zile ca un meseriaș.

- Săpă, prietene, spuse Bob fără simpatie.

- Hei, priviți, strigă Col arătînd spre cer.

Optsprezece bombardiere ușoare din RAF se îndreptau spre zonă într-o formație perfect aliniată, presărînd bombe printre nemți și italieni, cu o exactitate perfectă.

- Tare-i frumos! spuse Sergent Bob Malloy, lungindu-și gîtul spre cer.

Trei zile mai tîrziu murea; o bucată uriașă de schijă îi smulsese brațul și jumătate din corp, dar nimeni nu avu timp să se oprească, decît să-i smulgă fluierul din cei mai rămăsese ca gură. Acum oamenii mureau ca muștele, erau prea obosiți să mai mențină starea inițială de vigilență și iuțeală; dar orice palmă mizerabilă de pământ pe care o cucereau, o păstrau cu dinții, confrunțați cu o apărare puternică. Pentru ei, totul se reducea acum la un refuz încăpățînat și timp de a fi înfrinți.

A Noua îi ținea pe loc pe Graf von Sponek și Lungerhausen, în timp ce tancurile intrau prin sud, pînă cînd, în cele din urmă Rommel a fost înfrînt. La 8 noiembrie el încerca să se replieze la granița egipteană, iar Montgomery fu numit comandant pentru toată zona. Era o foarte importantă victorie tactică; Rommel fusese nevoit să abandoneze multe tancuri, arme, echipament. Operațiunea Torța putea începe înaintarea spre Maroc și Algeria, în mai multă siguranță. Mai erau încă lupte grele cu Vulpile Deșertului, dar o mare parte erau acum la El Alamein. Cea mai mare și decisivă bătălie de pe scena

Africii de Nord fusese dată, iar victoria îi aparținea Mareșalului de Infanterie din Alamein Viscount Montgomery.

Al doilea Alamein fu și cîntecul de lebedă al Diviziei a Noua Australiene din Nordul Africii. În sfîrșit plecău acasă să se întâlnească cu Japonezii în Noua Guinee. Din martie 1941 fuseseră mai mult sau mai puțin în prima linie, veniseră abia instruiți și prost echipați, iar acum plecau acasă cu o reputație care era depășită numai de A Patra Divizie Indiană. O dată cu A Noua, plecară și Jims și Patsy, întregi și teferi.

Bineînțeles că li s-a dat permisiunea să meargă acasă, la Drogheda. Bob i-a așteptat cu mașina la Gilly, la trenul care venea de la Goondiwindi, pentru că A Noua își avea sediul la Brisbane și trebuia să plece, după o altă instruire, în Noua Guinee. Cînd Rollsul intră în curte, toate femeile erau deja pe pajiște, așteptîndu-i, Jack și Hughie stăteau puțin mai în spate, dar erau la fel de nerăbdători să-și vadă frații mai mici, ca și ceilalți. Toate oile care scăpaseră cu viață la Drogheda, puteau muri, dar acum era sărbătoare.

Chiar atunci cînd mașina s-a oprit și ei au coborît, ceilalți tot nu îndrăzniră să se miște. Păreau atît de schimbați. Doi ani în deșert le stricaseră uniformele inițiale; erau îmbrăcați într-un fel de uniformă verde și păreau doi străini. Creșcuseră binișor în înălțime; ultimii doi ani de dezvoltare se petrecuseră departe de Drogheda, și acum erau mai înalți decît frații lor mai mari. Nu mai erau băieți, erau bărbați, deși nu în felul grupului Bob-Jack-Hughie; greutatea, euforia luptei și moartea violentă îi transformaseră într-un fel pe care Drogheda nu-l reușise cu ceilalți. Soarele Nord African îi uscaseră și-i bronzaseră, îndepărtînd orice urmă de copilărie. Da, era

posibil să crezi că acești oameni în uniforme simple, cu pălării puse pe urechea stîngă, cu însemnele AIF, au omorît oameni. Se vedea în ochii lor, albaștri ca ai lui Paddy, dar mai triști și lipsiți de blîndețe.

- Băieții mei, băieții mei, strigă doamna Smith, fugind spre ei cu lacrimi în ochi. Nu, nu conta ce au făcut, cît de mult s-au schimbat; pentru ea erau încă cei doi copilași pe care-i spălase, hrănisese, le alungase lacrimile, le sărutase rănile. Numai rănile pe care le purtau în ei acum, era peste puterea ei să le vindece.

Apoi toți ajunseră în jurul lor, rezerva britanică fu uitată, rîdeau, plîngeau, chiar și biata Fee îi bătea pe spate încercînd să zîmbească. După doamna Smith le-au sărutat pe Meggie, pe Minnie, pe Cat, au îmbrățișat-o pe mama, cu Jack și Hughie au dat mîna tăcuți. Cei de la Drogheda nu vor ști niciodată ce înseamnă să fii acasă, nu vor ști niciodată cît a fost dorit acest moment, cît s-au temut că nu-l vor apuca.

Doamne și cum mîncău! Mîncarea în armată nu a avut niciodată gustul ăsta, spuneau rîzînd. Prăjituri roz și albe, batoane de ciocolată cu nuci de cocos, budincă aburindă, salată de fructe cu frișcă de la vacile Droghedei. Știind cît de sensibili erau la stomac, doamna Smith era convinsă că le va fi rău o săptămînă, dar aveau ceai care să-i repare.

- E altfel decît pîinea wogilor, nu, Patsy?
- Îhî!
- Ce înseamnă wogi? întrebă doamna Smith.
- Sînt arabi, un wop este un italian, nu-i așa Patsy?
- Îhî!

Era ciudat. Ar fi vorbit, cel puțin Patsy, ar fi vorbit ore în șir despre Africa de Nord; orașe, oameni, mîncare, muzeul din Cairo, viața pe un vapor cu trupe, tabere. Dar nici o întrebare nu îi putea devia de la linia prestabilită și

nu le putea smulge decît vagi informații despre cum au fost în realitate luptele, la Gazala, Benghazi, Tobruk, El Alamein. Mult mai tîrziu, după terminarea războiului, femeile aveau să descopere această trăsătură comună; bărbații care au luptat, care au fost în mijlocul focului, nu vor dori niciodată să vorbească despre asta, nu se vor alătura clubului ex-soldaților, ligilor, nu vor dori să aibă nimic de-a face cu tot ce perpetua imaginea războiului.

Drogheda dădu o petrecere pentru ei. Alistair MacQueen fusese și el în Divizia A Noua și acum era acasă, deci făcură și la Rudna Hunish o petrecere.

Dominic O'Rourke avea cei doi fii în Divizia A Șasea, în Noua Guinee, dar deși ei nu puteau fi prezenți, Dibban-Dibban făcură la rîndul lor o petrecere. Fiecare proprietate din ținut care avea un fiu în uniformă dorea să sărbătorească întoarcerea sănătoasă a celor trei băieți dintr-a Noua. Femeile și fetele roiau în jurul lor, dar băieții Cleary, întorși eroi, doreau să scape de aceste lucruri, fiind mult mai speriați decît pe cîmpul de luptă.

De fapt se părea că Jims și Patsy nu doreau să aibă de-a face cu femeile; ei se agățau de Bob, Jack și Hughie. Noaptea tîrziu, după ce femeile s-au culcat, au stat de vorbă cu frații care fuseseră nevoiți să rămînă în urmă, și-și deschiseră inimile pline de răni. Și călăriră prin toate padocurile Droghedei, care era în al șaptele an de secetă, și erau bucuroși că sînt acasă, că sînt îmbrăcați civil.

Chiar așa cum era, crăpat și torturat de lipsa de apă, pentru Jims și Patsy pămîntul era inefabil și iubit, oile erau reconfortante, trandafirii tîrzii din grădină erau un rai. Cumva trebuiau să guste din fiecare lucru să îl soarbă profund pentru a nu-l mai uita, pentru că plecaseră nepăsători și acum le părea rău. Nu știuseră ce-i aștepta. Cînd vor pleca de această dată vor fi încărcăți cu fiecare

moment bine întipărit în memorie, cu trandafiri ai Droghedei presați în portmoneu, alături de câteva fire de larbă. Față de Fee erau buni și compătimitori, dar față de Meggie, doamna Smith, Minnie și Cat, erau iubitori și tandri. Ele fuseseră adevăratele lor mame.

Ceea ce o încînta cel mai mult pe Meggie era dragostea pe care i-o purtau lui Dane, se jucau cu el ore întregi, îl luau la călărie, se rostogoleau cu el în joacă pe larbă. Justine părea să-i înspăimînte; bine, dar ei se purtau stîngaci față de oricine era de sex feminin, orice persoană pe care nu o cunoșteau așa cum le cunoșteau pe femeile de la fermă. Pe lîngă toate astea, biata Justine era furioasă pentru felul în care-l monopolizaseră pe Dane, iar asta însemna că ea nu mai avea cu cine se juca.

- E un bondar drăguț, Meggie, îi spuse Jims lui Meggie, cînd ieșiră pe verandă într-o zi. Stătea pe un scaun de paie, privind cum se jucau Patsy și Dane pe pajiște.

- Da, este o frumusețe mică, nu? zîmbi ea, stînd în așa fel încît să-l poată vedea pe fratele mai mic. Ochii îi erau înmuiați de milă; ei doi au fost copiii ei.

- Ce s-a întîmplat, Jims? Nu poți să-mi spui?

Ochii lui o priviră sfîșiați de o durere profundă, dar negă din cap.

- Nu, Meggie. Este ceva despre care n-aș putea vorbi vreodată cu o femeie.

- Nici cînd o să se termine și o să vă însurați? N-o să-i spui soției tale?

- Noi să ne însurăm? Nu cred. Războiul ia totul dintr-un bărbat. Ardeam de nerăbdare să plecăm, dar acum sîntem mai înțelepți. Dacă ne însurăm vom avea fii, și pentru ce? Să-i vedem creșcuți și obligați să facă ceea ce nu vor, ce am făcut noi, să vadă ce am văzut noi?

- Nu vorbi așa Jims, te rog!

Ochii lui îi urmăriră privirea îndreptată spre Dane, care râdea în hohote pentru că Patsy îl ținea cu capul în jos.

- Să nu-l lași niciodată să plece de la Drogheda, Meggie. La Drogheda nu va ști ce-i răul, spuse Jims.

Arhiepiscopul de Bricassart fugea pe frumoasele coridoare lungi și înalte, iar fețe surprinse se opreau să-l privească; dădu buzna în camera Cardinalului și se opri brusc. Eminența Sa se întreținea cu Domnul Papée, ambasadorul în exil al Guvernului Polonez, la Sfântul Scaun.

- Doamne, Ralph, s-a întâmplat ceva?

- S-a întâmplat, Vittorio. Mussolini a fost alungat.

- Sfinte Isuse! Sfântul Părinte știe?

- Eu am telefonat la Castel Gandolfo, deși trebuie să se anunțe și la radio din clipă-n clipă. M-a sunat un prieten de la Cartierul General german.

- Sper din toată inima ca Sfântul Părinte să-și fi făcut bagajele, spuse Domnul Papée cu o foarte insesizabilă relaxare.

- Dacă-l deghizăm în călugăr Franciscan, ar putea ieși, dar altfel nu, se rezezi Arhiepiscopul Ralph. Kesselring are orașul sub control, pe fiecare centimetru.

- Nu va pleca nicăieri, spuse Cardinalul Vittorio.

Domnul Papée se ridică.

- Trebuie să plec, Eminență. Sînt reprezentantul unui guvern care este dușmanul Germaniei. Dacă Sfinția Sa nu este în siguranță, nici eu nu sînt. Sînt hîrtii în camera mea, de care trebuie să am grijă.

Elegant și precis, diplomat pînă în vîrfurile degetelor, el îi lăsă singuri pe cei doi preoți.

- A venit să intervină pentru poporul lui persecutat?

- Da. Bietul om, îi iubește atît de mult.
- Și noi nu?
- Bineînțeles că-i iubim Ralph, dar situația este cu mult mai grea decît știe el.
- Miezul problemei este că el nu e crezut.
- Ralph!
- Ei bine? Nu-i ăsta adevărul? Sfîntul Părinte și-a petrecut anii tinereții la München, s-a îndrăgostit de germani și îi mai iubește și acum, în ciuda celor făcute de ei. Dacă i s-ar aduce dovada acelor corpuri, tot ar spune că rușii au făcut-o și nu dragii săi germani, nu ar face niciodată așa ceva un popor atît de cult și civilizatl
- Ralph, nu ești membru al Societății lui Isus, dar ești aici numai pentru că ai depus un jurămînt personal de credință față de Sfîntul Părinte.

Ai sînge fierbinte irlandez și al strămoșilor normanzi, dar te rog, fii rezonabil! Încă din septembrie trecut așteptăm să cadă Axa, rugîndu-ne ca Ducele să rămînă ca să ne apere de represaliile germane. Adolf Hitler are o curioasă contradicție în personalitatea să pentru că știe că există două lucruri care-i sînt dușmane și totuși dorește să le păstreze cu orice preț: Imperiul Britanic și Sfînta Biserică Catolică din Roma. Dar cînd a fost în fața lor, a făcut ce-a putut pentru a strivi Imperiul Britanic; și crezi că nu ar strivi și Biserica, dacă noi îi forțăm mîna? Un singur cuvînt care să denunțe ce se întîmplă în Polonia și, cu siguranță, ne distruge. Crezi că am face bine dacă am denunța ce s-a întîmplat, prietene? Nu avem arme, nu avem soldați. Reprimarea ar fi imediată, iar Sfîntul Părinte ar fi trimis la Berlin, și se teme de asta. Nu-ți mai amintești de marioneta de Papă din Avignon? Vrei ca Papa, care este al nostru, să fie o marionetă a Berlinului?

- Îmi pare rău Vittorio, eu nu pot vedea lucrurile așa.

Eu spun că noi *TREBUIE* să-l denunțăm pe Hitler, să-i denunțăm barbariile! Dacă ne împușcă, vom muri ca niște martiri, și tot ar fi ceva eficient.

- De obicei nu ești obtuz, Ralph! Nu ne va împușca deloc. Înțelege impactul martiriului, la fel de bine ca și noi. Sfântul Părinte ar fi trimis imediat la Berlin și de acolo înapoi în Polonia. Iar noi vom fi trimiși în liniște în Polonia. Polonia, Ralph, *POLONIA!* Vrei să murim în Polonia fără a mai fi de nici un ajutor?

Arhiepiscopul Ralph se așeză, își prinse mâinile între genunchi, privi rebel pe fereastră la porumbeii aurii în apusul de soare. La patruzeci și nouă de ani, era mai subțire decât în tinerețe, dar îmbătrînea splendid, așa cum făcuse toate lucrurile la viața lui.

- Ralph, sîntem ceea ce sîntem. Bărbați numai pe planul doi. Întîi de toate sîntem preoți.

- Nu așa ai menționat prioritățile cînd m-am întors din Australia Vittorio.

- Atunci m-am referit la altceva și tu știi asta. Vrei să fii dificil! Acum vreau să spun că nu putem gîndi ca toți oamenii. Trebuie să gîndim ca preoții, pentru că ăsta este cel mai important aspect al vieții noastre. Orice am crede, sau am dori să facem ca oameni, datoria noastră este în primul rînd față de Biserică și nu față de o putere temporară! Noi trebuie să fim loiali numai față de Sfîntul Părinte! Ai jurat supunere, Ralph. Vrei să încalci din nou jurămîntul? Sfîntul Părinte este infailibil în toate problemele care privesc Biserica Domnului.

- Greșește! Raționamentul său este subiectiv. Toate energiile lui sînt dirijate să lupte împotriva comunismului. Vede în Germania cel mai mare dușman al comunismului, singurul factor care i-ar putea împiedica răspîndirea. Vrea ca Hitler să rămînă la cîrma Germaniei, așa cum a fost mulțumit că Mussolini a condus Italia.

- Crede-mă Ralph, sînt lucruri pe care tu nu le știi. El este Papa, el *ESTE* infailibil! Dacă negi asta, îți negi credința.

Ușa se deschise discret, dar în grabă.

- Eminență, Herr General Kesselring.

Ambii prelați se ridicară, controversa dispăru de pe fețele lor, acum zîbeau.

- Este o mare plăcere, excelență. Nu luați loc? Doriți un ceai?

Conversația se ducea în germană, multe fețe bisericești de la Vatican vorbeau limba. Sfîntul Părinte în mod deosebit dorea să vorbească și să asculte această limbă.

- Mulțumesc Eminență, doresc. Nicăieri în Roma nu se face un așa superb ceai *ENGLEZESC*.

Cardinalul Vittorio zîmbi discret.

- Este un obicei pe care l-am deprins cînd eram Legat Papal în Australia și pe care, în ciuda italianismului meu, nu l-am putut abandona.

- Și dumneavoastră, Prea Sfinția Voastră?

- Eu sînt irlandez, Herr General. Și irlandezii preferă ceaiul.

Generalul Albert Kesselring, vorbea întotdeauna cu Ralph de Bricassart, ca de la om la om; după toți prelații ăștia italieni, care erau atît de alunecoși, el era o noutate, un om fără viclenie, direct.

- De fiecare dată sînt uimit Prea Sfinția Ta, de puritatea accentului german, îl laudă el.

- Am ureauă pentru limbi, Herr General, ceea ce înseamnă că, la fel cu orice talent, nu se laudă.

- Ce putem face pentru Excelența Voastră? întrebă Cardinalul dulceag.

- Cred că pînă acum ați auzit deja de soarta Ducelui?

- Da Excelență, am auzit.

- Atunci, în parte, știți de ce am venit. Să vă asigur că totul este bine și să vă rog să trimiteți un mesaj la Castel Gandolfo, poate ați și trimis? Eu sînt atît de ocupat, că îmi este imposibil să vizitez acum castelul.

- Mesajul va fi trimis. Sînteți atît de ocupat?

- Bineînțeles. Cu siguranță vă dați seama că, acum, aceasta este o țară inamică pentru noi germanii.

- *AICI?* Herr General, acesta nu este pămînt italian și nici un om nu este dușman aici, decît cei care sînt rău intenționați.

- Îmi cer scuze, Eminență. Sigur că mă refeream la pămîntul italian, nu la Vatican. Dar în probleme pentru Italia, trebuie să acționez așa cum îmi comandă Fűhrerul meu. Italia va fi ocupată și trupele mele, care erau prezente ca aliata, pînă acum, vor deveni trupe de poliție.

Arhiepiscopul Ralph stătea comod și privea de parcă în viața lui nu a avut o luptă ideologică, dar își studia atent interlocutorul. Știa acesta ce făcea Fűhrerul în Polonia? Cum se putea să *NU* știe?

Cardinalul Vittorio își potrivea fața să exprime o privire neliniștită.

- Dragul meu General, cu siguranță că nu despre Roma este vorba? Ah, nu Roma, cu istoria ei, cu prețioasele ei comori de artă? Dacă aduci trupe între cele șapte coline, cu siguranță că vor fi lupte, distrugeri. Te rog, nu face asta!

Generalul Kesselring se foi stînjinit.

- Sper că nu vom ajunge aici, Eminență. Dar și eu am depus un jurămint, și eu sînt sub ordine. Trebuie să fac ceea ce dorește Fűhrerul.

- Dar vei încerca de dragul nostru, Herr General? Te rog, trebuie!

- Eram în Atena, acum cîtiva ani, spuse Arhiepiscopul Ralph repede, aplecîndu-se înainte, o șuviță de păr alb

acoperindu-i sprînceană; era foarte conștient de impresia pe care i-o făcea el personal generalului și o folosea fără jenă. Ați fost vreodată la Atena, domnule?

- Da, am fost, spuse generalul timid.

- Atunci, cu siguranță știți povestea. Cît le-a trebuit oamenilor din timpuri moderne să distrugă clădirile care se aflau peste Acropolis? Herr General, Roma s-a păstrat așa cum a fost dintotdeauna, un monument de două mii de ani, îngrijit cu multă dragoste și atenție. Te rog, te implor, nu primejdui existența Romei!

Generalul îl privi cu o uimire nedisimulată; ținuta îi venea foarte bine, dar nu mai bine decît sutana cu nuanțe de purpură imperială pe care o purta Arhiepiscopul Ralph. Și el avea ținuta unui soldat, corpul extrem de bine făcut al soldatului și fața unui înger. Așa trebuie să fi arătat Arhanghelul Mihail; nu un tînăr imberb din timpul Renașterii, ci un om în vîrstă perfect, care-l iubise pe Lucifer, luptase cu el, îi alungase pe Adam și Eva, tăiasse șarpele, stătea de-a dreapta lui Dumnezeu. Știa oare omul acesta cum arăta? Era într-adevăr un om pe care nu-l uitai.

- Voi face tot ce-mi stă în putere, Prea Sfinția Ta, vă promit. Într-o oarecare măsură hotărîrea îmi aparține, trebuie să recunosc. Și eu sînt, ca și dumneavoastră, un om civilizat. Dar îmi cereți foarte mult. Dacă declar Roma oraș deschis, asta înseamnă că nu pot arunca în aer podurile, nu pot face fortărețe din clădiri, iar asta ar putea dezavantaja Germania. Ce siguranță am că Roma nu mă va trăda, după ce eu voi fi bun cu ea?

Cardinalul Vittorio își țuguie buzele și-și chemă pisica, acum avea o siameză elegantă; zîmbi blînd și-l privi pe Arhiepiscop.

- Roma nu va răsplăti niciodată bunătatea cu trădare, Herr General. Sînt sigur că dacă veți găsi timp să vizitați

Castel Gandolfo, veți primi aceleași asigurări. Aici Kheng, așa draga mea! Ah, ce fetiță frumoasă ești! Mîinile care-i stătuseră în poala roșie, mîngîiau pisica.

- Un animal neobișnuit, Eminență.

- O aristocrată, Herr General. Și Arhiepiscopul și eu avem nume vechi, foarteenerate, dar pe lîngă arborele ei genealogic, al nostru este un nimic. Vă place numele ei? Este chinezesc, înseamnă floare de mătase. Potrivit, nu?

Ceaiul sosise și era aranjat; toți tăcură un moment.

- Nu veți regreta decizia de a declara Roma oraș deschis, Excelență, spuse Arhiepiscopul Ralph, adresîndu-se noului stăpîn al Italiei, cu un zîmbet mîeros. Se întoarse spre Cardinal și zîmbetul îi dispăru, ca o mantie care cade, nefiind necesară cu acest om iubit. Eminență, vreți să fiți "mama", sau fac eu onorurile?

- Mamă? întrebă prostește Generalul Kesselring.

Cardinalul di Còntini-Verchese rîse.

- Este o glumă nevinovată între noi, celibatarii. Cine toarnă ceaiul se numește "mamă". Este o zicală englezească, Herr General.

În seara aceea Arhiepiscopul Ralph era obosit, neliniștit și cu nervii încordați. I se părea că nu face nimic pentru a ajuta la terminarea acestui război, bîjbîia numai pentru păstrarea antichităților, și el ura din suflet inerția Vaticanului. Deși prin natura sa era conservator, cîteodată, împietrirea celor care ocupau cele mai înalte poziții în ierarhia Bisericii, i se părea intolerabilă. În afară de modestele călugărițe și călugării care serveau Vaticanul, de luni de zile nu mai vorbise cu cineva normal, care să nu aibă un suport moral, spiritual, sau o axă militară sau politică, de care să se agațe. În ultimul timp, chiar rugăciunile părea să le facă mai greu și Dumnezeu i se părea foarte departe, ca și cum El s-ar fi

retras, pentru a lăsa creaturile sale umane să distrugă lumea, pe care El o crease pentru ei. Avea nevoie, gîndea el, de o doză țeapănă de Meggie și Fee, sau de o doză țeapănă de cineva care nu era interesat de soarta Vaticanului sau a Romei.

Prea Sfinția Sa coborî scara privată spre Basilica Sfîntul Petru. În ultimul timp i se închideau porțile, la lăsarea întunericului, ca un semn al neliniștii care domnea peste Roma, semn mai sugestiv decît companiile germane, care mișunau pe străzile Romei. O lumină fantomatică atingea absida goală; pașii sunau pe podeaua de piatră, în timp ce se apropia de Altarul, în fața căruia îngenunche. Apoi, între impactul unui pas și următorul, auzi o respirație agitată. Lumina lămpii din mînă se mări; ridică lampa spre direcția sunetului, nu atît speriat, cît curios. Aceasta era lumea lui, o putea apăra fără să-i fie teamă.

Lumina lămpii se juca pe cea mai frumoasă piesă de sculptură dintre toate creațiile artistice: *Pietà* de Michelangelo. Sub statuia împietrită văzu o altă figură, nu de marmură ci din carne, hăituită, speriată de moarte.

- Ciao, spuse Prea Sfinția Sa, zîmbind.

Nu primi răspuns, dar văzu că hainele erau cele ale infanteriei germane de grad mic; iată omul lui de rînd de care avea nevoie! Faptul că era german, nu conta.

- *Wie geht's?* întrebă încă zîmbind.

O mișcare, care cauză imediat un lac de sudoare pe fața intrusului care strălucea în lumina lămpii.

- *Du bist krank?* întrebă crezînd că băiatul este bolnav; era numai un copil.

În sfîrșit veni răspunsul.

- *Nein.*

Arhiepiscopul așeză lampa pe dușumea și înaintă, luă cu mîna bărbia soldatului și o ridică pentru a-l privi în

ochii, mai negri decît întunericul.

- Ce s-a întîmplat, întrebă în germană și rîse. Uite, continuă tot în germană, tu nu ai de unde să știi, dar principala îndatorire a mea, în timpul vieții, a fost să întreb oamenii ce s-a întîmplat. Și vreau să-ți spun că treaba asta mi-a făcut multe necazuri.

- Am venit să mă rog, spuse copilul cu o voce prea profundă pentru vîrsta lui, cu un puternic accent bavarez.

- Ce s-a întîmplat, ai rămas încuiat?

- Da, dar nu asta-i problema.

Prelatul ridică lampa.

- Ei bine, nu poți sta aici toată noaptea, iar eu nu am cheile de la uși. Vino cu mine. Se îndreptă spre scara ascunsă care ducea la Palatul Papal, vorbind cu o voce blîndă. Și eu am venit să mă rog. Datorită Înaltului tău Comandament și eu am avut o zi groaznică. Aici, urcă... Să sperăm că personalul Sfîntului Părinte nu va crede că am fost arestat și va vedea că eu sînt cel care escortează în această situație.

După aceea mai merseră zece minute în liniște, prin coridoare încurcate, spre curțile și grădinile exterioare; tînărul german nu părea nerăbdător să-și părăsească însoțitorul, de care se ținea aproape. În cele din urmă Prea Sfinția Sa deschise o ușă și îl conduse într-un mic salonaș, mobilat modest, aprinse lumina și închise ușa.

Rămaseră privindu-se unul pe celălalt, pentru că acum se vedeau. Soldatul german văzu o figură înaltă, cu fața frumoasă și ochii albaștri, iscoditori; Arhiepiscopul Ralph văzu un copil, păcălit să poarte un veșmînt, de care toată Europa se temea. Un copil, nu avea mai mult de șaisprezece ani, cu siguranță. De înălțime medie și foarte slăbuț, avea o constituție care promitea pentru mai tîrziu un corp puternic și mîini lungi. Fața semăna mai degrabă cu a unui italian, brunetă ca a unui patrician,

foarte atrăgătoare; ochii mari, negri cu gene lungi, la fel de negre, un cap magnific, cu o podoabă de păr negru. La urma urmei, nu era o situație obișnuită, deși rolul pe care-l juca era unul foarte obișnuit; Prea Sfinția Sa dorise să vorbească cu un om, și în clipa aceasta îl interesa mult acest lucru.

- Stai jos, îi spuse băiatului și se îndreptă spre un dulap de unde aduse o sticlă de vin de Marsala. Turnă în două pahare, dădu unul băiatului și își aduse un scaun, așezându-l în așa fel încît să poată privi fața fascinantă din fața lui.

- Au ajuns la copii ca să-și poată continua războiul? întrebă așezîndu-se picior peste picior.

- Nu știu, spuse băiatul. Eu eram la casa de copii și oricum plecam mai repede.

- Cum te cheamă, tinere?

- Rainer Moerling Hartheim, spuse băiatul cu mîndrie.

- Un nume magnific, spuse preotul grav.

- Nu-i așa? Mi l-am ales singur. La casa de copii mi se spunea Rainer Schmidt, dar cînd am plecat în armată mi l-am schimbat cu numele pe care mi l-am dorit întotdeauna.

- Ești orfan?

- Surorile îmi spuneau "copil din dragoste".

Arhiepiscopul se strădui să nu zîmbească; băiatul avea atîta demnitate acum cînd nu-i mai era frică! Oare ce-l înspăimîntase? Să nu fie găsit, sau că l-am încuiat în Basilică?

- De ce ți-a fost frică, Reiner?

Băiatul sorbi din vin cu evidentă plăcere.

- Bun, e dulce. Se așeză mai comod. Am vrut să văd Sfîntul Petru, pentru că surorile, la casa de copii, ne vorbeau despre el și ne arătau poze. Cînd ne-au spus că mergem la Roma, am fost bucuroși. Am ajuns azi

dimineață. Imediat cum am putut, am venit. Se încruntă. Dar nu era cum mă așteptasem. Eu credeam că am să mă simt mai aproape de Domnul Nostru, dacă veneam în Biserica *LUI*. În loc de asta, am văzut numai că biserica e enormă și e frig. Nu l-am simțit pe *EL*.

Arhiepiscopul zîmbi.

- Știu ce vrei să spui. Dar Sfântul Petru nu este ca toate celelalte biserici, știi. Nu în sensul obișnuit de biserică. Ea este *BISERICA*. Și mie mi-a trebuit multă vreme să mă obișnuiesc cu ea.

- Am vrut să mă rog pentru două lucruri, spuse băiatul dînd din cap pentru a arăta că a auzit, dar că nu asta dorise să audă.

- Pentru ceea ce te sperie?

- Da. Am crezut că dacă vin la Sfântul Petru, m-ar putea ajuta.

- Ce te sperie pe tine, Rainer?

- Să nu se hotărăscă că sînt evreu și ca regimentul nostru să nu fie trimis în Rusia.

- Înțeleg. Nu mă miră că te sperie. Există vreo posibilitate ca ei să creadă că tu ești evreu?

- Uitați-vă la mine! spuse băiatul modest. Cînd mi-au scris semnele particulare, au spus că trebuie să verific. Nu știu dacă pot verifica, sau nu, dar surorile știu mai mult decît mi-au spus mie.

- Și dacă știu, nu le vor spune lor, spuse Prea Sfinția Sa încurajator. Ele știu de ce sînt întrebate.

- Chiar credeți? Sper să fie așa!

- Te tulbură ideea că ai avea sînge evreiesc?

- Nu contează cum e sîngele meu, spuse Rainer, am fost născut german și asta e important.

- Numai că ei nu văd lucrurile așa, nu?

- Nu.

- Și Rusia? Cu siguranță că acum nu trebuie să-ți mai

faci griji că te trimit în Rusia. Ești la Roma, în direcția opusă.

- Azi dimineață l-am auzit pe comandantul nostru spunând că s-ar putea să ne trimită totuși în Rusia. Acolo treburile nu merg bine.

- Ești un copil, spuse brusc Arhiepiscopul Ralph. Ar trebui să fii la școală.

- Oricum, acum nu se putea. Băiatul zîmbi. Am șaisprezece ani și trebuie să muncesc. Oftă. Mi-ar fi plăcut să continui școala. Este important să înveți.

Arhiepiscopul Ralph izbucni în rîs, apoi se ridică și umplu paharele.

- Nu-ți face griji, Reiner. Nu sînt prea coerent. Gînduri, unul după altul. Acum este ora mea de meditație. Nu prea sînt o gazdă bună, nu?

- E-n regulă, spuse băiatul.

- Deci, spuse prelatul așezîndu-se din nou. Definește-te, Reiner Moerling Hartheim.

Un aer de mîndrie se așeză pe fața băiatului.

- Sînt german, sînt catolic. Vreau să fac din Germania un loc unde rasa și religia nu sînt subiect de persecuție și îmi voi dedica toată viața acestui scop.

- Mă voi ruga pentru tine - să trăiești și să reușești.

- O să vă rugați? Întrebă băiatul sfios. Chiar așa, personal, adică, cu numele meu?

- Bineînțeles. De fapt m-ai învățat ceva. Că în meseria mea eu nu am altă armă, decît rugăciunea. Nu am altă funcție.

- Cine sînteți? Întrebă Rainer dînd semne evidente că vinul îl amețea.

- Sînt Arhiepiscopul Ralph de Bricassart.

- Oh, am crezut că sînteți un preot normal!

- Sînt un preot normal. Nimic mai mult.

- Fac un pariu cu dumneavoastră! spuse băiatul cu

ochii strălucitori. Dumneavoastră vă rugați pentru mine, iar eu, dacă voi trăi deștul de mult ca să fac ce doresc, mă voi întoarce la Roma, să vă arăt ce au făcut rugăciunile.

Ochii albaștri zîmbiră tandru.

- Bine, s-a făcut. Și cînd vei veni, eu îți voi spune ce cred eu că s-a întîmplat cu rugăciunile mele. Se ridică. Stai pe loc, mic politician. O să-ți găsesc ceva de mîncare.

Vorbiră pînă în zori, cînd ziua cuprindea domurile și campanilele, iar porumbeii începeau să zboare pe lîngă ferestre. Apoi Arhiepiscopul își conduse vizitatorul prin camerele publice ale palatului privindu-i reacțiile cu încîntare și despărțindu-se de el în aerul rece și proaspăt al dimineții. Deși nu avea de unde să afle, băiatul cu nume splendid avea să plece în Rusia, ducînd cu el amintirea dulce și nostalgică a unui om care l-a încurajat, fiind convins că la Roma, în Biserica Domnului Nostru, un om se ruga, în fiecare zi, spunîndu-i pe nume.

Pînă veni vreme ca A Noua să fie îmbarcată pentru Noua Guinee, totul era deja gata, se făcuse curățenie. Nemulțumită, cea mai mare Divizie a elitei armatei australiene, nu putea decît să spere că ar mai cuceri ceva glorie, fugărindu-i pe japonezi prin Indonezia. La Guadalcanal zdrobiseră toate speranțele japoneze de a intra în Australia. Și totuși, deși armata era subțiată, nu mai avea provizii, tot îi făcură pe americani și australieni să plătească pentru fiecare centimetru de pămînt pe care-l cucereau. În retragere, japonezii abandonară Buna, Gona, Salamaua, retrăgîndu-se spre coasta nordică în Lae și Finschafen.

La 5 septembrie 1943, Divizia a Noua a fost debarcată la est de Lae. Era sufocant de cald și mare

umiditate, ploua în fiecare după amiază, deși musonii veneau abia peste două luni. Amenințarea malariei îi făcea pe toți să ia Atabrină, dar micile tablete galbene, făceau rău la toată lumea, mai rău decît malaria. Deja umezeala constantă însemna pentru toată lumea, cizme și ciorapi uzi permanent; picioarele erau înmuiate, spongioase, carnea dintre degete sîngera. Înțepăturile de muște și țîntări ulcerau.

În portul Moresby au văzut în ce hal erau localnicii din Noua Guinee și dacă nu rezistau climatului fără să facă beriberi, malarie, boli cronice de piele, mărirea plămînilor și a splinei, albi nu prea aveau șanse. Mai erau supraviețuitori la Kokoda, în Port Moresby, dar și victime, nu atît de multe dintre japonezi, cît dintre oamenii emaciați și delirînd, din Noua Guinee. De zece ori mai mulți au murit de pneumonie. Noroi uleios, păduri nenaturale, cu o lumină fosforescentă palidă după ce se lăsa întunericul, pante abrupte și rădăcini, un om nu putea privi în sus o secundă, că și era tras în mlaștină. Era o diferență de la cer la pămînt, față de Africa de Nord și A Noua nu regreta că luptase la Alamein, în loc să luptea la Kokoda Trail.

Lae era un oraș de coastă în mijlocul uni ținut împădurit mult mai insalubru decît chiar terenul de luptă. Numai cîteva case europene, o sondă de petrol și o adunătură de cocioabe ale localnicilor. Japonezii erau dornici de luptă, dar mai puțini la număr, la fel de istoviți de Noua Guinee, ca și australienii cu care luptau, la fel de uzați de boli. După masivul atac cu blindate din Nordul Africii, acum era curios să nu vezi nici măcar un mortier; numai puști Owen, cu baioneta pusă permanent. Lui Jims și lui Patsy le plăcea să meargă la luptă de cîmp, erau aproape, se păzeau unul pe celălalt. Era o înfrîngere grea, după Afrika Korps, dar era sigur o înfrîngere și

pentru dușmani.

La două săptămîni după ce A Noua a debarcat la Lae, nu mai erau japonezi în zonă. Era primăvară în Noua Guinee, o zi frumoasă, umiditatea scăzuse douăzeci de puncte, soarele strălucea pe cerul devenit dintr-o dată albastru, iarba înverzea, iar spre oraș se vedeau pete de purpuriu și lila. Disciplina se mai relaxase, se părea că toată lumea își luase liber ca să joace cricket, să se plimbe, să vorbească cu localnicii, să-i facă să rîdă pentru a le vedea gingiile roșii de la nuca de betel, pe care o mestecau pentru efectele ei narcotice. Jims și Patsy se plimbau prin iarba înaltă de la marginea orașului, pentru că le amintea de Drogheda; avea aceeași culoare și era la fel de înaltă ca și cea de la Drogheda, după ploaie.

- Nu mai durează mult și ne întoarcem acasă, Patsy. I-am pus pe fugă pe japonezi. Acasă Patsy, acasă la Drogheda! Abia aștept.

- Da, răspunse Patsy.

Mergeau umăr la umăr, mult mai aproape decît alți oameni obișnuiți; se atingeau uneori, nu conștient, ci așa cum un om își atinge propriul său corp, pentru a se scărpinga absent, sau pentru a se asigura că-l mai are. Cît era de plăcut să simtă soarele adevărat pe față, în loc de abur ca la baia turcească! Își ridicau nasul în sus, fremătau nările ca să adulmece aerul și aroma Droghedei, să viseze că sînt din nou acasă și se plimbă, lenevesc la soare, sau citesc o carte. Se tăvăleau ca să simtă pămîntul pe piele, să-i simtă pulsațiile din adîncuri, cum face o mamă cu copilul ei adormit.

- Privește, Jims! Un papagal ca la Drogheda, vorbi Patsy șocat.

Poate că acei papagali trăiau și în Lae, dar sentimentul acelei zile, care le amintea de acasă, îl

emoționase profund pe Patsy. Rîzînd, mergînd prin iarbă cu picioarele goale, se luă după pasăre, aruncînd cu pălăria după ea, ca să fie sigur că nu e o iluzie. Zîmbind, Jims îl privea.

Era poate la douăzeci de iarzi, cînd începu să răpăie mitraliera, aruncînd resturi de iarbă în jurul lor. Din talie pînă la genunchi era plin de sînge, sîngele vieții.

- Patsy, Patsy, urlă Jims; în fiecare celulă a corpului simți gloanțele, simți și el cum se clatină și moare.

Făcu pasul să fugă spre fratele lui, apoi precauțiunea militară se impuse și se întinse la pămînt în iarbă, tocmai cînd mitraliera începea din nou.

- Patsy, trăiești? strigă el stupid, deși văzuse sîngele.

Un incredibil "da" veni ca răspuns. Centimetru cu centimetru, Jims se tîrî prin iarba înaltă, ascultînd vîntul și propria-i mișcare. Cînd ajunse la fratele său puse capul pe umărul lui și începu să plîngă.

- Las-o baltă, spuse Patsy, n-am murit încă.

- Cît e de rău? întrebă Jims, dînd la o parte cămașa îmbibată de sînge, ca să vadă carnea sfîșiată.

- Nu simt că aș muri, oricum.

De peste tot, în jurul lor apărură bărbați, veneau de la cricket, mai aveau încă mînuși în mîini; cineva plecă după o targă, iar ceilalți trecură la anihilarea mitralierei. O făcură cu mai multă duritate decît de obicei, pentru că toți îl iubeau pe Harpo. Dacă i se întîmpla ceva, Jims nu va mai fi niciodată același.

O zi frumoasă; papagalu' plecase, dar alte păsări cîntau, reduse la tăcere numai de scurta luptă.

- Patsy, noroc chior, îi spuse medicul lui Jims după o vreme. Trebuie să aibă vreo douăsprezece gloanțe în el, dar cele mai multe l-au lovit în șold. Cîteva au lovit puțin mai sus și s-au oprit în osul pelvic, sau în mușchi. Din cîte-mi dau seama, intestinele sînt întregi, la fel și vezica

urinară. Singurul lucru numai...

- Ce? întrebă Jims nerăbdător; încă mai tremura și era albastru în jurul gurii.

- Mi-e greu să spun ceva sigur acum și nu sînt un chirurg de geniu, ca cei de la Moresby. Ei vor putea să spună mult mai multe. Dar cred că uretra este serios rănită și mulți nervi secundari din perineu. Sînt sigur că-l vor coase ca nou, numai că nervii, nu prea pot fi cusuți și din nefericire nu se prea refac. Își curăță gîtul. Ce încerc să-ți spun, este că nu va mai avea enervată regiunea genitală.

Jims lăsă capul în jos și privi peretele printr-o perdea de lacrimi.

- Măcar trăiește!

I se dădu permisie să plece la Port Moresby cu fratele său și i se permise să rămînă cu el, pînă cînd va fi declarat în afară de pericol. Scăpase aproape miraculos. Gloanțele intraseră în abdomen, peste tot, dar nu-l penetraseră. Dar medicul Diviziei A Noua avu dreptate; enervarea pelvică era distrusă. Cît se va putea reface mai tîrziu, nimeni nu știa să spună.

- Nu prea contează, spuse Patsy de pe targa care-l ducea spre un avion, direcția Sydney. Oricum nu prea voiam să mă însor. Acum, tu să ai grijă de ține, auzi?! Nu-mi place că trebuie să te las.

- Am să am grijă de mine, Patsy. Isuse! plîngea Jims ținîndu-și fratele de mîină. Să trec cea mai ușoară parte a războiului, fără cel mai bun camarad! Am să-ți scriu să-ți povestesc. Salută-i pe doamna Smith, Meggie, mama și pe frați, din partea mea, da? Jumătate de noroc, tu te întorci la Drogheta.

Fee și doamna Smith au zburat la Sydney să aștepte avionul american, care îl aducea pe Patsy de la Townsville; Fee a stat numai cîteva zile, dar doamna

Smith a rămas la Hotelul Randwick, aproape de spitalul militar Prințul De Wales. Patsy a stat în spital trei luni. Contribuția lui la război luase sfârșit. Multe lacrimi a vărsat doamna Smith; dar avea și pentru ce să fie recunoscătoare.

Într-un fel, el nu va putea niciodată avea o viață normală, dar trăia și putea face orice altceva: să călărească, să alerge, să se plimbe. Căsătoria nu prea le stătea în fire Cleary-lor. Când fu eliberat din spital, Meggie merse cu mașina, cele două femei îl așezară pe scaunul din spate, între pături, rugîndu-se încă o dată ca Patsy să ajungă cu bine acasă.

Gillanbonul nu a crezut că războiul s-a sfârșit, pînă cînd delegatul împăratului Hirohito nu a semnat actul de capitulare oficială a Japoniei. Vestea a ajuns la Sydney într-o duminică, la 2 septembrie 1945, adică la exact șase ani de la începerea lui. Șase ani de agonie. Atît de multe locuri goale, care nu se mai puteau umple: fiul lui Dominic O'Rourke, Roy; fiul lui Horry Hopeton, John; fiul lui Eden Carmichael, Cormac; fiul mai mic al lui Ross MacQueen, Angus, care nu va mai putea merge niciodată; fiul lui Anthony King, David, care va merge, dar nu va vedea unde; fiul lui Paddy Cleary, care nu va avea niciodată copii. Și mai erau și cei ale căror răni nu se vedeau, dar care erau la fel de profunde; care plecaseră veseli, dornici. rîzînd, dar se întorseseră acasă tăcuți, spuneau puține și rareori rîdeau. Cine visa atunci cînd a început, că va dura atît de mult, sau va cere un asemenea sacrificiu?

Gillanbone nu era o comunitate superstițioasă, dar în acea zi de 2 septembrie, chiar și cel mai cinic locuitor se cutremură. Pentru că, în ziua cînd se termină războiul, înceta și cea mai lungă secetă din istoria Australiei. Timp

de aproape zece ani nu plouase, dar în acea zi cerul se acoperi de nori, groși și negri, care se deschiseră trosnind și turnară apă peste pământul însetat. Un inchi de apă nu însemna sfârșitul secetei, nu însemna că va fi urmat și de alții, dar doisprezece inchi de apă, însemnau **IARBA**.

Meggie, Fee, Bob, Jack, Hughie și Patsy, stăteau pe verandă privind în întuneric, adulmecînd dulcele parfum al ploii pe pământul crăpat. Caii, oile, vitele și porcii își desfăceau picioarele pentru că pământul se înmuia și lăsa apa să le spele corpul; multe dintre animale se născuseră după ploi și nu le cunoscuseră. În cimitir, ploaia spălă praful, albi totul, spălă și mâinile îngerului. Pîrîul se umflă. Ploaie, ploaie! Ca o binecuvîntare de la o mîină binefăcătoare, ținută-n frîu multă vreme, dată în sfîrșit. Binecuvîntata, sfînta, minunata ploaie. Ploaia însemna iarbă, iar iarba însemna viață.

Un fir timid apărui, scoase capul spre cer, se ramifică, deveni verde închis, crescui, se îngroșă, deveni bej-argintiu, și așa crescui iarba Droghedei, înaltă pînă la genunchi. Padocurile arătau ca și cîmpurile de grîu, iarba se legăna la orice adiere de vînt, iar grădinile fermei explodară de culoare, muguri mari se desfăceau, eucaliptii se făcură albi, cu frunze verzi, după nouă ani de praf necruțător. Deși tancurile de apă ale lui Michael Carson ajutaseră grădina să se mențină, praful se așezase în strat gros pe fiecare frunză și petală. O veche legendă deveni realitate: într-adevăr Drogheda avea suficiente rezerve pentru a supraviețui unei secete de zece ani, dar numai pentru fermă.

Bob, Jack, Hughie și Patsy, trecură din nou în padocuri, să încerce să refacă efectivele de animale; Fee desfăcu o nouă sticlă de cerneală neagră și închise cu sălbăticie capacul călimării roșii; Meggie întrevăzu sfârșitul

unei vieți în șa, pentru că nu va mai dura mult și Jims va ajunge acasă și oamenii vor veni să caute de lucru.

După nouă ani, mai erau puține oi și vite rămase, numai cele purtătoare de rasă, de care se avea întotdeauna multă grijă și erau hrănite cu mîna, pentru a păstra intact nucleul de înmulțire, mai ales la berbeci și tauri. Bob plecă în est ca să cumpere miei de rasă bună, din regiunile estice, mai puțin afectate de secetă. Jims a venit acasă. Opt muncitori au fost adăugați la registrele Droghedei. Meggie a coborît din șa.

La puțină vreme după toate acestea Meggie a primit o scrisoare de la Luke, a doua de cînd îl părăsise.

"Nu mai este mult de acum, spunea el; cîțiva ani mai tăiem la trestie și trecem de greutăți. Spatele a mai îmbătrînit și mă doare în ultima vreme, dar încă mai pot tăia opt sau nouă tone pe zi. Arne și eu avem alte douăsprezece grupuri care taie pentru noi, toți băieți buni. Banii se cîștigă ușor, Europa vrea zahăr cît putem de repede să-l dăm. Eu fac peste cinci mii de lire pe an și pun la bancă aproape tot. Nu mai durează mult și merg la Kynuna să cumpăr ferma. Poate după ce voi lega lucrurile ai să vrei să te întorci la mine. Ți-am dat copilul pe care-l doreai? Este caraghios cum femeile vor cu tot dinadinsul copii. Cred că din cauza asta ne-am despărțit, nu? Trimite-mi vești să-știu și eu cum te descurci și cum a supraviețuit Drogheda peste secetă. Al tău, Luke".

Fee ieși pe verandă, unde Meggie stătea cu scrisoarea în mîna, privind absentă peste pajiștile verzi ale Droghedei.

- Ce mai face Luke?

- La fel ca întotdeauna, mamă. Nu s-a schimbat deloc. Tot se agață de "mai stau puțin" de afurisitul ăla de zahăr și de ferma pe care o va cumpăra la Kynuna.

- Crezi că o va cumpăra vreodată?

- Presupun că da, într-o zi.
- Și ai să te duci la el, Meggie?
- Niciodată.

Fee se așeză pe un scaun de paie, lângă fiica sa, aranjîndu-l în așa fel ca să o vadă. În depărtare se auzeau oamenii strigînd, se auzeau ciocane; la fermă se întindeau plase de sîrmă pentru a-i feri de muște. Ani de zile Fee se împotrivise cu încăpățîinare. Îndiferent cît de multe muște vor fi, linia casei nu va fi modificată, nu va fi urîțită cu nesuferitele de plase. Dar, cu cît se prelungea seceta, cu atît erau mai rele muștele. Cu două săptămîni înainte de a se termina, Fee a cedat și a angajat oameni ca să închidă nu numai casa, ci și toate anexele și barăcile.

Dar de electrificat, nu dorea cu nici un preț, deși chiar din 1915 se făcuse o linie care să asigure curentul pentru fermele îndepărtate. Drogheda, fără blînda lumină difuză a lămpilor? Nici nu se gîndea! Totuși, apăruseră sobe fără consum de gaz, frigiderele; industria australiană nu era dintre cele mai moderne, dar noutățile tot yeneau.

- Meggie, de ce nu divorțezi de Luke, să te măriți din nou? întrebă Fee deodată. Enoch Davies te-ar lua într-o secundă; niciodată nu s-a uitat la nimeni.

Ochii frumoși ai lui Meggie se întoarseră spre mama sa, uimiți.

- Dumnezeuule, mamă, cred că te-ai hotărît să vorbești cu mine ca de la o femeie la alta!

Fee nu zîmbi; Fee zîmbea rar.

- Ei bine, dacă nu ești femeie pînă la vîrsta asta, n-ai să fii niciodată. Dar eu aș spune că ai trecut testul. Cred că îmbătrînesc; am chef de vorbă.

Meggie rîse încîntată de deschiderea bruscă a mamei sale, foarte dornică să nu strice momentul.

- Din cauza ploii, mamă. Este minunat să vezi din nou **iarbă** la Drogheda.

- Da, este. Dar nu-mi răspunzi la întrebare. De ce nu **divorțezi**, să te măriți din nou?

- E împotriva percepțelor bisericii.

- Pfi! exclamă Fee, dar blînd. Jumătate din tine sînt eu, iar eu nu sînt catolică. Nu-mi servi așa ceva, Meggie. Dacă într-adevăr ai vrea să te măriți, ai divorța de Luke.

- Da, cred că da. Dar nu vreau să mă mai mărit. Sînt foarte fericită, cu copiii mei aici, la Drogheda.

Un chicotit, care semăna foarte mult cu al ei, se auzi dintr-un tufiș din apropiere.

- Ascultă, el este, Dane! Știi că la vîrsta lui poate sta pe un cal? Se aplecă. Dane! Ce-ai mai pus la cale? leși de acolo imediat!

Copilul ieși tîrîindu-se, cu mîinile pline de pămînt, cu ciudate pete de pămînt în jurul gurii.

- Mami, știai că pămîntul are gust bun? Să știi, pe cuvîntul meu!

Se așeză în fața ei; la șapte ani, era înalt și suplu, puternic dar grațios și avea o față ca un porțelan diafan.

Apăru și Justine și se așeză lîngă el. Și ea era înaltă, dar era mai degrabă slabă, decît suplă și cu niște cîrlionți obraznic de rebeli. Era greu să-i definești trăsăturile, ochii ei scrutători erau la fel de deschiși ca în copilărie, iar genele și sprîncenele de culoarea nisipului, erau prea blonde ca să se vadă de sub bucle. Șuvițele roșii ale lui Paddy se răzvrăteau într-o masă enormă de cîrlionți care încadrau o față cam pistuiată. Nimeni nu ar fi spus că este un copil frumos, dar nimeni nu o uita, nu numai din cauza ochilor, ci și pentru că avea o extraordinară forță de caracter.

Acidă, severă, directă și de o inteligență lipsită de compromisuri, Justine, la opt ani, era la fel de indiferentă

la ceea ce crede lumea despre ea, pe cît fusese cînd era mică. O singură persoană îi era foarte apropiată - Dane. Încă îl adora, încă îl privea ca pe propria-i avere.

Lucrul acesta dusese la multe înfruntări de voință între ea și mama sa. Pentru Justine a fost un șoc cînd mama a coborît din șa și a redevenit mamă. Era sigur că Justine nu părea să aibă nevoie de o mamă, din moment ce era convinsă că numai ea are dreptate. Nici nu era în firea ei să aibă nevoie de un confident, sau de aprobarea caldă a faptelor sale. În ceea ce o privea, Meggie era cineva care se amesteca între ea și Dane. Se înțelegea mult mai bine cu bunica ei, care era tocmai persoana asemănătoare celor pe care le aproba Justine; păstra distanța și presupunea că toți trebuie să aibă puțină minte.

- Eu i-am spus să nu mănînce pămînt, spuse Justine.

- Știi, n-o să moară din asta, Justine, dar nici bine nu este. Meggie se întoarse spre fiul ei. Dane, de ce?

El cîntări grav întrebarea.

- Era acolo și am mîncat. Dacă nu era bun, ar fi avut gust rău, nu? Dar are gust bun.

- Nu în mod necesar, întrerupse Justine cu superioritate. Nu te înțeleg Dane, serios. Unele dintre cele mai bune lucruri, sînt uneori cele mai otrăvitoare.

- Numește unul, o provocă el.

- Glucoza! spuse ea triumfătoare.

Lui Dane îi fusese tare rău, după ce mîncase foarte multă glucoză dintr-o cutie găsită în cămara doamnei Smith. Admise proba, dar contraatacă.

- Încă mai trăiesc, deci nu a fost chiar așa de otrăvitoare.

- Numai pentru că ai vomitat. Dacă nu vomitai, mureai.

La asta nu mai avu argumente. El și sora sa erau

apropiați de înălțime, își trecu brațul pe sub al ei și o conduse prietenos spre cabana de lemn, pe care le-o făcuseră unchii, la comanda lor, sub ramurile unui arbore de piper. Din cauza albinelor, adulții fuseseră cu toții împotriva, dar copiii au avut dreptate. Se împăcau bine cu albinele, pentru că, spuneau copiii, arborii de piper erau cei mai frumoși dintre copaci și foarte intimi. Aveau o aromă uscată, dar pătrunzătoare, plăcută și albinelor și copiilor.

- Sînt atît de diferiți unul de altul, Dane și Justine, și totuși se împacă bine, spuse Meggie. Tot timpul o să mă uimească. Nu cred să-i fi auzit vreodată certîndu-se, deși nu voi reuși niciodată să înțeleg, cum reușește Dane să evite cearta cu o fetiță ca Justine.

Dar Fee avea altceva în minte.

- Dumnezeu, este oglinda vie a tatălui său, spuse privind cum dispare Dane sub crengile arborelui de piper.

Meggie simți un fior rece, un răspuns reflex, pe care-l avea de ani de zile, cînd auzea oamenii spunînd asta. Bineînțeles că era numai vina ei. Oamenii se gîndeau întotdeauna la Luke. De ce nu? Erau asemănări importante între Luke O'Neil și Ralph de Bricassart. Dar, oricît s-ar fi străduit, nu reușea să fie naturală, cînd se vorbea despre asemănarea lui Dane cu tatăl său.

Respiră agitat și răspunse cu grijă.

- Crezi, mamă? Eu nu o prea disting. Dane nu pare să fie ca Luke, ca fire și ca atitudine față de viață.

Fee rîse. Se auzi ca un sforăit, dar fusese un rîs adevărat. Din cauza vîrstei ochii erau mai deschiși; bolnavi de cataractă, acum o priveau pe Meggie, cu o undă de ironie.

- Mă crezi proastă, Meggie? Nu mă gîndeam la Luke O'Neil. Am spus că Dane este oglinda vie a lui Ralph de Bricassart.

Plumb. Picioarele-i erau de plumb. Corpul i se clătină, inima de plumb bătea să-i spargă pieptul. Să bați! Să bați! Trebuie să continui să bați pentru fiul meu!

- Doamne, mamă! Și vocea îi era de plumb. Spui un lucru extraordinar! Cu *PĂRINTELE* Ralph de Bricassart?

- Cîți oameni cu numele ăsta știi? Luke O'Neill nu a zămislit acest copil; este fiul lui Ralph de Bricassart. Am știut din momentul în care l-am scos din tine, la naștere.

- Atunci - de ce nu ai spus nimic? De ce ai așteptat șapte ani ca să faci o acuzație atît de absurdă?

Fee își întinse picioarele și le încrucișă la glezne.

- Îmbătrînesc, Meggie, și nu mă mai dor lucrurile atît de mult. Ce binecuvîntare poate fi bătrînețea! Este atît de plăcut să văd cum revine la viață Drogheda, și în sinea mea mă simt mai bine din cauza asta. Pentru prima dată, după atîția ani, am chef de vorbă.

- Da. Trebuie să spun că atunci cînd te hotărăști să vorbești, știi să alegi subiectul! Mamă, nu ai absolut nici un drept să spui ce-ai spus. Nu este adevărat! spuse Meggie cu disperare, nefiind sigură dacă mama sa dorea să o tortureze, sau dorea să reconsidere situația.

Brusc, Fee întinse mîna și o așeză pe genunchii lui Meggie, și culmea, zîmbea - nu zîmbea amar, nu cu dispreț, ci cu o curioasă simpatie.

- Nu mă minți pe *MINE*, Meggie. Minte pe cine vrei tu, dar nu pe *MINE*. Nimic nu mă va convinge că Luke O'Neill a avut vreo contribuție la acest copil. Nu sînt proastă și am și ochi. Nu este nimic din Luke în el, nu a fost și nu este; nici nu poate fi. El este o oglindă a preotului. Uită-te la mîinile lui, la cum îi crește părul, forma feței, gura. Chiar și felul în care se mișcă. Ralph de Bricassart, Meggie, Ralph de Bricassart!

Meggie renunță, uriașa eliberare pe care o simțea se vedea și din felul în care stătea, comod, acum era

relaxată.

- Melancolia din ochi. Eu asta am văzut cel mai bine. Este atît de evidentă asemănarea? Ştii toţi, mamă?

- Bineînţeles că nu, spuse Fee convinsă. Oamenii nu văd mai departe de culoarea ochilor, forma nasului, alura generală. Destul pentru a-l asemana cu Luke. Eu am ştiut pentru că v-am observat, pe tine şi pe Ralph de Bricassart, v-am studiat mulţi ani. Nu trebuia decît să-ţi faci din deget şi te-ai fi aruncat în braţele lui fugind; de aceea este o naivitate să-mi spui că "este împotriva legilor bisericii", cînd e vorba de divorţ. Erai pregătită să încalci o lege mult mai serioasă a Bisericii, decît un divorţ. Fără ruşine, Meggie, aşa eşti. Fără ruşine! O undă de duritate i se strecură în voce. Dar şi el era un bărbat încăpăţînat. Îşi pusese-n minte să fie un preot perfect; tu ai venit într-un moment foarte nepotrivit. Ce idiotenie! Nici lui nu i-a făcut bine, nu-i aşa? A fost doar o problemă de timp pentru ca tot să se întîmple.

După colţul verandei cineva scăpă un ciocan, urmat de un şir de înjurături; Fee se cutremură.

- Doamne, am să fiu bucuroasă cînd vor termina. Reveni la subiect. Crezi că m-ai prostit cînd ai refuzat să-l chemi la nuntă? Eu ştiam! Tu îl doreai mire, nu preot pentru oficiere. Apoi, cînd a venit la Drogheda, înainte de a pleca la Atena, şi tu nu erai, eu am ştiut că, mai devreme sau mai tîrziu va merge să te caute. A mers de colo, colo, peste tot, pierdut, ca un copil, la Sydney. Spectacol Regal De Crăciun! Căsătoria cu Luke a fost cea mai deşteaptă mutare pe care ai făcut-o, Meggie. Cîtă vreme a ştiut că tu îl aştepţi, Ralph nu te-a vrut, dar în secunda în care a aflat că eşti a altuia, a dat toate semnele unui cîine prins în capcană. Bineînţeles că se convingea singur că ataşamentul lui faţă de tine, este pur ca albul zăpezii, dar esenţial era faptul că avea nevoie de

tine. Îi erai necesară într-un fel în care nu-l interesaseră alte femei și cred că nici nu-l vor mai interesa. Ciudat, spuse Fee, arătînd o reală uimire, întotdeauna m-am întrebant ce a văzut la tine, dar cred că mamele sînt întotdeauna puțin oarbe cînd e vorba de fiicele lor, pînă sînt prea bătrîne pentru a mai fi geloase pe tinerețe. Tu te porți cu Justine, cum m-am purtat eu cu tine.

Se rezemă de spătar și începu să se legene încet, cu ochii pe jumătate închiși, dar studiînd-o pe Meggie, așa cum un om de știință își studiază specimenul.

- Orice a văzut la tine, continuă ea, cert este că a văzut de prima dată cînd te-a întîlnit și acel ceva l-a încîntat întotdeauna. Cel mai greu lucru căruia trebuia să-i facă față, a fost creșterea ta, dar l-a înfruntat numai cînd a venit și a descoperit că te-ai măritat. Bietul Ralph! Nu avea de ales, trebuia să meargă să te caute. Și te-a găsit, nu? O dată ce l-ai avut pe Ralph de Bricassart, nu mai era necesar să stai cu Luke.

- Da, oftă Meggie, Ralph m-a găsit. Dar asta nu a rezolvat nimic pentru noi, nu? Știam că nu va dori niciodată să renunțe la Dumnezeuul lui. De aceea am fost hotărîtă să iau din el acea parte pe care o puteam fura. Copilul său, Dane.

- Parcă aud un ecou, rîse Fee, un rîs scorțos. Exact așa am spus și eu.

- Frank?

Scaunul scîrțîi; Fee se ridică, făcu cîțiva pași, se întoarse, se așeză și o privi intens pe fiica ei.

- Ia te uită! Dinte pentru dinte, nu Meggie? De cînd știi TU?

- De cînd eram copil. De cînd a fugit Frank.

- Tatăl lui era deja căsătorit. Era cu mult mai bătrîn decît mine și era un politician important. Dacă ți-aș spune numele, l-ai recunoaște sigur. Sînt străzi cu numele lui în

toată Noua Zeelandă, poate și un oraș. Dar acum am să-i spun Pakeha. Este un cuvînt maur, înseamnă "om alb". Acum a murit. Și e o urmă de sînge maur în mine, dar tatăl lui Frank era pe jumătate maur. În Frank s-a văzut bine, pentru că a luat de la amîndoi. Oh, cum l-am iubit pe bărbatul acela! Poate era chemarea sîngelui, nu știu. Era frumos. Un om solid, cu părul negru bogat și cei mai frumoși ochi negri, veseli. El era tot ce nu a fost bietul Paddy - cult, sofisticat, foarte încîntător. L-am iubit pînă la nebunie. Și multă vreme am crezut că nu voi mai iubi pe nimeni altcineva; a ocrotit această iluzie pînă cînd a fost prea tîrziu, prea tîrziu! Vocea i se pierdu. Se întoarse și privi spre grădină. Am de dat socoteală pentru multe, Meggie, crede-mă.

- De aceea l-ai iubit pe Frank mai mult decît pe noi, spuse Meggie.

- Credeam că-l iubesc, pentru că era fiul lui Pakeha, iar restul erau ai lui Paddy. Se opri și suspină a plîns. Deci, istoria se repetă! Am rîs în sinea mea cînd l-am văzut pe Dane.

- Mamă, ești o femeie extraordinară!

- Sînt? Scaunul scîrîi; se aplecă înainte. Să-ți șoptesc un mic secret, Meggie. Extraordinară, sau foarte obișnuită, sînt foarte nefericită. Dintr-un motiv, sau altul, am fost nefericită din ziua în care l-am întîlnit pe Pakeha. A fost numai vina mea. L-am iubit, dar ceea ce mi-a făcut el mie, nu trebuie să se întîmple nici unei femei. Și a venit Frank... M-am agățat de Frank, ignorîndu- vă pe voi, restul. Ignorîndu-l pe Paddy, care a fost cel mai frumos lucru care mi s-a întîmplat în viață. Numai că atunci nu vedeam. Eram prea ocupată să-l compar cu Pakeha. Oh, îi eram recunoscătoare și vedeam că este un om bun... Ridică din umeri. Ei, totul a trecut. Nu doream să spun, Meggie, că nu e bine. Știi asta, nu?

- Nu, nu știu. Așa cum văd eu lucrurile, Biserica greșește, pentru că vrea să ia absolut totul de la preoți.

- Este curios cum întotdeauna insinuăm că "biserica" este de genul feminin. Tu ai furat bărbatul unei alte femei, așa cum l-am furat și eu.

- Ralph nu avea absolut nici o obligație față de nici o altă femeie, în afară de mine. Biserica nu este femeie, mamă. Este un obiect, o instituție.

- Nu te osteni să te justifici față de mine. Eu cunosc toate răspunsurile. Și eu am gândit cum gîndești tu, într-o vreme.

Pentru el, divorțul era în afara oricărei discuții. El era printre primii din rasa lui, care obținuse o poziție politică importantă; trebuia să aleagă între mine și oamenii lui. Ce om ar fi rezistat unei astfel de șanse de a fi nobil? Așa cum Ralph al tău a ales biserica, nu? Așa că m-am gândit că nu-mi pasă. O să iau ce pot de la el. Cel puțin voi avea copilul său pe care să-l iubesc.

Deodată, Meggie se trezi că este foarte preocupată să o urască pe mama sa și că nu mai putea să o compătimească; realiza cu un resentiment amestecul ei, care făcuse așa o harababură din tot. Spuse:

- Cu un singur lucru te-am depășit, mamă, în subtilitate. Fiul *MEU* are un nume, pe care nu i-l poate lua nimeni, nici măcar Luke.

Respirația lui Fee se auzi șuierat printre dinți.

- Murdar! Oh, mă decepționezi Meggie! Nici usturoi n-ai mâncat, nici gura nu-ți miroase, nu? Ei bine, tatăl meu l-a *CUMPĂRAT* pe soțul meu, pentru a-i da lui Frank un nume și pentru a scăpa de mine: pariez că n-ai știut niciodată asta! Cum ai aflat totul?

- Treaba mea.

- Vei plăti, Meggie. Crede-mă, vei plăti. N-ai să ajungi mai departe decît mine. Eu l-am pierdut pe Frank în felul

cel mai dureros pentru o mamă; nici măcar nu-l pot vedea, deși mi-e dor de el... Așteaptă! Și tu ai să-l pierzi pe Dane.

- Nu, dacă-mi va sta în putere. Tu l-ai pierdut pe Frank pentru că nu ai reușit să-l acomodezi cu tata. Eu m-am asigurat ca Dane să nu aibă un tată, ca să nu-i facă rău. *EU*, în schimb, am să-l leg de Drogheda. De ce crezi că deja îl învăț să știe munca de la fermă? Va fi în siguranță la Drogheda.

- A fost tata în siguranță, a fost Stu? Nicăieri nu există siguranță. Iar tu, nu-l vei putea ține pe Dane aici, dacă el vrea să plece. Tata nu l-a legat pe Frank. Asta a fost. Frank nu suporta să fie legat. Și dacă crezi că *TU*, o femeie, îl vei putea ține legat pe Fiul lui Ralph de Bricassart, te înșeli amarnic. Pare logic, nu? Dacă nici una dintre noi nu a reușit să-l țină pe tată, cum crezi că putem spera să-i ținem pe fii?

- Singurul mod în care l-aș putea pierde pe Dane, ar fi ca tu să vorbești. mamă. Și te previn, mai întâi te omor.

- Nu te deranja, nu merit asta. Secretul tău este în siguranță cu mine; eu nu sînt decît un privitor curios. Da, într-adevăr, atît sînt, un privitor curios.

- Oh, mamă! Ce te-a putut face așa? De ce așa, de ce nu vrei să dai nimic?

Fee oftă.

- Întîmplări petrecute cu mult înainte de a te naște tu, spuse patetic.

Dar Meggie negă din cap cu vehemență.

- Oh, nu, nu intra iar în indiferență! Acum după toate cîte mi le-ai spus. N-ai să-mi mai vinzi floricele, niciodată! Auzi? Prostii, prostii, prostii! Mă auzi, mamă? Te-ai bălăcit în atitudinea asta, aproape toată viața ta, ca o muscă în sirop!

Fee zîmbi larg, cu o adevărată plăcere.

- Credeam că o fiică nu era nici pe departe atî importantă, ca fiu, dar am greșit. Îmi place de tine Meggie, așa cum nu mă pot bucura de fiii mei. O fiică este o egală. Fiii nu sînt. Ei sînt doar păpuși lipsite de apărare, pe care le conducem așa cum dorim noi.

Meggie privea uluită, nevenindu-i să creadă.

- Nu ai remușcări! Atunci, spune-mi, *UNDE* am greșit?

- Am greșit că ne-am născut, răspunse Fee.

Bărbații se întorceau acasă mii după mii, schimbînd uniforme de kaki cu haine civile. Și Guvernul muncii, care încă mai guverna, își întoarse fața spre marile proprietăți din cîmpiile vestice și spre unele ferme care erau mai apropiate. Nu era corect ca atî de mult pămînt să aparțină unei singure familii, cînd, bărbați care au luptat pentru Australia, aveau nevoie de case, iar țara avea nevoie de mînă de muncă intensivă pentru pămînt. Șase milioane de oameni, suficienți să populeze o țară ca America, dar numai o mică parte din acești șase milioane aveau pămînt. Marile proprietăți vor trebui împărțite, vor trebui să cedeze cîtiva acri de pămînt veteranilor de război.

Bugela avea între 150.000, scăzu la 70.000; doi soldați rezerviști primiră fiecare cîte 40.000 de acri de la Martin King. Rudna Hunish avea 120.000 de acri, Rose MacQueen pierdu 60.000 de acri în favoarea altor doi soldați. Și tot așa. Bineînțeles că Guvernul recompensa fermierii, deși cu mult mai puțini bani decît ar fi dat piața. Și asta provoca răni. Oh, Doamne, cît îi dorea! Nici un argument nu stătea în picioare la Camberra; proprietăți mari ca Bugela și Rudna Hunish se vor micșora. Era foarte evident că nici un om nu dorea atî de mult, din moment ce districtul Gilly avea multe ferme prospere, de

mai puțin de 50.000 de acri.

Ceea ce dura de data asta era faptul că cei mai mulți dintre soldați doreau să păstreze pământul acesta. După Primul Război Mondial, cele mai multe dintre fermele mari trecuseră prin aceeași corvoadă, dar se făcuse mai superficial, noii fermieri nu aveau experiență; treptat, pământul fusese cumpărat de primii proprietari, de la stăpînii veterani, care erau descurajați. De data aceasta, Guvernul era pregătit să-i educe pe noii fermieri, și asta pe cheltuiala statului.

Aproape toți fermierii erau membri activi ai Partidului Țăranilor și, din principiu nu puteau suferi Partidul Muncii, identificîndu-l cu "gulerele albastre", cu muncitorii din marile orașe industriale, uniunile sindicale și intelectualii marxiști.

Cea mai lipsită de tact lovitură a fost cînd familia Cleary, care erau cunoscuți ca susținători ai Partidului Muncii, nu au pierdut un acru din formidabila imensitate a Droghedei. De cînd intrase în administrația Bisericii Catolice, ferma era sub interdicție de divizare. Se auzi și la Cambera strigătul de nemulțumire, dar fu ignorat. Fermierilor le veni foarte greu, pentru că ei gîndiseră întotdeauna despre ei că sînt cei mai puternici, se înțeleseră că cei care mînuiau biciul la Cambera făceau numai ce doreau ei. Australia era un stat federal, dar guvernele locale erau efectiv fără putere.

Astfel, ca un uriaș într-o lume liliputană, Drogheda își continuă existența, cu cei un sfert de milion de acri de pământ.

Ploile veneau și plecau, uneori suficient, alteori prea mult, alteori mai puțin, dar, mulțumită lui Dumnezeu, niciodată nu mai fu secetă. Încet, numărul de oi se refăcu și calitatea lîinii se îmbunătăți.

Creșterea animalelor de rasă era problema la ordinea zilei. Oamenii vorbeau despre Haddon Rig, de lângă Warren, care începuse să concureze cu proprietarul său, Max Falkiner, cu oi de rasă premiate la Serbarea de Paști din Sydney. Prețul lînii începu să crească, apoi urcă brusc. Europa, Statele Unite și Japonia, doreau fiecare fir de lînă din Australia. Alte țări produceau lînă mai aspră, folosită în industrie, la materiale groase și covoare, dar numai merinosul de Australia făcea tricotaje atît de fine, încît alunecau din mînă ca mătasea. Și lînă de această calitate se producea în Noul Sud și Queensland.

Se părea că după atîția ani de tribulații, a venit în sfîrșit recompensa cuvenită. Profiturile Droghedei depășeau orice imaginație. Milioane de lire în fiecare an. Fee stătea la birou radiind de mulțumire, Bob mai adăugă doi muncitori în registre. Dacă n-ar fi fost iepurii, condițiile de păstorit ar fi fost ideale, dar iepurii erau un dezastru.

La fermă viața deveni deodată foarte plăcută. Plasa eliminase muștele din viața zilnică; acum, cînd toți se obișnuiseră cu ea, se întrebau cum de au putut sta atîția ani fără ea. Erau multe compensații pentru faptul că strica frumusețea casei: de exemplu, se putea mînca pe verandă, cînd era foarte cald, la umbra tufelor de glicină.

Și broaștelor le plăcea plasa. Individele, verzi, cu o delicată nuanță de auriu, se strecurau din pajiște și urcau pe plasă, privind nemișcate, foarte solemn și demn la cei care serveau masa. Uneori, cîte una mai avea norocul să prindă o muscă mai mare decît ea și reintra în inerție, mestecînd greu, cu gura prea plină.

Pe Dane și pe Justine îi amuza să cronometreze cît timp îi trebuia unei broaște ca să înghită complet o muscă, privind cu atenție plasa și scuturînd-o lă fiecare zece minute. Insectele rezistau destul de mult și luptau, înainte de a fi înghițite definitiv.

- Brr! Ce soartă! chicotea Dane. Imaginează-ți, jumătate să mai trăiești și cealaltă jumătate din tine să fie dlgerată.

Aviditatea pentru lectură - pasiunea Droghedei - le formase celor doi copii un vocabular excelent, la o vîrstă timpurie. Erau inteligenți, vioi și dornici să știe orice. În mod deosebit, pentru ei viața era foarte frumoasă. Aveau ponei de rasă, care creșteau o dată cu ei; îndurau lecțiile prin corespondență, la masa din bucătăria doamnei Smith; se jucau în căsuța dintre ramurile arborelui de piper; aveau pisici, căței, chiar și o căpriță, care mergea elegant în lesă și răspundea la nume, cînd o strigau. Animalul lor preferat era totuși un purceluș rozaliu, Inteligent ca un cățel, pe care-l strigau Iggle-Piggle.

Fiind departe de congestionările urbane, ei au avut puține boli dar, niciodată nu au făcut gripe și nu au răcit. Meggie era terorizată de paralizia infantilă, difterie, sau orice ar fi putut să apară din senin și să-i fure, așa că le făcea orice vaccin apărea. Era o existență ideală, plină de activitate fizică și stimuli intelectuali.

Cînd Dane avu zece ani și Justine unsprezece, au fost trimiși amîndoi la un internat în Sydney; Dane la Riverview, cum cerea tradiția familiei, iar Justine la Kincoppal. Cînd îi conduse la avionul cu care plecau, Meggie le studie fețele mici și curioase, care se vedeau prin hublou; nu mai fuseseră plecați niciodată singuri. Dorise cu disperare să meargă cu ei, să-i instaleze, dar opinia generală a fost că nu este necesar și ea a renunțat. De la Fee, pînă la Jims și Patsy, toți au fost de acord că acești copii se vor descurca singuri și cu mult mai bine decît credea ea.

- Nu-i dădăci, se încăpățîină Fee să-i repete.

Parcă ar fi avut în ea doi oameni diferiți, cînd DC-3 își luă zborul într-un nor de praf. I se rupea inima la gîndul

că-l pierde pe Dane, dar nu se îngrijora deloc pentru Justine. Nu existau ambivalențe în dragostea ei pentru Dane; firea lui veselă, temperată, dădea și accepta dragostea într-un mod foarte firesc, ca necesitatea inspirației, de exemplu. Dar Justine, deși iubită, nu dădea dragoste; era un mic monstru, foarte iubit. Trebuia să o iubești dintr-o mie de motive: era puternică, avea integritate, auto-control - o mulțime de calități. Singura durere era aceea că ea nu accepta dragostea, așa cum o făcea Dane și nu-i dăduse lui Meggie niciodată minunatul sentiment că are nevoie de ea. Nu era pusă pe ghidușii și se pare că avea un obicei exasperant de a pune oamenii să-i dea socoteală, mai ales pe mama sa. Meggie descoperise la ea, multe din cele ce o exasperaseră la Luke, dar, Justine nu era avară. Și pentru asta Meggie era recunoscătoare.

Un avion mic însemna că, copii Droghedei își puteau petrece acasă toate vacanțele, chiar și cele scurte. Totuși, după o scurtă perioadă de acomodare, copiilor le plăcu școala. Lui Dane îi era mereu dor de Drogheda, dar Justine se purta de parcă ar fi fost născută în Sydney și când era la Drogheda abia aștepta să ajungă din nou în oraș. Iezuiții de la Riverview erau încântați; Dane era un elev minunat, în clasă, dar și pe terenul de sport. Pe de altă parte, călugărițele de la Kinceppal, categoric, nu erau deloc încântate; cineva cu o limbă ascuțită și tăioasă ca a Justinei nu putea spera să fie apreciat. Mai mare cu un an decât Dane, era probabil cea mai bună elevă, dar numai în clasă!

"Sydney Herald Morning" din 4 august 1952, fu foarte interesant. Imensele prime pagini rareori aveau mai mult de o fotografie, iar pe mijlocul paginii se dădea principala știre a zilei. Dar în ziua aceea, fotografia era a frumosului

Ralph de Bricassart.

"Prea Sfinția Sa, Arhiepiscopul Ralph de Bricassart, în prezent Secretar de Stat al Sfântului Scaun din Roma, a fost astăzi numit Cardinal de Bricassart, de către Sfinția Sa Papa Pius XII. Ralph Raoul, Cardinal de Bricassart, a avut o lungă și ilustră colaborare cu Biserica Catolică a Romei, din Australia, începînd cu iulie 1919, cînd a sosit ca preot proaspăt hirotonisit, pînă în martie 1938, cînd a plecat la Vatican.

Născut la 23 septembrie 1883, în Republica Irlanda, Cardinalul de Bricassart este al doilea fiu al unei familii care își are rădăcinile în descendenții Baronului Ranulf de Bricassart, venit în Anglia odată cu Wilhem Cuceritorul. Prin tradiția de familie, Cardinalul de Bricassart a fost cel care trebuia să se alăture Bisericii. A intrat în seminar la vîrsta de șaptesprezece ani, iar după hirotonisire a fost trimis în Australia. În primii ani și-a devotat serviciile Episcopului Michael Clabby, în Dioceza Winnemurra.

În iunie 1920 a fost transferat ca pastor la Gillanbone, în Nord-Estul Noului Sud Australian. A fost făcut Monseignor și a mai stat la Gillanbone pînă în decembrie 1928. De aici a plecat ca Secretar Particular al Prea Sfinției Sale Arhiepiscopul Cluny Dark și în cele din urmă a devenit Secretar Particular al Legatului Papal, la acea vreme Arhiepiscop, apoi Cardinal de Contini-Verchese. Între timp a fost numit Episcop. Cînd Cardinalul di Contini-Verchese a fost transferat la Roma, unde a început o remarcabilă carieră la Vatican, Episcopul de Bricassart a fost numit Arhiepiscop și a revenit în Australia ca Legat Papal pentru Australia. A lucrat în această importantă funcție pentru Vatican, pînă a fost transferat la Roma în 1938; din acest moment înaintarea sa în rîndurile ierarhiei bisericești a Bisericii Catolice din Roma, a fost spectaculară.

Acum, la 58 de ani, zvonurile spun că este unul dintre puținii oameni care hotărăsc politica papală, în mod activ. Un reprezentant al ziarului nostru a vorbit cu câțiva din membrii fostei sale parohii din districtul Gillanbone. Oamenii își amintesc de el cu multă afecțiune. Acest district, important crescător de oi, este din punct de veder religios predominant Romano-Catolic.

"Părintele de Bricassart a fondat Societatea bibliofilă Sfânta Cruce" spune domnul Harry Gough, Primar la Gillanbone. "A fost la vremea aceea, un remarcabil serviciu, bine dotat, la început de Mary Carson, iar după moartea ei de însuși Cardinalul, care nu a uitat niciodată de problemele noastre." "Părintele de Bricassart, era unul dintre cei mai rafinați bărbați pe care i-am văzut", spunea doamna Fiona Cleary, actuală rezidentă la ferma Drogheda, una dintre cele mai mari și prospere din Noul Sud. "În timpul cît a stat la Gilly, a fost sprijin moral și spiritual pentru oamenii din parohia sa, dar mai ales pentru cei de la Drogheda, care după cum știți, acum aparține Bisericii Catolice. În timpul inundațiilor ne-a ajutat să salvăm oile, în timpul incendiului ne-a venit din nou în ajutor, chiar dacă a ajuns numai pentru a ne îngropa morții. Era de fapt un om extraordinar, în orice fel l-am judeca și avea mai mult farmec decît orice bărbat am întîlnit eu. Se citea pe el că este făcut pentru lucruri mărețe. Într-adevăr ne amintim de el, deși au trecut peste 20 de ani de cînd ne-a părăsit. Da, cred că nu greșesc dacă spun că mai sînt câțiva în Districtul Gilly, care încă îi simt foarte mult lipsa."

În timpul războiului, pe atunci Arhiepiscopul de Bricassart, a servit cu loialitate pe Sfîntul Părinte și se știe că l-a influențat pe Feldmareșalul Albert Kesselring să decidă ca Roma să fie declarat oraș deschis, după ce Italia a devenit inamicul Germaniei. Florența, care a cerut

cu disperare același lucru, a pierdut multe monumente de artă, o parte din ele recuperate numai pentru că Germania a pierdut războiul. În perioada imediată războiului, Cardinalul de Bricassart a ajutat multe mii de persoane să primească azil în alte țări și asta a ajutat foarte viguros la popularea Australiei și la rezolvarea programului de imigrare.

Deși prin naștere este irlandez și deși se pare că nu-și va exercita influența de Cardinal în Australia, simțim totuși că, afectiv, Australia își poate revendica acest om remarcabil ca fiind al ei."

Meggie îi înmînă ziarul lui Fee și zîmbi mîhnită.

- Trebuie felicitat, cum am spus și la "Herald Tribune", dar nu au scris asta. Deși au scris aproape cuvînt cu cuvînt vorbele tale. Ce limbă barbară ai! Cel puțin acum știu pe cine moștenește Justine. Mă întreb cîți oameni vor fi destul de isteți să citească printre rînduri, din tot ce ai spus?

- Oricum el va pricepe, dacă va vedea ziarul.

- Mă întreb, oare-și mai aduce aminte de noi? oftă Meggie.

- Obligatoriu. La urma urmei încă își găsește timp să administreze singur Drogheda. Sigur că-și aduce aminte de noi, Meggie. Cum ar putea să uite?

- Adevărat, nici eu n-am uîtat Drogheda. Sîntem de felicitat, nu? Ferma este în culmea veniturilor. Trebuie să fie foarte mulțumit. Cu lîna noastră și prețurile pe care le-a avut anul acesta, Drogheda a făcut concurență și unei mine de aur. Că veni vorba despre "turmele de aur", numai de la tunsul mieilor am avut peste patru milioane, anul acesta.

- Nu fi cinică, Meggie, nu ți se potrivește, spuse Fee; comportarea ei față de Meggie, deși adesea ofilită, era totuși plină de respect și afecțiune. Am făcut treabă bună,

nu? Nu uita că și noi cîștigăm, fie an bun, fie rău. Nu i-a plătit lui Bob o primă de o sută de mii, iar nouă cîte cincizeci de mii? Dacă ne alungă de la Drogheda mîine, ne putem permite să cumpărăm Bugele, chiar la aceste prețuri de inflație. Și cît de mult le-a dat copiilor tăi, mii după mii. Fii corectă față de el.

- Dar copiii mei nu știu și nici nu vor afla. Dane și Justine trebuie să știe că ei trebuie să-și găsească singuri un drum în viață, fără banii dragului Ralph Raoul, Cardinal de Bricassart. Ciudat, nici n-am știut că se numește și Raoul! Foarte normand, nu?

Fee se ridică și aruncă ziarul în foc. Ralph Raoul, Cardinal de Bricassart tremură, îi făcu din ochi; apoi se topi.

- Ce faci dacă vine, Meggie?

- Slabă speranță! spuse Meggie printre dinți.

Dar el veni, în Decembrie. Foarte discret, fără să știe nimeni, într-o mașină sport Aston Martin, singur tot drumul de la Sydney. Nici un cuvînt despre prezența sa în Australia nu ajunsese în presă, prin urmare nimeni de la Drogheda nu avu nici cea mai mică idee. Cînd mașina ajunsese la locul de parcare, în spatele casei, nu era nimeni prin preajmă și se părea că nu-l auzise nimeni sosind, pentru că nu ieși nimeni pe terasă.

Simțise aerul din Gilly pătrunzîndu-i în toate fibrele corpului, simțise aroma tufelor, oile, iarba uscată, soarele. Iubea cangurii și păsările Emu, papagalii, milioanele de insecte care bîzîiau, furnicile de pe drum care mergeau în coloane disciplinate, oile pe care le vedea pretutindeni. Le iubea atît de mult, era un fel curios de a descopri că asta iubea mai mult ca orice; anii care trecuseră nu reușiseră să-l facă să le uite.

Numai plasa pentru muște îi arăta că totuși anii trecuseră, dar dădu din cap amuzat că, în sfîrșit Fee a

fost de acord cu ea, dar numai în direcția verandei și a ferestrelor. Avea dreptate, bineînțeles; dacă ar fi extins-o ar fi stricat de tot arhitectura casei cu fațadă Georgiană. Oare cît trăiesc eucaliptii? Trebuie să-i fi transplatat acum cîțiva ani. Coroana lor era o masă de aramă și purpură, plină de veselie.

Era deja vară, cu două săptămîni înainte de Crăciun și trandafirii Droghedei erau la înălțime. Peste tot trandafiri: roz, albi, galbeni, roșu aprins ca sîngele, roșii ca sutana de Cardinal. Printre tufele de glicină, care acum erau verzi, trandafirii urcau pînă pe acoperișul verandei, pe plasa de sîrmă, urcau grațios și pe obloanele ferestrelor de la etaj, își întindeau ramurile spre cer.

Tancurile de apă acum nu se mai vedeau. Și o culoare domina pretutindeni, un gri palid cu reflexe roz. Cenușă de trandafir? Da, asta era culoarea. Meggie trebuie să-i fi plantat, nu putea fi decît Meggie.

Auzi rîsul lui Meggie și rămase împietrit, aproape terorizat, cu greu le comandă picioarelor să se miște în direcția aceea, unde se mai auzeau și chicoteli vesele de copil. Exact cum rîdea ea cînd era mică. Acolo! În spatele unui tufiș de trandafiri roz, între ramurile unui arbore de piper. Dădu de-o parte ramurile cu boboci, amețit de parfum și de rîs.

Dar nu era Meggie, era numai un băiețel care se tăvălea pe iarbă, necăjind un porcușor roz care accepta joaca fugind necontrolat, încolo și-ncoace. Neștiind că este privit băiețelul își lăsă capul pe spate și rîse în hohote. Rîsul lui Meggie, din acest gîtlej necunoscut. Fără intenție, Cardinalul Ralph dădu drumul trandafirilor și trecu printre ei călcînd pe țepi. Băiatul, de doisprezece sau paisprezece ani, în perioada de pubertate, privi în sus speriat; purcelușul se zburli, își ridică coada și fugi.

Îmbrăcat numai în pantaloni scurți kaki, cu picioarele goale, era parcă brunet auriu, cu piele mătăsoasă, corpul suplu de copil arăta un viitor tânăr puternic, era bine proporționat, cu șolduri înguste. Părul era puțin cam lung și ondulat și avea culoarea ierbii Droghedei, ochii albaștri, care abia se vedeau printre niște gene absurd de dese. Părea ca un înger.

- Bună ziua, spuse zîmbind băiatul.

- Bună, răspunse Cardinalul Ralph, gîndind că era imposibil să rezști celui zîmbet încîntător. Cine ești? .

- Dane O'Neill, răspunse băiatul. Dumneavoastră cine sînteți?

- Rălp de Bricassart.

Dane O'Neill, era deci copilul lui Meggie. Nu-l părăsise pe Luke așa cum spusese, s-a întors la el, a conceput acest copil superb, care ar fi putut să fie copilul său, dacă nu s-ar fi legat de Biserică. De cît timp se însurase el cu Biserica? Nu mai demult decît vîrsta copilului. Dacă ar fi așteptat, copilul ar fi putut fi al lui. Ce nonsens, Cardinal de Bricassart! Dacă nu te dedici Bisericii, ai fi rămas în Irlanda, să crești cai și nu ai fi cunoscut altă soartă, nici Drogheda, nici pe Meggie Cleary.

- Vă pot fi de folos cu ceva? Întrebă băiatul politicoș ridicîndu-se în picioare, cu o grație care Cardinalului îi era cunoscută, dar pe care i-o atribui lui Meggie.

- Tatăl tău este aici, Dane?

- *TATĂL MEU?* Sprîncenele frumos arcuite se împreună. Nu, nu este aici. Nu a fost niciodată aici.

- Înțeleg! Atunci, este mama ta aici?

- Este la Gilly, dar se va întoarce curînd. Bunica mea este acasă. Vreți să o vedeți? Vă pot conduce la ea. Ochii albaștri îl studiau, cînd se măreau, cînd se îngustau. Ralph de Bricassart. Am auzit despre

dumneavoastră. Oh, **CARDINALUL** de Bricassart! Eminență, scuzați-mă! N-am vrut să fiu nepoliticos!

Deși își abandonase hainele, în favoarea pantalonilor strâmți și a cizmelor, inelul cu rubin era încă pe deget, nu trebuia niciodată să-l dea jos. Dane O'Neill îngenunche, luă mîna suplă a Cardinalului și sărută inelul cu pioșenie.

- E-n regulă Dane. N-am venit aici drept Cardinal. Am venit ca prieten al mamei și al bunicii tale.

- Îmi pare rău Eminență, trebuia să vă recunosc imediat cum v- am auzit numele. Îl repetăm destul de des aici la Drogheda. Numai că dumneavoastră îl pronunțați puțin altfel și nu v-ați spus numele de botez. Mama va fi foarte bucuroasă să vă vadă.

- Dane, Dane, unde ești? se auzi o voce nerăbdătoare, pătrunzătoare și cam repezită.

Crengile arborelui de piper se dădură de-o parte și o fată de vreo cincisprezece ani apăru. Știu imediat cine este, după ochii aceia uluitori. Fiica lui Meggie. Acoperită de bucle rebele, cu fața ascuțită, cu trăsături mici, spre dezamăgirea lui, nu semăna deloc cu Meggie.

- Oh, bună ziua. Îmi pare rău, nu mi-am dat seama că avem un oaspete. Sînt Justine O'Neill.

- Jussy, ți-l prezint pe Cardinalul de Bricassart! spuse Dane tare. Sărută repede inelul.

Ochii deschiși ai fetei scoaseră scînteii.

- Ești o adevărată pacoste, tu, cu religia ta, Dane, răspunse ea fără să coboare vocea. Să săruți un inel nu este igienic; nu vreau. Și pe urmă, de unde știi că el este Cardinalul de Bricassart? Mie mi se pare că arată ca un fermier. Știi, seamănă cu domnul Gordon.

- El este, el este! insistă Dane. Te rog Jussy, fii bună! Fii bună de dragul *MEU!*

- Bine, am să fiu bună, dar să știi că numai de dragul tău. Dar să știi că nu sărut inelul, nici măcar pentru tine.

Dezgustător. De unde știi cine l-a sărutat ultima dată? Dacă avea microbi?

- Nu trebuie să-mi săruți inelul, Justine. Sînt în vacanță; acum chiar nu sînt Cardinal.

- Asta-i bine, pentru că, am să fiu cinstită, eu sînt atee, spuse calm fiica lui Meggie Cleary. După patru ani la Kincoppal, cred că totul este o naivitate.

- Este privilegiul tău să crezi ce vrei, spuse Cardinalul Ralph, încercînd cu disperare să pară cît mai demn și la fel de serios, ca și ea. Pot să merg la bunica voastră?

- Bineînțeles. Aveți nevoie de noi? Întrebă Justine.

- Nu, mulțumesc, știi drumul.

- Bine. Se întoarce spre fratele ei, care încă îl mai privea cu admirație pe oaspete. Hai, Dane, ajută-mă. Hai!

Dar, deși Justine trăgea tare de mîna băiatului, Dane rămase privind lung în urma siluetei drepte și înalte a Cardinalului Ralph.

- Ești groaznic, Dane. Ce găsești atît de ieșit din comun la el?

- Este Cardinal! spuse Dane. Imaginează-ți! Un Cardinal adevărat la Drogheda!

- Cardinalii, spuse Justine, sînt prinți ai Bisericii. Cred că ai dreptate, *ESTE* extraordinar. Dar mie nu-mi place.

Unde putea să fie Fee, decît la biroul ei? El intră prin verandă în salon, dar trebui să deschidă o ușă cu plasă. Trebuie să-l fi auzit, dar continuă să lucreze, cu spatele aplecat, cu frumosu-i păr albit de tot; destul de greu reuși să-și amintească că avea cam șaptezeci și doi de ani.

- Bună ziua Fee, spuse.

Cînd își ridică fruntea, văzu că ceva se schimbase în ea, dar ce anume și în ce fel, nu putu spune; era vechea indiferență, dar mai erau foarte multe alte lucruri. Ca și cum se înmuiase și se întărise, și în același timp, devenise mai umană, totuși umană într-un fel care

semăna cu felul Mariei Carson. Doamne, stăpînele Droghedei! La fel se va întîmpla și cu Meggie, cînd îi va veni rîndul?

- Bună ziua Ralph, răspunse de parcă el ar fi venit în flecare zi. Îmi pare bine că te văd.

- Și mie, Fee.

- N-am știut că ești în Australia.

- Nu știe nimeni. Am cîteva săptămîni de vacanță.

- Sper că vei sta la noi?

- Unde altundeva? Ochii i se plimbară prin cameră și se opriră pe portretul Mariei Carson. Știi Fee, gustul tău este impecabil. Camera asta poate rivaliza cu oricare de la Vatican. Medalioanele negre, cu buchete de trandafiri, sînt o adevărată lovitură de maestru.

- Oh, mulțumesc! Ne dăm și noi silința, cît putem de modest. Eu personal prefer sufrageria; am refăcut-o de cînd ai fost ultima dată. Roz, cu alb și verde. Sună groaznic, dar așteaptă și ai să vezi. Deși, nu știu de ce mai încerc. Este casa ta, nu-i așa?

- Nu atîta vreme cît mai este un Cleary în viață, Fee, spuse el blînd.

- Foarte reconfortant. Ei bine, ai urcat scara socială, de cînd ai plecat de la Gilly, nu-i așa? Ai citit articolul din *Herald* despre promovarea ta?

El se înfioră.

- Ți s-a ascuțit limba, Fee.

- Da, și dacă vrei să știi, mă și distrez. Toți anii aceștia am tăcut! Nu mi-am dat seama ce pierd. Zîmbi. Meggie este la Gilly, dar trebuie să se întoarcă.

Intrară Dane și Justine, tot de pe verandă.

- Bunică, putem călări pînă la pîrîu?

- Știți regulile. Nu călăriți pînă cînd mama, personal, nu vă dă voie. Îmi pare rău, dar astea sînt ordinele mamei voastre. Unde vă sînt bunele maniere? Veniți și vă

prezențați musafirului nostru.

- Deja i-am cunoscut.

- Oh.

- Credeam că ești la o școală cu internat, îi spuse lui Dane, zîmbind.

- Nu în decembrie, Eminență. Avem două luni libere - vacanța de vară.

Trecuseră prea mulți ani; uitase că în emisfera sudică copii au vacanța mare din decembrie pînă în ianuarie.

- Stați mult la noi, Eminență? întrebă Dane, încă fascinat.

- Eminența Sa va sta la noi cît timp va putea, Dane, spuse bunica, dar cred că-i va fi cam greu să i se spună mereu Eminență. Cum să-i spunem? Unchiul Ralph?

- *UNCHI?* exclamă Justine. Știi doar că "unchi" nu intră în regula familiei. Unchii noștri sînt numai Bob, Jack, Hughie, Jims, Patsy. Asta înseamnă că el trebuie să fie Ralph.

- Nu fi obraznică, Justine! Ce naiba-i cu tine? întrebă Fee.

- Lasă Fee, e-n regulă. Să știi că aș prefera ca toată lumea să- mi spună simplu, Ralph, spuse repede cardinalul. Oare de ce nu-l înghițea, pisicuța asta?

- Eu n-aș putea! spuse Dane, cu respirația tăiată. Eu n-aș putea să spun așa, numai *RALPH!*

Cardinalul traversă camera, prinse în mîini umerii copilului și zîmbi foarte blînd în ochii albaștri ai lui Dane.

- Bineînțeles că poți, Dane. Nu este un păcat.

- Hai Dane, hai să mergem la căsuța noastră, ordonă Justine.

Cardinalul Ralph și fiul său se întoarseră și o priviră pe Fee.

- Dumnezeu să ne ajute! spuse Fee. Mergi Dane, mergi afară la joacă. Își strînse mîinile. Huuuuuiii!

Băiatul fugi de-i scăpărau picioarele, iar Fee se întoarse la registre. Cardinalul Ralph o compătimi și o anunță că va merge puțin la bucătărie. Cît de puțin se schimbase totul! Încă iluminau cu lămpi. Încă mai foloseau vaza mare pentru trandafiri.

Stătu multă vreme de vorbă cu doamna Smith și cu fetele. Îmbătrîniseră mult, dar oarecum le stătea mai bine bătrîne, decît îi stătea lui Fee. Fericite. Așa erau. Sincer, aproape perfect fericite. Biata Fee, ea a nu era fericită. Ideea-îl făcu să fie curios să o vadă pe Meggie, să vadă dacă și ea era fericită.

Dar cînd plecă de la bucătărie, Meggie încă nu se întorsese. Ca să-și umple timpul plecă la plimbare pînă la pîriu. Cîtă liniște era în cimitir; erau șase plăci de bronz pe pereții mausoleului, cum fuseseră și data trecută. Trebuie să aibă grijă ca și el să fie înmormîntat aici; trebuia să-și amintească să-i instruiască, atunci cînd se va întoarce la Roma. Lîngă mausoleum observă două morminte proaspete, bătrînul Tom, grădinarul și soția unui muncitor, care stătuse la ei din 1946. Trebuie să fi fost un record. Umbrela ancestrală a bucătarului chinez era decolorată, de atîția ani de stat la soare, devenise de un roz albicios, aproape cenușă de trandafiri. Meggie, Meggie. Te-ai întors la el după mine, i-ai făcut un fiu.

Era foarte cald; simți o adiere de vînt, care deranjă sălciile de lîngă pîriu și stîrni clopoțeli bucătarului chinez: Hee Sing, Hee Sing, Hee Sing. "Tankstand Charlie a fost un om de treabă", și asta era aproape șters, practic indescifrabil. Ei bine, se potrivea. Mormintele trebuiau să se scufunde la sînul Mamei Pămînt, să-și piardă încărcătura umană, pînă cînd nu mai rămînea nimic și numai aerul își mai amintea de tot. El nu dorea să fie înmormîntat la Vatican, dorea să fie printre oameni ca el. Aici, printre oameni care au trăit cu adevărat.

Întorcându-se, prinse privirea îngerului de marmură. Ridică mîna și îl salută, apoi -privi peste pajiște la casa mare. Și venea ea, Meggie. Suplă, aurie, într-o pereche de pantaloni și cămașă albă, exact ca ale sale, o pălărie bărbătească și cisme în picioare. Ca un băiat, ca fiul ei, care ar fi trebuit să fie fiul lui.

Și el era bărbat, dar cînd se va odihni aici, în cimitir, nu va exista nimic care să marcheze faptul că și el era un bărbat.

Ea se apropie, trecu peste gardul alb și se apropie atît de mult că nu-i mai văzu nimic decît ochii, acei ochi verzi plini de lumină, ochii care nu-și pierduseră frumusețea și nici puterea în inima lui. Îi înconjură gîtul cu brațele, soarta lui era în această atingere, era ca și cum n-ar fi plecat niciodată, gura ei era vie, nu un vis; atîta timp o dorise, atîta timp! Era un alt fel de jurămînt, negru ca pămîntul, nu avea nimic cu cerul.

- Meggie, Meggie, șopti cu fața în părul ei, cuprinzînd-o cu brațele.

- Nu pare să fi fost rău, spuse ea. Nimic nu se schimbă niciodată, spuse cu ochii închiși.

- Nu, nimic nu se schimbă, răspunse el, crezînd ce spune.

- Sîntem la Drogheda, Ralph. Te-am prevenit, la Drogheda ești al meu, nu a lui Dumnezeu.

- Știu. Accept. Am venit. O trase spre el, pe iarbă. De ce Meggie?

- De ce, ce? Mîna îi mîngîia părul, mai alb decît a lui Fee, mai des, încă frumos.

- De ce te-ai întors la Luke? Să-i faci un fiu? întrebă el gelos.

Sufletul ei privi dincolo de el și își ascunse în văluri gîndurile, le ascunse de el.

- M-a forțat, răspunse incolor. A fost numai o dată.

Dar l-am avut pe Dane, nu-mi pare rău. Dane merită orice, am trecut prin orice numai să-l am.

- Îmi pare rău, nu aveam nici un drept să întreb. Eu te-am făcut cadou lui Luke, nu?

- Asta-i un adevăr, tu ai făcut-o.

- E un copil minunat. Îi seamănă lui Luke?

Ea zîmbi enigmatic, smulse iarba, apoi băgă mîna pe sub cămaşa lui.

- Nu tocmai. Nici unul din copii mei nu seamănă cu Luke, nici cu mine.

- Eu îi iubesc pentru că sînt ai tăi.

- Eşti sentimental ca întotdeauna. Bătrîneţea-ţi stă bine. Ştiam că aşa va fi şi speram să am ocazia să o văd la tine. Te cunosc de treizeci de ani! Mie-mi par ca treizeci de zile.

- Treizeci de ani? Aşa de mulţi?

- Dragul meu, eu am patruzeci şi unu, deci aşa trebuie să fie. Se ridică în picioare. Am fost trimisă oficial să te aduc în casă. Doamna Smith a pregătit un ceai minunat, în cinstea ta şi mai târziu, cînd se va mai răcori, vom avea pulpă de porc şi alte minuni.

Începu să meargă alături de ea, încet.

- Fiul tău rîde exact ca tine, Meggie. Rîsul lui a fost prima reacţie umană pe care am auzit-o la Drogheda. Am crezut că eşti tu; am mers să te găsesc pe tine şi l-am descoperit pe el.

- Deci a fost prima persoană pe care ai văzut-o la Drogheda?

- Oh, da.

- Ce crezi despre el? Întrebă ea dornică să ştie.

- Mi-a plăcut, cum s-ar putea altfel, este fiul tău. Dar m-am simţit foarte puternic atras de el, mult mai mult decît de fiica ta. Nici ea nu mă place.

- Justine este copilul meu, dar e o răutate. Mai de

mult, am învățat să înjur, în mare parte datorită Justinei. Un pic și datorită ție, și lui Luke, și un pic din cauza războiului. Ciudat cum se adună toate.

- Te-ai schimbat mult, Meggie.

- Oare? Gura moale și frumoasă se contură într-un zîmbet. Eu nu cred. Numai că Marele Nord-Vest m-a consumat, mi-a sfîșiat unul, cîte unul, vălurile Salomeei. Sau am fost ca o ceapă; este mai aproape de ce ar spune Justine. Nu are pic de sensibilitate copilul ăsta. Sînt aceeași bătrînă Meggie, Ralph, numai că acum sînt parcă nudă.

- Poate că ai dreptate.

- Ah, dar și *TU* te-ai schimbat!

- În ce fel, draga mea?

- Ca și cum pedestalul se clatină la fiecare adiere de vînt, ca și cum priveliștea văzută de sus este deprimantă, te dezamăgește.

- Așa e. El rîse fără sunet. Și cînd mă gîndesc că o dată am avut îndrăzneala să cred că tu nu ești nimic mai mult decît un om obișnuit! Îmi retrag gîndurile. Tu ești femeia unică, Meggie. *UNICĂ!*

- Ce s-a întîmplat?

- Nu știu. Poate am descoperit că și idolii Bisericii au picioare de lemn. Poate am descoperit că m-am vîndut, doar pentru o ciorbă cu zarzavat. Poate caut ceva ce nu există! Sprîncenele i se împreună cu durere. Asta este, poate adevărul este într-o coajă de nucă, greu de spart. Este o lume veche, dureroasă, pietrificată, lumea asta a Vaticanului.

- A fost și una reală, dar tu nu ai vrut să o vezi.

- Nu puteam face altfel, crede-mă! Știam încotro trebuie să plec, dar nu am putut. Cu tine aș fi putut fi un om mai bun, poate mai puțin august, dar mai bun. Dar, pur și simplu, nu am putut, Meggie. Oh, cît îmi doresc să

te fac să înțelegi asta!

Mîna ei se strecură pe sub brațul lui, cu tandrețe.

- Dragul meu. Ralph, înțeleg. Știu, știu... Fiecare purtăm în noi ceva, pe care nu-l putem renega, chiar de ar fi să murim. Sîntem ce sîntem, asta-i tot. Ca vechea legendă celtică, despre pasărea cu spinul în piept cîntînd din inimă și pentru ultima oară. Pentru că trebuie să o faci, așa-i este destinul. Știm că greșim chiar înainte de a greși, dar autocunoașterea nu poate afecta, sau schimba rezultatul. Fiecare își cîntă cîntecul, convins că este cel mai minunat cîntec pe care l-a auzit vreodată omenirea. Înțelegi? Noi singuri ne creăm spinii și nu ne oprim să judecăm cît ne vor costa ei. Nu putem face altceva, decît să suferim durerea și să ne spunem că am meritat suferința.

- Eu asta nu înțeleg. Durerea. Privi mîna ei, așezată atît de blînd pe brațul lui și care totuși îl făcea să sufere de nesuportat. De ce să existe durerea?

- Întreabă-l pe Dumnezeu, Ralph, spuse Meggie. EL este autoritatea în materie de durere, nu-i așa? El ne-a făcut ceea ce sîntem. EL a făcut lumea. Prin urmare EL a făcut și durerea.

Bob, Jack, Hughie, Jims și Patsy, erau la fermă pentru cină și pentru că era sîmbătă seara. Mîine trebuia să vină Părintele Watty să facă slujba, dar Bob îl sună și-i spuse că nu va fi nimeni acasă. O mică minciună nevinovată pentru a păstra secretul vizitei Cardinalului Ralph. Cei cinci băieți Cleary, semănau mai mult ca oricînd cu Paddy, erau mai bătrîni, mai cumpăniți la vorbă, calmi și îndurători, ca pămîntul. Și cum îl mai ju Beau pe Dane! Nu-l scăpau o secundă din ochi. Nu era greu de ghicit că abia așteptau ziua, cînd va fi destul de mare pentru a li se alătura la conducerea Droghedei.

Cardinalul Ralph, descoperi între timp motivul ostilității Justinei față de el. Dane se îndrăgostise de el și-i sorbea cuvintele, îi stătea mereu în preajmă; iar ea era nebună de gelozie.

După ce copiii plecară la culcare, el îi privi pe toți cei din cameră; frații, Meggie, Fee.

- Fee, poți te rog să lași puțin biroul, spuse. Vino aici lângă noi. Vreau să vorbesc cu voi toți.

Fee încă se menținea bine, nu-și pierduse suplețea și prestanța, sîinii erau puțin lăsați; talia puțin îngroșată. Tăcută se așeză într-un scaun în fața Cardinalului, Meggie de partea cealaltă și frații așezați pe băncuțele de marmoră de jur împrejur.

- Este vorba de Frank, spuse el.

Numele rămase suspendat, reverberînd parcă din memorii.

- Ce anume, în legătură cu Frank? întrebă Fee calm.

Meggie lăsa andrelele, o privi pe mama sa, apoi pe Cardinalul Ralph.

- Spune repede Ralph, spuse ea, nefiind în stare să mai suporte ținuta mamei sale.

- Frank a stat aproape treizeci de ani în închisoare, voi realizați lucrul acesta? întrebă Cardinalul. Știu că oamenii mei v-au ținut la curent, așa cum ne-am înțeles, dar eu le-am cerut să nu vă tulbure prea des. Vă spun cinstit că nu am văzut nimic bun în faptul că trebuie să știți detaliile singurătății și disperării lui, pentru că nici unul dintre voi nu putea face nimic. Cred că Frank ar fi fost eliberat de cîțiva ani buni, dacă nu și-ar fi făcut o reputație de om violent, în timpul primilor ani la închisoarea Goulburn. Chiar și acum, în timpul războiului, alți prizonieri au fost trecuți în serviciul militar, dar bietul Frank a fost refuzat.

Fee își ridică privirea din poală.

- Așa este firea lui, spuse fără urmă de emoție.

Cardinalul părea să-și găsească cu greu cuvintele; în timp ce el își căuta cu disperare cuvintele, familia îl privea cu un amestec de teamă și speranță, deși nu la binele lui Frank se gîndeau ei atunci.

- Poate că v-ați mirat tare văzîndu-mă în Australia, după toți acești ani, spuse în cele din urmă Cardinalul, nefiind în stare să o privească pe Meggie. Nu m-am gîndit întotdeauna la viața voastră și știu asta. Din ziua în care v-am întîlnit prima oară, m-am gîndit întîi la mine, m-am pus pe mine înainte de toate. Și cînd Sfîntul Părinte mi-a pus pe umeri mantia de Cardinal, m-am gîndit dacă există ceva ce aș putea face pentru familia Cleary, prin care să le arăt, într-un fel, cît de profund recunoscător le sînt. Inspiră adînc și o privi pe Fee, nu pe Meggie. M-am întors în Australia să văd ce pot face pentru Frank. Îți amintești, Fee, cînd am vorbit după ce au murit Paddy și Stu? Acum douăzeci de ani! Nu am putut uita niciodată privirea aceea din ochii tăi. Atîta energie și vitalitate, zdrobite!

- Da, spuse Bob, cu ochii pe mama lui. Da, așa era.

- Frank este grațiat, spuse Cardinalul. A fost singurul lucru pe care l-am putut face, pentru a vă arăta că *ÎMI PASĂ* de voi.

Dacă ar fi așteptat o reacție bruscă de bucurie din partea lui Fee, s-ar fi înșelat amarnic; la început nu a fost decît o licărire a ochilor, poate că bătrînețea nici nu-i mai permitea o explozie de bucurie. Dar în ochii fiicei lui Fee, văzu adevărata proporție a bucuriei și cunoscuse bucuria realizării unui scop, cum nu mai cunoscuse de cînd vorbește cu tînărul soldat german cu nume impunător.

- Mulțumesc, spuse Fee.

- Îl veți primi la Drogheda? îi întrebă pe bărbații Cleary.

- Aici este casa lui, aici trebuie să stea, răspunse Bob eliptic.

Toți acceptară dînd din cap, cu excepția lui Fee, care era preocupată de o anume viziune.

- Nu este același Frank, pe care-l știți, continuă Cardinalul Ralph. L-am vizitat la închisoarea din Goulburn să-i dau vestea, înainte de a venit aici. A trebuit să-i spun că la Drogheda ați știut întotdeauna ce s-a întîmplat cu el. Dacă v-aș spune că nu l-a prea afectat, v-ați imagina puțin în ce fel s-a schimbat. A fost pur și simplu... recunoscător. Și aștepta cu nerăbdare să-și vadă din nou familia, mai ales pe tine, Fee.

- Cînd i se dă drumul? întrebă Bob, mai mult de dragul mamei sale, care, era limpede, abia aștepta să-l vadă, dar temîndu-se pentru ce se va întîmpla cînd se va întoarce Frank.

- Într-o săptămîină, sau două. Va veni cu trenul poștei de noapte.

- Patsy și cu mine îl vom aștepta, se oferi Jims, dornic, apoi se desumflă. Oh, dar noi nu-l cunoaștem!

- Nu, spuse Fee. Am să-l aștept eu. Singură. Încă nu sînt senilă; mai pot conduce pînă la Gilly.

- Mama are dreptate, spuse și Meggie ferm, dominînd un cor de proteste, ale fraților ei. Mama trebuie să-l întîlnească singură. Ea trebuie să-l vadă prima.

- Ei, mai am treabă, spuse Fee ridicîndu-se și așezîndu-se la birou.

Cei cinci frați se ridicară ca la comandă.

- Și eu zic că ar trebui să ne culcăm și noi, spuse Bob, căscînd studiat. Zîmbi timid Cardinalului Ralph. Va fi ca pe vremuri, mîine o să ne citiți slujba.

Meggie își strînse împletitura, o dădu de-o parte:

- Și eu îți spun noapte bună, Ralph.

- Noapte bună, Meggie. O urmări cu privirea pînă ieși

din cameră, apoi se întoarse spre Fee. Noapte bună, Fee.

- Scuză-mă, ai spus ceva?

- Am spus noapte bună.

- Oh! Noapte bună, Ralph.

El nu dorea să urce imediat după Meggie:

- Am să fac o plimbare înainte de a mă culca. Știi ceva, Fee?

- Nu, răspunse absent.

- Pe mine nu m-ai prosti nici o secundă.

Scoase un sunet care încerca să fie un râs.

- Chiar mă gîndeam!

Tîrziu și stele. Stelele sudului, rostogolindu-se peste împărăția cerului. Nu le va mai simți niciodată aproape, deși ele erau tot acolo, prea departe, prea puțin călduroase pentru a-l mai reconforta. Mai aproape de Dumnezeu, care era *MAI MARELE* printre ele. Stătu multă vreme și ascultă cum vîntul foșnește copacii, zîmbind.

Nedorind să mai fie lîngă Fee, folosi scara din celălalt capăt al casei; lampa de la biroul ei încă mai ardea, îi mai vedea silueta aplecată peste birou, muncea. Biata Fee. Cît de mult trebuie să se teamă să se culce, deși, poate după ce va veni Frank, îi va fi mai ușor. Poate.

În capătul scărilor îl întâmpină o tăcere deasă; o lampă de cristal, pe o măsuță din hol, arunca o lumină difuză, pentru somnambuli, tremurînd în briza nopții, care se strecura prin perdelele de lîngă ea. Trecu pe lîngă lampă; pe covoarele groase nu făcu nici un zgomot.

Ușa la Meggie era larg deschisă, aruncînd mai multă lumină; blocînd oarecum lumina, el închise ușa în urma lui și o încuie. Ea era îmbrăcată cu o cămașă subțire și stătea în fața ferestrei, privind departe, dincolo de padocuri; întoarse capul, îl privi îndreptîndu-se spre pat și

așezându-se pe marginea lui. Încet, se ridică și se apropie de el.

- Lasă-mă să te ajut să-ți scoți cizmele. Eu de asta nu port cizme din astea, nu le pot scoate fără jack, iar jackul distruge o cizmă bună.

- Intenționat te-ai îmbrăcat în culoarea asta, Meggie?

- Cenușă de trandafiri? Zîmbi. A fost întotdeauna culoarea mea preferată. Totuși nu se potrivește cu părul meu.

El îi puse piciorul în spate și împinse pînă cînd ieși cizma, apoi schimbă picioarele.

- Ai fost atît de sigură că voi veni?

- Ți-am spus. La Drogheda ești al meu. Dacă nu veneai tu la mine, veneam eu la tine, poți să fii sigur.

Îi trase cămașa peste cap. O secundă mîna ei se opri senzual pe pieptul lui, apoi se îndreptă spre lampă și stinse lumina, în timp ce el își aranja hainele pe un scaun. O auzi mișcîndu-se prin cameră, dezbrăcîndu-și cămașa. Și mîine dimineață voi spune slujba. Dar asta, mîine dimineață. Încă mai este pînă atunci noapte și o am pe Meggie. Am dorit-o mult. Și ea este un fel de jurămînt.

Dane era dezamăgit.

- Am crezut că o să purtați o robă roșie, spuse el.

- Cîteodată port, Dane, dar numai în interiorul Palatului. În afara lui port sutană neagră cu eșarfă roșie, ca asta.

- Chiar aveți un palat?

- Da.

- Este plin de candelabre?

- Da, dar nu-i la fel și la Drogheda?

- Drogheda! spuse Dane cu dispreț. Pariez că ale noastre sînt mici, pe lîngă acelea. Mi-ar place să vă văd palatul și pe dumneavoastră în robă roșie.

Cardinalul Ralph zîmbi.

- Cine știe, Dane? Poate într-o zi ai să mă vezi.

Băiatul avea o expresie curioasă, întotdeauna îndepărtată; o privire distantă. Cînd îl privi în timpul slujbei, Cardinalul o văzu mai pregnantă, dar nu o recunoscuse, simți numai că-i este familiară. Nici un bărbat nu se vede în oglindă așa cum este, și nici o femeie.

Luddie și Anne Muller trebuiau să vină de Crăciun, așa cum veneau în fiecare an. Casa fermei era plină de oameni binevoitori, așteptînd cu nerăbdare ca acesta să fie cel mai bun Crăciun din toate; Minnie și Cat cîntau și munceau, fața grăsuță a doamnei Smith era zîmbitoare, Meggie îl cedă pe Dane Cardinalului Ralph, fără alte comentarii și Fee părea fericită, stătea mult mai puțin la biroul ei. Băieții găseau tot felul de scuze să vină acasă în fiecare seară, pentru că după cină, sufrageria fremăta de conversație și doamna Smith își pusese în cap să pregătească o gustare înainte de culcare, cu brînză topită pe piine și crochete cu unt. Cardinalul Ralph protestă spunînd că atîta mîncare o să-l îngrașe peste măsură, dar după trei zile de aer de Drogheda, oameni de Drogheda, mîncare de Drogheda, păru să-și piardă privirea aceea hăituită și obosită pe care o avea cînd a venit.

A patra zi veni foarte călduroasă. Cardinalul Ralph plecă cu Dane să aducă o turmă de oi, Justine se ascunse îmbufnată în căsuța din arborele de piper, iar Meggie stătea întinsă într-un scaun cu perne, pe verandă. Își simțea oasele ușoare și era foarte fericită. O femeie putea trăi fără asta multă vreme, dar a fost bine, mai ales că a fost cu unicul om dorit. Cînd era cu Ralph, se trezea fiecare fibră din ea, cu excepția acelor care-i aparțineau lui Dane; necazul era că, atunci cînd era cu

Dane, se întâmpla exact invers. Numai cînd erau amîndoi prezenți în universul ei, așa cum erau acum, se simțea completă, totală. Oricum era o logică, Dane era fiul ei, dar Ralph era omul ei.

Și totuși o singură umbră îi marca fericirea; Ralph nu văzuse. Prin urmare gura ei rămase pecetluită asupra secretului. Dacă el nu vedea singur, de ce să-i spună ea? Ce făcuse ca să merite să-i spună? Faptul că a putut gîndi, fie și numai un moment, că s-a putut întoarce la Luke de bunăvoie, a fost ultima picătură. Nu merita să-i spună, dacă putea gîndi așa despre ea. Cîteodată simțea ochii palizi și ironici ai lui Fee, ațintiți asupra ei, și-i răspundea fără urmă de neliniște. Fee înțelegea, într-adevăr înțelegea. Înțelegea jumătatea de ură, resentimentul, dorința de a se răzbuna pentru anii de singurătate. Visa să prindă curcubeu, acesta era Ralph de Bricassart, atunci, de ce i-ar dăruia ea, cel mai frumos curcubeu dintre toate, pe fiul său? Lasă să stea fără el! Lasă-l să sufere, să nu știe niciodată pentru ce suferă!

Telefonul dădu apelul pentru Drogheda; Meggie ascultă leneș, apoi înțelese că mama ei trebuia să fie în altă parte, se ridică nemulțumită și merse să răspundă.

- Cu doamna Fiona Cleary, spuse o voce de bărbat.

Cînd Meggie îi întindea receptorul, ea tocmai venea să răspundă.

- Da, Fiona Cleary, spuse ea, dar ascultînd culoarea i se scurse din obraji, arătînd ca în acele zile, după moartea lui Paddy și a lui Sty; mică și vulnerabilă. Mulțumesc, spuse și închise.

- Ce s-a întîmplat, mamă?

- Frank a fost eliberat. Vine cu trenul în după amiaza asta. Își privi ceasul. Trebuie să plec repede; e trecut de două.

- Lasă-mă să vin cu tine, se oferi Meggie, atît de plină

de propria ei fericire, că nu suporta să o vadă pe mama ei nefericită; simțea că pentru Fee, întâlnirea asta nu putea fi o bucurie.

- Nu, Meggie, mă descurc. Tu ai grijă de lucruri aici și îmi pe loc cina, pînă mă întorc eu.

- Este minunat, mamă. Frank vine de Crăciun, nu-i așa că este minunat?

- Da, spuse Fee, este minunat.

În acele zile nimeni nu mai călătorea cu trenul de noapte, pentru că erau avioane; străbăteau cele șase sute de mile, lăsînd unul cîte unul pasagerii, cei mai mulți călătoreau cu clasa a doua, iar pînă să ajungă la Gilly nu mai rămîneau decît foarte puțini în tren.

Șeful de gară o cunoștea oarecum pe doamna Cleary, dar nici nu-i trecu prin cap să o abordeze într-o conversație ocazională; cînd o văzu, o lăsă să coboare pasarela și apoi o lăsă singură pe peronul gării. Era o doamnă cu stil, gîndi el; îmbrăcată după ultima modă, avea pălărie și pantofi cu toc. Arăta bine, nu prea avea riduri, care să-i indice vîrsta; nu făcea decît să arate cît de bine o duceau femeile de fermier.

Frank o recunoscuse pe mama sa mult mai repede decît îl recunoscuse ea, deși inima ei îi semnalase imediat că el este cel așteptat. Frank avea acum cincizeci și doi de ani, iar anii în care lipsise erau cei care-l trecuseră de la tinerețe la maturitate. Omul care stătea pe peronul gării din Gilly era prea slab, aproape gîrbov, foarte palid; era pe jumătate chel, avea niște haine diforme. care sugerau că fuseseră croite pe un corp mult mai bine făcut, dar care acum atîrnau, iar mîinile care o dată erau frumos modelate, acum strîngeau stîngaci borurile unei pălării de fetru gri. Nu dădea semne că ar fi bolnav, dar mototolea stîngaci pălăria, neajutorat, era convins că nu-l va aștepta

nimeni, iar acum nu știa ce ar trebui să facă.

Fee, stăpînită, porni dreaptă în întâmpinarea lui.

- Bună, Frank, spuse.

El o privi cu ochii care o dată scoteau scînteii, dar care acum erau cumiști și resemnați, pe fața unui om care îmbătrînea. Nu mai erau ochii lui Frank. Epuizat, răbdător, foarte obosit. Dar cînd se opri pe Fee, în privire i se reflectă o expresie extraordinară, durere, apărare, apelul unui muribund.

- Oh, Frank! repetă ea și îl îmbrățișă, legănîndu-și capul pe umărul lui. Nu-i nimic, nu-i nimic, apoi spuse și mai blînd, nu-i nimic.

La început el stătu foarte retras și tăcut în mașină, dar pe măsură ce ieșiră din oraș, începu să remarce peisajul și să privească pe fereastra mașinii.

- Este exact cum l-am lăsat, șopti el.

- Cred că da. Timpul se scurge greu aici.

Trecură podul de lemn, peste firul subțire de apă mîloasă, străjuită de sălcii și de eucaliptii care creșteau chiar și pe pămînt pietros.

- Rîul Barwon, spuse el. Nu credeam că o să-l mai văd vreodată.

Lăsau în urmă un enorm nor de praf, iar în fața lor aveau un drum drept care traversa cîmpia lipsită de copaci.

- E nou drumul, mamă? Părea disperat să găsească un subiect de conversație, să facă situația să pară cît mai normală.

- Da, l-au făcut de la Gilly, la Milparinka imediat după război.

- Puteau să-l și pietruiască puțin.

- De ce? Sîntem obișnuiți să înghițim praf și gîndește-te cît ar fi costat să construiască un acostament

care să reziste terenului mîlos de aici. Drumul acesta este nou, drept, îl întrețin bine și nu mai avem cele șaptesprezece porți de deschis și de închis.

- Spre ferma noastră au mai rămas paisprezece porți, dar ai să vezi ce am făcut cu ele, Frank.

Rollsul se apropia de o poartă metalică, și care se deschise leneș cînd mașina fu aproape și se lăsă, la fel de leneș, după ce mașina trecu.

- Minunile continuă! spuse Frank.

- Am fost prima fermă care a instalat porțile automate; numai spre fermă, bineînțeles, porțile spre padocuri se deschid și se închid tot cu mîna.

- Totuși, cine a inventat porțile astea, a închis și a deschis multe la viața lui, de i-a venit ideea, zîmbi el; era primul semn de amuzament pe care-l dădea.

Apoi se cufundă din nou în tăcere, mama sa se concentră asupra drumului, nedorind să-l forțeze. Cînd trecură de ultima poartă spre curtea fermei, el spuse cu respirația tăiată:

- Uitasem cît este de frumos.

- Pentru noi asta înseamnă acasă și am avut grijă de ea.

Ea îndreptă mașina spre garaj și apoi îl conduse spre casă.

- Vrei să stai în casa mare, Frank, sau vrei să stai într-o căsuță pentru oaspeți? îl întreabă mama sa.

- Mai bine într-o casă de oaspeți, mulțumesc. Ochii obosiți o priviră intens. Ar fi mai bine să stau departe de oameni, o vreme, se explică el.

A fost singura aluzie pe care a făcut-o referitoare la condițiile din închisoare.

- Și eu cred că ar fi mai bine pentru tine. Casa mare este plină pentru moment, spuse ea conducîndu-l în salon. Este la noi Cardinalul, Dane și Justine sînt în

vacanță, Luddie și Anne Muller vor sosi poimîine pentru Crăciun. Sună clopoțelul pentru ceai și aprinse repede lămpile din cameră.

- Luddie și Anne Muller? întrebă el.

Ea se opri puțin din activitate și-l privi.

- A trecut mult timp, Frank. Familia Muller sînt prietenii lui Meggie.

O dată lămpile aprinse, ea se așeză mulțumită în balansoarul preferat.

- O să servim cina peste o oră, dar mai întîi vom servi un ceai. Trebuie să spăl gustul de praf de pe drum.

Frank se așeză stingher pe marginea unei băncuțe și privi cu uimire camera.

- Este cu totul altfel decît pe vremea mătușii Mary.

Fee zîmbi.

- Și eu cred asta.

Apoi intră Meggie; îi era mult mai greu să o vadă pe Meggie femeie matură, decît îi fusese să o vadă pe mama sa îmbătrînită. În timp ce sora sa îl săruta și-l îmbrățișa, el se strînse în el și o privi disperat pe mama sa care-l privea și părea să-i spună:

"Nu contează, în curînd totul va părea foarte normal, ai puțină răbdare."

Un minut mai tîrziu, cînd el încă mai căuta cu disperare cuvinte pentru această străină, intră fiica lui Meggie; o tînră slabă care se așeză țeapănă împreunîndu-și mîinile în poala rochiei, privind cu ochii aceia mari deschiși cînd o față, cînd pe cealaltă. Fiul lui Meggie intră împreună cu Cardinalul și se așeză pe dușumea, lîngă sora lui, era un băiat liniștit și foarte frumos.

- Frank, este minunat, spuse Cardinalul, strîngîndu-i mîna; apoi se întoarse spre Fee cu o sprînceană ridicată. O ceașcă cu ceai? Bună idee.

Bărbații Cleary intrară toți odată și asta era cu atât mai greu, cu cât ei nu-l iertaseră deloc. Frank știa de ce; pentru felul în care o rănisese pe mama lor. Dar nici nu știa ce să spună pentru a- i face să înțeleagă ceva, nici nu le putea spune despre durerea și singurătatea lui și nici nu-i putea ruga să-l ierte. Singura care conta pe lume, era mama sa, iar ea nu părea să creadă că există ceva ce trebuie iertat.

Cardinalul fu acela care încercă să mențină seara, care întreținu conversația la masă și apoi iar în salon, sporovăind cu diplomație și reușind să-l includă și pe Frank în conversație.

- Bob, am vrut să te întreb de când am venit, întrebă Cardinalul - unde sînt iepurii? Am văzut mii de vizuine, dar nici un iepure.

- Iepurii au murit, răspunse Bob.

- Au murit?

- Da, de o boală numită mixomatoză. Din cauza iepurilor și a secetei, Australia era aproape terminată prin '47. Eram disperați, spuse Bob bucuros de subiect și mai ales bucuros pentru mama sa, pentru că-l putea coopta și pe Frank în conversație.

În acest moment Frank, lipsit de tact, comentă spunînd:

- Știu că a fost rău, dar nu mi-am imaginat că a fost chiar așa.

Se retrase în sine, sperînd că l-a mulțumit pe Cardinal și că a contribuit și el cu ceva la conversație.

- Eu nu exagerez, credeți-mă. De unde să știe Frank?

- Ce s-a întîmplat? Întrebă Cardinalul.

- Organizația Pentru Cercetarea Științifică a Commonwealth-ului, a început un experiment în Victoria, au infectat iepurii cu virusul ăsta făcut de ei. Nu știu exact ce virus este, știu că se numește virus de mixomatoză. La

început nu părea să se răspîndească prea repede, deși iepurii care-l luau mureau. Dar după un an de infectare continuă, a început să se întindă; ei cred că țințarii l-au purtat. Și de atunci, iepurii au murit cu milioanele, pur și simplu i-au exterminat. Cîteodată mai vezi cîte ceva ce seamănă a iepure; dar au făcut o treabă minunată, Ralph, să știi. Mixomatoza nu se poate transmite decît liniei directe de înrudire biologică. Datorită acestor oameni am scăpat de pacostea cu iepurii.

Cardinalul Ralph privi spre Frank.

- Îți dai seama ce înseamnă asta, Frank? Înțelegi?

Bietul Frank dădu din cap, dorindu-și din suflet să fie uitat în anonimatul lui.

- Distrugere biologică în masă. Mă întreb dacă restul lumii știe că aici în Australia, între 1949 și 1952 un virus de război a fost folosit împotriva unei populații de animale de trilioane și trilioane și a reușit să o extermine! Ei bine, este posibil! Nu este o istorie jurnalistică de senzație, este un fapt științific. Ar putea la fel de bine să își îngroape bombele atomice și cu hidrogen. Știu că trebuia făcut, știu că era absolut necesar și probabil este una dintre cele mai importante descoperiri științifice. Dar în același timp este îngrozitor.

Dane urmărise conversația cu foarte mare atenție.

- Exterminare biologică? N-am auzit niciodată de asta. Ce înseamnă asta mai exact, Ralph?

- Cuvintele sînt noi, Dane, dar eu sînt un fel de diplomat papal și, din nefericire, folosesc cuvinte din acestea. Într-un cuvînt înseamnă mixomatoză. Adică să prepari un virus, care este în stare să omoare numai un anumit fel de viețuitoare.

Aproape inconștient Dane își făcu semnul crucii și se rezemă de genunchii lui Ralph de Bricassart.

- Ar fi bine să ne rugăm, nu?

Cardinalul privi zîmbind capul auriu al băiatului.

Dacă Frank a reușit, oarecum, să se acomodeze vieții de la Drogheda, aceasta s-a datorat în mare măsură mamei sale; Fee, în fața opoziției fățișe manifestate de toți bărbații Cleary, continuă să se poarte ca și cum fiul ei ar fi fost plecat pentru puțin timp și nu și-ar fi dezonorat niciodată familia, nu și-ar fi rănit niciodată mama. Încet și discret, ea l-a ajutat să se strecoare în nișa pe care, se pare, el dorea să o ocupe, departe de ceilalți fii ai săi; și nici nu a încercat să-l încurajeze să-și recapete o parte din vitalitatea pe care o avea în tinerețe. Aceasta nu mai exista; ea văzuse încă din momentul în care l-a privit pe peronul gării. Parcă fusese înghițit de o existență, a cărei natură el refuza să o discute cu mama sa. Ea nu putea face altceva, decît să-l facă cît mai fericit cu putință și își dădea seama că singura cale de a realiza acest lucru era să-l accepte pe Frank, cel de acum, ca și cum el era cel dintotdeauna și nimic nu s-ar fi schimbat.

Nu se punea problema ca el să muncească în padocuri, pentru că acolo frații săi nu-l doreau, nici el nu dorea să ducă o viață pe care a urît-o întotdeauna. Îi plăcea să privească cum crește vegetația, cum se schimbă natura, așa că, Fee hotărî să-i dea în grijă grădinile Droghedei și îl lăsă în pace.

Treptat, bărbații familiei Cleary se obișnuiră cu gîndul că Frank s-a întors în sînul familiei, începură să înțeleagă că amenințarea pe care el o reprezenta pentru liniștea familiei, acum, era lipsită de sens și de scop.

Nimic nu va schimba vreodată dragostea pe care o avea mama lor pentru el, fie că era în închisoare, sau la Drogheda; sentimentele ei vor fi aceleași. Lucrul cel mai important era că revenirea lui la Drogheda o făcea pe ea să fie fericită. El nu se băga în sufletul lor, nu-i deranja,

nu era nici mult, nici puțin, era cum a fost întotdeauna.

Și totuși, pentru Fee nu era o bucurie că Frank se întorsese acasă; cum putea fi? Văzîndu-l în fiecare zi, însemna pentru ea un alt fel de durere, ca și atunci cînd nu-l vedea deloc. Vedea durerea îngrozitoare a unei vieți ruinate, a unui om ruinat. Și acest om era fiul ei cel mai iubit, care trebuie să fi suferit agonii dincolo de orice imaginație.

Într-o zi, cam la șase săptămîni după venirea lui Frank, Meggie intră în salon și o găsi pe mama sa privind pe fereastră cum Frank prindea trandafirii agățători, de-a lungul drumului de intrare în fermă. Fee întoarse capul, totuși, ceva de pe fața stăpînită și calmă a mamei sale, o făcu pe Meggie să-și ducă mîna la inimă.

- Doamne, mamă! spuse ea neajutorată.

Fee o privi, dădu din cap și zîmbi.

- Nu mai are nici o importanță, Meggie, îi răspunse.

- Măcar dacă aș putea face ceva!

- Poți. Poartă-te ca și pînă acum. Îți sînt foarte recunoscătoare. Mi-ai devenit un aliat.

ŞASE

1954-1965 Dane

XVII

- Ei bine, se adresa Justine mamei sale. Să știi că am hotărît ce voi face.

- Eu credeam că am hotărît de mult. Artă la Universitatea din Sydney, nu asta?

- Ei, asta a fost o mică minciunică să te păcălesc, să-ți dau o falsă impresie de siguranță, dar între timp eu mi-am făcut planuri. Dar acum, pentru că am aranjat tot, pot să-ți spun.

Meggie ridică brusc capul de la treaba pe care o făcea, tăia forme de prăjituri pentru doamna Smith care era bolnavă. Își privi fiica îngrijorată, nerăbdătoare, neputincioasă. Cum să se poarte cineva cu un om ca Justine? Dacă ar fi anunțat că vrea să meargă la Sydney, să facă trotuarul, Meggie se îndoia că ar fi putut să o oprească. Draga și scumpa Justine, întotdeauna regină a forțelor distructive.

- Dă-i drumu', mor de curiozitate, spuse și se întoarse la prăjituri.

- Am să mă fac actriță.

- CE?

- Actriță.

- Dumnezeu! Prăjiturile fură din nou abandonate. Uite Justine, mie nu-mi place să fiu sîcîitoare și nici nu vreau să-ți rănesc sentimentele, dar, crezi tu că ești - cum să-ți spun - dotată fizic, ca să fii actriță?

- Oh, mamă! replică Justine dezgustată. Nu vreau să fiu star de cinema, doar actriță și atât. Nu vreau să-mi unduiesc șoldurile și să- mi reproduc sînii și buzele, senzual! Vreau să joc teatru! Punea carnea degresată într-un vas, pentru conservare. Am destui bani ca să-mi plătesc orice curs de inițiere, nu-i corect?

- Da, mulțumită Cardinalului de Bricassart.

- Atunci, ne-am înțeles. Am să merg la clasa de actorie a lui Albert Jones, la Teatrul Culloden; am scris deja la Academia de Artă Dramatică din Londra și am cerut să fiu trecută pe listele de perspectivă.

- Ești hotărâtă, Justine?

- Foarte. Știu de multă vreme.

Ultima bucată de carne fu așezată în soluția de conservare; Justine trînti capacul peste vas.

- Gata, sper să nu mai văd în viața mea o altă bucată de carne conservată.

Meggie îi întinse o tavă cu prăjituri.

- Uite, pune și asta în cuptor, vrei? Pune-l la patru sute de grade. Trebuie să recunosc că mi-ai făcut o surpriză. Eu credeam că fetele care vor să fie actrițe, joacă tot timpul un rol; dar pe tine, singurul rol pe care te-am văzut jucîndu-l, a fost al propriei tale persoane.

- Oh, mami! Uite, iar confunzi starurile de film, cu actrițele. Pe cuvîntul meu, ești tare neștiutoare.

- Bine. Atunci explică-mi. Starurile de film, nu sînt actrițe?

- Sînt, dar de o calitate mult mai inferioară. Sînt bune numai dacă au trecut mai întîi pe scenă, asta e. Chiar și Laurence Olivier mai face cîte un film.

Pe măsuta de toaletă a Justinei era o fotografie cu autograf a lui Laurence Olivier; Meggie o considerase, pur și simplu, o pasiune de adolescentă a fetei, deși, acum își amintea că la vremea aceea, gîndise că, cel puțin Justine avea gust artistic. Prietenele ei, pe care le mai aducea din cînd în cînd, colecționau fotografii ale lui Tab Hunter și Rory Calhoun.

- Și tot nu înțeleg, spuse Meggie, dînd din cap. Actriță!

Justine ridică din umeri.

- Spune tu. Unde aş putea să urlu, să ţip, unde decît pe scenă? Aici nu am voie să fac aşa ceva, nici la şcoală, nici *NICĂIERI!* La naiba, şi mie îmi place să ţip şi să urlu!

- Dar eşti foarte talentată la pictură, Jussy! De ce nu pictor? perseveră Meggie.

Justine se întoarce de la soba uriaşă şi cercetă rezervorul de gaz.

- Trebuie să le spunem oamenilor să mai pună gaz, mai este numai puţin. Cred totuşi că pentru azi ajunge. Ochii deschişi o studiau pe Meggie cu compătimire. Mami, eşti atît de lipsită de simţ practic! Eu credeam, că numai copiii nu iau în consideraţie aspectele practice ale unei cariere. Hai să-ţi spun; nu vreau să mor de foame aşteptînd să fiu renumită pentru nişte tablouri după ce am murit. Vreau să mă bucur de puţină faimă şi cît trăiesc să am şi ceva mijloace financiare. Deci, pictez ca hobby şi joc teatru ca să trăiesc. Ce zici de asta?

- De la Drogheda ai un venit, Jussy, spuse Meggie disperată, călcîndu-şi jurămîntul de a tăcea, indiferent de situaţie. Tu n- ai să ajungi niciodată să mori de foame. Dacă vrei să pictezi, e în regulă, poţi!

Justine o privi deodată agitată şi interesată.

- Cît am, mamă?

- Destul. Dacă vrei, să ştii că nu trebuie să munceşti niciodată.

- Ce plictiseală! Am să sfîrşesc vorbind la telefon şi jucînd bridge; adică asta fac mamele celor mai multe dintre colegele mele. Pentru că, să ştii, eu aş trăi la Sydney, nu la Drogheda. Acolo se trăieşte *MULT* mai bine. Un licăr de speranţă i se văzu în ochi. Am destui bani ca să scap de cîrlionţi şi să-mi întind părul cu aparatul ăla nou?

- Cred că da. Dar, de ce?

- Pentru că aşa îmi pun în valoare faţa, de asta.

- Parcă spuneai că nu contează fizicul pentru o actriță?

- Gata, mamă, pentru mine cîrlionții sînt un chin.

- Sigur nu vrei să pictezi?

- Sigur, mulțumesc. Făcu o scurtă mișcare de dans.

"Îmi voi croi un drum în viață, doamnă Worthington!"

- Cum ai ajuns la Culloden?

- Am dat o probă de audiție.

- Și ai LUAT-O?

- Încrederea pe care o ai în fiica ta este emoționantă, mamă. Bineînțeles că m-au acceptat! Știi, sînt superbă. Într-o bună zi voi fi foarte renumită.

Meggie prepară crema colorată pentru prăjiturile care erau deja coapte.

- Este important pentru tine, Justine? Adică să fii renumită?

- Cred că da. Presăra zahăr; în ciuda înlocuirii sobei cu lemnă cu o sobă cu gaz, în bucătărie era foarte cald. Sînt extrem de hotărîtă să devin renumită.

- Nu vrei să te măriți?

Justine o privi îmbufnată.

- Nu-i al naibii de plăcut! Să-mi irosesc viața, viața MEA, ștergînd nasul mucoșilor și ștergîndu-i la poponeață. Să fac temenele unui bărbat, care nu-mi este nici pe jumătate egal, dar'mi'te superior, deși el crede că-mi este superior? He, he, he, nu-i pentru mine!

- Pe cuvîntul meu, ești la limita înțelegerii! De unde îți selectezi limbajul?

Justine începu să spargă ouă într-un castron, repede și cu o singură mîină.

- De la distinsele mele colege, bineînțeles. Începu să bată cu ciudă ouăle. De fapt eram un grup destul de bine educat de fete. Foarte citite. Nu poate fiecare gîsculiță să aprecieze subtilitățile unui limeric latin:

"The was a Roman from Vinidium
Whose shirt was made of iridium;
When asked why the vest,
He replied ' Id est
Bentum sanguinem praesidium."

Meggie se strîmbă.

- Nu-mi place că trebuie să te întreb, dar, ce-a spus romanul?

- Îmi protejează sîngele.

- Numai atît, mă gîndeam la ceva mult mai rău. Pur și simplu mă uimește. Dar să ne întoarcem la ce spuneam, fată dragă, deși văd că-ți dai silința să schimbi subiectul. Ce vezi tu greșit într-o căsătorie?

Justine imită rîsul uscat al bunicii sale.

- Mamă! Într-adevăr ești cea mai potrivită să pui o astfel de întrebare!

Meggie simți sîngele invadîndu-i ființa și se concentrează cu ochii în jos, în tava de prăjituri.

- Nu fi impertinentă, chiar dacă te crezi matură la șaptesprezece ani!

- Nu-i ciudat? Cum îndrăznești să treci în teritoriul strict parental, devii impertinent, spuse amestecînd în castron. Nu am spus decît că ești cea mai potrivită să întrebi. Și să fii al naibii dacă nu-i adevărat! Să știi că nu vreau să spun că ești un eșec total, sau o păcătoasă, sau altceva. De fapt cred că ai arătat foarte multă înțelepciune și bun simț cînd te-ai despărțit de soțul tău. De ce ai fi avut nevoie de un soț? Ai tone de influențe masculine în copiii tăi, din pricina unchilor noștri și ai destui bani să trăiești rezonabil. Eu sînt de acord cu tine! Căsătoria este pentru păsări.

- Semenii cu taică-tu!

- Altă eschivare. De cîte ori nu-ți place ce-ți spun, devin imediat ca tatăl meu. Știi ce? Trebuie să te cred pe cuvînt, pentru că nu am avut onoarea să-l văd pe domnul cu ochii mei.

- Cînd vrei să pleci? întrebă Meggie disperată.
Justine rînji.

- Abia aștepți să scapi de mine, nu? E-n regulă mamă, nu te condamn. Dar nu mă pot abține să șochez oamenii, îmi place la nebunie; mai ales pe tine. Ce-ar fi să mă duci la aeroport mîine?

- Lasă pentru poimîine. Mîine te duc la bancă. Trebuie să știi cîți bani ai. Și Justine...

Justine puneă făină și frămînta de zor, dar ridică ochii cînd simți că tonul mamei se schimbă.

- Da?

- Dacă vreodată ai necazuri, vino acasă, te rog! Întotdeauna va fi loc pentru tine la Drogheda, vreau să ții bine minte asta. Nimic din ce ai face nu ar fi atît de rău, încît să nu poți veni acasă.

Privirea Justinei se îmblînzi.

- Mulțumesc, mamă. Pe dinăuntru nu ești chiar așa țepoasă, și bătrînă, nu-i așa?

- **BĂTRÎNĂ?** exclamă Meggie. Nu sînt bătrînă, am numai patruzeci și trei de ani!

- Dumnezeuule! Așa de mult?

Meggie lăsă prăjitura și o lovi ușor peste nas.

- Ești rea! rîse. Ce monstru ești! Acum mă simt de o sută de ani.

Rîse și fiica ei, moment în care Fee intră în bucătărie, să vadă cum mai merg treburile pe-acolo; Meggie îi întîmpină sosirea cu un sentiment de ușurare.

- Mamă, știi ce mi-a spus Justine?

Ochii lui Fee o mai ajutau să țină registrele și atît, dar mintea de dincolo de ei era la fel de ascuțită ca

întotdeauna.

- Cum aş putea şti ce ți-a spus ție Justine? întrebă blînd, privind prăjiturile.

- Ştii, cîteodată mi se pare că tu şi Justine aveţi mici secrete; acum, de exemplu, fiica mea tocmai termină să-mi dea o veste, iar tu intri în bucătărie, cînd aici nu prea intri.

- Mmmmm, cel puţin sînt mai gustoase decît arată, comentă Fee. Te asigur Meggie, că n-o încurajez pe fiica ta să conspire cu mine, în spatele tău. Ce-ai mai făcut Justine, de-ai răsturnat iar căruţa cu mere?

- I-am spus mamei că vreau să fiu actriţă, Nana, asta-i tot.

- Asta-i tot? Este o glumă, sau vreun joc dubios?

- Oh, este un adevăr. Încep cursuri la Culloden.

- Ia te uită! exclamă Fee, rezemîndu-se de masă şi privindu-şi cu ironie fiica. E uimitor cum gîndesc copiii, de unii singuri; nu-i aşa Meggie?

Meggie nu răspunse.

- Nu eşti de acord, bunică? întrebă Justine, gata să înceapă lupta.

- Eu? Să nu fiu de acord? Ce faci tu cu viaţa ta, Justine, nu mă priveşte pe mine. Pe urmă, să ştii că eu cred că vei fi o actriţă bună.

- Crezi? exclamă Meggie surprinsă.

- Bineînţeles, spuse Fee. Justine nu-i genul de om care să aleagă fără să gîndească, nu-i aşa Justine?

- Nu, răspunse fata suflîndu-şi o buclă din ochi. Meggie o văzu privindu-şi bunica cu o afecţiune pe care nu o arătase niciodată faţă de ea.

- Eşti o fată bună, Justine, spuse Fee şi termină prăjitura, pe care o începuse lipsită de entuziasm. Nu-s rele deloc, dar mi-ar fi plăcut să le faceţi cu cremă albă.

- Sînt copăcei şi nu poţi colora copacii în alb, o

contrazise Meggie.

- Ba poți, dacă sînt brăduți și au și puțin zăpadă,-îi răspunse Fee.

- E prea tîrziu acum; au un verde de-ți vine să vomîți, rîse Justine.

- *JUSTINE!*

- Ooops, îmi pare rău mamă, n-am vrut să te jignesc. Întotdeauna uit că tu ești mai sensibilă cu stomacul.

- Nu sînt deloc sensibilă, spuse Meggie exasperată.

- Am venit să văd dacă am vreo șansă să beau un ceai, le întrerupse Fee, trăgînd un scaun. Justine, fii fetiță cuminte și pune ceainicul pe foc.

Se așeză și Meggie.

- Crezi că o să fie bine pentru Justine, mamă? întrebă ea îngrijorată.

- De ce nu? răspunse Fee privindu-și nepoata onorînd ritualul pentru ceai.

- Ar putea fi ceva trecător.

- Este o idee trecătoare, Justine? întrebă Fee.

- Nu, răspunse Justine încordată, așezînd ceșcuțele și fârfuriile pentru ceai.

- Pune biscuiții pe o farfurie, Justine, nu îi pune aici cu castronul, spuse Meggie mecanic; și, pentru Dumnezeu, nu pune toată cana cu lapte pe masă, pune cănița de la serviciul de ceai.

- Da, mamă, scuză-mă. Justine răspundea la fel de mecanic. Nu prea înțeleg de ce atîta etichetă în bucătărie. După aceea va trebui să le pun pe toate înapoi, la locul lor, și să mai spăl și niște vase în plus.

- Fă ce ți se cere! Este mai civilizat așa!

- Să revenim la subiect, continuă Fee, eu nu cred că mai trebuie să discutăm alegerea. Cred că Justine trebuie lăsată să încerce; și mai cred că va reuși foarte bine.

- Tare-aș vrea să fiu și eu la fel de sigură, spuse Meggie posomorâtă.

- Ai în cap ceva idei despre faimă, glorie, Justine? Întrebă bunica.

- Fac parte din plan, spuse Justine, așezînd ceainicul direct pe masă, sfidîndu-și mama și așezîndu-se repede pe un scaun. Nu începe iar, mamă, nu fac ceai în vase de argint, pentru bucătărie; și gata!

- Ceainicul este potrivit, zîmbi Meggie.

- Bine! Nu-i nimic mai bun decît o ceașcă cu ceai, oftă Fee, sorbind cu înghițituri mici. Justine, de ce te încapățînezi să-i prezinți mamei o imagine atît de deformată? Știi foarte bine că nu se pune problema renumelui și nici a banilor. Este o căutare de sine, nu-i așa?

- Căutare de sine, bunică?

- Bineînțeles. Actoria este ceea ce simți tu că ai face cel mai bine, nu-i ăsta adevărul?

- Da.

- Atunci, de ce nu i-ai explicat la fel și mamei? De ce o necăjești cu toate prostiile?

Justine ridică din umeri, bău tot ceaiul și împinse ceașca spre mama ei, să-i mai toarne.

- 'nț, ști, spuse ea.

- "Nu știi", o corectă Fee. Pe scenă trebuie să articulezi corect. Dar acesta-i motivul, căutarea eului, nu-i așa?

- Cred că da, acceptă Justine fără chef.

- Oh, asta-i mîndria prostească a Cleary-lor! Și tot asta va însemna și eșecul tău, Justine, dacă persiști în ea și nu încerci să ți-o domini.

- Frica asta stupidă că cineva va rîde de tine, că te va ridiculiza. Deși, nu înțeleg de ce crezi că mama ta ar putea fi atît de crudă? O bătu ușor pe spate. Dă și tu

puțin, Justine; colaborează cu ea.

Dar Justine negă din cap.

- Nu pot.

Fee oftă.

- Ei bine, nu știu dacă îți va fi de vre-un folos copila mea, dar, ai binecuvîntarea mea pentru ceea ce vrei să faci.

- 'Ţam Nana, îți sînt recunoscătoare.

- Atunci, te rog să-ți arăți recunoștința într-un mod civilizat și cu un ajutor concret; caută-l pe unchiul Frank și spune-i că este ceai la bucătărie, spune-i să vină.

Justine ieși, iar Meggie o privi uluită pe Fee.

- Mamă, ești extraordinară, pe cuvîntul meu!

Fee zîmbi.

- Trebuie să recunoști că eu nu le-am spus niciodată copiilor mei ce să facă.

- Nu, nu ai încercat niciodată, spuse Meggie cu tandrețe. Și noi toți am apreciat asta, să știi.

Primul lucru pe care-l făcu Justine cînd ajunse înapoi la Sydney, a fost să-și întindă buclele. Din nefericire, nu era un proces foarte ușor; avea atît de multe, încît trebui să îndure douăsprezece luni, iar apoi urma să se ferească de soare tot restul vieții, pentru că risca să-i reapară cîrlionții. Al doilea lucru pe care-l făcu, a fost să-și găsească un apartament, ceea ce nu era prea greu la Sydney, la vremea aceea, cînd toată lumea își construia vile și îi privea cu dispreț pe cei care locuiau în blocuri. Găsi un apartament în cartierul Neutral Bay, într-o uriașă clădire victoriană, care fusese transformată de proprietari (care aveau probleme financiare) în semi-apartament. Chiria era de cinci lire și zece șilingi pe săptămîină, scandalos de mult, dacă luai în considerare faptul că bucătăria și baia erau comune; pentru toți

chiriașii. Totuși Justine era satisfăcută. Deși fusese educată pentru tot felul de treburi domestice, nu avea deloc tragere de inimă pentru ele.

Viața în această vilă, care se numea Bothwell Gardens, era mult mai fascinantă decît cursurile ei de actorie la Culloden; la Culloden totul părea să se rezume la a sta în spatele decorului să vezi repetițiile altora și să memorezi masiv din Shakespeare, Shaw și Sheridan.

Incluzînd și apartamentul Justinei, vila avea șase cu totul, plus cel al proprietarei, doamna Devine. Doamna Devine avea 65 de ani, era o londoneză cu aere, ochii ieșiți din orbite și un mare dispreț pentru australieni și pentru Australia, deși îi fura cu nerușinare. Principala ei preocupare părea să fie cît costă gazul și curentul electric și principala ei slăbiciune, părea să fie un tînăr englez, vecin cu Justine, care știa să exploateze foarte bine această slăbiciune.

- Nu mă deranjează să gîdil cîte puțin gîsca asta bătrînă, cînd rămînem singuri și povestim despre Anglia, îi spuse el o dată Justinei. Mă lasă în pace după aceea. Voi, fetele, nu aveți voie să țineți radiator iarna, dar mie mi-a dat ea unul și îmi dă voie să-l folosesc, chiar și vara.

- Porc, răspunse Justine neutru.

Se numea Peter Wilkins și era marinar.

- Vino cînd vrei să bem un ceai împreună, o invită el, intrigat de ochii ei palizi și pătrunzători.

Și Justine a mers, dar a fost atentă ca geloasa doamnă să nu fie pe aproape; apoi se obișnuie să-l respingă pe Peter și chiar să se bată cu el. Anii lungi de muncă și de călărie la Drogheda o făcuseră destul de puternică și nu-și făcea probleme de conștiință dacă lovea sub centură.

- Luat-ar dracu, Justine, o blestema Peter ștergîndu-și lacrimile. Renunță o dată la virginitate! Știi,

tot va trebui să o pierzi! Nu mai trăim în Anglia Victoriană și nu-ți mai cere nimeni să ți-o păstrezi pentru căsătorie.

- Nici nu intenționez asta, răspunse ea aranjându-și rochia. Numai că, nu sînt sigură cui îi voi acorda această onoare, asta- i tot.

- la caută-mă pe dincolo, scrie acasă, pleacă, se rățoi la ea; îl lovise cu toată puterea.

- Prostii, Pete, cuvintele pe mine nu mă jignesc. Și să știi că sînt mulți bărbați, care ar da orice pentru o virgină.

- Și multe femei! Ai studiat apartamentul de la stradă?

- Oh, da, da, spuse Justine.

Cele două fete din apartamentul din față, erau lesbiene; întîmpinaseră cu multă bucurie sosirea Justinei, pînă cînd și-au dat seama, nu numai că nu o interesau, dar nici măcar nu o intrigau. La început nu prea fusese sigură de toate aluziile lor, dar, după ce s-au făcut bine înțelese, drept răspuns, ea a ridicat din umeri, arătîndu-le că nu este deloc impresionată. Astfel, după o perioadă de acomodare, ea a devenit confidenta lor neutră, împăciuitorul certurilor lor; plăti cauțiunea și o scoase pe Billie din închisoare; o duse pe Bobbie la spital, după o ceartă cu Billie; refuză să ia partea uneia dintre ele, cînd la orizont apărură Pat, Al, Georgie și Ronnie. I se părea că duc o viață emoțională foarte nesigură, așa gîndea ea. Bărbații erau destul de răi, dar, cel puțin, aveau puterea unei diferențieri intrinsece.

Deci, între Culloden și Bothwell Gardens și fetele pe care le cunoscuse în timpul colegiului, Justine avea timpul destul de ocupat și destul de mulți prieteni, iar ea însăși își era cea mai bună prietenă. Ea nu le spunea niciodată dacă avea necazuri, așa cum o făceau ele; pentru asta îl avea pe Dane, deși micile necazuri pe care le avea nici nu le recunoștea. Ceea ce le fascina cel mai mult pe prietenele ei, era extraordinarul autocontrol pe

care-l avea; ca și cum, din copilărie, nu făcuse altceva decît să se educe în așa fel, încît, să nu permită nici unei circumstanțe să-i afecteze viața.

Ceea ce le interesa în mod deosebit pe așa zisele ei prietene era, cînd, cum și cu cine se va hotărî ea să devină femeie, dar Justine nu se grăbea.

Arthur Lestrangle era exemplul cel mai durabil de exuberanță juvenilă al lui Albert Jones, deși își luase rămas bun de la a patruzecoa aniversare, cînd sosise Justine la Culloden. Avea un trup frumos, era un actor constant și de nădejde, cu fața bărbătească încadrată de cîrlionți blonzi și stîrnea întotdeauna aplauzele spectatorilor. În primul an nu o băgă în seamă pe Justine, care era foarte retrasă, discretă și făcea exact ceea ce i se cerea. Dar, la sfîrșitul anului, tratamentul părului ei se termină și ea începu să se facă remarcată.

Fără cîrlionți și cu un plus de machiaj, care-i scotea în evidență sprîncenele și genele, arăta bine, de o frumusețe care nu se putea defini prea ușor. Nu avea frumusețea evidentă a lui Luke O'Neill și nici rafinamentul mamei sale. Nu trecea dincolo de obișnuit decît cu o idee. Numai părul ei roșu aprins ieșea în evidență. Dar pe scenă, era cu totul alta; putea să-i facă pe oameni să creadă că era frumoasă ca Elena din Troia, sau urîță ca o vrăjitoare.

Arthur o remarcă prima dată într-o perioadă de cursuri, cînd i se ceru să recite un pasaj din "Lordul Jim" de Conrad, folosind diverse modalități de expresie. Era într-adevăr extraordinară; Arthur simți emoția lui Albert Jones și în cele din urmă înțelese de ce Al îi acorda atît de mult timp. Era un mim înnăscut, dar era cu mult mai mult decît atît; dădea pregnanță fiecărui cuvînt pe care-l rostea. Și vocea; o voce naturală, parcă făcută pentru o actriță, profundă, pătrunzătoare.

Într-o zi, cînd o văzu cu o ceașcă de ceai în mînă și cu o carte deschisă pe genunchi, se așeză lîngă ea.

- Ce citești?

Ea îl privi zîmbind.

- Proust.

- Nu ți se pare plicticos?

- Proust plicticos? Nu, numai să nu-ți pese de bîrfă. Parcă așa spune el. Bîrfa, această veche îndeletnicire.

El avu sentimentul incomod că îl domina din punct de vedere intelectual, dar o iertă. Așa se manifesta tinerețea.

- Te-am auzit cu Conrad. Splendid.

- Mulțumesc.

- Poate o să mergem undeva la o cafea și să vorbim despre planurile pe care le ai.

- Dacă dorești, îi răspunse și se întoarse la Proust.

Lui îi păru bine că spusese "cafea" și nu "cină"; soția lui îl ținea din scurt, iar cina era un lucru care cerea recunoștință față de ea și nu era convins că Justine este genul de om care să arate recunoștință. Totuși dădu curs invitației și o duse pe Justine la o cafea într-un local discret și întunecos, pe Strada Elizabeth, unde era sigur că n-o să-l caute nevastă-sa.

În semn de autoapărare, Justine învățase să fumeze și refuza cu aplomb țigările oferite de alții. După ce se așezară își scoase pachetul ei de țigări, abia cumpărat, rupse celofanul, îl desfăcu studiat. Arthur privea amuzat și interesat teatrul pe care-l juca Justine.

- De ce naiba migălești atîta, rupe celofanul și gata.

- Neglijent!

El luă pachetul și-l studie.

- Dacă aș fi discipol al eminentului Freud...

- Dacă ai fi Freud ce? Văzu chelnerița care stătea lîngă ea. Cappuccino, vă rog.

El se simți din nou stînjedit, văzînd că ea și-a făcut singură comanda, dar lăsă gîndul să treacă, concentrîndu-se la o nouă idee.

- Vienna, vă rog. Și acum să ne întoarcem la ce spuneam despre Freud. Ce-ar zice el? Ar putea spune...

Ea luă pachetul, îl deschise, scoase o țigară, o aprinse singură fără să-i dea lui timpul să aprindă chibritul.

- Ascult?

- Ar gîndi că-ți place să-ți păstrezi membranele intacte, nu?

Rîsul ei gutural printre rotoçoale de fum, îi făcu pe mai mulți bărbați să întoarcă curioși capul.

- Asta ar spune? Este asta un mod ocolitor de a mă întreba dacă mai sînt virgină, Arthur?

Oftă exasperat.

- Justine! Înțeleg că, printre altele, trebuie să te înveți și frumoasa artă a ambiguității verbale.

- Printre alte lucruri, Arthur? Își sprijini coatele de masă, privindu-l cu ochii strălucind în semiîntuneric.

- Ei bine, ce vrei să te înveți?

- Să știi că sînt relativ bine educată.

- În orice domeniu?

- Cerule, știi cum se pune un accent! Bun, trebuie să țin minte cum ai spus asta.

- Sînt anumite lucruri pe care le înveți numai cu o experiență la prima mîină, spuse el moale, dîndu-i o șuviță de păr după ureche.

- Oare? Eu am găsit întotdeauna că observația este cel mai adecvat studiu.

- Ah, dar ce faci cînd ajungi la dragoste? Își rotunji profund vorbele. Cum o să joci rolul Julietei, dacă nu știi ce înseamnă dragostea?

- Punct pentru ține! Sînt de acord.

- Ai fost îndrăgostită?

- Nu.

- Nu știi nimic despre dragoste? De data asta accentuă pe "nimic", și nu pe "dragoste".

- Nimic, nimic.

- Ah, atunci Freud ar fi avut dreptate, nu?

Luă pachetul de țigări și-l privi zîmbind.

- În anumite privințe, da.

Repede el luă pachetul de țigări, trase celofanul, îl strînse cu gesturi dramatice și-l aruncă în scrumieră, privindu-l cum se întinde în forma inițială.

- Mi-ar place să te învăț, să fii femeie, dacă ai vrea.

Un moment ea nu-i răspunse, privind intens celofanul; apoi aprinse un chibrit și-i dădu foc.

- De ce nu? întrebă luminată de flacăra rapidă. Da, de ce nu?

- Să fie ceva divin și magic, cu lună și trandafiri și ochi dulci pasionați, sau să fie scurt și ascuțit, ca o săgeată? declamă el.

Ea rîse.

- Doamne, Arthur, eu sper să fie *LUNGĂ* și ascuțită. Dar nu lună și trandafiri, te rog. Nu înghit dulcegăriile.

El o privi puțin trist.

- Of, Justine, toți înghițim puține dulcegării - chiar și tu, care ești atît de rece și dură. Așteaptă și ai să vezi, într-o zi o să dorești singură. O să duci dorul actului în sine.

- Pfiu! Se ridică. Hai Arthur, hai să facem "fapta", repede și bine, înainte să mă răzgîndesc.

- *ACUM? ÎN SEARA ASTA?*

- De ce naiba nu? Am destui bani pentru o cameră de hotel, dacă tu nu ai.

Hotelul Metropol nu era departe; merseară pe jos pe străzile întortocheate, ea ducîndu-l de braț și rîzînd. Era

prea târziu pentru cină și prea devreme pentru teatru, erau puțin trecători, doar grupuri de marinari americani și fete la ferestre, cu ochii pe ei.

Nimeni nu-i băga în seamă, ceea ce-i convenea lui Arthur. Intră într-o farmacie, Justine îl așteaptă afară, el ieși bucuros.

- Acum sîntem siguri, draga mea.

- Ce-ai cumpărat? Prezervative?

El făcu o grimasă.

- Nu. Prezervativele sînt ca o hîrtie groasă de ziar. Nu, am luat niște ovule, pentru tine. Dar, de unde știi tu de prezervative?

- După șapte ani de internat la o școală catolică? Ce crezi c-am făcut? Rugăciuni? Adică, recunosc că nu am făcut mare lucru, dar am vorbit destule, despre toate.

Domnul și doamna Smith își supravegheau cu foarte mare grijă micul lor regat, care nu arăta rău pentru un hotel în Sydney, în acele zile. Mai era mult pînă la apariția Hiltonului. Avea camere spațioase și o vedere foarte frumoasă spre portul Sydney și spre podul care ducea în port. Bineînțeles nu avea băi, dar în cameră avea un lighean de porțelan și o cană cu apă, așezate pe un suport de marmură, care se asortau foarte bine cu mobila victoriană.

- Și acum ce facem? întrebă ea trăgînd la loc perdeaua. Are o priveriște frumoasă, nu?

- Da. Cît despre ce facem, îți scoți chiloții.

- Altceva? întrebă ea cu răutate.

El oftă.

- Te dezbraci de tot, Justine! Dacă nu simți pielea celuilalt, nu simți aproape nimic.

Ordonat și cu gesturi mecanice ea își scoase hainele; nu arăta nici urmă de timiditate; urcă în pat și desfăcu picioarele.

- E bine așa, Arthur?

- Dumnezeule, exclamă el, împăturindu-și cu grijă pantalonii; soția lui îi verifica mereu, dacă nu sînt mototoliți.

- Ce-i? Ce s-a întîmplat?

- Chiar ești o roșcată încăpățînată, nu?

- Da mă rog, ce așteptai? Pene liliachii?

- Draga mea, tonul glumeț nu ne face tocmai cea mai potrivită atmosferă; încetează imediat.

Își supse abdomenul, se întoarse și urcă în pat începînd să o sărute, pe față, pe gît, pe sîni.

- Mmm, ești drăguță! O ținea în brațe, Uite, nu-ți place?

- Cred că da. Da, *ESTE* plăcut.

Se așternu tăcerea, întreruptă numai de zgomotul sărutărilor și de murmure întîmplătoare. Pe măsuta de toaletă era o oglindă uriașă, chiar în fața patului, în oglinda căreia părea că se mai reflectă o undă de imagine erotică, de la un chiriaș precedent.

- Dragule, stinge lumina.

- Nu iubito! Lecția numărul unu. Nu există nici un aspect în dragoste de care să te rușinezi, chiar pe lumină.

Arthur termină pregătirea preliminară și introduse ovulul la locul său, reușind destul de greu, să se așeze între picioarele Justinei. Justine simți oarecare durere, dar nu de nesuportat, deși nu era chiar extaziată, avea totuși un sentiment matern pentru Arthur; deschise ochii și privi direct în oglinda din fața patului.

Picioarele păreau mai scurte și foarte nepotrivite, ale lui, păroase, le strîngeau între ele pe-ale ei, care erau subțiri și albe; totuși cea mai mare parte a imaginii din oglindă era ocupată de fesele lui Arthur, care se contorsionau, se ridicau și coborau, iar de pe ele, două

smocuri de păr se mișcau, parcă făcându-i semne vesele.

Justine privi, mai privi o dată. Își mușcă pumnul sufocându-se de rîs înăbușit.

- Gata, gata, draga mea! Te-am rupt deja, nu mai doare chiar așa de mult, șopti el.

Pieptul ei începu să se ridice neregulat; el o cuprinse în brațe, murmurînd ceva de neînțeles.

Deodată, ea își lăsă capul pe spate și deschise gura, într-un strigăt lung, care se transformă în cascade de rîs. Cu cît mai furios și neajutorat devenea el, cu atît mai tare rîdea ea, arătînd cu degetul spre oglindă, incapabilă să articuleze un cuvînt, rîzînd cu lacrimi. Tot corpul i se convulsiona, dar nu așa cum își imagina bietul Arthur, nu **asa** cum visase el că va fi.

În multe privințe, Justine era mult mai apropiată de Dane, decît fusese mama lor, iar ceea ce ei simțeau pentru mama, aparținea numai mamei. Nu interfera deloc cu ceea ce simțeau unul pentru celălalt. Legătura lor se sudase de foarte devreme și mai degrabă crescuse în profunzime, decît să scadă, cu trecerea anilor. Pînă cînd mama reușise să se elibereze de munca de la Drogheda, ei erau deja destul de mari, stăteau singuri la masa de bucătărie a doamnei Smith și își făceau lecțiile prin corespondență; obișnuința de a găsi sprijin unul în celălalt, fusese stabilită odată pentru totdeauna.

Deși erau caractere cu totul diferite, aveau totuși în comun multe preferințe și gusturi, iar pe cele pe care nu și le împărtășeau și le tolerau cu înțelegere, cu un respect instinctiv, ca pe un rău necesar. Și se cunoșteau într-adevăr foarte bine. Tendința ei naturală de a deplînge eșecurile umane, la alții, dar de a nu le vedea la ea; tendința lui naturală de a înțelege și ierta eșecurile oamenilor, dar de a fi neiertător cînd le decoperea la el

însuși. Ea se simțea puternică și de neînvins; el se știa periculos de vulnerabil.

Pînă la urmă totul se contura într-o prietenie extraordinară, aproape perfectă, în numele căreia nimic nu era imposibil. Totuși, pentru că dintre ei doi Justine era cea vorbăreată, Dane știa întotdeauna mai mult despre ea și sentimentele ei, decît invers. Într-un anume fel, ea avea o stare de instabilitate morală, nu avea nimic sacru, iar el înțelegea că rolul lui era să- i insufle scrupule, care la ea lipseau de tot. Astfel el acceptă rolul de ascultător pasiv cu o tandrețe și o compasiune, care ar fi scos-o din sărite pe Justine, dacă ar fi știut. Nu numai că nu le-a bănuț niciodată, dar îi spunea absolut orice, oricum, pentru că și el era destul de mare pentru a le ști.

- Ghici ce-am făcut aseară? întrebă ea, aranjîndu-și o pălărie de paie în așa fel încît să-și pună în evidență fața și gîtul.

- Ai jucat primul rol de star, spuse Dane.

- Prostule! Nu ți-aș fi spus, să fii și tu cu mine? Mai ghicește.

- Ai înțeles ce poate face un pumn dat de Bobbie lui Billie.

- Ești tare departe.

El ridică din umeri plictisit.

- N-am nici o idee.

Stăteau pe iarbă în fața formelor gotice ale Catedralei Sfînta Maria. Dane o sunase să- i spună că venea la Catedrală pentru o ceremonie foarte importantă și că ar dori să vină și ea și ar fi bine să se întîlnească în fața Domului. Bineînțeles că putea veni; murea de nerăbdare să- i povestească ultimul episod.

Dane era aproape de terminarea Colegiului Riverview, era cel mai bun din școală, căpitanul echipei de cricket, de rugbi, de handbal, de tenis. Era un fel de

as la toate. La numai şaptesprezece ani avea peste un metru şaptezeci, vocea i se stabilizase la nuanţe baritonale şi scăpase ca prin minune de coşurile şi pistruii pe care-i au adolescenţii, nu avea nici măruşul lui Adam proeminent. Pentru că era blond nu se bărbiera încă, dar în orice altă privinţă, arăta mai degrabă a tânăr decît a elev. Numai uniforma de la Riverview îl dădea de gol.

Era o zi caldă şi însorită. Dane îşi scoase pălăria de paie şi se întinse pe iarbă; Justine stătea ghemuită lângă el, cu genunchii prinşi în mîini, foarte atentă ca soarele să nu-i ajungă la faţă. El deschise leneş ochii albaştri şi o privi.

- Şi ce ai făcut aseară, Jus?

- Mi-am pierdut virginitatea. Adică aşa cred.

Ochii lui se deschiseră brusc.

- Mă minţi.

- Pfuu! Păi era timpul. Cum pot spera să fiu o actriţă bună, dacă nu ştiu ce se petrece între un bărbat şi o femeie?

- Trebuia să te păstrezi pentru căsătorie, pentru viitorul tău soţ.

Ea se strîmbă exasperată.

- Pe cuvîntul meu, Dane, cîteodată eşti atît de arhaic, că mă simt stîngenită! Dar să spunem că nu voi întîlni niciodată acel om pînă ajung la patruzeci de ani? Ce-ai vrea să fac? Să stau să aştept atîtea ani? Asta ai să faci tu, ai să te păstrezi pentru căsătorie?

- Eu nu cred că mă voi căsători.

- Ei bine... nici eu. În care caz, trebuia să mi-o leg cu o fundiţă albastră şi să o pun în scrin? Nu vreau să mor fără să ştiu tot.

El zîmbi.

- Acum nu mai este cazul. Se rostogoli pe burtă, îşi

puse bărbia în mâini și o privi atent, cu o față blîndă și îngrijorată. A fost bine? Vreau să spun, a fost groaznic? Nu ți-a plăcut?

Ea își prinse buzele, amintindu-și.

- Oricum nu pot să spun că am urît actul. Nici groaznic nu a fost. Pe de altă parte, nu înțeleg pentru ce se sfărîmă toată lumea, pentru ce se agită. Este plăcut numai pînă la un punct. Și să știi că nu am ales pe oricine; am ales pe cineva foarte atrăgător și destul de bătrîn să știe ce face.

El oftă.

- Ești îngrozitoare, Justine. Aș fi preferat să-mi spui "nu arată grozav, dar ne-am întîlnit și nu m-am putut opri"

- Pot să accept explicația că nu ai putut aștepta pînă să te măriți, dar tot trebuia să dorești asta, fie și numai din pricina bărbatului. Nu pentru actul în sine, Jus. Nu mă surprinde deloc că nu te-ai extaziat.

Toată expresia triumfătoare de pe fața ei se șterse.

- Oh, lua-te-ar naiba! M-ai făcut să mă simt groaznic! Dacă nu te-aș cunoaște, aș spune că ai încercat să mă demolezi, sau să-mi ruinezi motivele.

- Dar nu mă cunoști așa de bine, nu-i așa? Niciodată nu am încercat să te demolez, dar uneori motivele tale sînt foarte prostești. Luă un ton monoton și studiat. Eu sînt vocea conștiinței tale, Justine O'Neill.

- Da, da, căraghiosule. Uită supărarea, se rostogoli pe iarbă și ajunse lîngă el, dar își ascunse fața. Uite, tu știi de ce am făcut-o, nu-i așa?

- Oh, Jussy, răspunse el trist, dar orice avea de gînd să mai spună nu mai avea sens. Vorbi din nou, aproape cu sălbăticie. Eu n-am să iubesc niciodată, *NICIODATĂ*, pe cineva! Dacă iubești oamenii, ei te omoară. Dacă ai nevoie de ei, te omoară. Ține minte ce îți spun, te omoară.

Îl durea întotdeauna că ea nu se știa iubită și îl durea cu atît mai mult, cu cît știa că el este cauza. Dacă exista un motiv pentru care ea era foarte importantă pentru el, acest motiv era că ea îl iubea într-atît, încît orice ar fi spus și făcut el, ea nu-i purta pică, nu-l făcuse să simtă nici măcar un moment că dragostea ei ar scădea din intensitate, sau ar fi fost înlocuită de gelozie sau resentimente. Pentru el era o cruzime să știe că ea se mișca într-un fel de cerc exterior lui și totuși, el știa că el este în centrul acestui cerc.

Dane se rugase mult ca lucrurile să se schimbe, dar nu se schimbaseră nimic. Dar asta nu-i slăbise din credință, îi revelase numai, mai pregnant că, undeva, cîndva, el va trebui să plătească pentru toate emoțiile pe care le risipise pe socoteala ei. Ea făcea față situației foarte bine, reușise să se convingă chiar și pe, ea însăși că se descurca foarte bine pe această orbită exterioară, dar el, el simțea durerea. *El ȘTIA* că durerea există. Erau atît de multe calități în ea, care o făceau demnă de dragoste, iar în el erau atît de puține care meritau dragostea ei. Fără să spere că va reuși să gîndească și altfel, el presupunea că în privința dragostei avea partea leului, din cauza frumuseții sale, a firii lui pline de tact, a ușurinței cu care se făcea înțeles și putea comunica cu mama sa și ceilalți de la Drogheda. Și pentru că era băiat. Îi scăpaseră foarte puțin lucruri pe care să nu le știe și o avea drept confident pe Justine, într-un fel pe care nimeni nu-l știa; nimeni nu a avut vreo dată un astfel de prieten perfect. Pentru Justine mama lor însemna mult, mult mai mult decît ar fi recunoscut ea vreodată.

Dar eu, gîndi el, eu am eclipsat-o. Eu am avut totul. Într-un fel va trebui să mă plătesc și eu pentru asta, să-i aduc și ei ceva.

Din întîmplare văzu ora, se ridică în picioare fără

vlagă; oricît de mari erau datoriile pe care considera că le are față de sora sa, *ALTCUIVA* îi datora încă și mai mult.

- Trebuie să plec, Jus.

- Tu și afurisita asta de Biserică a ta! Cînd ai să te smulgi din ghearele ei?

- Sper că niciodată.

- Cînd te mai văd?

- Păi, astăzi e vineri, mîine bineînțeles, la ora unsprezece, aici.

- S-a făcut. Să fii cuminte.

Dane era deja la cîțiva pași de ea, pălăria colegiului era pe cap, dar se întoarse zîmbind:

- Sînt oare și altfel decît așa?

Zîmbi și ea.

- Așa e. Ești prea bun ca să fii adevărat; eu sînt cea care intru mereu în tot felul de încurcături. Ne vedem mîine.

Erau mai multe uși îmbrăcate în piele din vestibulul Sfintei Marii; Dane o deschise ușor pe una din ele și intră. Plecase puțin mai repede decît ar fi trebuit, dar îi plăcea să ajungă la biserică înainte ca ea să se umple, să mișune de oameni care oftează, tușesc, șoptesc. Se simțea mult mai bine cînd era singur. Pe altarul mare era un sfeșnic cu multe brațe, cu lumînări aprinse. Cu capul plecat îngenunche în fața altarului, își făcu semnul crucii, apoi se retrase ușor într-un scaun.

Își împreună mîinile pe genunchi, își sprijini capul de ele și se lăsă în voia gîndurilor. Nu se ruga în mod conștient, devenise parcă o parte intrinsecă a atmosferei, pe care el o simțea densă și eternă, sfîntă. Se transformase parcă într-una din flăcările lumînărilor de pe sanctuar, pîlpîind, aproape să se stingă, susținut numai de o infimă esență vitală, rîdiind un minut dar rîdiind o lumină sfîntă în întunericul care-l înconjura. Împietrit, nu

mai avea teamă, se contopea cu ceva suprem, plin de bunăvoință, avînd puterea de a ierta identitatea umană; asta simțea Dane cînd era în Biserică. Nicăieri în altă parte nu simțea la fel, nu avea atîta pace sufletească, nu era atît de departe de durere. Coborî pleoapele, închise ochii. Dinspre galeria orgii se auziră pași, se pregătea ceva, și deodată tuburile expulzară aerul într-un cîntec măreț. Copiii din corul bisericii veniseră puțin mai devreme să repete. Era doar o binecuvîntare de vineri, dar unul din prietenii lui Dane de la Riverview, un profesor, făcea din ea o ceremonie și de aceea dorise să vină.

Orga își eliberă corzile, începu un acompaniament, vocile copiilor se ridicară, subțiri, dulci, pline de puritatea inocenței, puținii oameni din biserică își închiseră ochii, plîngînd ceea ce nu vor avea niciodată.

Panis angelicus
Fit panis hominum
Dat panis coelicus
Figuris terminum
O res mirabilis,
Manducat Dominus
Pauper, pauper,
Servus et humilis...

Pîine a îngerilor, pîine cerească. O, tu, minune. Din profunzimi te-am scos și am adus-o *ȚIE DOAMNE; DOAMNE*, auzi-mi vocea! Lasă-Ți urechea să-mi asculte durerile. Nu-Ți întoarce fața de la mine, *O DOAMNE*, nu *TE* îndepărta de mine. *TU* ești Suveranul meu, *TU* ești Stăpînul meu, Dumnezeuul meu, iar eu sînt umilul tău servitor. În ochii *TĂI* nu contează decît un lucru, bunătatea. *ȚIE* nu-ți pasă dacă servitorii tăi sînt frumoși

sau urîți. Pentru *TINE* numai inima contează; cu *TINE* totul se vindecă, cu *TINE* îmi aflu pacea.

Doamne, sînt singur. Mă rog să se sfîrșească în curînd, durerea vieții. Ei nu înțeleg cum eu, atît de dotat, găsesc atîta durere în faptul de a trăi. Dar *TU* înțelegi și numai mîngîierea *TA* mă mai susține. Indiferent de ce îmi vei cere *TU*, *DOAMNE*, îți voi da, pentru că te iubesc. Și dacă voi putea să-ți cer vreodată ceva, aceasta va fi ca prin *TINE* totul să poată fi uitat...

- Ești foarte tăcută, mamă, spuse Dane. La ce te gîndești? La Drogheda?

- Nu, răspuse Meggie. Mă gîndesc că îmbătrînesc. În dimineața asta am găsit o mulțime de fire albe și mă dor toate oasele.

- Tu n-ai să fii niciodată bătrînă, spuse Dane consolator.

- Aș vrea să ai dreptate, dragul meu, dar, din nefericire, nu-i așa. Începe să-mi placă plictiseala, ceea ce-i semn sigur de bătrînețe.

Stăteau la soare, pe prosoape. La capătul celălalt al bazinei apa sulfuroasă bolborosea. Era una din cele mai mari plăceri ale iernii să înoate în apă sulfuroasă. Toate durerile bătrîneții erau luate, parcă cu mîna, gîndi Meggie întorcîndu-se cu fața în sus, așezîndu-și capul pe butucul pe care ea și Părintele Ralph stătuseră cu atît de mulți ani în urmă. Foarte mulți ani în urmă; nu mai putea să răscolească nici măcar un ecou al sentimentelor pe care le-a avut cînd a sărutat-o Ralph. Îl auzi pe Dane ridicîndu-se și deschise ochii. Întotdeauna fusese dragostea ei, copilașul ei; deși văzuse cum se schimba sub ochii ei, îi privise creșterea cu mîndrie de proprietar, dar păstrase imaginile pentru a le suprapune cu imaginea lui de bebeluș vesel. Nu-i trecea prin cap că, de

fapt, el nu mai era copil nici într-un fel.

Momentul acelei realizări fu atunci, în secunda aceea, privindu-l conturat pe cerul albastru în slipul de baie.

Doamne, s-a sfârșit! Copilăria, s-a terminat. Este **BĂRBAT**. Mândrie, resentiment, o nonșalanță feminină la înțelegerea conștientă a tragediei, furie, adorație, tristețe; toate și încă mai multe simțea Meggie atunci, privindu-și fiul. Este un lucru atât de teribil să dai naștere unui astfel de bărbat. Era uluitor de viril, uluitor de frumos.

Ralph de Bricassart și puțin din ea. Cum să nu fie emoționată, văzînd în tinerețea extremă trupul bărbatului care se contopise cu dragostea ei? Închise ochii, stînjinită, urînd faptul că trebuie să-și privească fiul ca pe un bărbat. Zilele acestea el se uitase la ea și văzuse o femeie, sau era încă cifra care se numea mama? Cum a îndrăznit, cum a îndrăznit să creadă?

- Știi ceva despre femei, Dane? întrebă ea pe neașteptate, deschizînd ochii. El zîmbi.

- Vrei să spui, despre păsări și albine?

- Asta știi sigur, o ai ca soră pe Justine. Cînd a descoperit ce se ascunde în cărțile de fiziologie, a spus la toată lumea. Nu, vreau să te întreb dacă ai pus în aplicare vreunul din cursurile Justinei.

El negă repede din cap, alunecă pe iarbă lîngă ea și o privi.

- Mi se pare ciudat ca tocmai tu să întrebi asta, mamă. Eu mi-am dorit de foarte multă vreme să vorbesc cu tine despre asta, dar n-am știut cum să încep.

- Dragostea mea, nu ai decît optsprezece ani. Nu-i puțin cam devreme să aplici teoria în practică?

- Numai optsprezece ani. Numai. Dar era bărbat? Era bărbat!

- Asta e! Despre asta am vrut să vorbim. Nu vreau

deloc să o pun în practică.

Cît de rece era vîntul! Ciudat că nu remarcase pînă acum! Unde-i era halatul?

- Să n-o pui deloc în practică, spuse ea și nu era o întrebare.

- Da, nu vreau, nu, niciodată. Nu că nu m-am gîndit la asta, sau că nu-mi doresc o soție, copii. M-am gîndit. Dar nu pot. Pentru că nu este destul loc să-i iubesc și pe ei și pe Dumnezeu; adică, așa cum vreau eu să-l iubesc pe Dumnezeu. Știu asta de foarte multă vreme. Nici nu-mi amintesc cînd m-am gîndit prima dată, cu cît am crescut mai mare, cu atît a devenit mai puternică dragostea mea pentru Dumnezeu. Este un mare mister, să-l iubești pe Dumnezeu.

Meggie privi în ochii calmi, distanți și albaștri. Ochii lui Ralph, cum erau în tinerețe. Dar mai aveau ceva ce îi fusese străin lui Ralph. Oare expresia asta a avut-o și Ralph la optsprezece ani? Cînd a apărut ea în viața lui Ralph, el trecuse cu zece ani de această vîrstă. Fiul ei era un mistic, o știuse întotdeauna. Și totuși ea nu credea că în oricare perioadă a vieții lui, Ralph fusese un mistic. Înghiți în sec și își înfășură halatul pe lîngă oasele-i singurate.

- Și m-am întrebat, continuă Dane, ce pot să fac pentru a-i arăta cît de mult îl iubesc. Am luptat mult cu singurul răspuns posibil, refuzam să văd că era unicul mod. Pentru că îmi doream foarte mult și o viață de bărbat. Totuși, știam care sînt ofertele, de ambele părți; știam... Nu există decît un sigur fel de a-l arăta ce-i pot oferi, să-i demonstrez că niciodată nu va mai exista nimic în inima mea, înainte de *EL*; Trebuie să-i ofer singurul său rival, sacrificiul. Mi-l cere. Îl slujesc și nu va avea alți rivali. Trebuie să aleg. Mă va lăsa să mă bucur de tot, în afară de asta. Oftă și smulse un fir de iarbă. Trebuie să-i arăt cît

Îl sînt de recunoscător pentru toate calitățile pe care mi le-a dat la naștere. Trebuie să-i arăt cît de lipsită de importanță este viața mea ca bărbat.

- Nu poți face asta, n-am să te las! strigă Meggie prinzîndu-l cu sălbăticie de braț. Simți puterea de sub plele. *LA FEL CA RALPH!* Și să nu existe o fată care să simtă asta, să aibă acest drept?

- Am să fiu preot, spuse Dane. Am să intru complet în serviciul *LUI*, să-i ofer tot ce am, să fiu preotul *LUI* - să-i ofer sărăcia, castitatea și supunerea. Asta le cere supușilor săi. N-o să-mi fie ușor, dar o voi face. O privi în ochi! Ca și cum ar fi ucis-o și ar fi îngropat-o în pămîntul de la piciqarele lor. El nu știa că va trebui să sufere și pentru asta; mîndria ei că-l avea, durerea că își va oferi fiul, Domnului. *SPUNEAU* unii că în aceste situații te simți în slăvi, luminată; de fapt, privindu-l, perspectiva de a-și oferi fiul bisericii, însemna condamnarea ei la moarte.

- Niciodată nu mi-am dorit altceva, spuse el privind ochii ei în agonie. Oh, mamă, nu mă poți înțelege? Niciodată nu am dorit altceva! Nu pot fi altceva, decît preot!

Mîna ei căzu moale de pe brațul lui; el se privi și văzu urmele albe lăsate de unghii, împlîntate adînc în carnea lui. Ea își înălță capul și începu să rîdă, hohote isterice de rîs amar, dureros.

- Oh, e prea frumos ca să fie adevărat! spuse cînd reuși să vorbească, ștergîndu-și lacrimile cu o mînă tremurîndă. Incredibila ironie a soartei! Cenușă de trandafiri, așa mi-a spus în noaptea aceea cînd eram lîngă izvor. N-am înțeles atunci ce a vrut să-mi spună. Din cenușă te-ai născut, în cenușă te întorci. Bisericii îi aparții, Bisericii îi vei fi dăruit. Oh, este frumos, minunat! Să putrezești tu Dumnezeuule, asta spun eu! Dumnezeu fățarnic! Cel mai mare dușman al femeilor, asta ești, tu

Dumnezeu! Tot ce încercăm să facem noi, el desface!

- Oh, nu mamă, nu, nu! Plîngea pentru ea, pentru durerea ei, dar nu înțelegea nimic din cuvintele pe care le auzea. Lacrimile îi curgeau, inima i se frîngea; începuse deja sacrificiul și într-un fel, nu-l visase atît de repede. Dar, deși plîngea pentru ea, nici chiar pentru ea nu putea să renunțe la sacrificiu. Ofranda trebuia făcută, cu cît era mai greu de făcut, cu atît era mai valoroasă în ochii *LUI*.

Il făcuse să plîngă, niciodată pînă acum nu-l făcuse să plîngă. Ceea ce era acest copil, era rezultatul genelor moștenite de la el. Sau de la Dumnezeuul lui. Sau de la Dumnezeuul lui Ralph. Era lumina vieții ei, fiul ei. Niciodată nu trebuia să sufere din cauza ei.

- Dane, nu plînge, șopti ea mîngîindu-i părul și semnele mîinii pè care i le lăsase pe braț. Îmi pare rău, n-am vrut. M-ai șocat, asta-i tot. Sigur că mă bucur pentru tine! Cum să nu mă bucur? Am fost șocată. Nu m-am așteptat, pur și simplu! Se sufocă puțin. Parcă mi-ai dat cu ceva în cap.

Ochii lui se luminară, dar o priveau încă neîncredători; de ce a avut impresia că a ucis-o? Vedeau ochii mamei lui, așa cum o știuse întotdeauna: plini de dragoste, foarte vii. Brațele-i tinere și puternice o învăluiră, o strînseră lîngă el.

- Sigur nu te supără?

- Cum să mă supere? O mamă bună catolică, să se supere că fiul ei vrea să devină preot? Imposibil! Sări în picioare. Brr! S-a făcut frig! Să ne întoarcem.

Nu luaseră caii ci jepul; Dane sări la volan și mama lîngă el.

- Știi unde vei merge? Întrebă Meggie, stăpînindu-și un hohot de plîns, aruncîndu-și din ochi o șuviță de păr.

- Cred că la Colegiul Sfîntul Petru. Cel puțin pînă voi sta singur pe picioarele mele. Poate, după aceea, mă voi

alături unui Ordin. Mi-ar place să fiu iezuit, dar nu sînt sigur dacă ei sînt aproape de Societatea lui Isus.

Meggie privea iarba arsă de soare, legănată de vînt.

- Am o idee mult mai bună, Dane.

- Da? Trebuia să se concentreze la condus; drumul nu era bun și din loc în loc erau buturugi.

- Am să te trimit la Roma, la Cardinalul de Bricassart. Ți-l amintești, nu?

- Dacă mi-l amintesc? Ce întrebare, mamă! Nu cred că aș putea să-l uit vreodată. El este exemplul meu de preot perfect. Dacă aș putea fi și eu ca el, aș fi foarte fericit.

- Perfecțiunea naște perfecțiune, spuse Meggie aspru. Dar am să te dau în grija lui, pentru că știu că va avea grijă de tine, de dragul meu. Poți să faci un seminar la Roma.

- Chiar vorbești serios, mamă? Chiar? Neliniștea îi alungă bucuria de pe față. Dar avem destui bani? Ar costa mai puțin dacă rămîn în Australia.

- Mulțumită aceluiasi Cardinal, dragul meu, nu vei duce niciodată lipsă de bani.

La ușa bucătăriei se opri și-l împinse înăuntru.

- Mergi și le spune fetelor și doamnei Smith. Vor fi absolut extaziate.

Unul după celălalt, își tîrî picioarele spre casa mare, spre salonul unde Fee, în mod miraculos, nu muncea, ci stătea de vorbă cu Anne Muller, la o ceașcă de ceai. Cînd intră Meggie, amîndouă înțelesesă după fața ei, că se întîmplase ceva foarte serios.

De optsprezece ani Mullerii veneau la Drogheda, de parcă așa ar fi făcut toată viața. Dar Luddie Muller murise brusc, cu o toamnă în urmă și Meggie îi scrisese imediat Annei, cerîndu-i să vină să locuiască permanent la Drogheda. Era destul loc; erau și casele de oaspeți,

pentru singurătate; putea plăti, dacă era prea mîndră, deși numai Dumnezeu știa că erau bani ca să ții o mie de oaspeți. Meggie văzu asta ca o șansă de a răsplăti anii aceia lungi de singurătate, pe care-i trăise în Queensland, iar Anne o văzu ca pe o salvare. Fără Luddie era îngrozitor de singură. Pusese un administrator, ca să nu vîndă locul, iar după moartea ei, acesta îi va reveni Justinei.

- Ce s-a întîmplat, Meggie, întrebă Anne.

Meggie se așeză.

- Cred că m-a lovit un trăsnet al răsplatei.

- Ce?

- Ați avut dreptate; amîndouă. Mi-ați spus că am să-l pierd. Nu v-am crezut; am crezut că-l pot înfrunta pe Dumnezeu. Dar nu există femeie care să-l înfrîngă pe Dumnezeu. A crescut. Este bărbat.

Fee turnă o ceașcă cu ceai.

- Uite, bea asta, spuse ea și cum ceaiul ar fi avut aceleași puteri ca și brandy-ul. Cum adică l-ai pierdut?

- Vrea să se facă preot, spuse ea rîzînd și plîngînd în același timp.

Anne își luă cîrjele și, legănîndu-se, se așeză lîngă Meggie pe brațul fotoliului, mîngîindu-i părul.

- Draga mea! Dar nu-i nimic atît de rău în asta!

- Știai despre Dane? o întrebă Fee pe Anne.

- Mereu am știut, spuse Anne.

Meggie se liniști.

- Nu-i chiar așa de rău? Nu înțelegi că ăsta-i începutul sfîrșitului? Plata. I l-am furat pe Ralph lui Dumnezeu și plătesc acum cu fiul meu. Tu, mamă, mi-ai spus că am furat, îți amintești? N-am vrut să te cred. Dar, ca întotdeauna, ai avut dreptate.

- Merge la Sfîntul Petru? întrebă Fee, practic.

Meggie rîse, oarecum mai normal.

- Asta nu înseamnă că îndrept răul, mamă. Am să i-l trimit lui Ralph, bineînțeles. Jumătate din el este a lui Ralph; las' să se bucure Ralph de el, pînă la urmă. Ridică din umeri. Dane este mai important ca Ralph, eu știu că vrea să meargă la Roma.

- I-ai spus lui Ralph despre Dane? întrebă Anne; nu vorbiseră niciodată despre asta.

- Nu și n-am să-i spun niciodată. *NICIODATĂ!*

- Seamănă așa de bine, s-ar putea să ghicească.

- Cine, Ralph? N-o să ghicească niciodată! Măcar alît pot păstra. Îl trimit pe fiul *MEU*, nimic altceva. Nu i-l trimit pe fiul *LUI*.

- Nu stîrni gelozia zeilor, Meggie, spuse Anne blînd. S-ar putea să nu fi terminat încă cu tine!

- Ce altceva îmi mai pot face?

Cînd Justine auzi vestea, fu de-a dreptul furioasă, deși, în ultimii trei, patru ani a avut o oarecare bănuială. Pe Meggie vestea căzuse ca un trăsnet, dar pe Justine căzuse ca un duș rece, pe care-l aștepta. Mai întîi, pentru că Justine a stat cu el la Sydney, iar în calitate de confidentă, îl ascultase povestindu-i lucruri despre care nu vorbise niciodată cu mama lui. Justine știa cît de vital de importantă este religia pentru Dane; nu numai Dumnezeu, ci și semnificația mistică a ritualurilor catolice. Fusesse crescut și educat ca Protestant, gîndea ea, iar el era genul de om care s-ar fi îndreptat spre Catolicism pentru a-și satisface ceva din profunzimile sufletului său. Dumnezeuul calvinist și auster nu era pentru Dane. Dumnezeuul lui era nepătat, ca o oglindă, înfășurat în broderii de aur, cîntat în imnuri complicate, adulat în frumoase cadențe latine.

Era totuși o ironie perversă să vezi că cineva atît de dotat și atît de frumos, să fie complexat de existență și să-și deplîngă propria sa viață. Dane așa făcea. Se ferea

să spună ceva despre înfățișarea lui; Justine își imagina că ar fi preferat să se fi născut urât și total insignifiant. În parte, ea înțelegea de ce el se simțea așa, poate pentru că, acea carieră pe care și-a ales-o ea, era în principal o profesie narcisistă; mai degrabă aproba atitudinea lui față de propria-i înfățișare. Ceea ce nu înțelegea deloc, era faptul că el, pur și simplu, își ura înfățișarea, în loc să o ignore total.

Nici nu avea tendințe sexuale, iar ea nu prea înțelegea din ce motive; fie că se educase să-și înnăbușe pasiunile, aproape perfect, fie că, în ciuda trupului extraordinar pe care-l avea, lipsea ceva pe scoarță, ceva de o esență foarte profundă. Probabil prima era explicația, pentru că el se dedica sportului în mod viguros și, mai mult ca sigur, se culca extenuat. Ea știa foarte bine că înclinațiile lui erau "normale", adică heterosexuale și mai știa și ce fel de fată i-ar fi plăcut - înaltă, brunetă, voluptoasă. Dar el, pur și simplu era inconștient, din punct de vedere senzual; nu observa sentimente, nu simțea miresme, nu înțelegea satisfacția specifică a formelor și culorilor. Înainte de a avea o experiență sexuală, impactul obiectului care-l provoca trebuia să fie irezistibil, numai în astfel de rare momente părea să înțeleagă că într-un astfel de plan uman trăiau cei mai mulți dintre bărbați, puteau alege și o făceau atîta vreme cît puteau.

Vestea i-o dădu în culise la Culloden, după un spectacol. Se hotărîse în acea zi că va pleca la Roma; murea de nerăbdare să i-o spună și totuși era conștient că ei nu-i va face plăcere. Ambițiile lui religioase erau un subiect pe care nu-l abordase cu ea, deși ar fi dorit, pentru că ea se înfuria întotdeauna. Dar cînd veni în culise în seara aceea, nu-și mai putu ascunde bucuria.

- Ești un prost, spuse ea cu dispreț.

- Asta vreau eu.
- Idiot.
- Dacă mă faci în fel și chip nu schimbi situația, Jus.
- Crezi că nu înțeleg asta? Mă mai descarc și eu de emoții, asta-i tot.

- Ar trebui să ai suficiente pe scenă, dacă tot joci Electra. Știi că ești bună, Jus?

- După vestea asta am să fiu și mai bună, spuse ea amărîtă. Mergi la Sfîntul Petru?

- Nu, merg la Roma, la Cardinalul de Bricassart; mama a fost de acord.

- Dane, nu! Este atît de departe!

- De ce nu vii și tu măcar în Anglia? Cu posibilitățile tale ai să-ți găsești ușor un loc la un teatru.

Ea stătea în fața oglinzii, ștergînd fardul Electrei, îmbrăcată încă în rochia Electei; în rochia încărcată cu arabescuri, ochii ei palizi păreau foarte stranii. Dădu încet din cap.

- Da, aș putea, nu? Ar fi chiar timpul să o fac... Australia începe să fie prea mică... Ai dreptate, amice! Ai cîștigat! Anglia va fi!

- Super! Jus, gîndește-te numai! Am să am vacanțe, știi că la seminarii se dau vacanțe. Putem planifica să le luăm o dată, să călătorim prin Europa, să venim puțin și la Drogheda. Oh, Jus, eu m-am gîndit la toate! Dacă tu nu ești prea departe, totul este perfect.

Și ea radia de bucurie.

- Păi este perfect, nu? Viața nu ar mai fi la fel, dacă nu aș putea vorbi cu tine.

- Ei, de asta mi-a fost frică. Serios, Jus, mă îngrijorezi. Eu prefer să te am aproape și să te văd din cînd în cînd. Altfel, cine va mai fi vocea conștiinței tale?

El luă coiful și haina lui Pythones, se ghemui pe podea, ferindu-se de cei care treceau. La Culloden nu

erau decît două cabine, iar Justine nu închiriasse încă una, erau în cabina comună, unde era o forfotă continuă.

- Dracu' să-l ia pe Cardinalul de Bricassart! se stropşi ea. L- am urît de cînd l-am văzut prima dată!

- Nu-i adevărat, ştii? chicoti Dane.

- Ba da, ba da!

- Nu-i adevărat. Mătuşa Anne mi-a spus la un Crăciun şi pariez că tu nici nu ştii.

- Ce nu ştiu? întrebă ea furioasă.

- Cînd erai mică, el te-a hrănit cu biberonul şi te-a legănat şi te-a adormit. Mătuşa Anne mi-a spus că erai un copil foarte nesuferit şi nu-ţi plăcea să te ţină cineva în braţe, dar cînd te ţinea el îţi plăcea.

- E o minciună sfruntată!

- Nu e! rîse el. Oricum, acum de ce-l mai urăşti?

- Uite-aşa! Este un vultur bătrîn şi cînd îl văd mi se face pielea de găină pe mine.

- Mie-mi place. L-am iubit întotdeauna. Preotul perfect, aşa-i spunea Părintele Watty. Şi eu cred că este!

- Ei bine, eu spun să-l ia dracu'! P....a măsi!

- *JUSTINE!*

- Te-am şocat, nu? Pariez că nici nu-ţi imagineai că ştiu cuvîntul.

Ochii lui dansau.

- ŞTI ce înseamnă? Hai, Jus, spune, te provoc!

Niciodată nu-i putea rezista cînd o tachina; şi ochii ei începură să lucească.

- Ai să fii o dată un Părinte Ruhbarb, prostule, dar dacă pînă acum nu ai aflat ce înseamnă, mai bine nu investiga!

El deveni foarte serios.

- Nici nu o fac, nu te teme!

O pereche de picioare foarte frumoase, se opriă şi-i dădură ocol lui Dane. Privi în sus, se înroşi şi privi repede

în altă parte, apoi, cu o voce indiferentă spuse:

- Bună Martha.

- Bună.

Era o fată extrem de frumoasă, nu prea avea calități actricești, dar era atât de decorativă încât o foloseau în toate piesele. Întâmplător era exact genul care-l tulbura pe Dane, iar Justine ascultase de mai multe ori comentariile lui în privința fetei. Înaltă, ceea ce în revistele de cinema se numea "sexational", foarte brunetă la păr și la ochi, piele deschisă, sîni magnifici.

Cocoșîndu-se pe un colț al măsuței de toaletă a Justinei, ea își băgă provocator picioarele sub nasul lui Dane și îl privi exprimînd o apreciere cîntărită, nedisimulată, care-l descumpăni. Doamne, arăta grozav băiatul! Cum naiba reușise urîta asta de Justine să facă rost de așa un frate? Parcă avea numai optsprezece ani și nu știa prea multe, dar cui îi păsa?

- Ce-ar fi să veniți la o cafea? întrebă privindu-l fix pe Dane. Amîndoi, adăugă fără tragere de inimă.

Justine negă din cap, cu ochii luminați de o idee poznașă.

- Nu, eu nu pot. Va trebui să te mulțumești numai cu Dane.

Și el negă din cap, dar cu regret, de parcă chiar l-ar fi tentat.

- Mulțumesc, Martha, dar nici eu nu pot. Privi la ceas ca la o salvare. Dumnezeule, mai am numai un minut! Cînd termini, Jus?

- Cam în zece minute.

- Te aștept afară, bine?

- Pui de găină, îl batjocori ea.

Ochii languroși ai Marthei îl urmăriră.

- Este absolut teribil! De ce nu se uită deloc la mine? Justine zîmbi acru, reușind în sfîrșit să-și termine de

curățat machiajul. Iar i se cîrlionța părul. Poate la Londra o să reușească; acolo nu e soare.

- Oh, nu-ți face probleme, se uită. I-ar și place. Dar vrea?

- De ce? Ce-i cu el? Să nu-mi spui că-i pufos! Doamne, de ce trebuie fiecare bărbat uluitor pe care-l întîlnesc, să fie pufos și neștiutor! Niciodată nu m-am gîndit că Dane nu știe nimic; nu prea lasă impresia asta!

- Hei, fii atentă cum vorbești! Sigur că nu este un pufos. De fapt, să știi că în ziua în care o să întoarcă gîtul după "dulceața" scenei¹, o să i-l rup.

- Dacă nu-i boboc și dacă-i place, de ce nu ia? Nu mi-a înțeles mesajul? Sau crede că sînt prea bătrînă pentru el?

- Scumpo, tu nici la o sută de ani n-ai să fii bătrînă pentru un om de vîrstă medie, nu-ți face probleme din pricina asta. Nu, Dane a jurat să nu aibă viață sexuală, prostul. Vrea să se facă preot.

Gura senzuală a Marthei se deschise, în timp ce-și dădea părul din ochi.

- Continuă!

- Da, e adevărat.

- Vrei să spui că trupul ăsta superb o să fie *PIERDUT*?

- Cred că da. I-l oferă lui Dumnezeu.

- Atunci Dumnezeu este un trișor mai mare decît "dulceața scenei".

- S-ar putea să ai dreptate, spuse Justine. Oricum, se pare că nu-i prea plac femeile. Așa-i la noi. Stalul și mezaninul sînt rezervate strict bărbaților, în familia mea.

- Oh!

1. Se face aluzie la un homosexual.

Justine ieși din rochia Electrei, trase rochia ușoară de bumbac pe ea, își aminti că afară era frig și-și puse o haină și o mîngîie afectuos pe cap pe Martha.

- Nu te mai gîndi la asta, dragă. Dumnezeu a fost foarte bun cu tine, nu ți-a dat minte deloc. Crede-mă, este mult mai comod așa. Tu nu vei face concurență creațiilor Domnului.

- Nu știu, nu m-aș da în lături să concurez cu Dumnezeu, pentru fratele tău.

- Las-o baltă. Lupti cu o Instituție și asta nu se poate. Pe "dulceața scenei" ai seduce-o mult mai repede. Trebuie să mă crezi pe cuvînt.

O mașină a Vaticanului veni să-l aștepte pe Dane la aeroport, îl duse pe străzi însorite, pline de oameni care rîdeau; își lipi nasul de geam și absorbi totul, cu nesaț, emoționat că vede lucruri pe care nu le văzuse decît în filme - Columnele Romane, Palatele Rococo, gloria renașcentistă a Catedralei Sfîntul Petru.

Îl aștepta, de data asta îmbrăcat în roșu din cap pînă-n picioare, Ralph Raoul, Cardinal de Bricassart. Întinse mîna, inelul străluci; Dane îngenunche și-l sărută.

- Ridică-te Dane, vreau să te privesc!

Se ridică și-l privi zîbind pe bărbatul care avea exact aceeași înălțime; se puteau privi în ochi. Pentru Dane, Cardinalul avea o aură imensă de putere spirituală, care-l făcea să se gîndească mai degrabă la un Papă, decît la un sfînt; și totuși, ochii aceia intenși, nu erau ochii unui Papă. Cît trebuie să fi suferit ca să ajungă așa, dar, cu noblețe, trebuie să se fi ridicat deasupra suferinței și astfel a devenit cel mai perfect dintre preoți.

Cardinalul își privea fiul, neștiind că este fiul lui, iubindu-l, gîndea el, pentru că era fiul iubit al lui Meggie. Așa ar fi dorit să fie și un băiat zămislit de el; la fel de

Înalt, la fel de frumos, la fel de grațios. Nu văzuse în viața lui un bărbat mișcându-se atît de elegant. Dar mult mai satisfăcătoare decît frumusețea corpului, era frumusețea sufletului acestui tînăr. Avea puterea îngerilor și ceva din aerul lor nepămîntean. Oare așa fusese și el la optsprezece ani? Încercă să-și amintească depănînd trei cincimi dintr-o viață de om; nu, el nu fusese niciodată așa. Oare pentru că acest copil venise din pura lui voință? El, Ralph, nu venise din proprie voință, deși avea vocație, măcar de asta putea să fie sigur.

- Stai jos, Dane. Ai făcut cum te-am rugat, ai început să înveți italiana?

- În acest moment o vorbesc fluent, dar nu în idiom, și citesc bine. Poate pentru că este a patra limbă, am învățat-o mai ușor. Se pare că am talent să învăț limbi străine. Cîteva săptămîni aici și o să vorbesc și în dialect.

- Sigur. Și eu am avut talent.

- Știți, sînt foarte folositoare, spuse Dane stînjenit. Imaginea roșie din fața lui, nu semăna deloc cu omul care călărea la Drogheda.

Cardinalul Ralph se aplecă și-l privi.

"Ralph, trec în mîinile tale responsabilitatea de a avea grijă de el", scria Meggie. "Te oblig să ai grijă de binele și fericirea lui. Ceea ce am furat, dau acum înapoi. Așa mi se cere. Te rog numai să-mi promiți două lucruri și voi fi liniștită că ai făcut totul numai în interesul lui. Întîi promite-mi că, te vei convinge, înainte de a-l accepta, că asta dorește el cu-adevărat și în mod absolut. În al doilea rînd, promite-mi că, dacă asta își dorește el, tu îl vei supraveghea ca pe ochii din cap și te vei strădui să rămîină așa cum dorește el. Dacă își pierde curajul, îl vreau înapoi. Pentru că, înainte de orice, mai întîi a fost al meu. Eu ți-l încredințez ție."

- Dane, ești sigur?

- Absolut.

- De ce?

Ochii lui erau curios de distanți și totuși familiari, dar familiari într-un fel care aparținea de acum trecutului.

- Pentru că-L iubesc. Vreau să-L slujesc ca preot pentru tot restul vieții.

- Înțelegi ce presupune a-L servi, Dane?

- Da.

- Ca voința Lui să existe în tot ce faci, că a-L sluji înseamnă să-ți îngropi personalitatea, individualitatea, concepția despre tine însuși, fiind mai important ca orice.

- Da.

- Înseamnă că vei fi pregătit să întâmpini moartea, închisoarea, foamea, în numele *LUI*? Că nu trebuie să ai nimic al tău, să nu valorezi nimic, pentru a nu slăbi dragostea pentru *EL*?

- Da.

- Ești puternic, Dane?

- Sînt bărbat, Eminență. În primul rînd sînt bărbat. Știu că va fi greu. Dar am să mă rog și cu ajutorul Lui voi fi puternic.

- Numai așa vrei să fi? Nu te mulțumești cu ceva mai puțin?

- Cu nimic altceva.

- Și dacă, mai târziu, ai să te răzgîndești, ce-ai să faci?

- Voi cere să plec, spuse Dane surprins. Dacă mă voi răzgîndi, înseamnă că într-adevăr am greșit și nu am vocație. Prin urmare voi cere să plec. Asta nu va însemna că ÎL voi iubi mai puțin, dar știu că nu așa dorește *EL* să-L servesc.

- Dar o dată ce ai depus jurămintele și ești hirotonisit, înțelegi că nu mai există cale de întoarcere, absolut nici un fel de eliberare.

- Înțeleg asta, spuse Dane răbdător. Dar dacă va

trebui să iau o hotărîre, o voi lua înainte de a ajunge la asta.

Cardinalul Ralph, se rezemă de spătarul scaunului oftînd. Oare el a fost atît de sigur? A fost atît de rezistent?

- De ce ai venit la mine, Dane? De ce ai vrut să vii la Roma? De ce nu ai vrut să rămii în Australia?

- Mama mi-a sugerat Roma, dar era un vis vechi de-al meu, la care nici nu îndrăzneam să mă gîndesc. Nici nu mi-a trecut prin cap că vom avea atîția bani.

- Mama ta este o femeie foarte înțeleaptă. Nu ți-a spus?

- Să-mi spună? Ce?

- Că ai un venit de cinci mii de lire anual și alte multe mii de lire deja depuse în bancă de mulți ani.

Dane rămase uluit.

- Nu mi-a spus niciodată.

- Foarte înțelept din partea ei. Dar banii există și Roma este a ta, dacă într-adevăr o vrei. Vrei Roma?

- Da.

- De ce mă vrei și pe *MINE*?

- Pentru că dumneavoastră sînteți reprezentarea mea despre preotul perfect, Eminență.

Fața Cardinalului împietri într-o expresie de durere.

- Nu, Dane, nu trebuie să mă privești în acest fel. Sînt foarte departe de preotul perfect. Eu mi-am încălcat jurămintele, înțelegi? A trebuit să învăț ceea ce tu pari să știi deja; a trebuit să învăț în cel mai dureros mod pentru un preot, încălcîndu-mi jurămintele.

- Eminență, nu asta contează, spuse Dane blînd. Ceea ce-mi spuneți nu vă coboară deloc în ochii mei. Cred că nu înțelegeți ce vreau eu să spun, asta-i tot. Nu mă refer la un robot inuman, care este deasupra slăbiciunilor trupești. Vreau să spun că ați suferit și v-ați maturizat. Sînt prea îndrăzneț? Nu vreau asta. Dacă v-am

supărat, vă rog să mă iertați. Îmi vine tare greu să-mi exprim gândurile în cuvinte. Vreau să spun că, pentru a deveni preotul perfect trebuie să rezști ani de zile, să treci prin durere și în tot acest timp să-ți păstrezi idealul și să crezi în Dumnezeu.

Sună telefonul; Cardinalul ridică receptorul cu o mână ușor tremurândă și vorbește în italiană:

- Da, mulțumesc, vom veni imediat. Se ridică. Este vremea ceaiului și îl vom servi împreună cu un vechi și drag prieten de-al meu. După Sfântul Părinte, este probabil cel mai important preot al Bisericii. I-am spus că vii și și-a exprimat dorința să te vadă.

- Mulțumesc, Eminență.

Ieșiră în coridoare, apoi merseră prin grădinile plăcute ale palatului, care nu aveau nimic comun cu Drogheda, nici un copac, numai careuri de iarbă, tăiate îngrijit, mărginite de alei pietruite; trecură pe sub arcuri Gotice, peste poduri Renascentiste. Dane absorbea cu nesaț tot ce vedea. Era o lume atât de diferită de Australia, atât de veche și perpetuă...

Le trebuiră cincisprezece minute să traverseze palatul; intrară din nou și urcară o scară de marmură, împodobită cu fresce valoroase. Vittorio Scarbanza, Cardinal di Contini-Verchese, avea acum șaiszeci și șase de ani, corpul îi era parțial cuprins de reumatism, dar mintea îi rămăsese la fel de ascuțită și de inteligentă. Pisica lui era acum o rasă rusească numită Natașa și stătea ghemuită în poală. Pentru că nu se putu ridica să-și întâmpine vizitatorii le zîmbi larg și îi invită să se așeze. Ochii lui treceau de la Ralph, la Dane, se îngustau, se măreau, îi studia atent. Își simți inima tresărindu-i, duse mîna la piept, într-un gest de protecție, privind aproape stupid ediția tînără a lui Ralph de Bricassart.

- Vittorio, nu te simți bine? întrebă îngrijorat

Cardinalul Ralph, luându-i mâna și verificându-i pulsul.

- Ba da. O mică durere trecătoare, atît. Stați jos, stați jos.

- Întîi să ți-l prezint pe Dane O'Neill, fiul, cum ți-am spus, al unei foarte dragi prietene. Dane, ți-l prezint pe Eminența Sa Cardinal di Contini-Verchese.

Dane îngenunche și sărută inelul; pe deasupra capului aplecat al copilului Cardinalul Vittorio căută fața lui Ralph și o studie, cum nu mai făcuse de mulți ani. Imperceptibil, se relaxă; da, deci ea nu i-a spus. Și bineînțeles că el nu suspecta ceea ce va bănuî toată lumea care-i va vedea împreună. Ah, nu legătură tată- fiu, ci o strînsă legătură de sînge. Bietul Ralph! Nu s-a văzut niciodată mergînd, privind cu anumite expresii pe față, ridicînd sprînceana stîngă. Într-adevăr Dumnezeu era bun, cînd îi făcea pe oameni orbi.

- Stați jos, vine și ceaiul. Deci, tinere, vrei să devii preot și ai cerut ajutorul Cardinalului de Bricassart?

- Da, Eminență.

- Ai ales bine. În grija lui, nu ți se va întîmpla nimic rău. Dar, ești puțin nervos, fiule. Din cauza străinătății?

Dane zîmbi cu zîmbetul lui Ralph, poate mai puțin conștient de farmecul său, dar chiar așa fiind, acest zîmbet îi prinse inima bătrînă într-un cerc dureros.

- Sînt copleșit, Eminență. Pînă acum nu am realizat cît sînt de importanți Cardinalii. Nici nu visam că voi fi așteptat la aeroport, sau că voi servi ceaiul cu *DUMNEAVOASTRĂ*.

- Da, este puțin neobișnuit... Așa cum văd lucrurile, poate să fie și o sursă de necazuri. Dar uite că a venit ceaiul! Mulțumit, urmări cum este așezat, apoi ridică un deget de avertizare:

- Ah, nu! Eu voi fi "mama". Cum servești ceaiul, Dane?

- La fel ca și Ralph, răspunse, apoi roși puternic; n-am vrut, mi-a scăpat, Eminență!

- Nu-i nimic, Dane, Cardinalul di Contini-Verchese înțelege. Prima dată noi ne-am întâlnit ca Dane și Ralph și ne-am cunoscut mult mai bine așa, nu? Formalitatea este ceva nou pentru prietenia noastră, eu aș prefera să rămână Dane și Ralph, în particular. Eminența Sa nu se va supăra, nu-i așa Vittorio?

- Nu, mie îmi plac numele de botez. Dar să ne întoarcem la ce spuneam despre prietenii în locuri importante, fiule. Ar putea fi puțin incomodă când vei intra la Seminar, această prietenie cu Ralph. Va trebui să dai tot felul de explicații, de fiecare dată când se va observa legătura dintre voi, ceea ce este foarte plictisitor. Cîteodată, Domnul Nostru ne permite cîte o minciună nevinovată - zîmbi și dinții de aur străluciră - și pentru liniștea tuturor, eu aș prefera să recurgem la așa ceva. Pentru că este foarte greu să explici și să se înțeleagă corect o legătură de prietenie, dar este mult mai ușor acceptată o legătură de sînge. Deci vom spune tuturor care doresc să știe, că ești nepotul Cardinalului de Bricassart, dragul meu Dane și cu asta vom scăpa de toate, termină Cardinalul Vittorio suav.

Dane privi șocat, Cardinalul Ralph resemnat.

- Să nu fii deloc dezamăgit, fiule, spuse blînd Cardinalul Vittorio. Și ei sînt pămînteni și uneori recurg la mici minciuni, pentru propriul lor confort. Ai învățat acum cea mai utilă lecție, dar privindu-te, mă îndoiesc că vei profita de ea. Totuși, trebuie să înțelegi că noi, oamenii roșii, sîntem diplomați pînă în vîrfurile unghiilor. Nu mă gîndesc decît la binele tău, fiule. Vei suferi puțin, pentru că ei vor crede că Ralph este fratele mamei tale, dar vei suferi cu mult mai mult, dacă ei ar ști că nu există o legătură de sînge între voi. Gelozia este un sentiment de

care nu este străin nici un Seminar și nici o altă instituție. Întîi de toate sîntem oameni, iar tu vei avea de-a face cu oameni.

Dane își înclină capul, apoi se aplecă înainte cu mîna întinsă ca să mîngîie pisica.

- Îmi dați voie? Iubesc pisicile, Eminență.

Nu găsea o rezolvare mai rapidă a situației, decît o inimă bătrînă, cu o dragoste constantă.

- Sigur că poți. Trebuie să recunosc că devine cam grea pentru mine. Este o gurmandă, nu-i așa Natașa? Mergi la Dane, el este noua generație.

Pentru Justine nu era atît de ușor să-și transfere toate lucrurile dintr-o emisferă în alta, cum fusese pentru Dane; pînă cînd termină stagiunea la Culloden și își luă rămas bun de la Grădina Bothwell, fratele ei era la Roma deja de două luni.

- Cum naiba am reușit să adun atît de multe lucruri? se întreba înconjurată de haine, hîrtii, cutii.

Meggie o privi de unde stătea, ghemuită și cu o cutie de săpun în mînă.

- Ce caută astea sub patul tău?

O expresie de ușurare trecu pe fața fiicei sale.

- Oh, mulțumescu-ți Doamne că acolo erau. Acolo le-am pus? Prețiosul cățeluș al doamnei D le mîncea; era galeș de mai mult timp, iar eu nu sînt genul de om care să spună că-i lipsesc săpunuri din cameră. Dar eu ȘTIAM că afurisitul mi le mîncea; mănîncă tot ce nu-l mănîncă pe el mai întîi. Nu, că mi-ar fi plăcut, continuă Justine, să-l văd terminat!

Meggie rămase în genunchi rîzînd.

- Oh, Jus, știi ce nostimă ești? Aruncă cutia în mijlocul maldărului de pe pat. Nu faci cinste Droghedei, așa-i? După toate strădaniile noastre să-ți băgăm în cap

ordinea și disciplina!

- Dacă m-ați fi întrebat, vă spuneam că este o cauză pierdută. Nu vrei să iei săpunul la Drogheda? Știu că merg cu vaporul și nu este o limită la bagaje, dar cred că sînt tone de săpun și în Europa.

Meggie transferă cutia cu săpunuri într-o cutie mai mare, pe care scria doamna D.

- Cred că-i mai bine să le dăm doamnei Devine. Ea va trebui să curețe camera asta, dacă vrea să o mai închirieze. Un morman de vase nespălate stătea la capătul mesei. Îți speli vreodată vasele?

Justine chicoti.

- Dane spune că nu le spăl deloc, le bărbieresc.

- Cred că pe astea va trebui să le și tundem. De ce nu le speli imediat ce le-ai folosit?

- Pentru că ar însemna să cobor pînă la bucătărie și cum eu mănînc de obicei după miezul nopții, nimeni nu mi-ar agreea hărnicia.

- Dă-mi o cutie goală. Le duc chiar acum jos, îi spuse mama resemnată.

Știusese ce-o va aștepta, înainte de a se oferi să o ajute, ba chiar așteptase clipa cu nerăbdare. Nu se întîmpla des ca cineva să aibă ocazia să o ajute pe Justine cu ceva; de cîte ori încercase Meggie, sfinșise prin a se simți prost. Dar, măcar în probleme domestice, situația era invers; putea să ajute după cum îi dorea inima, fără să se simtă prost.

Cum-necum, reușiră să termine și Justine și Meggie se imbarcă în camioneta cu care venise Meggie, spre Hotelul Australia, unde se cazase.

- Tare aș vrea ca voi, cei de la Drogheda, să luați o casă la Palm Beach, sau la Avalon, spuse Justine cărînd valizele în al doilea dormitor al apartamentului de la hotel. Este chiar deasupra Pieții Martin. Imaginează-ți ce-o să

se mai scuture toate. Dacă v-ați lua o casă, nu ați veni mai des de la Gilly la Sydney?

- De ce să vin la Sydney? În ultimii șapte ani am venit de două ori. Să-l conduc pe Dane și acum pe tine. Dacă am avea o casă, nu am folosi-o niciodată.

- Iar gargară!

- De ce?

- De ce? Pentru că pe lumea asta mai există și altceva, decît afurisita aia de Drogheda! Ferma aia mă scoate din minți!

Meggie oftă.

- Crede-mă, Justine, va veni o vreme cînd îți va fi dor să vii la Drogheda.

- Valabil și pentru Dane?

Tăcere. Fără să-și privească fiica, Meggie își luă poșeta de pe masă.

- O să întîrziem. Madam Rocher a spus la ora două. Dacă vrei rochia înainte de a pleca, trebuie să te grăbești.

- Sînt pusă la punct, spuse Justine, rîzînd obraznic.

- Cum se face, Justine, că nu m-ai prezentat nici unui prieten de-al tău? Nu i-am văzut nici la Grădina Bothwell, cu excepția doamnei Devine, întrebă Meggie, în timp ce stăteau în salonul Germain Rocher, așteptînd manechinele cu modele.

- Ei, sînt cam timizi... Îmi place chestia aia portocalie; ție nu?

- Nu-i pentru părul tău. Eu zic că-i mai bună rochia gri.

- Pfiu! Cred că portocaliul se asortează perfect cu părul meu. În gri am să arăt ca o pisică abia scoasă din noroi. Mergi în pas cu timpul, mamă. Roșcatele nu trebuie să fie fixate numai în alb, gri, negru, verde smarald și culoarea aia oribilă, care-ți este foarte dragă, cenușă de trandafiri! Epocă Victoriană!

- Ai dat bine numele culorii, spuse Meggie. Se întoarse și-și privi fiica. Ești un maestru, spuse cu amărăciune, dar afectuos.

Justine păru să nu dea atenție; nu era prima oară când auzea calificativul.

- Am să le iau pe acestea: cea portocalie, cea roșie, cea purpurie, cea verde aprins și costumul grena.

Meggie rămase sfîșiată între furie și rîs. Ce putea face cineva cu o fiică cum era Justine?

Vaporul Himalaya pleca peste trei zile din Portul Darling. Era un vapor vechi, frumos, construit în vremuri cînd nimeni nu se grăbea și toată lumea accepta ideea că Anglia este la patru săptămîni depărtare, prin canalul de Suez, sau la cinci săptămîni, prin Capul Bunei Speranțe. În zilele noastre, chiar și liniile navale foloseau aburi și stricau forma vapoarelor, pentru a le face să meargă mai repede. Dar asta nu era nimic, pe lîngă ceea ce provocau ele stomacului.

- Ce grozav! rîse Justine. Avem o gașcă întreagă la clasa I și cred că n-o să fie chiar plictisitor, cum mi-am imaginat. Unii sînt de-a dreptul bine făcuți!

- Ei și nu-ți pare bine că am insistat să-ți iei bilet la clasa I?

- Acum cred că da.

- Justine, reușești întotdeauna să scoți din mine tot ce-i mai rău, întotdeauna ai făcut așa, se rătoi Meggie, scoasă din sărite de ceea ce ea considera lipsă de recunoștință. Măcar acum, n-ai putea tu, răutate, să te prefaci că-ți pare rău că pleci? Încăpățînată, roșcată rea și cu prea multă personalitate! Mă exasperezi! Meggie își mușca buzele.

O vreme Justine nu răspunse, întoarse capul de parcă era mai interesant ce vedea pe mal, decît ce-i spunea mama sa. Își mușcă și ea buzele, dar afișă un

zîmbet.

- Știu că te exasperez, spuse privind-și mama. Nici o problemă, sîntem ceea ce sîntem. Cum ai spus întotdeauna, cred că semăn cu tata.

Se îmbrățișară și Meggie se îndepărtă repede în mulțime. Justine urcă pe puntea înșorită și se lipi de balustradă, cu spirale de hîrtie colorată în mînă. Jos, pe chei, o reperă pe mama, silueta roz cu pălărie, privind cu mîna la ochi. Ciudat, de la distanță, îi dădeai seama că mama se apropia de cincizeci de ani. Mai avea puțin, dar se vedea deja. Își făcură din mînă în același timp, apoi, Justine aruncă prima serpentină colorată și Meggie o prinse de celălalt capăt. Apoi cea roșie, cea albastră, cea verde și cea portocalie; se învîrteau în spirală, legănate de vînt.

O fanfară venise pentru a ura drum bun echipei de fotbal și se chinuiau cu o versiune "Le dăm onorul". Puntea vaporului era înțesată de oameni care-și luau rămas bun, toți aveau în mîini fire subțiri de spirale colorate; pe chei mii de oameni se uitau intens la cei dragi, întipărimdu-și în memorie fețele lor, pe care nu le vor mai vedea multă vreme. Cei mai mulți dintre cei care plecau aveau fețe tinere; plecau să vadă cum arată civilizația în celălalt capăt de lume. Vor trăi acolo, vor munci acolo, poate unii se vor întoarce peste doi ani, poate nu. Toți știau asta.

Cerul albastru era acoperit de nori albi pufoși, purtați de un vînt puternic de Sydney. Soarele ardea capetele celor care priveau de jos și umerii celor care se aplecau de pe punte; sute de fire multicolore legau țărmul de vapor. Deodată, între vapor și chei apăru o groapă; se auziră suspine și plînsese; unul cîte unul firele de hîrtie se rupseră, plutind deasupra apei, purtate de vînt.

Justine se ținu cu putere de locul pe care și-l

alesese, pînă cînd nu se mai văzu decît o pată de roz în depărtare; Himalaya se întoarse și ieși spre mare.

Nu semăna deloc cu călătoria cu feribotul la Manly, nu. De data asta treceau dincolo de stînci și se aruncau pe coamele valurilor, direct în ocean. Douăsprezece mii de mile pînă la celălalt capăt al lumii. Și dacă vor mai veni vreodată acasă, nu se vor simți nici aici, nici acolo "acasă", vor locui pe două continente și vor duce două feluri diferite de viață.

Justine descoperi că banii făceau din Londra un loc foarte tentant. Nu-i stătea în fire să știe că trebuie să facă economii și să se mulțumească cu ce cîștiga la Earl's Court - "Valea Cangurilor", cum i se mai spunea, pentru că aici își găsiseră locul foarte mulți australieni. Nici nu era pentru ea, soarta tipică a australienilor veniți în Anglia, primiți cu îngăduință, lucrînd de milă la vreo școală, sau într-un birou, tremurînd de frig pe lîngă un radiator, într-o cameră umedă. Se instală într-un apartament în Kensington, aproape de Knightsbridge, cu încălzire centrală; un loc foarte aproape de *Clyde Daltinham-Roberts*, Grupul de Teatru Elizabetan.

Cînd veni vara luă un tren spre Roma. După ani și ani, va zîmbi cînd se va gîndi cît de puțin a văzut atunci din acea călătorie prin Franța și Italia; mintea îi era extrem de ocupată cu cîte avea să-i povestească lui Dane, memorînd ceea ce, pur și simplu, nu trebuia să uite. Erau și multe de care nu trebuia să pomenească.

Dane era acela? Bărbatul înalt, blond, de pe peron, era Dane? Nu arăta altfel și totuși era schimbat. Nu, nu mai făcea parte din lumea ei. Strigătul pe care-l pregătise ca să-i atragă atenția, îi muri pe buze; se trase puțin în scaun, pentru a-l privi mai bine, pentru că trenul se opri foarte aproape de unde stătea el; ochii albaștri căutau la geamuri, fără nerăbdare. Avea să fie o conversație

susținută numai de ea, dacă avea de gînd să-i povestească despre viață, din moment ce el nu mai făcea parte din ea; știa că nu va avea nici o dorință să afle mai multe. La naiba! Nu mai era frățiorul cel mic; viața pe care o ducea avea puține lucruri comune cu ea, sau cu Drogheda. Oh, Dane! Cum e cînd trăiești la fel douăzeci și patru de ore pe zi?

- Ha! Credeam c-am să te pun pe foc căutîndu-mă. Te-am pus? spuse ea, ascunzîndu-se după el.

El se întoarse, o prinse de mîină și-i zîmbi.

- Prefăcuto! spuse el cu dragoste, luîndu-i valiza și prinzînd-o de mîină. Îmi pare bine că te văd și o conduse la o Lagonda roșie, pe care o conducea; Dane fusese întotdeauna un fanatic al mașinilor sport și i se cumpărase una cînd a fost suficient de mare să o conducă.

- Și mie îmi pare bine; sper că mi-ai găsit un loc bun de cazare, pentru că, să știi, ți-am scris în serios. Refuz să mă înfunzi într-o celulă la Vatican, între grămezi de celibatari, rîse ea.

- Nu te-ar vrea nici unul, mai ales că ai părul Diavolului. Ți-am găsit o pensiune, nu departe de mine, dar se vorbește englezește și nu te plictisești cînd sînt eu ocupat. Iar în Roma nu-i nici o problemă, întotdeauna se găsește cineva care să vorbească englezește.

- Uite, în astfel de momente, aș dori să am și eu talentul tău pentru limbi străine. Dar o să mă descurc, sînt foarte bună la mimică.

- Voi avea două luni, Jus, nu-i superb? Putem merge puțin în Franța, în Spania și tot ne mai rămîne o lună pentru Drogheda. Mi-e dor de antichitatea aia.

- Da? Se întoarse și-l privi, îi privi mîinile fine, care conduceau abil prin infernalul trafic al Romei. Mie nu mi-e dor deloc; și Londra este interesantă.

- Nu mă prostești, spuse el. Eu știu ce înseamnă Drogheda și mama pentru tine.

Justine își prinse mâinile în poală, dar nu răspunse.

- Te-ar supăra să iei ceaiul cu niște prieteni de-ai mei, astăzi după amiază? Întrebă el când au ajuns. Am anticipat oarecum acceptînd în locul tău. Sînt atît de nerăbdători să te cunoască! Iar eu nu sînt liber pînă mîine și nu mi-a plăcut să refuz.

- Prostule! De ce să mă deranjeze? Dacă am fi la Londra, am fi inundați de prietenii mei și nu cred că te-ar deranja. Chiar mă bucur că mă lași să văd puțin ce-i într-un Seminar, deși este puțin nedrept față de mine, nu? Jos mâinile de pe toți!

Se duse la fereastră și privi; jos erau doi copaci care umbreau un careu pietruit; trei mese dedesubt, iar pe cealaltă parte, o biserică, fără o anume grație arhitecturală, nici frumusețe, acoperită cu stuc.

- Dane?...

- Da?

- Eu înțeleg, să știi că înțeleg!

- Da, știu. Fața lui își pierdu zîmbetul. Aș dori să înțeleagă și mama, Jus.

- Mama e altfel! Ea simte că ai părăsit-o; nu-și dă seama că nu-i adevărat. Las-o în pace. O să vină vremea când va înțelege.

- Sper, rîse el. Apropo, nu pe băieții de la Seminar îi întîlnești astăzi. Nu pot să-i pun pe ei, sau pe tine, în fața unei asemenea tentații. Ne întîlnim cu Cardinalul de Bricassart. Știu că nu-ți place, dar promite-mi că ai să te porți frumos.

Ochii ei se luminară la un gînd jucăuș.

- Promit! Am să-i sărut și inelul pe care o să mi-l ofere.

- Oh, îți amintești? În ziua aceea am fost așa de furios

pe tine, m-ai făcut de rîs în fața lui!

- Ei, să știi că de atunci am sărutat o mulțime de lucruri mai puțin igienice, ca un inel. La orele de actorie a trebuit să sărut un tinerel grăsuliu și umflat, de vreo douăzeci și nouă de ori și te asigur că după aceea nimic nu mi s-a mai părut imposibil. Își aranjă părul și se întoarse de la oglindă. Am timp să mă schimb?

- Oh, nu face din asta o problemă, arăți bine.

- Cine o să mai fie?

Soarele era prea jos ca să mai poată încălzi piața, copacii arătau bolnavi. Justine se înfioră.

- Cardinalul di Contini-Verchesé.

Mai auzise numele ăsta și deschise larg ochii.

- Pfiu! Te miști în cercuri înalte, nu?!

- Da. Să știi că merit.

- Înseamnă asta că alții îți fac greutăți în alte cercuri ale vieții tale, Dane? Întrebă ea perspicace.

- Nu, nu chiar. Pe cine cunoști nu este cu-adevărat important. Eu nu mă gîndesc la asta, nu cred că și alții se gîndesc.

Camera oamenilor roșii! Niciodată în viața ei, Justine nu fusese mai conștientă ca acum, de lipsa de importanță a femeilor în viața unor bărbați; mergea într-o lume unde, pur și simplu, femeile nu-și aveau locul, decît ca servitoare umile - călugărițele. Rămăsese îmbrăcată cu rochia verde-olive, destul de șifonată din tren și înainta pe covoarele moi, blestemînd graba lui Dane de a ajunge aici, dorindu-și să fi insistat să se schimbe.

Cardinalul de Bricassart îi aștepta în picioare, zîbind; ce bătrîn frumos era!

- Draga mea Justine, spuse întinzînd inelul, avînd în ochi un licăr jucăuș, care indica faptul că își amintea foarte bine scena, studiindu-i în același timp fața, căutînd parcă ceva ce ea nu înțelegea. Nu semeni deloc cu

mama ta!

Într-un genunchi, sărută inelul, zîmbește umil, ridică-te, zîmbește mai puțin umil:

- Nu, nu semăn cu ea? Era bine dacă aveam frumusețea ei, în profesia pe care mi-am ales-o, dar pe scenă mă descurc. Pentru că scena nu are nimic de-a face cu frumusețea cuiva, știți! Arta, ce faci tu și arta ta, asta convinge oamenii de o anumită frumusețe.

Un chicotit uscat se auzi dintr-un fotoliu; încă o dată se aplecă să sărute inelul, de pe o mînă bătrînă, dar caldă; de data aceasta privi direct în ochii negri și, ciudat, în ei văzu dragoste. Dragoste pentru ea, pentru cineva pe care nu l-ai văzut niciodată, sau abia dacă ți s-a pomenit numele. Dar dragostea era acolo, în ochi, exista.

Nu-i plăcea Cardinalul de Bricassart, mai mult decît îi plăcuse la cincisprezece ani, dar se încălzi deodată în fața acestui bătrîn.

- Stai jos, draga mea, spuse Cardinalul Vittorio, indicînd un scaun de lîngă el.

- Salut pusi-pusi, spuse Justine, mîngîind pisica ghemuită în poala roșie. E tare drăguță!

- Este!

- Cum o cheamă?

- Natașa.

Ușa se deschise, dar nu pentru a lăsa măsuța pentru ceai. Un bărbat, din fericire îmbrăcat în haine laice; încă un "roșu" gîndi Justine, chiar dacă acum e îmbrăcat altfel și iar trebuie să mă aplec ca o rumegătoare. Probabil că au o regulă nescrisă, aici la Vatican, continuă mintea Justinei, care avea de-a face cu oameni obișnuiți. Nu era tocmai scund, era foarte puternic construit, umeri masivi și pieptul larg, un cap mare leonin, brațe lungi. Părea ca o maimuță și viril, dar împrăștiat în jurul lui o inteligență vizibilă și se mișca cu ușurința omului care obținea tot

ce-și dorea, prea iute pentru o minte obișnuită. Da, lua tot și poate, apoi, strivea cu personalitatea lui ceea ce lua, dar se vedea că acțiunile lui nu erau niciodată lipsite de scop, negîndite. Era brunet, dar părul foarte bogat avea culoarea metalului și consistența lui și era așezat în valuri regulate.

- Rainer, ai venit la timp, spuse Cardinalul Vittorio, arătînd un scaun în partea cealaltă, vorbind tot în engleză. Draga mea, continuă el cînd bărbatul termină de sărutat inelul, dă-mi voie să-ți prezint un foarte bun prieten de-al meu: Herr Rainer Moerling Hartheim. Rainer, ți-o prezint pe sora lui Dane, Justine.

Bărbatul se înclină ceremonios, îi zîmbi scurt, fără căldură și se așeză, spre ușurarea Justinei, destul de departe pentru a fi în raza ei vizuală. Justine oftă ușurată, mai ales că Dane se așeză și el, cu ușurința obișnuinței, la picioarele Cardinalului Ralph, chiar în centrul ei vizual. Atîta vreme cît vedea pe cineva cunoscut și iubit, era liniștită. Dar camera cu oameni îmbrăcați în roșu și acum acest bărbat brunet, începu să o irite, mai mult decît o liniștea prezența lui Dane; îi era necaz pe faptul că toți o excludeau din grup. Se aplecă puțin și mîngîie din nou pisica, conștientă de faptul că, de unde stătea, Cardinalul Vittorio o simțise și se amuza pe socoteala reacțiilor ei.

- Este sterilă? întrebă ea. Și continuă:

- Bineînțeles! Deși nu înțeleg de ce ar supăra asta. Simplul fapt de a fi locuitor permanent al acestui loc, este suficient pentru a neutraliza organele sexuale ale oricui.

- Dimpotrivă, draga mea, spuse Cardinalul Vittorio, distrîndu-se grozav, noi, bărbații de aici, ne-am neutralizat psihologic.

- Eu sper să fiu altfel.

- Deci, mica noastră lume te intrigă?

- Eminentă, să spunem numai că mă simt puțin de

prisos. Este un loc extraordinar de visat, dar nu mi-ar place să locuiesc aici.

- Nu te pot condamna pentru asta. Mă îndoiesc chiar că ți-ar face plăcere să-l vizitezi. Dar o să te obișnuiești cu noi, pentru că va trebui să ne vizitezi mai des; te rog eu!

Justine se încordă.

- Nu-mi place cînd trebuie să mă port cuminte, se confesă ea. Scot la iveală tot ce-i mai rău în mine. Și acum, simt oroarea lui Dane, fără să-l privesc.

- Mă întrebam și eu cît o să rezisti, spuse Dane, deloc supărat. Dă puțin de-o parte ce-și pune Justine pe deasupra și vei găsi rebelul. De aceea pentru mine este bine că am o soră ca ea. Eu nu sînt un rebel, dar pe ea o admir.

Herr Hartheim își mută scaunul, ca s-o aibă în raza lui vizuală, chiar și atunci cînd ea se îndrepta în scaun să se ferească de el. În acest moment, pisica se plîctisi de mîngîierile mîinilor feminine, parfumate și se tîrî delicat în poala roșie, sub mîinile puternice ale lui Herr Hartheim, torcînd atît de expresiv, că toți începură să rîdă.

- Scuzați faptul că trăiesc, spuse Justine, care nu se lăsa intimidată, mai ales cînd era subiect de glumă.

- Are motor la fel de bun ca în tinerețe, comentă Herr Hartheim, pe fața căruia amuzamentul dădea naștere unor expresii fascinante.

Vorbea o engleză impecabilă, fără accent, dar avea și inflexiuni americane; rula r'-ul.

Veni și ceaiul și, destul de ciudat, Herr Hartheim turnă, oferindu-i Justinei o ceașcă, cu o privire mult mai prietenoasă decît la început.

- Într-o comunitate britanică, ceaiul este cel mai important ritual al zilei. Multe se întîmplă la o ceașcă de ceai, nu? Cred asta pentru că prin natura lui, poate fi

servit la orice oră între două și cinci, iar conversația face sete.

Următoarea jumătate de oră păru să-i demonstreze teoria, deși Justine nu luă parte la discuții. Conversația alunecă de la sănătatea precară a Sfântului Părinte, la războiul rece și recesiunea economică, toți cei patru bărbați vorbind și ascultând, cu o inteligență pe care Justine o găsi fascinantă, începând să înțeleagă ce calități au, chiar și Dane, care i se păru atât de ciudat, atât de necunoscut. El contribuia activ la conversație, iar Justine remarcă faptul că toți ceilalți îl ascultau, de parcă-i vrăjea. Comentariile lui nu erau nici uniforme, nici naive, dar erau altfel, originale, *SFİNTE!* Oare din cauza acestei aure îl ascultau ei? Pentru că el o avea și ei nu? Era aceasta o virtute pe care ei o admirau și ar fi dorit să o aibă și ei? Trei oameni, atât de diferiți unul de celălalt și totuși, toți păreau să fie mai uniți de Dane, decât între ei.

Cît îi venea de greu să-l ia pe Dane la fel de în serios, cum îl ascultau ei! Nu că, în multe privințe, nu ar fi acționat mult mai serios, decât era necesar la vârsta lui; nu că nu ar fi fost conștientă de înțelepciunea lui, sau de cinstea lui. Dar, pînă în acest moment îl considerase o parte din viața ei. Iar acum, trebuia să se obișnuiască cu gîndul că, de acum înainte, nu va mai fi.

- Dacă vrei să-ți faci datoria pînă la capăt, Dane, ar trebui să o conduc eu pe sora ta la hotel, spuse Herr Rainer Moerling Hartheim, aproape ca o comandă, fără să-i mai consulte și pe ceilalți asupra subiectului.

Și, uite-așa, Justine se trezi condusă pe treptele de marmură, în compania acestui bărbat puternic și direct. Afară, în lumina palidă a asfințitului, o luă de umăr și o conduse la o limuzină Mercedes, a cărui șofer aștepta.

- Vino, nu trebuie să-ți petreci prima noapte la Roma singură, iară Dane este destul de ocupat, spuse el

urmînd-o în mașină. Ești obosită și uimită de ceea ce vezi și trebuie să ai un însoțitor.

- Se pare că nu prea am de ales, Herr Hartheim.

- Spune-mi Rainer.

- Trebuie să fii o persoană importantă, cu mașină la scară și cu șofer.

- Voi fi încă și mai important cînd voi ajunge Cancelar al Germaniei.

Justine pară.

- Deja vrei să mă impresionezi, mă surprinde că nu ești deja.

- Nepotrivit! Sînt prea tînăr.

- Tînăr? Se întoarce și-l privi atent, descoperind că are pielea netedă, tînără, că ochii nu au riduri.

- Par masiv și am părul alb, dar am albit de la șaisprezece ani, iar mare sînt de cînd am avut destulă mîncare. Acum am doar treizeci și unu de ani.

- Am să te cred pe cuvînt, spuse ea aruncîndu-și pantofii din picioare. Totuși, pentru mine asta înseamnă că ești bătrîn - eu sînt o tînără *DULCE* de douăzeci și unu.

- Ești un monstru, spuse el zîmbind.

- Cred că trebuie să fiu. Și mama îmi spune la fel. Numai că acum nu mai sînt sigură ce înțelegeți fiecare prin "monstru", deci, te rog să-mi dai versiunea ta.

- Ai versiunea mamei tale?

- Aș încurca-o groaznic, dacă aș întreba-o.

- Nu crezi că mă încurci și pe mine?

- Am o foarte puternică suspiciune, Herr Hartheim, că și dumneata ești un monstru. Mă îndoiesc că te-ar putea pune cineva în încurcătură.

- Monstru, repetă el cu respirația tăiată, foarte bine, domnișoară O'Neill, voi încerca să definesc termenul pentru dumneata. Este cineva care-i terorizează pe

ceilalți; calcă pe oameni; simte că-l poate înfrunta pe Dumnezeu; nu are scrupule și nici conduită morală.

Ea chicoti.

- Mi se pare că seamănă cu dumneata. Eu am o conduită morală foarte bună, sînt sora lui Dane.

- Nu semeni deloc cu el.

- Cu-atît mai mare păcatul.

- Fața lui nu s-ar potrivi deloc personalității dumitale.

- Fără-ndoială că ai dreptate, dar, dacă aveam fața lui, poate că mi-aș fi dezvoltat o altă personalitate.

- Asta depinde de ce a existat mai întîi, oul sau găina! Pune-ți pantofii, o să ne plimbăm puțin.

Era cald și se întuneca; dar se aprinseseră luminile, era aglomerație și părea să nu-i intereseze unde merg; strada era agresată de motoare infernale, Fiaturi, tot felul de automobile, care păreau să se miște într-un fel de panică. În cele din urmă, el se opri într-un fel de piațetă, înconjurată de pereți neteziți de trecerea anilor și o conduse într-un restaurant.

- Numai dacă nu preferi ceva de epocă? întrebă el.

- Dacă-mi dai ceva de mîncare, nu-mi pasă unde stăm.

- Pot să comand pentru tine?

Ochii deschiși clipiră, parcă puțin îngrijorați, Justine era o luptătoare.

- Nu cred că mă dau în vînt după modul ăsta autoritar și viril al bărbaților, spuse ea. La urma urmei, de unde știi ce gîndesc eu?

- Sora Ana își duce crucea, murmură el. Spune-mi ce fel de mîncăruri îți plac și îți garantez că-ți voi face pe plac. Pește, vițel?

- Compromis? E-n regulă, îți întind și eu o mînă, de ce nu? Mai întîi pate, apoi creveți și o farfurie mare de "saltimbocca", pe urmă o casată și un cappuccino.

Descurcă-te cu asta, dacă poți.

- Ar trebui să te pleznesc, rîse el bine dispus. Dădu comanda chelnerului, exact cum i-o ceruse ea, dar într-o italiană rapidă.

- Ai spus că nu semăn deloc cu Dane. Nu avem chiar nici o asemănare? Întrebă ea puțin patetic, la cafea, fiindcă fusese prea flămîndă ca să piardă vremea cu vorbe, cînd mîncarea era pe masă.

El aprinse țigara ei, apoi pe a lui, apoi se retrase în umbră ca s-o poată studia în liniște, amintindu-și prima întîlnire cu băiatul acum cîteva luni. Era exact Cardinalul de Bricassart, mai puțin cîțiva ani - vreo patruzeci; văzuse asta imediat, apoi află că mama băiatului era sora Cardinalului, dar era și mama fetei.

- Da, este o asemănare, spuse. Cîteodată se vede chiar pe față. Mai mult expresii, decît trăsături. În jurul ochilor, al gurii, felul cum țineți ochii deschiși și gura închisă. Destul de ciudat totuși, nu semeni deloc cu unchiul tău, Cardinalul de Bricassart.

- Unchiul Cardinal? repetă ea prostește.

- Cardinalul de Bricassart, nu este unchiul vostru? Sînt sigur că așa mi s-a spus.

- Vulturul ăla de pradă? Nu este nici rudă cu noi, mulțumesc cerului. A fost preotul parohiei noastre, cu mulți ani în urmă, înainte să mă nasc eu.

Fata asta era foarte inteligentă, dar era și foarte obosită. Biata de ea, fetiță - pentru că asta era încă, o fetiță. Cei zece ani dintre ei cîntăreau ca o suță. Suspicioasă că vrea să-i ruineze lumea și era tot timpul pe picior de apărare. Probabil că va refuza să creadă, chiar dacă i se va spune adevărul în față. Cum să procedeze acum ca să o facă să creadă că nu era nimic important? Să nu insiste asupra subiectului, categoric, dar nici să nu abandoneze brusc tema.

- Atunci e de înțeles, spuse el neglijent.
- Ce-i de înțeles?
- Faptul că Dane seamănă cu Cardinalul doar în trăsături generale - înălțime, culoarea tenului, constituție.
- Oh, bunica mi-a spus că tatăl nostru semăna oarecum cu Cardinalul, spuse Justine ca o explicație.
- Nu ți-ai văzut tatăl niciodată?
- Nici măcar în poză. El și mama s-au despărțit înainte să se nască Dane. Făcu semn chelnerului. Am mai dori un cappuccino, te rog.
- Justine, ești o sălbatică! Lasă-mă să dau eu comanda!
- Nu, la naiba, nu vreau! Sînt perfect capabilă să gîndesc pentru mine și n-am nevoie de bărbați în jur, să le spun ce doresc, sau să-mi spună ei ce vreau și ce nu vreau eu; mă auzi?
- Dă puțin de-o parte suprafața și ai să găsești rebelul; așa a spus Dane.
- Are dreptate. Dacă ai ști cît urăsc alintatul și cocoșeala asta în jurul meu! Îmi place să fac totul singură și nu voi accepta niciodată să mi se spună ce să fac! Nu cer nimic, dar nici nu dau nimic!
- Am remarcat singur, spuse el îngîndurat. Ce te-a făcut să fii așa, Herzchen (domnișoară)? Trăsătură de familie?
- Oare? Nici nu știu. Nu avem destule femei care ar fi putut să mi-o spună. Numai una pe generație. Bunica, mama și eu. În schimb avem bărbați cu grămada.
- Numai că în generația ta, nu sînt grămezi de bărbați. Numai Dane.
- Se datorează faptului că mama l-a părăsit pe tata. Nu a fost niciodată interesată de altcineva. Eu cred că a fost păcat. Mama este ceea ce se cheamă "o femeie de casă"; i-ar fi plăcut să aibă un soț și să se agite pe lîngă

el.

- Seamănă cu tine?

- Nu cred.

- Altceva, mult mai interesant - vă placeți una pe cealaltă?

- Mama și eu? Zîmbi fără ranchiună; ce-ar fi făcut mama ei, dacă cineva o întreba dacă-i place fiica sa? Nu sînt sigură dacă ne *PLACEM*, dar este ceva între noi; poate că nu-i decît o simplă legătură biologică. Nu știu. Ochii ei se împlînziseră. Întotdeauna mi-am dorit să fi vorbit cu mine, așa cum vorbește cu Dane; și mi-am dorit să mă înțeleg cu ea, așa cum reușește Dane. Dar, ori îi lipsește ei ceva, ori îmi lipsește mie.

Cred că ar trebui să recunosc că mie îmi lipsește. Ea este un om foarte deosebit; mult diferită de mine.

- Eu n-am întîlnit-o și deci nu pot fi de acord cu tine și nici nu te pot contrazice. Dacă te consolează cu ceva, Herzchen, vreau să-ți spun că mie îmi placi exact așa cum ești. Nu, eu nu aș schimba nimic în tine, nici această încăpăținare ridicolă.

- Oh, ce drăguț din partea ta. După ce că te-am jignit. Nu-i așa că nu semăn deloc cu Dane?!

- Dane nu seamănă cu nimeni pe lumea asta.

- Vrei să spui că nu este de pe lumea asta?

- Cred că da. Se aplecă, ieșind în lumina difuză a mesei. Eu sînt catolic, religia mea a fost un lucru pe care nu l-am abandonat niciodată, deși am încălcat-o de multe ori. Nu-mi place să vorbim despre Dane, pentru că inima îmi spune că sînt anumite lucruri, care rezistă mai bine, dacă nu sînt comentate. Este evident faptul că nu ești ca el, în atitudinea ta față de viață, față de Dumnezeu. Hai să nu mai vorbim despre asta, vrei?

Îl privi curioasă.

- Bine, Rainer, dacă așa vrei tu. Am să închei cu tine

un pact - vom discuta despre orice, oricum, în afară de Dane și religia lui.

Prin multe trecuse Rainer Moerling Hartheim, de cînd se întîlnise cu Ralph de Bricassart în iulie 1943. La o săptămînă după aceea, regimentul lui a fost trimis pe frontul de est, unde a rămas pentru tot restul războiului. Sfîșiat de realitate, prea tînăr pentru a fi îndoctrinat cu ideile lui Hitler, făcuse față consecințelor lor, cu picioarele înghețate în zăpadă, fără muniție, cu linia frontului la numai cîtiva metri, în fața morții. La sfîrșitul războiului ducea cu sine două amintiri: campania groaznică, de frig cumplit și fața lui Ralph de Bricassart. Oroarea și frumusețea, Diavolul și Dumnezeu. Pe jumătate nebun, înghețat, așteptînd neputincios gloanțele, se ghemuia și spunea rugăciuni. Dar nu știa pentru ce se roagă; să aibă gloanțe pe țeava puștii, să scape de ruși, pentru nemurirea sufletului, pentru omul din Basilică, pentru ușurarea durerii.

În primăvara lui 1945 se retrăsese prin Polonia, înaintea rușilor, avînd, ca și colegii săi soldați, un singur obiectiv - să ajungă în liniile germane ocupate de britanici, sau de americani. Dacă îl prindeau rușii, îl împușcau. A rupt în bucățele actele și le-a ars, le-a îngropat la Iron Crosses, a furat niște haine și s-a prezentat englezilor, la frontiera Daneză. L-au dus într-un lagăr de unde îi îmbarcau. Acolo, a trăit timp de un an cu pîine și puțina mîncare pe care le-o puteau oferi celor epuizați, pentru că aveau de hrănit mii și mii de oameni, așteptînd ca englezii să înțeleagă că singura lor șansă era să-i elibereze.

De două ori l-au avertizat oficialitățile lagărului, i-au dat și un ultimatum. În portul Ostend era în permanență un vapor, care îmbarca imigranți pentru Australia. Doreau

să-i dea acte, să-i schimbe identitatea și să-l trimită pe un pământ nou, fără alte acuzații; în schimb, el trebuia să muncească pentru Guvernul Australian timp de doi ani, în orice domeniu ar fi ales, după care putea dispune de viața sa, cum dorea. Asta nu însemna muncă de sclav, nu, avea să fie plătit, bineînțeles. În ambele ocazii reușise să scape oficiului de imigrație. El îl urîse pe Hitler, nu Germania și nu îi era rușine că este german. Acasă pentru el însemna Germania; își făcuse vise timp de peste trei ani. Simplul gând că va trebui să trăiască într-o țară, unde nu se vorbea limba lui, nici el nu o vorbea pe a lor, i se părea o anatemă. Deci, la începutul lui 1947, era fără un ban în buzunar și hoinărea pe străzile din Anchen, încropindu-și o existență de care știa că avea absolută nevoie. El și sufletul său au supraviețuit, dar nu dorea să se întoarcă la sărăcie și obscuritate. Pentru că Rainer era mai mult decît un om foarte ambițios; era un geniu, în felul său. Plecă să muncească la Grunding și începu să studieze domeniul care-l fascinasă încă de cînd începuse să lucreze cu radare: electronica. Ideile îi bombardau creierul, dar refuză să le vîndă pentru Grunding, sub valoarea pe care o meritau. În schimb prospectă cu atenție piața, apoi se însură cu văduva unui patron de fabrică pentru aparate de radio și intră și el în afaceri. Că avea abia douăzeci și ceva de ani, nu avea nici o importanță. Mintea lui era a unui bătrîn, iar haosul post-belic îi dădu posibilitatea să se ridice.

Pentru că făcuse numai o căsătorie civilă, Biserica îi permise să divorțeze; în 1951 îi plăti Annelisei Hartheim exact de două ori valoarea curentă a fabricilor soțului ei și asta făcu, divorță. Totuși nu se mai căsătorî.

Ce i se întîmplase băiatului înghețat de teroare în Rusia, nu rezultase într-un produs fără suflet și o caricatură de bărbat; mai degrabă reușise să reducă din

blîndețea și din dulceața copilului și scosese în evidență alte calități pe care le avea: inteligență, hotărîre, lipsă de slăbiciune în afaceri. Un bărbat care nu are nimic de pierdut, are foarte multe de cîștigat, iar un bărbat insensibil, nu putea fi rănit. Cel puțin așa se autoeduca el. Într-un fel curios, semăna cu omul pe care-l întîlnise la Roma în 1943; ca și Ralph de Bricassart, înțelegea că ceea ce făcea era mai întîi rău. Faptul că era conștient de asta, nu-l oprea deloc; numai că plăti pentru avantajul material, cu multă durere și chin psihologic. Multora nu li s-ar fi părut că merită acest sacrificiu, dar lui i se părea că meritase să sufere și chiar de două ori mai mult. Într-o zi avea să conducă Germania, să facă din ea ceea ce visa, avea să șteargă cu radiera acea etică Ariană-Luterană și să modeleze alta, mai flexibilă. Pentru că nu putuse promite că nu va mai păcătui, refuză iertarea în confesional, de mai multe ori, dar, într-un anume fel el și religia lui se împleteau, într-un monolit, pînă va reuși să facă bani și va avea putere, pentru a se căi în fața bisericii.

În 1955, cînd era unul dintre cei mai bogați și puternici oameni din Germania de Vest și o față proaspătă a Parlamentului din Bonn, se întoarce la Roma. Îl căută pe Cardinalul de Bricassart ca să-i arate rezultatele rugăciunilor sale. Cum își imaginase el că va fi această întîlnire nici nu-și mai amintea, pentru că, de la început pînă la sfîrșit a fost conștient de un singur lucru: Ralph de Bricassart era dezamăgit de el. Știuse și de ce; nu era nevoie să întrebe. Dar nici nu așteptase din partea Cardinalului o astfel de remarcă:

- M-am rugat să reușești mai bine decît mine, pentru că erai tînăr. Nici un scop nu scuză mijloacele. Dar presupun că semințele ruinii noastre se aruncă înainte de a ne naște.

Întors în camera de hotel a plîns, dar s-a calmat și după o vreme a gîndit "ce-i făcut, e bun făcut"; am să fiu cum speră el, în viitor. Cîteodată chiar reușea, altă dată nu. Dar încerca. Prietenia lui cu bărbatul Vaticanului deveni cel mai important lucru pentru el, iar Roma devenea locul unde se refugia cînd ajungea în pragul disperării. Mîngîierea. Cea adusă de acești oameni era foarte ciudată. Nu mîngîieri de mîini, de vorbe. Era un balsam pentru suflet, ca și cum ei știau ce este durerea.

În timp ce mergea prin soarele blînd al Romei, după ce o lăsase pe Justine la pensiune, Rainer gîndea că îi va fi mereu recunoscător. O privise cum face față situației stînjenitoare din acea după-amiază și simțise un val de tandrețe față de ea. Rea, dar de neclintit; un mic monstru. Putea să-i înfrunte pe toți, în orice situație; oare cei de la Vatican înțeleseseră asta? Hotărî că simțea pentru ea ceea ce ar fi simțit pentru o fiică, numai că el nu avea o fiică. De aceea i-o furase lui Dane, o dusesese la o slujbă de după-amiază, pentru a-i urmări reacțiile față de ecleziasticismul nemăsurat, față de un Dane, pe care ea nu-l cunoștea; acel Dane, care nu era și nu putea fi o parte din viața ei.

Cea mai frumoasă trăsătură a Dumnezeuului lui Rainer, gîndea el, era aceea că acest Dumnezeu putea ierta orice, pînă și lipsa de credință a Justinei, iar lui îi ierta obstrucționarea impusă a emoțiilor, pînă cînd va considera el de cuviință să le redeschidă poarta. A fost un moment cînd a intrat în panică, crezînd că pierduse pentru totdeauna cheia sertărașului cu emoții. Zîmbi și aruncă țigara. Cheia... Ei bine, cîte-odată cheile au forme foarte ciudate și stranii. Poate că avea nevoie de fiecare cîrlionț din părul acela roșu, pentru a simți fiorul lor; poate, în camera cu robe roșii, Dumnezeu îi fluturase prin fața ochilor o cheie tot roșie.

O zi care a zburat într-o secundă. Privindu-și ceasul văzu că este încă devreme și știu că omul care avea atîta putere acum, pentru că Sfinția Sa era pe patul de moarte, era încă treaz, împărtășind obiceiurile nocturne ale pisicii sale. Și omul acela mare, de la Castelul Gondolfo, cu fața slabă, ascetă, care privise mult dincolo de interesele coroanei albe, era pe moarte, fusese un Papă mare.

Dacă îi iubise pe germani, dacă încă mai dorea să audă vorbindu-se germana în jurul său, schimbase cu ceva mersul lucrurilor? Nu Rainer trebuia să judece asta.

Dar Rainer avea nevoie să știe dacă sursa răului nu se aflase la Castel Gondolfo. Urcă scările de marmură, trecu prin camerele purpurii, dorea să vorbească cu Vittorio Scarbanza, Cardinal di Contini-Verchese. Cine era următorul după Papă? Putea fi el, sau, nu. Erau de acum trei ani de cînd privise acești ochi negri și inteligenți și îi studiasse; mai bine să caute răspunsul la el, decît la Cardinalul de Bricassart.

- Nu credeam să te aud vreodată spunînd asta, dar mulțumesc lui Dumnezeu că plecăm la Drogheda, spuse Justine, refuzînd să arunce o monedă în Fîntîna Trevi. Parcă ziceai că mergem în Franța și Spania; și uite, sîntem tot la Roma și mă simt total nefolositoare. Frații!

- Hmmm, deci visezi la necesitate și la lipsa ei? Socrate gîndea la fel, spuse Rainer.

- Socrate? Nu-mi amintesc! Caraghios, credeam că am citit tot, inclusiv Platon. Se întoarce și-l privi, gîndind că hainele ușoare pentru vacanță i se potriveau mult mai bine decît cele sobre pe care le purtase la Vatican.

- De fapt, Socrate era absolut convins că "buricul" nu este necesar. Și ca să-și demonstreze teoria, și-a tăiat buricul și l-a aruncat.

Ea se strîmbă de rîs.

- Și ce s-a întâmplat?

- I-au căzut pantalonii.

- Huk! Huk! chicoti ea. Oricum, pe vremea aceea la Atena, nu se purtau pantaloni. Dar am un sentiment puternic că în povestea ta este și o morală. Deveni serioasă. De ce-ți pierzi vremea cu mine. Rain?

- Încăpățînat, ți-am spus de o mie de ori că numele meu nu se pronunță nici Riner, nici Reiner.

- Ah, dar nici tu nu vrei să înțelegi, spuse ea privind bazinul murdar, plin de monede murdare. Ai fost vreodată în Australia?

El ridică din umeri.

- Era cît pe ce, de două ori, Herzchen, dar am reușit să scap.

- Ei, dacă mergeai, mă înțelegeai. În Australia ai un nume magic, cînd se pronunță așa cum îl pronunț eu. Rainer. Rain. Viață în deșert.

Tresărind el scăpă țigara.

- Justine, nu cumva te îndrăgostești de mine?

- Ce egoiști sînt bărbații! Îmi pare rău că te dezamăgesc, dar, nu.

Apoi, ca și cum ar fi dorit să-și îndulcească puțin cuvintele, își strecură mîna în mîna lui.

- Este ceva mult mai drăguț, decît atît.

- Ce poate fi mai drăguț, decît să te îndrăgostești?

- Aproape totul, cred. Nu vreau niciodată să doresc așa pe cineva.

- Poate ai dreptate. Cu siguranță devine un handicap, dacă începi prea devreme. Deci, ce este mult mai frumos?

- Să-ți găsești un prieten. Îl mîngîie. Tu ești prietenul meu, nu?

- Da. Zîbind aruncă o monedă în fîntînă. Uite, ia-o! Cred că am dat peste o mie de mărci, în timp; și asta

numai ca să fiu sigur că voi mai simți căldura sudului. Cîteodată, am coșmaruri și mi-e din nou frig.

- Ar trebui să simți căldura adevăratului sud, spuse Justine. O sută cincisprezece grade la umbră, dacă găsești o umbră.

- Nu-i de mirare că ție nu ți-e cald. Rîse, un rîs tăcut, ca de obicei; o superstiție din tinerețe: dacă rîzi tare ai putea să sfidezi soarta. Iar căldura, ar fi o explicație că ești ca un ou, fiert tare.

- Vorbești o engleză colocvială, dar americană. Și eu care credeam că ai învățat engleza într-o universitate britanică.

- Nu. Am început cu Cockney (dialect din Londra), apoi scoțiană, apoi welșă, într-un lagăr din Belgia și nu înțelegea nimeni nimic, atunci cînd vorbeam cu omul care m-a învățat. Toți spuneau cum le trecea prin cap, dar se refereau la același cuvînt. Cînd m-am întors în Germania, am văzut toate filmele și am cumpărat toate discurile în engleză, dar erau făcute de americani. Le-am ascultat de mii de ori acasă, pînă am putut vorbi puțin, ca să pot învăța și mai mult.

Ca de obicei ea își scosese pantofii; uimit el o privea mergînd pe pavajul înfierbîntat, pe care puteai prăji un ou.

- Știi ce? Pune-ți pantofii.

- Uiți că sînt ausi¹. Avem picioarele prea mari, ca să ne simțim comod în pantofi. Dacă nu este într-adevăr frig, stăm desculți de cîte ori avem ocazia. Aș putea merge pe jărătic, spuse ea mîndră. Apoi, brusc, schimbă subiectul. Ți-ai iubit soția, Rain?

- Nu.

1. australiancă

- Dar ea te-a iubit?
- Da. Nu avea alt motiv să se mărite cu mine.
- Biata de ea! Ai folosit-o și apoi ai abandonat-o.
- Te dezamăgesc?
- Nu, nu cred. Mai degrabă te admir. Dar îmi pare și foarte rău pentru ea; situația asta mă face și mai hotărâtă să nu cumva să aterizez și eu în aceeași supă.
- Mă admiri? Tonul lui era inexpressiv și neutru.
- De ce nu? Eu nu caut la tine ceea ce, fără-ndoială, a căutat ea. Nu-i așa? Mie îmi placi, ești prietenul meu. Ea te iubea, erai soțul ei.
- Eu cred, dragă Herzchen, că oamenii ambițioși nu sînt deloc buni cu femeile lor, spuse el, puțin trist.
- Asta pentru că ei cad pradă plictiselii date de dulcegăriile feminine; "da dragă, nu dragă", trei sacoșe pline de "da dragă" și unde să le mai pună; trebuie să le sorteze. Dulcegării peste tot.
- Dacă eu eram soția ta, te trimiteam să-ți pui o funie de gît, dar, pariez că ea nu ți-a spus niciodată așa ceva. Buzele lui tremurară.
- Nu, biata Annelise. Era genul de martir, armele ei nu erau nici pe departe la fel de directe și atît de delicios exprimate, ca ale tale. Aș fi vrut să văd și filme australiene, ți-aș fi cunoscut decorul. Chestia cu "da dragă", am înțeles-o, dar n-am idee la ce te referi, cînd spui de dulcegării.
- Ghinjon.
- Prinse marginea bazinului cu degetele mari de la picioare și începu să se aplece precar înainte și apoi să se îndrepte.
- Știi, pînă la urmă ai fost bun cu ea. Ai scăpat-o de tine. O să-i fie mult, mult mai bine fără tine, deși probabil că ea nu gîndești așa. Pe cînd eu, eu te pot păstra, pentru că n-am să te las niciodată să-mi intri pe sub

piele.

- Ou fiert tare. Chiar ești, Justine. Și cum ai aflat tu toate astea despre mine?

- L-am întrebat pe Dane. El fiind Dane, mi-a dat doar fapte concrete, dar eu am dedus restul.

- Fără-ndoială, ai dedus din enorma rezervă de experiență trecută, pe care o ai. Ești o adevărată prefăcută! Se spune că ești o actriță foarte bună, dar tot cred că este incredibil. Cum reușești să exprimi emoții pe care nu le-ai avut niciodată? Ca persoană, emoțional, ești la vârsta celor de cincisprezece ani.

Sări de pe zidul fântinii și se așeză, frecându-și degetele.

- La naiba, mă doare.

Nu dădea nici un semn că ar fi auzit, măcar ultima parte a comentariului lui, nici furie, nici indignare. Ca și cum era deplin obișnuită cu criticile, iar când le auzea, își închidea sistemul auditiv. Câte critici trebuie să fi curs pe capul ei! Miracolul era că nu-l ura pe Dane.

- Greu de răspuns la întrebarea ta, spuse ea. Cred că pot să o fac, altfel, nu s-ar spune că sînt bună, corect? Dar, este ca... o așteptare, vreau să spun, viața mea de pe scenă. Mă conserv singură, nu mă pot risipi în afara scenei. Avem multe de dat, nu? Sus pe scenă nu mai sînt eu; poate ar fi mai corect să spun că sînt o succesiune de eu-ri. Noi toți cred că sîntem un amestec de eu-ri; nu crezi? Pentru mine, rolul este în primul rînd, în mod de existență primordial, un act intelectual și abia după aceea este emoțional. Unul îl face posibil pe celălalt, se lustruiesc unul pe altul. Înseamnă mult mai mult, decît să țipi, să te zbați, să plîngi, sau să rîzi convulsiv. Știi, este minunat, cînd mă imaginez pe mine, într-un alt Eu, care ar fi putut fi al meu, dacă ar fi existat și motivația acelei existențe. Țasta-i secretul. Nu să devin altcineva, ci să

încorporez rolul în mine, ca și cum aș fi eu. Și așa, rolul devine eu-l meu.

Ca și cum emoția era prea greu de suportat în nemișcare, sări în picioare.

- Știi Rain! Imaginează-ți! În douăzeci de ani de acum înainte, voi putea spune despre mine că am comis crime, sinucideri, am înnebunit, am salvat oameni, sau i-am ruinat. Oh! Nenumărate posibilități!

- Și, toate vor fi *TU*. Se ridică și-i luă din nou mâna. Da, ai dreptate, Justine. Nu-ți poți permite să te consumi în afara scenei. Dacă ai fi în corpul altcuiva, aș spune că ai face-o, dar fiind tu, nu sînt sigur că o s-o faci vreodată.

XVIII

Dacă oamenii de la Drogheda își dădeau puțin silința, își puteau ușor imagina că Roma și Londra nu sînt mai departe decît Sydney, iar Dane și Justine nu au crescut deloc și mai sînt încă elevi la o școală apropiată. Puteau admite că nu aveau cum să vină acasă în toate vacanțele scurte, dar o dată pe an, trebuiau să vină pentru cel puțin o lună. De obicei îi așteptau în august, sau septembrie și nu-și puteau imagina că s-au schimbat și ar putea arăta altfel ca de obicei - adică, foarte tineri. Nu conta că aveau cincisprezece ani sau șaisprezece ani, sau douăzeci și doi, douăzeci și trei. Și, dacă locuitorii Droghedei trăiau numai pentru această lună, în fiecare an, niciodată nu făceau imprudența să spună "mai sînt numai cîteva săptămîni", sau "doamne, nici nu au o lună de cînd au plecat". Totuși, pe la mijlocul lui iulie, toți se mișcau mai ușor și toți aveau zîmbete pe fețe. De la bucătărie, la padocuri și la sufragerie, toată lumea pregătea cadouri.

Între aceste perioade, erau scrisorile. În cea mai mare parte, ele reflectau personalitățile autorilor lor, dar uneori erau contradictorii. De exemplu, toți și-ar fi imaginat că Dane ar fi trebuit să fie un corespondent meticulos, regulat, iar Justine o superficială. Că Fee nu va scrie niciodată o scrisoare, iar bărbații Cleary vor scrie de două ori pe an. Că Meggie va îmbogăți serviciul poștal cu scrisori, scrise cel puțin în fiecare zi lui Dane. Că doamna Smith, Minnie și Cat vor trimite cărți poștale de ziua lor de naștere și de Crăciun. Că Anne Muller îi va scrie foarte des Justinei și niciodată lui Dane.

Intențiile lui Dane erau bune și scria într-adevăr în mod regulat. Singurul necaz era că uita să le expedieze; rezultatul era că două sau trei luni nu venea nici o

scrisoare, apoi Drogheda primea scrisori cu zecile, la același transport poștal. Vorbăreața de Justine scria adevărate romane, destul de necenzurate, încît îi făceau pe toți să roșească, dar îi fascinau într-adevăr. Meggie le scria o dată la două săptămîni, la ambii copii. Deși Justine nu primea niciodată scrisori de la bunica ei, Dane primea foarte des. Tot el primea și de la unchii lor informații despre starea pămîntului și a fermei, despre sănătatea femeilor de la Drogheda, pentru că li se părea că este de datoria lor să-l asigure că totul mergea bine acasă. Totuși nu-i scriau și Justinei, care oricum ar fi fost uluită, dacă minunea se întîmpla. Pentru restul, corespondența doamnei Smith, Minnie și Cat și a Annei Muller, era așa cum se prevăzuse.

Era o plăcere să citești scrisori și o povară să le scrii. Adică pentru Justine, care trecea prin stări de exasperare, pentru că nimeni nu-i scria cum și-ar fi dorit ea. De la Justine, aflau toți ce făcea Dane, pentru că scrisorile lui nu atingeau niciodată fondul problemelor. Dar Justine o făcea!

"Rain a venit astăzi la Londra cu avionul (scria ea odată) și mi-a spus că l-a văzut pe Dane, săptămîna trecută la Roma. În ultima vreme îl vede mai des pe Dane, decît pe mine, pentru că Roma este pe prima pagină a agendei de lucru, iar Londra chiar în josul paginii. Trebuie să mărturisesc că Rain este motivul pentru care îl văd pe Dane în fiecare an la Roma, înainte de a veni acasă, la Drogheda. Dane ar vrea să vină la Londra, numai că nu-l las eu, dacă Rain este la Roma. Egoistă. Dar nu vă dați seama ce bine mă simt cu Rain. Este unul dintre puținii pe care-i cunosc, care-mi administrează bine banii și mi-aș dori să-l văd și mai des. Într-un fel, Rain este mai norocos, decît mine. El îi poate întîlni pe colegii lui Dane, eu nu. Cred că Dane își imaginează că vreau să-l

dezvirginez pe vreunul. Sau poate că-și imaginează că ei mă vor viola pe mine. Ha! S-ar putea întâmpla numai dacă m-ar vedea în costumul lui Charmian. Oameni buni, este o nebunie. Un fel de Theda Bara modernă. Două rotițe mici de bronz, pentru sfîrcul sînilor, multe multe lanțuri și o centură de castitate - ar trebui foarfeci pentru metal să treci de ea - cu o perucă neagră, corpul negru și cu zorzoane la picioare, sînt o nebunie, vă spun!

... Unde rămăsesem?? Da, Rainer la Roma, săptămîna trecută l-a întîlnit pe Dane și pe colegii lui. Au ieșit la o bere. Rainer a insistat să plătească. Îmi imaginez ce s-au distrat, fără femei, dar în rest de toate. Vi-l puteți imagina pe Dane, stînd turcește, într-un bar din Roma și declamînd: "Palide narcise, ne doare să vedem că vă ofiliți atît de repede", unei vase cu narcise din bar? A încercat vreo cinci minute să spună cuvintele poeziei în ordine și nu a reușit, apoi a renunțat, a luat o narcisă în gură și a dansat. Vi-l puteți imagina pe DANE făcînd asta? Rain spune că nu strică, este un rău necesar; numai muncă, fără relaxare, nu se poate. Pentru că s-au exclus femeile, nu se putea renunța și la băutura, cel puțin așa spune Rain. Să nu vă imaginați că se întîmplă des, nu, iar cînd se întîmplă Rainer este cel care-i supraveghează, proști naivi ce sînt. Dar m-am distrat grozav imaginîndu-mi-l pe Dane făcînd un Flamengo cu o narcisă în gură."

I-au trebuit opt ani la Roma lui Dane, pentru a ajunge preot, iar la început nimeni nu se gîdea că acești ani se vor sfîrși vreodată. Și totuși, cei opt ani au trecut mult mai repede, decît și-au imaginat cei de la Drogheda. Ce va face el după ce se va hirotonisi, nu știa nimeni, doar că toți credeau că el se va întoarce în Australia. Numai Meggie și Justine bănuiau că va dori să rămînă la Roma;

oricum, Meggie se amăgea cu imaginea bucuriei lui, cînd venea acasă. Era din Australia și cu siguranță că își dorea să vină acasă.

Cu Justine lucrurile stăteau cu totul altfel. Nimănui nu-i trecea prin cap că ea ar putea veni acasă, pentru totdeauna. Ea era actriță; cariera ei s-ar fi oprit, dacă revenea în Australia. Pe cînd cariera lui Dane, ar fi continuat cu la fel de mult zel, oriunde s-ar fi aflat el.

Așa că, în al optulea an, nimeni nu știa ce planuri aveau copii și ce le vor spune cînd vor veni în vacanța anuală; în schimb, cei de la Drogheda, plănuiau să plece la Roma, să asiste la hirotonisirea lui Dane.

- Am eșuat, sîntem terminați, spuse Meggie într-o zi.

- Cum ai spus? Întrebă Anne Muller.

Stăteau într-un colț de verandă și citeau, dar cartea pe care o citea Meggie îi căzuse în poală, iar ea privea absent în depărtare. Fusese un an ploios; peste tot erau viermi și cele mai grase și mai fericite păsări din lume. Cîntecul păsărilor se auzea din zori pînă-n noapte.

- Am spus că sîntem terminați, repetă Meggie răgușit. Drum înfundat. Și cite promisiuni erau la început! Cine ar fi ghicit în 1921, cînd am venit noi la Drogheda?

- Nu înțeleg ce vrei să spui?

- Șase fii în total, plus eu. Un an mai tîrziu, încă doi fii. Ce gîndeai atunci? Că vor fi cincizeci de nepoți? Uite-te la noi. Hal și Stu au murit; nici unul din cei care trăiesc nu dau semne că ar dori să se căsătorească; iar eu, cea care nu pot transmite numele mai departe, am fost singura care am dat Droghedei moștenitori. Nici așa zeii nu au fost mulțumiți, nu? Un fiu și o fiică. Ai fi gîndit că ne vor da, cel puțin cîtiva nepoți. Și ce se întîmplă? Fiul meu îmbrățișează preoția, iar fiica mea, pare să fie o celibatară convinsă. Iar drum înfundat pentru Drogheda.

- Nu înțeleg ce îți se pare ciudat în asta? spuse Anne.

La urma urmei, la ce puteai aștepta de la bărbați? Au fost țintuiți aici, timizi ca și cangurii, nu au întâlnit niciodată fetele cu care ar fi vrut să se însoare. Jims și Patsy, cu complexe de război. Îl vezi pe Jims însurându-se, când știe că Patsy nu poate? Se iubesc mult prea mult, ca s-o facă. Și pe urmă, pământul ia totul. Le-a luat cam tot ce puteau ei da. În sensul fizic. Nu te-ai gândit niciodată, Meggie? Familia ta nu se dă în vînt după sex. Și asta-i valabil și pentru Dane și pentru Justine. Vreau să spun că sînt oameni obsedați de sex, în călduri, dar nu și cei din familia ta. Deși, poate că Justine o să se mărite. Tipul ăsta, neamțul, Rainer; pare să-l placă foarte mult.

- Ai spus lucrurilor pe nume, dar nu este o consolare, spuse Meggie. Pare să-l placă. Atît. La urma urmei, îl cunoaște de șapte ani. Dacă dorea să se mărite cu el, o făcea de foarte mulți ani.

- Oare?! O cunosc bine pe Justine, răspunse Anne; mult mai bine decît toți cei de la Drogheda, chiar decît Fee; cred că este terorizată de ideea de a se lega de cineva, de dragostea pe care o presupune căsătoria și trebuie să-ți spun că-l admir pe Rainer; pare să o înțeleagă foarte bine.

- Oh, nu spun că sînt sigură că o iubește, dar, dacă o iubește, măcar are atîta minte să aibă să o aștepte pînă cînd va fi și ea pregătită să-și asume responsabilitatea.

Se aplecă în față, uitînd de carte, care căzu.

- Ascultă puțin pasărea aceea. Sînt sigură că nici o privighetoare nu o întrece. Apoi spuse ceea ce dorea să spună de mult timp. Meggie, de ce nu vrei să mergi la Roma, să asisti la ceremonie? Nu-i ceva deosebit? *DANE* hirotonisit!

- *NU* merg la Roma! spuse Meggie printre dinți. Nu voi mai pleca niciodată de la Drogheda.

- Meggie, nu, te rog! Nu-l poți dezamăgi atît de mult!

Te rog să mergi. Dacă nici tu nu mergi, Drogheda nu va avea nici o femeie acolo, pentru că numai tu ești destul de puternică să rezisti la zbor. Dar am să-ți spun ceva, dacă aș ști că eu pot supraviețui unui astfel de zbor, eu aș merge!

- Să merg la Roma și să-l văd pe Ralph de Bricassart zîmbind superior! Mai bine mor!

- Oh, Meggie, Meggie! De ce îți proiectezi toate frustrările împotriva lui și împotriva fiului tău? Ai spus-o singură odată, a fost vina ta. Așa că, lasă mîndria și mergi la Roma. Te rog!

- Nu este o problemă de mîndrie, se înfioră ea. Oh, Anne, mi-e frică să merg! Pentru că nu-mi vine să cred, încă nu pot să cred! Mi se strînge pielea pe mine cînd mă gîndesc la asta.

- Dar nu te gîndești deloc la faptul că s-ar putea să nu mai vină acasă, după ce va fi preot? Ți-a trecut măcar prin cap? Nu va mai avea atîtea vacanțe, cum a avut la Seminar, s-ar putea să rămînă la Roma și dacă vei dori să-l vezi, va trebui să mergi tu acolo. Mergi la Roma, Meggie!

- Nu pot! 'Dacă ai ști cît sînt de înfricoșată! Nu este vorba de mîndrie, sau de faptul că Ralph ar avea un avantaj față de mine, sau alte prostii pe care le-am spus, ca să scap de întrebările oamenilor. Dumnezeu știe cît îmi este de dor de amîndoi, m-aș tîrî în genunchi să-i văd, dacă aș ști că măcar unul din ei are nevoie de mine. Oh, Dane se va bucura, dar Ralph? El a și uitat că eu exist. Îmi este frică, îți spun. Simt în suflet că dacă merg la Roma, se va întîmpla ceva. Nu merg.

- Pentru Dumnezeu, ce se poate întîmpla?

- Nu știu... Dacă aș ști, aș avea motiv să încep lupta. Numai un presentiment, cum să mă lupt cu un presentiment? Asta este. O premoniție. Ca și cum zeii

s-ar aduna la sfat.

Anne rîse.

- Acum chiar că îmbătrînești, Meggie, termină!

- Nu pot, nu pot! *SÎNT* o femeie bătrînă.

- Prostii, ești abia la jumătatea vieții. Oricum, ești destul de tînără ca să rezști în avion.

- Oh, lasă-mă-n pace! strigă Meggie sălbatic și își ridică cartea.

La anumite ocazii, mulțimile converg spre Roma. Nu este vorba de turism, adică trecerea în revistă a unor glorii apuse, printre relicve prezente; nu o umplere a timpului, în felii, de la A la B, avînd Roma ca punct terminus. Este vorba de mulțimi care sînt unite de aceleași emoții; izbucnire de mîndrie, în ultimă instanță, pentru că acești oameni, vin să-și vadă fiii, nepoții, verii, prietenii, hirotonisiți preoți în enorma Basilică, cea care este cea mai venerată biserică din lume. Acești oameni se cazează în pensiuni modeste, sau în hoteluri luxoase, la prieteni sau rude. Dar aici sînt profund uniți, află pacea între ei și față de lume și sînt în stare să ierte. Fac cu venerație turul orașului; Muzeul Vaticanului cu superba Capelă Sixtină, ca dar pentru toate suferințele umane; Forum-ul Roman, Colosseum-ul, Via Appia, Treptele Spaniole, lacoma Fîntînă Trevi. Așteaptă ziua cea mare și își umplu timpul. Li se va acorda privilegiul special al unei audiențe private cu Sfîntul Părinte, iar pentru ei, nimic din Roma nu va avea mai mare preț.

De data aceasta nu o mai aștepta Dane pe peronul gării, pe Justine, așa cum o așteptase întotdeauna; el era retras în meditație. Era Rainer Moerling Hartheim, care măsura peronul, ca un animal în cușcă. Nu o întîmpină cu un sărut, nu o făcea niciodată; o strînse numai afectuos de umeri.

- Ești ca un urs, spuse Justine.

- Urs?

- La asta m-am gîndit cînd te-am văzut prima oară; îmi trebuie o comparație și am hotărît în cele din urmă, că semeni mai degrabă cu un urs, decît cu o gorilă.

- Și urșii sînt buni?

- Poate că provoacă mult prea repede moartea cuiva, dar sînt și răsfățați. Își trecu brațul pe sub al lui și își potrivi pasul, pentru că era aproape la fel de înaltă ca și el. Ce face Dane? L- ai văzut înainte de a se retrage? Era să-l omor pe Clyde că nu mi-a dat voie să plec mai repede.

- Dane este la fel ca întotdeauna.

- Nu l-ai îndemnat spre căi greșite?

- *EU?* Sigur că nu. Ești foarte drăguță, Herzchen.

- Nu. Mă port numai foarte cuminte și m-am îmbrăcat la cel mai bun croitor din Londra. Îți place fusta asta scurtă? I se spune mini.

- Mergi puțin în fața mea și o să-ți spun.

Fusta de mătase plină era cam la jumătatea pulpei; se răsuci cînd ea se întoarse din nou spre el.

- Ce zici, Rainer? Este scandalos? Am văzut că nimeni la Paris nu poartă atît de scurt.

- Se demonstrează teoria, Herzchen - Cu picioare atît de frumoase, ca ale tale, dacă fusta este cu un milimetru mai lungă, este scandalos. Sînt sigur că locuitorii Romei vor fi de acord cu mine.

- Ceea ce înseamnă că fundul o să-mi fie plin de vînatăi în mai puțin de o oră. La naiba! Știi ceva, Rain?

- Ce?

- Nu m-a ciupit niciodată un preot. În toți acești ani, am intrat și am ieșit din Vatican, cum am vrut, cînd am vrut, dar nu m-a ciupit nici unul. Și atunci m-am gîndit, hai să-mi pun o fustă mini, poate că se răzgîndește măcar un

prelat.

- S-ar putea să mă răzgîndesc eu. Zîmbi.

- Nu se poate! Cu portocaliu? Păi ziceai că nu mă poți suferi cînd port portocaliu, pentru că am deja părul portocaliu.

- Inflamează simțurile; ce culoare!

- Mă tachinezi, spuse ea dezgustată, urcînd în Mercedes, care avea un mic steguleț pe bot.

- Cînd ai făcut rost de steguleț?

- Cînd am primit postul în Guvern.

- Nu-i de mirare că mi s-a ruinat cronica din "*News of the World*"! Ai citit?

- Știi doar că nu citesc fițuici, Justine.

- Nici eu; mi-a arătat-o cineva; scria așa, își modulă vocea cu un accent îngrozitor "*Actriță australiană, roșie la cap ca un morcov, cimentează o legătură foarte cordială, cu un membru al cabinetului Germaniei de Vest*".

- Nu-și dau seama de cîtă vreme sîntem noi împreună, spuse el întinzîndu-și picioarele, comod.

Justine îi studie hainele, cu o undă de apreciere; foarte ușoare, foarte italiene. Era foarte bine asortat cu moda europeană, îndrăzne să poarte, cămășile de ultimă modă, care lăsau bărbații italieni să-și etaleze pieptul păros.

- N-ar trebui să mai îmbraci costum și cravată, spuse ea brusc.

- Nu? De ce?

- Țsta este stilul tău - adică așa cum ești îmbrăcat acum, lanț cu medalion, pe piept păros. Costumul îți îngrașă talia, cînd, de fapt, talia ta este subțire.

O clipă o privi surprins, apoi expresia din ochi i se aprinse; ea o numea "privire concentrată"; apoi el spuse:

- Prima oară!

- Prima oară, ce?

- În șapte ani de cînd te cunosc, nu ai comentat niciodată înfățișarea mea, decît poate ca să te distrezi.

- Doamne! Cum de mi-a scăpat? întrebă ea, părăind puțin rușinată. Doar m-am gîndit destul de mult la tine și nu ca să mă distrez. Pentru un motiv numai de ea știut, adăugă: Vreau să spun, m-am gîndit la înfățișarea ta, la cum te îmbraci.

El nu răspunse, dar zîmbi unui gînd care, se părea că-i face mare plăcere.

Drumul acesta cu mașina lui Rainer, părea să fie singurul moment de liniște, pe care l-a avut în ultimele săptămîni. La scurt timp, după ce l-au vizitat pe Cardinalul de Bricassart și Cardinalul di Contini-Verchese, limuzina lui Rainer a depus contingentul Drogheda la hotel. Cu colțul ochiului, Justine îl studia pe Rainer cum reacționează față de familia ei, care era formată în întregime numai din unchi. Pînă în clipa cînd privirea ei nu o găsi pe Meggie, Justine fusese convinsă că mama se va răzgîndi și va veni pînă la urmă la Roma. Faptul că nu venise, era o lovitură cumplită; Justine nu știa sigur, dacă o durea pe ea, sau o durea pentru Dane; că mama lor nu a venit. Dar, uite că veniseră unchii, iar ea le era fără-ndoială, gazdă.

Doamne! Toți erau atît de timizi! Cine este cine, nu-i mai deosebea! Cu cît îmbătrîneau, cu atît mai mult semănau unul cu altul. Iar la Roma, arătau ca... da, ca niște fermieri australieni, pierduți în vacanță la Roma. Toți erau îmbrăcați în haine de oraș, pentru Sydney: cizme înalte cu elastic, pantaloni strîmți, jachete sport, din material greu, combinate cu tricot și fișii de piele, cămăși albe, cravate din lînă împletită, pălării gri cu boruri largi și capătul înalt. Nu era o noutate pe străzile Sydney-ului, dar în vara Romei, erau extraordinari.

Da, și pot fi de două ori sinceră, dacă spun că-i

mulțumesc lui Dumnezeu că îl am pe Rain! Cît este de bun cu ei! N-aș fi crezut niciodată că ar fi putut cineva să-l facă să vorbească pe Patsy, dar Rain reușește. Vorbesc cu toții, ca niște găini bătrîne. De unde naiba a găsit pentru ei bere australiană? Îi plac, i se par interesanți; cred că da. Totul depinde de spiritul politic german, nu? Cum mai poate păstra religia, cînd este cum este? O enigmă, asta ești, Rainer Moerling Hartheim. Prieten cu Papi și Cardinali, prieten cu Justine O'Neill. Oh, dacă n-ai fi atît de urît, te-aș săruta. Îți sînt atît de recunoscătoare. Doamne, ce mă făceam dacă mă trezeam cu unchii pe cap și nu-l aveam pe Rain! Ți se potrivește bine numele!

Stătea relaxat în scaun și-l asculta pe Bob, povestindu-i despre creșterea oilor, neavînd altceva mai bun de făcut, pentru că se implicase complet în situație; Justine doar privea curioasă. De cele mai multe ori, reușea să observe imediat detaliile fizice ale unei persoane, dar, foarte rar, scăpa detaliile, oamenii se cuibăreau în viața ei, fără ca ea să știe absolut totul. Ca și acum, privindu-l pe Rain. Desigur, de vină a fost prima lor întîlnire; înconjurată de oameni ai bisericii, uimită și înspăimîntată, scăpase esența. Nu observase decît lucrurile foarte vizibile: constituția lui puternică, cît de negru îi era părul. Apoi, cînd el o invitase la cină, cînd ea a avut ocazia să rectifice detaliile, se pierduse, pentru că el își forțase oarecum prezența, dincolo de atributele fizice; fusese atunci prea interesată de ceea ce rostea gura, decît de forma pe care o avea.

Acum hotărî că, de fapt, nu era deloc urît. Arăta ceea ce era: un amestec între ce este mai bun și ce este mai rău.

Ca un împărat roman. Nu era de mirare că iubea orașul. Orașul acesta era căminul său spiritual. Fața lată,

cu pomeți ridicați, un nas mici acvilin, sprâncene stufoase, drepte, nearcuite, pe curba orbitei. Gene foarte lungi, negre și feminine și ochii închiși, foarte frumoși, potriviți pentru a-i ascunde gândurile. De departe, cea mai frumoasă parte din el era gura, nici plină, nici subțire, nici mică, nici mare, frumos conturată, o linie distinctă între buze, care-i dădea o fermitate deosebită; părea că dacă pierde controlul acestei linii, ar putea scăpa multe secrete, ar putea trăda ce îi place lui cu-adevărat. I se părea interesant să studieze în amănunt o față, atât de cunoscută și totuși, atât de necunoscută.

Cînd ieși din reverie îl văzu cum o privește, conștient de faptul că ea l-a studiat; i se păru că rămîne dezbrăcată în fața unei mulțimi pregătită să arunce cu pietre. Un moment el o privi drept în ochi, era agitat, parcă uimit. Apoi își îndreptă privirea, calm, spre Bob, căruia îi puse o întrebare foarte pertinentă despre mie. Justine se certă în gând, își spuse că nu-i bine să lase imaginația de capul ei. Dar era fascinant. Văzuse în cîteva clipe, un om care-i era prieten de mulți ani, ca pe un posibil amant. Și nu simțise nici o repulsie la această idee.

Australianul Arthur a avut mulți succesori, care nu o mai făcuseră să rîdă. Oh, m-am învățat minte de la acea noapte memorabilă și pînă acum. Dar mă întreb, am progresat oare? Este plăcut să ai un bărbat. La dracu cu ideile lui Dane, despre bărbatul unic. Eu accept idea asta, așa că, n-am să fac dragoste cu Rain; nu. Ar schimba prea multe lucruri și aș pierde un prieten. Am nevoie de acest prieten, nu-mi pot permite să rămîn fără el. O să-l țin, așa cum îl țin pe Dane, mascul fără o semnificație fizică pentru mine.

În biserică încăpeau douăzeci de mii de oameni, așa că, acum, nu era aglomerată. Nicăieri în lume nu se

consumase atîta inteligență, timp, geniu, pentru a crea un templu al lui Dumnezeu, făcea să pălească toate operele păgîne, care nu aveau semnificație antică. Conținea atîta dragoste, atîta sudoare! Basilica Bramante, domul lui Michelangelo, colonadele lui Bernini. Un monument închinat nu numai lui Dumnezeu, ci și omului. Adînc, sub Confesional, într-o încăpere de piatră, era îngropat Sfîntul Petru; aici a fost încoronat împăratul Charlemagne. Ecourile vocilor din trecut, păreau să șoptească încă, printre lumini argintii, raze strălucitoare venind de la Altar și mîngîind coloanele de bronz ale Baldachinului.

Stătea pe trepte, cu fața aplecată, ca și cum ar fi murit. La ce se gîndea? Oare îl dureau faptul că mama sa nu venise? Durerea asta nu avea dreptul să sălășuiască în el! Cardinalul Ralph îl privi printre lacrimi și știu că în el nu exista durere. Înainte poate da, dar acum, cu siguranță nu. Toate fibrele ființei lui erau proiectate pentru momentul pe care-l trăia, miracolul. Nu mai era loc în el pentru ceea ce nu aparținea lui Dumnezeu. Era cea mai importantă zi din viața sa și nimic altceva nu conta, decît sarcina pe care o avea de îndeplinit, jurămîntul față de Dumnezeu. El era în stare să o facă, dar cîți oare înaintea sa putuseră să o facă? Cu siguranță nu Cardinalul de Bricassart, deși acum își aminti cît de sfîntă i se păruse ziua sfințirii sale. Încercase cu fiecare celulă a ființei sale și totuși, ceva l-a tras înapoi.

Hirotonisirea mea nu a fost atît de augustă, ca aceasta, dar o voi retrăi prin el. O să ne întrebăm mereu cum este el; au trecut atîția ani printre noi și totuși nu și-a făcut nici un coleg invidios, dar-mi-te dușman. Este iubit de toți și, într-adevăr îi iubește pe toți. Nici nu-i trece prin cap că starea asta de fapt este extraordinară. Și totuși cînd a venit prima oară la noi, nu era sigur de el; *NO!* i-am dat siguranța, lucru pentru care, probabil că

existențele noastre sînt iertate. Mulți preoți au ieșit de aici, mii și mii, totuși cu el este ceva deosebit. Oh, Meggie, de ce n-ai venit să vezi darul pe care i l-ai făcut Domnului nostru - darul pe care eu nu l-am putut face? Cred că de aceea este el aici, eliberat de durere. Pentru că, pentru această zi, eu am primit puterea să iau asupra mea toate durerile lui, să-l eliberez de ele. Am să plîng în locul lui, am să sufăr în locul lui. Așa trebuie să fie.

Mai tîrziu întoarse capul și privi spre scaunele ocupate de oamenii Droghedei, care păreau stranii, ciudați, în costumele lor închise. Bob, Jack, Hughie, Jims, Patsy, un loc liber pentru Meggie, apoi Frank, Justine, cea cu păr de foc, cumințit acum sub un voal negru, lîngă ea Rainer. Mai departe o mulțime de oameni, pe care el nu-i cunoștea, dar, care împărtășeau măreția zilei, în aceeași măsură cu cei de la Drogheda. Numai astăzi va fi altfel, astăzi era o zi neobișnuită. Astăzi se simțea de parcă și el ar fi avut un fiu de dăruit. Zîmbi și oftă. Ce trebuie să fi simțit Vittorio, cînd i-a încredințat educarea în credință a lui Dane?!

Poate pentru că-i lipsea foarte mult prezența mamei sale, Justine a fost prima persoană pe care Dane a asaltat-o, în camera de recepții, unde Cardinalul Vittorio și Cardinalul Ralph au organizat o petrecere pentru el. Arăta magnific, în sutana neagră, cu guler alb, gîndi Justine; numai că nu arăta deloc a preot. Arăta ca un actor care joacă un rol de preot; impresia persista numai pînă îl priveai în ochi. Da, aici descopereai lumina interioară, ceva ce îl transforma dintr-un bărbat foarte frumos, într-unul unic.

- Părintele O'Neill, spuse Justine.
- Încă n-am asimilat ideea, Jus.
- Asta-i greu de înțeles. Eu nu m-am simțit niciodată

ca în timpul ceremoniei din Sfântul Petru, deci îmi imaginez cum trebuie să te fi simțit tu!

- Cred că poți, în profunzimile tale. Dacă nu ai reuși, nu ai fi o actriță atît de bună. Dar la tine Jus, totul vine inconștient; nu erupe nimic prin rațiune, pînă cînd nu ai nevoie să o folosești.

Stăteau pe o canapea, într-un colț îndepărtat al camerei și nimeni nu veni să-i tulbure. După un timp, el spuse:

- Îmi pare așa de bine că a venit și Frank, și privi spre colțul unde Frank vorbea cu Rainer, descoperind că este mai înviorat ca de obicei; nepoata și nepotul său nu-l văzuseră niciodată așa. Știu un preot român transfug, care are o vorbă cu multe înțelesuri, "oh, cei săraci!"; o spune cu atîta compasiune în voce... Nu știu, cam la fel mă gîndesc și eu uneori la Frank. Și totuși, Jus, de ce?

Dar Justine ignoră aluzia și merse direct la subiect.

- Aș omorî-o pe mama, spuse printre dinți. Nu avea nici un drept să-ți facă asta!

- Oh, Jus, eu o înțeleg. Ar trebui și tu să încerci să o înțelegi. Dacă o făcea cu răutate, sau dacă încerca să mă oprească, atunci mă simțeam într-adevăr jignit. Dar tu o cunoști la fel de bine ca și mine și știi că nu acestea sînt motivele. Foarte curînd am să plec la Drogheda. Am să vorbesc cu ea și am să descopăr adevărul.

- Eu cred că fiicele nu au atîta răbdare cu mamele lor, cum au fiii. Se strîmbă. Poate că eu sînt prea mult o introvertită ca să-mi asum rolul de mamă.

Ochii albaștri o priviră cu blîndețe și tandrețe; Justine simți cum se înfierbîndă, crezînd că Dane o compătimește.

- De ce nu te măriți cu Rainer? întrebă el brusc. Ea rămase cu gura căscată.

- Nu mi-a cerut-o niciodată, răspunse abia auzit.

- Numai pentru că el este convins că ai să-l refuzi. Dar s-ar putea rezolva.

Fără să gîndească prea mult, ea îl trase de ureche, cum obișnuia cînd erau copii.

- Să nu cumva să îndrăznești, prefăcut cu guler alb! Să nu scoți un cuvînt, auzi?! *NU-L IUBESC PE RAINER!* Este numai un prieten și vreau să rămînă un prieten. Dacă aprinzi măcar o lumîinare cu gîndul ăsta, jur că am să mă rog pentru prima oară în viață și am să te blestem; îți mai amintești cît te speria ideea asta, cînd erai copil?

El dădu capul pe spate și rîse.

- Nu mai ține, Justine! Magia mea este mai puternică decît a ta, acum. Dar nu-i nevoie să te înfierbînți așa, proasto! Am greșit, gata. Am impresia că este ceva mai mult între tine și Rainer.

- Nu este. După ȘAPTE ani? Las-o baltă! Zboară și porcii, dacă aud asta.

Se opri să-și găsească cuvintele, apoi îl privi, aproape cu sfială.

- Dane, îmi pare atît de bine pentru tine! Cred că, dacă venea, mama ar fi simțit același lucru. Trebuia numai să te vadă, acum, așa cum arăți acum. Așteaptă, o să se obișnuiască cu gîndul!

Foarte blînd, el îi prinse fața voluntară între palme și îi zîmbi cu atîta dragoste, încît mîinile ei se ridicară involuntar și-l prinseră de încheietura mîinii, sorbind această dragoste prin fiecare por. Comunica. Ca și cum, anii copilăriei li se perindau prin fața ochilor și erau teaurizați cu sfințenie.

Totuși, dincolo de ceea ce exprimau ochii lui pentru ea, văzu o umbră de îndoială, poate teama față de o acuzație grea, poate neliniște. Oricum, părea sigur că mama sa va înțelege, dar, la urma urmei, Era și el OM, deși se părea că încearcă să uite acest adevăr.

- Jus, vrei să faci ceva pentru mine? o întrebă.

- Orice, spuse ea cu convingere.

- Am nevoie de o pauză, pentru a mă reculege și pentru a hotărî ce voi face mai departe. Două luni. Voi hotărî totul la Drogheda, pe șeaua unui cal, după ce am vorbit cu mama - nu cred că-mi voi limpezi gîndurile pînă nu voi vorbi cu ea. Dar, mai întîi, știi... trebuie să-mi adun curajul, ca să pot merge acasă. Dacă ai putea, vino cu mine în Peloponez, pentru cîteva săptămîni, bate-mă la cap că sînt un laș, pînă o să mă satur de tine și o să mă îmbarc în primul avion, să scap de tine. Îi zîmbi. Să știi, Jussy, că nu vreau să crezi că vreau să te exclud total din viața mea, nici pe tine, nici pe mama. Tu mai ai nevoie de conștiința ta pe aproape, măcar din cînd în cînd.

- Oh, Dane, sigur că merg cu tine!

- Bine, spuse și ochii îi zîmbiră răutăcios. Într-adevăr am nevoie de tine, Jus. Să te am în preajmă, să mă biciuiești, ca în copilărie, este exact ceea ce-mi trebuie.

- Uhuuu! Părinte O'Neill, fără obscenități!

Își puse mîinile sub cap și zîmbi mulțumit.

- Sînt preot! Nu-i minunat? Poate, după ce o voi vedea pe mama, o să mă pot concentra și asupra lui Dumnezeu.

- Dane, trebuia să intri într-un ordin.

- Încă mai pot s-o fac și probabil că o voi face. Am toată viața; nu-i nici o grabă.

Justine plecă de la petrecere însoțită de Rainer și după ce ea îi povesti că va pleca cu Dane în Grecia, el îi spuse că va pleca să-și ia în primire biroul din Bonn.

- Era și timpul, spuse ea. Pentru un Ministru de Cabinet, nu prea dai în brînci cu munca, nu? Toate ziarele spun că ești un playboy care se prostește dînd tîrcoale unei actrițe australiene cu părul ca morcovul.

El o amenință cu pumnul.

- Eu voi plăti pentru cele cîteva momente de plăcere, mult mai dur decît îți imaginezi tu.

- Te deranjează dacă vreau să merg pe jos?

- Nu, dacă nu-ți descalți pantofii.

- Trebuie! Minijupele au dezavantajele lor; zilele ciorapilor cu jartiere s-au terminat. Au inventat niște ciorapi de scenă, cu totul, nu te poți arăta în lume fără să faci furori. Și, dacă nu vreau să-mi ruinez ciorapii ăștia, pe care am dat cinci guinee trebuie să stau închisă în pantofi.

- Faci totuși ceva bun. Îmi îmbunătățești cunoștințele în privința garderobei intime a femeilor, spuse el moale.

- Hai, spune! Pariez că ai o duzină de amante pe care le dezbraci!

- Numai una. Și ca o amantă educată ce este, mă așteaptă îmbrăcată în negligé.

- Știi ceva? Noi nu am discutat niciodată despre viața ta sexuală! Fascinant! Cum arată?

- Blondă, grasă și de patruzeci de ani.

Ea se opri.

- Of, glumești! Nu te vād deloc cu o astfel de femeie.

- De ce?

- Tu ai mult bun gust.

- Fiecare cu gustul său, draga mea. Nici eu nu sînt un frumos, dacă te uiți bine la mine - de ce iei drept garantat faptul că aş putea încînta o tînără frumoasă, pe care să mi-o fac amantă?

- Pentru că poți! spuse ea indignată. Bineînțeles că poți!

- Vrei să spui că am bani și ei pot?

- Nu, *NU* banii tăi! Mă necăjești! Întotdeauna mă necăjești, Rainer! Rainer Moerling Hartheim, cred că ești foarte conștient de cît de bine arăți, altfel, nu ai purta un

medalion de aur și cămăși care să-ți scoată trupul în evidență. Pe urmă, nu este totul să arăți bine.

- Grija pe care mi-o porți, mă emoționează, Herzchen.

- Întotdeauna când ești cu mine, ești pe picior de apărare, de parcă te-ai teme să nu te prind pe picior greșit? Furia se topi pe măsură ce vorbea. Îl privi nesigură. Nu vorbești serios, nu-i așa?

- Tu ce crezi?

- Nu ești îngîmfat, dar știi foarte bine că ești atrăgător.

- Nu contează că știu, sau nu știu. Important este că tu crezi că sînt atrăgător.

Era cît pe ce să spună "bineînțeleș că ești, mi-am imaginat în gînd cum ai fi ca amant, apoi am hotărît că nu va merge și am preferat să te țin ca prieten". Dacă el o lăsa să spună asta, ar fi tras concluzia că nu a venit încă momentul și ar fi procedat altfel. Dar, înainte ca ea să rostească cuvintele, el o luă în brațe și o sărută. Cel puțin șaiszeci de secunde, ea rămase imobilă, fără voință, uluită că nu găsea puterea să lupte cu această forță. Gura lui - era *FRUMOASĂ!* Și părul era incredibil de des, vital; apoi, el îi prinse fața în palme și o privi zîmbind.

- Te iubesc, spuse.

Îl prinse de încheietura mîinii, dar nu ca pe Dane, își înfipse adînc unghiile, cu sălbăticie. Se dădu doi pași înapoi, cu mîinile la gură, cu ochii mari deschiși, respirînd agitat.

- Nu poate să meargă; n-o să reușim niciodată, Rain!

Aruncă pantofii din picioare, îi ridică și începu să fugă, în trei secunde dispăru. El nu avea nici o intenție să plece după ea, deși, se pare că ea așa crezuse. Îi sîngerau încheieturile și-l dureau. Puse batista, mai întii pe una, apoi schimbă și se concentră numai asupra

durerii. După un timp, scoase tabachera și luă o țigară, o aprinse mergînd încet. Nici un trecător nu ghicea pe fața lui ce simțea. Tot ce-și dorise și acum înțelegea că se putea, tot era pierdut. Fată proastă! Cînd *ARE DE GÎND SĂ CREASCĂ*? Să simtă, să răspundă și totuși să refuze, să nege.

Dar lui îi plăceau jocurile de noroc, era dintre cei care pierd puțin, cîștigă puțin... Așteptase șapte ani lungi, înainte de a-și încerca norocul; simțise schimbarea din ea, acum, la ceremonie. Și totuși, se părea că acționase prea devreme. Bine! Și mîine e o zi - sau, cum o cunoștea el pe Justine, mai era un an și încă unul... De un lucru era foarte sigur, nu avea de gînd să renunțe. Dacă avea grijă de ea, într-o zi va fi fericit.

Rîse încet; blondă, grasă și de patruzeci de ani. Cum naiba de-i venise în cap așa ceva? Cu mulți ani în urmă auzise asta la soția lui. Și Annelize fusese o victimă a acestor calități, deși ea nu era blondă. De ce dracu' mă gîndesc eu acum la Annelise? Campania mea răbdătoare de șapte ani a eșuat și tot ce pot să fac acum, este să mă gîndesc la Annelise!! Deci, Fräulein Justine O'Neill! Mai vedem noi!

Mai erau încă lumini la Palat; o să urce și o să vorbească puțin cu Cardinalul Ralph, care părea îmbătrînit în ultima vreme. Poate că ar trebui să-l convingă să facă un control medical. Rainer simți o durere, dar nu pentru Justine, ci pentru Cardinalul Ralph, care asistase la hirotonisirea fiului său și nu știa.

Era încă devreme și holul hotelului era aglomerat. Cu pantofii în picioare, Justine traversă repede spre scări, urcîndu-le în fugă, cu capul plecat. O vreme, mîinile ei tremurînde căutară, fără să găsească cheia, se gîndi că va trebui să coboare din nou și nu se simți în stare. Dar

trebuia să fie în poșetă; probabil că o găsisese de multe ori.

În sfârșit în cameră, abia ajunsă la pat, se așează pe marginea lui și, încet, încet, își recăpătă gândirea coerentă. Își impunea să creadă că a fost revoltător, îngrozitor, că era deziluzionată; dar privea fix lumina rectangulară a nopții, dorind să blesteme, dorind să plîngă. Niciodată nu va mai fi ca acum și asta era tragedia. Pierderea celui mai scump prieten. Trădare.

Cuvinte grele, lipsite de adevăr; știu deodată ce o înspăimîntase, ce o făcuse să fugă de Rain, de parcă ar fi încercat să o omoare; nu sărutul. **ADEVĂRUL** acestui sărut! Sentimentul de a fi acasă, iar ea nu-și dorea asta, așa cum nu-și dorea neliniștile dragostei. Acasă, pentru ea însemna frustrare, la fel și dragostea. Nu numai asta. Chiar și faptul de a recunoaște asta era umilitor; nu era sigură că ea putea iubi. Dacă ar fi fost capabilă de sentimente, ar fi trebuit să-i scape garda o dată, de două ori; măcar o dată ar fi trebuit să simtă ceva mai mult decît afecțiune, la toți iubiții pe care i-a avut. Nici nu-i trecu prin cap că-și alegea deliberat amanți pe care să-i poată trata cu detașare, o detașare deliberată care acum făcea parte din ea. Pentru prima dată în viață nu avea argument care să o ajute, nu avea un loc unde să meargă pentru ușurare și înțelegere. Nici în ea și nici la Drogheda, pentru că întotdeauna a fost rezervată față de ei.

Trebuise să fugă de Rain. Să-i spună da, să se lege de el și apoi să-l vadă cum se retrage cînd înțelege nepotrivirea dintre ei? Era de nesuportat! El va înțelege cum era ea, pînă la urmă, numai acest fapt era suficient să-i distrugă dragostea pentru ea. Nu putea suporta să spună "da" și apoi să se vadă respinsă. Mai bine să respingă ea. În acest fel își satisface mîndria, iar ea, Justine, moștenește mîndria mamei sale. Rain nu trebuie **NICIODATĂ** să descopere cum era ea, cu-adevărat, sub

masca lunecoasă pe care și-o punea.

El se îndrăgostise de acea Justine pe care o vedea; nu-i dăduse nici o ocazie să bănuiască măcar apele adînci de dedesubt. Pe acelea numai Dane le bănuia, dar nu le știa cu siguranță.

Se aplecă și își sprijini capul de marginea rece a mesei, cu fața scăldată în lacrimi. De aceea îl iubea atît de mult pe Dane. El știa cum este Justine cea adevărată și totuși o iubea. Legătura de sînge, o viață trăită împreună, amintiri comune, probleme, suferințe, bucurii. Pe cînd Raine era un străin, nu se legase de el cum era legată de Dane, sau chiar de alți membri ai familiei ei. Nimic nu o obliga să-l iubească. Smiorcăi, își trecu palma peste față, strînse din umeri și începu acea treabă extrem de grea, de a alunga necazul într-un colț al minții, unde va sta liniștit, de unde nu trebuia să iasă pentru a-i tulbura amintirile. Știa că poate face asta; toată viața ei nu făcuse altceva decît să-și perfecționeze această tehnică. Dar pentru asta îi trebuia să fie permanent ocupată, să facă mereu ceva, să absoarbă în permanență tot ce era exterior ei. Întinse mîna și aprinse lampa.

Unul din unchi trebuie să-i fi lăsat scrisoarea pe care o găsi, o scrisoare cu antetul Teatrului Regina Elisabeta.

"Dragă Justine", scria Clyde Daltinham-Roberts. "Vino imediat, ne ești foarte necesară!"

"Imediat! Avem un rol pentru noua stagiune și o păsărică mi-a șoptit că s-ar putea să-ți placă. Ce spui de Desdemona, draga mea? Cu Marc Simson ca Othelo? Repetițiunile pentru premieră încep săptămîna viitoare, DACĂ ești interesată!"

Auzi, dacă o interesa! Desdemona! Desdemona la Londra! Cu Marc Simson în Othelo! Ocazia unei vieți de om. Își schimbă dispoziția, încît scena cu Rain își pierdu

semnificația, adică luă o cu totul altă semnificație. Poate că dacă era foarte, foarte atentă, ar putea să mențină dragostea lui Rain; mult aclamata actriță, care era prea ocupată pentru a mai împărți viața cu alți amanți. Merita să încerce. Dacă îl lăsa să se apropie prea mult de adevăr, ea va fugi din nou. Dar, pentru a-l păstra pe Rain în viața ei, pe acest nou Rain, ar fi în stare să facă orice, dar nu să renunțe și la mască.

Oricum, vești ca aceasta trebuiau sărbătorite. Nu se simțea în stare să-l vadă din nou pe Rain, dar mai erau și alții la îndemână, cu care să împărtășească triumful. Își puse pantofii și se îndreptă spre sufrageria unchilor ei, iar când Patsy îi deschise, ea deschise larg brațele, strălucind de bucurie.

- Scoateți berea, am să joc Desdemona! anunță ea teatral.

Un moment nu-i răspunse nimeni, apoi Bob i se adresă cu căldură în glas.

- Este grozav, Justine.

Plăcerea nu i se evaporă, ci crescă într-un fel de elan. Rîzînd se aruncă într-un fotoliu și îi privi. Ce oameni minunați erau! Bineînțeles că pentru ei vestea nu însemna nimic! Nici nu știau cine era Desdemona. Dacă venea să le spună că se mărită, răspunsul lui Bob ar fi fost la fel.

Ei făceau parte din viața ei, de cînd începuse să-și amintească lucruri din copilărie; era trist că se izolase de ei și de Drogheda cu o mîndrie prostească. Unchii erau o pluritate cu care Justine nu avea nimic comun. Erau pur și simplu membrii unui conglomerat, care intra și ieșea din padocuri, zîmbeau timid, o evitau. Abia acum înțelegea. Nu pentru că nu o iubeau; simțiseră numai cît este de departe de ei și se simțeau stînjeți. Iar aici era o lume a Romei, care le era străină lor și familiară ei.

Începu să-i înțeleagă mai bine.

Simțind o căldură nedefinită față de ei, care s-ar fi putut numi dragoste, Justine privi pe rînd fețele care-i zîmbeau. Bob, care era forța vieții și a unității, șeful Droghedei, dar atît de modest; Jack, care părea să nu trăiască decît pentru a-l urma pe Bob; Hughie, care avea o mică răutate în el, pe care nu o aveau ceilalți doi, și totuși atît de asemănător lor; Jims și Patsy, jumătatea pozitivă și jumătatea negativă a unui întreg; și bietul și complexatul Frank, singurul care părea bîntuit de frică și de nesiguranță. Toți, în afară de Jims și Patsy, aveau părul alb, dar nu erau altfel de cum și-i amintea din copilărie.

- Nu știu dacă ar trebui să-ți dau bere, spuse Bob cu îndoială.

O jumătate de zi în urmă, această remarcă ar fi înfuriat-o la culme, dar acum, era prea fericită ca să se apere.

- Uite, dragule, știu că nu ți-a trecut prin cap să-mi oferi una cît am fost împreună cu Rain, dar am crescut, sînt mare și știu să beau o bere. Promit că nu-i nici un păcat, zîmbi ea.

- Unde-i Rainer? întrebă Jims, luînd paharul din mîna lui Bob și întinzîndu-l Justinei.

- M-am certat cu el.

- Cu *RAINER*?

- Ei, da; dar a fost vina mea. O să-l văd mai tîrziu și o să-i spun că-mi pare rău.

Nici un unchi nu fuma. Deși altădată nu le mai ceruse bere, fumase în fața lor, în timp ce ei vorbeau cu Rain; acum i se părea că-i trebuie mult curaj ca să-și scoată o țigară și simți că nu-l are, așa că, se simți mulțumită cu victoria berii, pe care o sorbi însetată, sub privirile lor îngrijorate. Justine, fii o doamnă, chiar dacă mori de sete!

- Rainer este un băiat tare de treabă, spuse Hughie, cu o aluzie în privire.

Uimită, Justine înțelegea abia acum, de ce crescuse în ochii lor atât de brusc; își găsisse un bărbat, pe care ei l-ar dori în familie.

- Destul, spuse scurt și schimbă subiectul. Astăzi am avut o zi minunată, nu?

Toate capetele aproară la unison, chiar și Frank, dar el nu părea dispus să discute despre asta. Vedea cât sînt de obosiți, dar nu regreta impulsul de a veni să-i vadă.

- Ce-i Desdemona? întrebă Frank din întunericul în care se ascundea.

Justine se lansă într-o descriere colorată, încîntată de groaza lor cînd le spuse că va fi strangulată și își aminti cât trebuie să fie de obosiți, numai după o jumătate de oră, cînd Patsy căscă.

- Trebuie să merg, spuse lăsîndu-și pe masă paharul gol. Nu-i oferiră un al doilea; se pare că un pahar era limita unei adevărate doamne. Mulțumesc că m-ați ascultat.

Spre marea uluire a lui Bob, se aplecă și-l sărută; Jack se feri, dar reuși să-l prindă, Hughie acceptă cu jenă, Jims se înroși tot, dar îndură; Patsy acceptă numai o îmbrățișare, iar Frank își feri capul; totuși reușise să-i strîngă în brațe pe toți. La Frank simțise că lipsea intensitatea pe care o simțise în ceilalți. Bietul Frank! De ce oare era așa?

Dincolo de ușă se sprijini puțin de perete. Rain o iubea. Încercă să-l sune, dar centralista îi spuse că plătise și plecase la Bonn. Nu conta. Era mai bine să aștepte să-l vadă la Londra. O scuză în următoarea scrisoare și el o va invita la cină imediat ce va veni la Londra. Erau multe lucruri pe care nu le știa despre Rain,

dar de un lucru era sigură - va veni, pentru că nu avea nimic răutăcios în el.

Și pentru că se va ocupa de afaceri externe, Londra va fi cartierul său general. "Așteaptă și ai să vezi, dragule", spuse ea privindu-se în oglindă, dar văzînd fața lui, în loc să se vadă pe ea. "Am să fac din Anglia cel mai important nume pentru Ministerul tău de Externe, sau să nu-mi spui Justine O'Neill".

Nu-i trecuse prin cap că pentru Rainer numele ei era miezul tuturor problemelor. Avea forme fixe de comportament, iar căsătoria nu făcea parte din ele. Nici nu-i trecuse prin minte că Rainer ar dori să o transforme în Justine Hartheim. Acum era prea ocupată să-și amintească exact sărutul lui, visînd chiar la mai mult.

Singurul lucru care-i mai rămînea de făcut, era să-i spună lui Dane că nu putea pleca în Grecia cu el. Dane va înțelege, întotdeauna o înțelegea. Numai că, nu știa de ce, nu dorea să-i spună toate motivele pentru care nu dorea să plece. Oricît de mult l-ar fi iubit pe fratele său, nu dorea să-i asculte morala. Dane dorea ca ea să se căsătorească cu Rain, dacă ea îi spunea ce planuri avea pentru Rain, ar fi luat-o cu forța în Grecia. Dar ceea ce nu-i auzeau lui urechile, nu-l putea supăra.

"Dragă Rain, scria pe bilet, îmi pare rău că am fugit ca o capră aseară, nici nu știu ce mi-a venit. Cred că am avut o zi grea. Te rog să mă ierți că m-am purtat ca o proastă. Mi-e rușine de mine că am făcut atîta tărăboi pentru nimic. Aș spune că și tu ai avut o zi, la fel de grea, ce ți-a venit cu toate cuvintele alea de dragoste și cu tot? Știi ceva? Tu mă ierți pe mine și eu te iert pe tine. Te rog, hai să fim prieteni. Nu suport să fiu certată cu tine. Cînd vii la Londra data viitoare o să încheiem un tratat de pace". Ca de obicei era semnat cu numele întreg

"Justine" și atît. Nici un cuvînt afectuos, se gîndi el, căutînd, parcă, ceva printre rînduri, încercînd să înțeleagă la ce se gîndise cînd a scris biletul. Cu siguranță semăna totul cu o prietenie deschisă, dar altceva? Oftînd recunoscînd că nu prea găsea mare lucru. Probabil că a speriat-o foarte tare; dorea să păstreze prieterea, spunea cît de mult însemna aceasta pentru ea, dar se îndoia că ea înțelegea exact ce simțea pentru el. La urma urmei, acum știa măcar cît de mult o iubea el; dacă ar fi fost mai lucidă, ar fi înțeles și cît de mult îl iubea și ea și ar fi scris direct, fără ocolișuri. Și totuși, de ce se întorsese la Londra, cînd plănuiise să meargă în Grecia, cu Dane? Știa că nu trebuia să-și facă iluzii și să creadă că din cauza lui, dar în ciuda rațiunii, speranța începu să-i coloreze gîndurile; foarte vesel își sună secretara. Era 10 dimineața după Greenwich, era ora cea mai potrivită să o găsească acasă.

- Fă-mi te rog legătura cu apartamentul din Londra al domnișoarei O'Neill; apoi așteptă încruntat.

- Rain! exclamă Justine părăind încîntată. Ai primit scrisoarea mea?

- Chiar acum.

După o pauză delicată ea întrebă:

- Și ai să vii repede la cină?

- Vin în Anglia vineri și sîmbătă; este prea repede?

- Nu, dar trebuie să te mulțumești cu sîmbătă seara.

Repet Desdemona, vineri nu pot.

- Desdemona?

- Da. Ah, tu nu știi! Clyde mi-a scris la Roma și mi-a oferit rolul. Mars Simson joacă Othelo și Clyde face regia. Nu-i minunat? M-am întors la Londra cu primul avion.

Își acoperi ochii cu mîna, bucuros că secretara era în anticameră și nu-i vedea fața.

- Justine, Herzchen, este o veste minunată! reuși să

strecoare puțin entuziasm în glas. Tocmai mă întrebam de ce te-ai întors la Londra.

- Dane m-a înțeles, spuse ea evaziv; într-un fel, cred că a fost bucuros să rămână singur. Îmi îndrugase o poveste că are nevoie de mine să-l bat la cap, dar cred că mai degrabă a fost valabil al doilea motiv, nu dorește să mă simt exclusă din viața lui, acum este preot.

- Probabil, acceptă el ideea politicos.

- Deci pe simbătă seara, spuse ea. În jur de șase, vom semna un tratat de pace cu o sticlă sau două și, după ce o să ajungem la un compromis satisfăcător, o să pregătesc masa. E bine așa?

- Bineînțeles. La revedere Herzchen.

Legătura s-a întrerupt brusc; rămase o vreme cu receptorul în mână, apoi îl așeză în furcă ridicînd din umeri. La naiba, Justine! Începea să se interpună între el și munca lui.

Iar ea continua să stea între el și munca lui și în zilele următoare, deși nu vedea nimeni. Simbătă seara, puțin după ora șase, el se prezentă la ea acasă, fără cadouri; era o persoană dificilă în această privință. Era indiferentă la flori, nu-i plăceau dulciurile, iar un cadou mai scump îl arunca neglijent și îl uita repede. Singurele daruri pe care părea să le prețuiască, erau cele de la Dane.

- Șampanie înainte de cină? întrebă el privind-o surprins.

- Știi, cred că e o ocazie deosebită, tu nu? A fost prima noastră ceartă, iar acum este prima noastră împăcare, răspunse ea destul de plauzibil invitîndu-l pe un scaun comod și așezîndu-se și ea pe o blană de cangur, pregătită, parcă pentru replici.

Dar el nici nu se gîdea la conversație, cel puțin pînă nu înțelegea ce-i cu ea; așa că o privi în tăcere. Pînă să o sărute îi venise ușor să păstreze un ton obișnuit, dar

acum, revăzînd-o, recunosc că-i va fi destul de greu mai tîrziu.

Probabil că chiar și la bătrînețe va păstra o trăsătură de lipsă de maturitate pe față și în comportament; ca și cum trăsăturile esențiale ale feminității ar ocoli-o deliberat. Creierul acela rece, centrat în jurul propriei persoane și logic, părea să o domine complet, totuși, pe el îl fascina în așa măsură, încît se îndoia că o va putea înlocui cu o altă persoană. Nici măcar o singură dată nu și-a pus întrebarea dacă merită atîta așteptare. Poate că din punct de vedere filozofic, nu merita. Dar conta asta? Era un țel, o aspirație.

- Ești foarte drăguță astă seară, Herzchen, spuse în sfîrșit ridicînd cupa de șampanie într-un gest de toast, dar și ca o recunoaștere a adversarului.

Un foc de cărbuni ardea într-un șemineu victorian, dar Justine nu părea să considere că-i e prea cald și se dădu mai aproape de el fixîndu-l pe Rainer. Apoi puse paharul pe dușumea și își prinse genunchii cu ambele mîini; picioarele goale erau ascunse de o rochie de cameră.

- Știi, eu nu pot să stau așa și să bat cîmpii, spuse. Atunci... ai fost serios, Rain?

Relaxîndu-se brusc, el se rezemă de spătarul fotoliului.

- În ce privință?

- Cu ce mi-ai spus la Roma... Că mă iubești.

- Numai despre atît este vorba, Herzchen?

Ea privi în altă parte dînd din umeri, apoi spre el și recunosc.

- Bineînțeles.

- De ce să mai vorbim despre asta? Tu mi-ai spus ce gîndeai, iar eu am presupus că invitația din seara asta, nu privește trecutul, ci viitorul.

- Oh, Rain! Te porți de parcă eu aș fi cea care se agită! Chiar dacă ar fi așa, cred că înțelegi de ce!

- Nu, nu înțeleg. Puse și el paharul jos și se aplecă spre ea. M-ai lăsat să înțeleg, în cel mai emfatic mod posibil, că nu dorești nici măcar o parte din dragostea mea și speram că vei avea măcar decența să nu mai vorbești despre asta.

Justine nu se gândise nici o clipă că întâlnirea asta va fi atât de jenantă; la urma urmei, el fusese cel care se pusese în situația asta și ar trebui să aștepte umil ca ea să-și schimbe hotărîrea. Și uite, rolurile se inversau. Se simțea ca o școlăriță, care făcuse o poznă și acum trebuia să dea explicații idioate.

- Ascultă amice, tu ești cel care a schimbat *status quo-ul*, nu eu! Nu te-am invitat astă seară ca să-ți cer iertare, pentru că am rănit ego-ul marelui Harheim!

- Te aperi, Justine?

Respiră agitată.

- Da, la dracu'! Cum reușești să-mi faci mereu așa, Rain? Aș dori ca, măcar o dată să-mi dai și mie câștig de cauză!

- Dacă aș face-o, m-ai alunga ca pe un ciine rufos, zîmbi el.

- O pot face și acum, amice!

- Prostii! Dacă nu ai făcut-o pînă acum, n-o vei face niciodată. O să continui să mă vezi, pentru că eu te țin în alertă - nu știi niciodată la ce să te aștepti de la mine.

- De asta ai spus că mă iubești? A fost numai o poliță, ca să mă ții în alertă?

- Tu ce crezi?

- Cred că ești un ticălos de clasă! spuse ea printre dinți și, în genunchi, se apropie de el privindu-l fix, ca să-i arate exact cît era de furioasă.

- Mai spune odată că mă iubești, prefăcutule, ai să

vezi cum te scuipe în ochi!

Și el era furios.

- Nu, asta n-am s-o mai repet niciodată! Dar nu pentru asta m-ai chemat, nu? Sentimentele mele, nu te interesează pe tine, Justine; absolut deloc! M-ai chemat, pentru că ai vrut să faci o experiență cu sentimentele tale, dar nu te-ai gândit nici o clipă că nu ești corectă față de mine.

Înainte ca ea să poată face o mișcare, el se aplecă și o prinse de brațe, deasupra coatelor și îi prinse corpul între genunchi, imobilizînd-o. Furia ei se topi imediat; palmele i se lăsară moi, pe coapsele lui și își ridică fața spre el. Dar el nu o sărută. Îi dădu drumul și se întoarse să stingă lampa din spatele lui, apoi se relaxă, își sprijini capul de spătarul fotoliului, iar ea nu mai fu sigură că a stins lampa ca o primă mișcare pentru a face dragoste cu ea, sau pentru a-și ascunde expresia feței. Nesigură, înapăimîntată de gîndul că va fi respinsă, așteptă cuminte să i se spună ce să facă. Trebuia să înțeleagă de mult, că nimeni nu se joacă cu oameni ca Rain. Erau invincibili ca și moartea. De ce nu avea puterea să-și lase capul pe genunchii lui și să-i spună: "Rain, iubește-mă, îmi pare rău, am atîta nevoie de tine!?" Oh, dacă reușea să-l pornească, să facă dragoste cu el, cu siguranță că în ea se va întoarce o cheie emoțională și totul va ieși la iveală, eliberîndu-se...

Încă retras, îndepărtat de ea, o lăsă să-i scoată haina și cravata, dar în momentul cînd începu să-i descheie nasturii, ea știa că nu va merge, nu va reuși. Felul acela de instincte și abilități erotice, îi erau cu totul străine. Momentul acesta era atît de important, iar ea știa că strică totul. Degetele i se împotmoliră și izbucni în plîns.

- Oh, nu, Herzchen, draga mea, nu plînge! O trase spre el și îi așeză capul pe umărul lui, strîngînd-o în brațe.

Îmi pare rău, Herzchen, n-am vrut să te fac să plîngi!

- Acum știi, spuse ea printre sughițuri. Sînt o epavă mizerabilă; ți-am spus că n-o să meargă! Rain, am vrut cu disperare să te păstrez, dar știam că așa n-o să meargă, dacă te las să înțelegi cum sînt cu-adevărat!

- Sigur că așa nu merge. Cum să meargă? Nu te-am ajutat deloc, Herzchen. O prinse de păr, îi ridică fața, îi sărută pleoapele, obrajii scăldați în lacrimi, colțul gurii. Este vina mea, Herzchen, nu a ta. M-am răzbunat; doream să văd cît de departe ajungi fără să te încurajez. Dar cred că ți-am judecat greșit intențiile. Vocea i se îngroșă și căpătă accent german. Aș spune că, dacă asta vrei, o vei avea, dar numai împreună.

- Te rog, Rain, hai să ne oprim! Nu am calitățile necesare. O să te dezamănesc!

- Ai un punct, Herzchen, am văzut asta pe scenă. Cum te poți îndoi de tine, cînd ești cu mine?

Ceea ce era foarte adevărat; lacrimile i se uscară.

- Sărută-mă cum m-ai sărutat la Roma, șopti.

Numai că nu a fost deloc ca la Roma. Atunci fusese ceva în grabă, brutal, exploziv; acum era languros și profund, putea să-l simtă, să-l guste, simțea voluptatea. Degetele i se întoarseră la nasturi, ale lui ajunseseră la fermoar, apoi îi acoperi mîna cu a lui și i-o purtă spre piept. Cînd o sărută pe gît, îi stîrni un fior atît de puternic, încît simți că leșină; gîndi că o să cadă și realizează că chiar cădea pe blana mătăsoasă, cu Rain deasupra ei. Probabil că se dezbrăcase, nu văzuse, era învăluită numai de focul din cămin și de gura frumoasă și încăpățînată. Se hotărî să strice disciplina acestei guri; cu degetele în părul lui, îl obligă să o sărute iar și iar! Îl simțea! Avea și acea senzație de "acasă", o recunoștea în fiecare pîrticică din el, o pipăia cu buzele, cu mîinile, cu trupul; era incredibilă și ciudată. Lumea se prăbuși, se

pierdu în flăcările focului din cămin; ea se deschise spre ceea ce dorea el și descoperi ceea ce nu intuise niciodată - că el, făcuse dragoste cu ea în vis, de mii de ori. Experiența ei de acum era nouă, așa îi spunea intuiția. Era complet dezarmată. Cu orice alt bărbat, această intimitate și senzualitate, ar fi înspăimântat-o, dar el o obligase să creadă că acestea sînt lucruri pe care numai ea avea dreptul să le comande, iar ea asta a făcut! Pînă cînd, într-un târziu, îi strigă să se oprească, îl strîngea atît de tare, că-i simțea și conturul oaselor.

Minutele treceau învăluite într-o pace interioară. Aveau un ritm identic în respirație, încet și ușor, el stătea cu capul pe umărul ei. Încet, rigiditatea strînsorii se relaxă și deveni o mîngîiere visătoare. El oftă, se întoarse și, aproape inconștient, schimbă locul cu ea; o invita să savureze profunzimea plăcerii de a fi cu el. Ea, întinse palma și-l mîngîie, să simtă totul. Simțea cum el trăiește cu fiecare fibră, simțea mișcări involuntare ale mușchilor, era o senzație cu totul nouă pentru ea. Foștii ei amanți n-o interesaseră suficient, pentru a o face să-și prelungească curiozitatea sexuală spre această stare de moliciune. Dar nu, nu era moliciune, era atît de excitată, încît îl dori din nou. Totuși fu luată pe nepregătite cînd el își trecu brațul pe dedesubt, îi luă capul în mînă și o ridică foarte aproape de el, ca să vadă că gura lui nu mai era controlată și disciplinată, își schimbă forma pentru ea și numai pentru ea. Tandrețea și umîlînța, au fost sentimentele care s-au născut în ea, efectiv în acel moment. Probabil că i se citeau pe față, pentru că ochii lui căpătaseră o strălucire, pe care ea nu o putu suporta, se aplecă și-i prinse o buză între ale ei. În sfîrșit, gîndul și sentimentul mergeau împreună; strigătul ei a fost de fapt un val imens de bucurie mută, care o cutremură atît de adînc, încît o rupse total de realitate și o aruncă în lumea

impulsurilor, busola de atunci a fiecărei secunde. Lumea se contractă pentru ultima dată, apoi dispăru cu desăvîrșire.

Rainer a întreținut focul toată noaptea, iar cînd soarele palid al Londrei se ivi prin perdea, camera era încă bine încălzită. El se mișcă și Justine se trezi și îl prinse cu putere de mîină.

- Nu pleca!

- Nu plec, Herzchen. Luă o pernă de pe canapea și o puse sub cap, o strînse lîngă el oftînd.

- Te simți bine?

- Da.

- Ți-e frig?

- Nu, dar dacă ție ți-e frig, ne putem muta în pat.

- După ce am făcut dragoste pe o blană, ore întregi? Ce eșec! Chiar dacă ai avea cearceafuri de mătase neagră.

- Sînt cearceafuri obișnuite, de bumbac. Dar bucățica asta de Drogheda a fost bună, nu?

- Bucățică de Drogheda?

- Blana! E de la un cangur din Drogheda, explică ea.

- Nici pe departe nu-i prea exotic și nici destul de erotic. Am să comand o blană de tigru din India.

- Mi-aduci aminte de o poezie:

*"Would you like to sin
With Elinor Glyn
On a tiger skin?
Or would you prefer
To err with her
On some other fur?"*

- Ei Herzchen, cred că a venit vremea să te întorci în

pielea ta! Între brațele lui Eros și ale lui Morfeu, nu ai mai fost obraznică de multă vreme. Zîmbi.

- N-am chef chiar acum; zîmbi și ea prinzîndu-i mîna între picioare. Pielea de tigru s-a ivit, pentru că era o idee prea bună ca să-i rezisti, dar eu nu am nici un milimetru din mine, pe care să ți-l ascund și obrăznicia nu-și mai are rostul, nu? Adulmecă simțind în aer miros de pește.

- Cerule! Nu ai mîncat nimic aseară și trebuie să facem măcar un mic dejun acum! Presupun că nu trebuie să mă aștept că ai să trăiești cu dragoste!

- Nu, dacă-mi mai planifici demonstrații atît de epuizante.

- Hai, distrează-te, dar mărturisește că ți-a plăcut fiecare moment.

- Bineînțeles. Oftă, se întinse și căscă. Spune-mi, a fost Desdemona singurul motiv pentru care te-ai întors la Londra?

Trăgîndu-l de ureche, îi răspunse:

- Acum este rîndul meu să mă răzbun pentru toate întrebările tale retorice, care m-au chinuit! Tu ce crezi?

O prinse de degete.

- Dacă nu-mi răspunzi, Herzchen, te sugrum mult mai permanent, decît Marc.

- Am venit la Londra să repet Desdemona, dar din cauza ta nu am reușit să-mi țin viața sub control, de cînd m-ai sărutat la Roma, restul îl știi. Ești un om foarte inteligent Rainer Moerling Hartheim.

- Destul de inteligent să știu că te vreau de soție, din momentul în care te-am văzut prima dată, răspunse.

Ea se ridică repede.

- **SOȚIE?!!**

- Soție! Dacă te doream ca amantă, te aveam cu mulți ani în urmă și știi că aș fi reușit. Știu cum îți funcționează mintea; ar fi fost destul de ușor. Singurul

motiv pentru care n-am făcut-o, a fost acesta. Te doresc ca soție și atunci știam că nu ești pregătită să accepți ideea unui soț.

- Nu știu dacă sînt pregătită și acum, spuse ea gînditoare.

El se ridică în picioare și o strînse lîngă el.

- Ce-ar fi să faci puțină practică și să-mi pregătești ceva de mîncare. Dacă aș fi la mine acasă, aș face eu onorurile, dar în bucătăria ta, tu ești bucătarul.

- Nu mă deranjează să-ți pregătesc micul dejun acum, dar, teoretic, nu cred că mă pot lega pînă la moarte! Negă din cap. Nu cred că este genul meu, Rainer!

Văzu aceeași față de împărat roman.

- Justine, acestea nu sînt lucruri cu care să te joci, nici eu nu sînt un om cu care să te poți juca. Avem destul timp. Ai toate motivele să știi că eu am răbdare. Dar să-ți iasă din cap că rezolvăm altfel, decît prin căsătorie. Nu vreau să mă știu mai puțin important în viața ta, decît este un soț.

- *NU* renunț la teatru! spuse ea agresiv.

- Uite, uite! Ți-am cerut eu așa ceva? Cînd ai să crești Justine? Dacă te-ar auzi cineva, ar spune că te condamn cu sentință pe viață, să stai în fața sobei și a căzii cu rufe de spălat! Știi, nu ne rupem pîinea de la gură! Ne putem permite servitori, cîți dorești, doici pentru copii și tot ce va fi necesar.

- Oac! spuse Justine, care nici nu se gîndise la copii. El izbucni în rîs.

- Oh, Herzchen, asta-i ceea ce se numește "dimineața de după, cu răzbunare"! Sînt un prost că te aduc atît de repede la realitate, știu, dar, în acest moment nu trebuie decît să te gîndești la ea. Dar să știi, te previn foarte corect - în timp ce vei cîntări hotărîrea ta,

amintește-ți că, dacă nu te pot avea ca soție, nu te vreau deloc.

Se aruncă de gîtul lui și-l strînse cu putere.

- Oh, Rain, nu fi atît de categoric!

Singur, Dane plecă cu mașina în susul cizmei italiene, trecu de Perugia, Florența, Bologna, Ferrara, Padova, trecu și pe lângă Veneția, cu intenția de a petrece noaptea la Trieste. Era unul din orașele lui favorite și rămase pe coasta Adriaticei încă două zile, înainte de a pleca spre munți, pe drumul spre Ljubliana și o altă noapte la Zagreb. Coborî pe valea râului Sava, trecu prin cîmpii pline de flori de cicoare, ajunse la Belgrad și mai petrecu o noapte la Nisa. Apoi trecu prin Macedonia și Skopje, încă plin de ruinele unui cutremur de acum doi ani; și prin Tito-Veles, oraș de vacanță, predominant turcesc, cu moschei și minarete. Tot drumul prin Iugoslavia mîncă foarte frugal, fiindu- i rușine să stea cu o farfurie plină de carne în față, cînd oamenii acestei țări se mulțumeau numai cu pîine.

Granița cu Grecia, la Evzone și apoi Salonic. Toate ziarele italiene erau pline de revoluția din Grecia; stătea în camera lui de hotel și privea pe fereastră miile de oameni cu torțe, mișcîndu-se neliniștit pe străzile Salonicului, îi părea bine că Justine nu venise.

- Pa-pan-dre-ou! Pa-pan-dre-ou! Urlau mulțimile cîntînd și fluturînd torțele în mijlocul nopții.

Dar revoluțiile erau un fenomen al orașelor, a locurilor cu o mare densitate de oameni și de sărăcie; cei de la țară, de pe lângă Salonic, speriați, trebuiau să arate ca și atunci cînd au privit Legiunile Romane ale lui Caesar, înaintînd triumfal spre Pompey și Pharsala. Ciobanii dormeau în corturi făcute din pieile animalelor, berzele stăteau într-un picior, pe acoperișurile caselor

albe, peste tot era o ariditate totală, îngrozitoare. Cerul albastru, întinderile maronii lipsite de copaci, îi aminteau de Australia. Inspiră adânc și zîmbi la gîndul că va pleca acasă. Mama va înțelege cînd o să-i explice, ea va înțelege.

Înainte de Larisa, ajunse de-a lungul țărmului mării, opri mașina și coborî. Marea de culoarea vinului negru a lui Homer, avea pe lîngă plajă o delicată culoare acvamarină, dar devenea de culoarea strugurilor purpurii, pe măsură ce se îndepărta spre orizont. Pe un petec de iarbă, dedesubt, era un mic templu cu coloane, foarte alb în strălucirea soarelui, iar pe vîrf dealului, chiar în spatele lui, era o fortăreață a cruciaților. Grecia, ești foarte frumoasă, mai frumoasă decît Italia, oricît de mult aș iubi eu Italia. Dar aici este și va fi pentru totdeauna leagănul civilizațiilor.

Arzînd de nerăbdare să ajungă la Atena, urcă în mașină și plecă; urcă spre trecătoarea Domokos și coborî pe partea cealaltă în Boeotia; descoperind o panoramă uluitoare, plantații de măslini, dealuri și munți. Deși se grăbea, opri totuși să vadă monumentul Hollywoodian închinat lui Leonidas și pe cel al spartanilor, la Thermopile. Pe placă scria: *"Străine, mergi și spune spartanilor că aici ne odihnim noi, acceptînd supuși să ne conducă"*. Cuvintele atinseră parcă o coardă sensibilă, păreau cuvinte pe care le mai auzise în alte contexte; se înfioră și plecă repede.

În soarele care topea totul, se opri puțin și deasupra văii Kamena Voura, înnotă în apa limpede a lacului, privind spre Euboea; acolo ancoraseră mii de vapoare venind de la Aulis, în drum spre Troia. Simțea curentul puternic, care trăgea spre mare; vîslașii nu trebuiau să tragă prea mult la rame. Statuia femeii care stătea în extaz, la marginea lacului, îl stînji; i se păru că nu

poate plecă destul de repede de lângă ea. Oamenii nu-i mai vorbeau fățiș despre frumusețea trupească și, de cele mai multe ori, reușea să uite de ea. Mai întâi numai pentru a cumpăra niște prăjituri, apoi înainte pe coasta Attică și, în sfârșit ajunse la Atena, când soarele apunea, luminând ireal stîncile și prețioasele-i coloane istorice.

Dar Atena era aglomerată și încordată, iar admirația fățișă pe care i-o arătau femeile, îl umilea; italiencele erau mai sofisticate, mai subtile. Mulțimile erau agitate și hotărîte să-l aleagă pe Papandreou. Nu, Atena nu mai era ea însăși; mai bine să plece în altă parte. Duse Lagonda într-un garaj și luă feribotul spre Creta.

Și aici, în sfârșit, printre măslini și munți, își găsi liniștea. După o călătorie cu autobuzul, printre pui și un puternic miros de usturoi, găsi un han mic, cu coloane arcuite, cu trei mese cu umbrele și oameni veseli. Arbori de piper și eucalipti ca în Australia, plantați de nou sosiți din sud, în pămîntul prea arid, pentru copaci europeni. Auzi și papagalii. Văzu nori de praf roșii, purtați de vînt.

Peste noapte dormi într-o cămăruță modestă, la ivirea zorilor spuse în șoaptă o rugăciune, în timpul zilei se plimbă. Nimeni nu-l deranjă, nici el nu deranjă pe nimeni. Dar, cînd trecea pe drum, ochii negri ai țăranilor îl urmăreau cu privirea uimită și fiecare față se lumina într-un zîmbet. Era foarte cald și foarte multă liniște; toți erau parcă somnoroși. Zilele treceau ca mărgelele înșirate. Găsise liniștea perfectă.

În gînd se ruga, simțind că tot ce avea în el se stinge în afara lui. Gîndurile erau ca mărgelele, zilele erau ca mărgelele. Doamne, sînt într-adevăr al Tău. Pentru binecuvîntarea Ta îți mulțumesc. Îți mulțumesc pentru Marele Cardinal, pentru ajutorul lui, pentru prietenia lui profundă și dragostea lui fără rezerve. Pentru

Roma și pentru șansa de a-mi dăruî Ție inima, pentru că am simțit în mine piatra Bisericii Tale. Ce pot face eu pentru Tine, ca să-mi arăt recunoștința? Nu am suferit destul. Viața mea a fost o lungă și absolută bucurie, pînă cînd am intrat în serviciul Tău. Trebuie să mai sufăr, și Tu, care ai suferit, știi asta. Numai prin suferință mă pot ridica deasupra mea și Te pot înțelege pe Tine mai bine. Pentru asta ne este dată viața, nu este decît un pasaj care ne conduce spre Tine, spre înțelegerea misterului Tău. Înfige spada în pieptul meu, împlînt-o adînc! Fă- mă să sufăr... Pentru Tine i-am sacrificat pe toți ceilalți, chiar și pe mama și sora mea, chiar și pe Cardinal. Numai Tu ești suferința mea și bucuria mea. Umilește-mă și am să-ți cînt numele. Distruge-mă și am să mă bucur. Eu pe *TINE* te iubesc. Numai pe *TINE*...

Ajunsese la o plajă mică, unde îi plăcea să înoate, un golf mic printre stînci; privi un moment dincolo de Mediterana, spre ceea ce trebuia să fie Libia, mult dincolo de orizont. Apoi sări repede în nisip, aruncă șlapii, îi luă în mînă și se îndreptă repede spre locul ferit, unde se dezbrăca de obicei. Doi tineri englezi vorbeau cu accent de Oxford stînd la soare ca stridiile, iar lîngă ei, două tinere vorbeau leneș în germană. Dane privi femeile, conștient de faptul că ele se opriră din conversație ca să-l privească, zîmbindu-i.

- Cum e apa? îi întrebă el pe englezi, numindu-i în gînd așa cum îi numesc toți australienii "*Pommies*". Trebuiau să stea pe-aproape, pentru că erau pe plajă în fiecare zi.

- Splendidă, tinere. Ai grijă de curenți - pentru noi e prea puternic, furtuna e undeva pe aproape.

- Mulțumesc, spuse Dane și se aruncă în vîltoarea valurilor, ca un înotător expert ce era.

Era uluitor cît era de vicleană apa calmă. Curentul

era de-a dreptul vicios, simțea cum îi trage picioarele, dar era un înotător prea puternic ca să-și facă probleme. Cu capul sub apă, alunecă ușor, simțind din plin gustul libertății. Când se opri și se îndreptă spre plajă, le văzu pe cele două tinere rîzînd și alergînd spre apă. Duse palmele pîlnie la gură și le strigă în germană să stea aproape, pentru că este prea puternic curentul. Rîzînd, ele îi făcură semn că au înțeles. Lăsă mîinile și înotă din nou, deși auzi un strigăt. Înotă mai departe, apoi se opri. *ERAU* strigăte. Când se întoarse, le văzu pe cele două femei luptîndu-se cu apa, țipînd cu fețele contorsionate. Pe plajă cei doi englezi se ridicaseră în picioare și se apropiau fără chef de apă.

Se aruncă pe burtă și alunecă rapid prin apă apropiindu-se de ele din ce în ce mai mult. Mîini înfricoșate se întindeau spre el, se agățară de el, îl trăgeau dedesubt; reuși să prindă o femeie de mijloc, apoi o prinse și pe cealaltă, mai întîi de costumul de baie, împinse cu genunchiul spre suprafață și reuși să o întoarcă. Tuși pentru că înghițise apă, se întoarse pe spate ținînd deasupra cele două trupuri neajutorate.

Cei doi englezi stăteau în apă pînă la umăr, neîndrăznind să meargă mai departe, lucru pentru care Dane nu-i condamnă. Atinse și el nisipul; respiră ușurat. Epuizat, făcu un ultim efort suprauman și le împinse pe femei spre siguranță. Revenindu-și ele începură să țiepe din nou. Respirînd greu, Dane reuși totuși să zîmbească. El își făcuse datoria, cei doi *pommies* puteau continua. În timp ce stătea să se odihnească, curentul îl trase din nou în larg, nu mai simțea nisipul sub picioare. Dacă nu era el, cele două s-ar fi înecat, englezii nu aveau nici puterea nici antrenamentul lui, ca să le salveze. Dar, îi spuse o voce, ele au vrut să înoate numai pentru a fi aproape de tine; pînă nu te-au văzut pe *TINE*, nu aveau nici o intenție

să meargă în apă, A fost vina ta că ele s-au aflat în pericol.

În timp ce plutea relaxat simți o durere teribilă în piept, parcă era o suliță care i se răsucea în piept, ca un strigăt de agonie. Strigă cu putere, ridică brațele deasupra apei, mușchii înțepeniți tresăriră convulsiv; dar durerea creșcu și mai mare, forță din nou mâinile deasupra apei, trase genunchii la piept. Inima! Am un atac de cord, mor! Inima! Nu vreau să mor! Nu încă, nu înainte de a-mi începe misiunea, nu înainte de a dovedi că pot! Doamne, ajută-mă! Nu vreau să mor, nu vreau să mor!

Corpul spasmodic înțepeni, se relaxă. Dane se întoarse pe spate, lăsă brațele să-i plutească, în ciuda durerii pe care o simțea. Cu genele ude privea cerul. Asta este! Asta este spada Ta, pe care eu, în mândria mea, ți-am cerut-o cu mai puțin de o oră în urmă. Dă-mi ocazia să sufăr, ți-am spus, fă-mă să sufăr. Și acum, când vine, eu mă împotrivesc, nu sînt capabil de iubirea perfectă. Scumpul meu Stăpîn, este durerea ta! Trebuie să o accept, nu trebuie să mă împotrivesc dorinței Tale. Așa trebuie să fi suferit și Tu, pe cruce. Dumnezeuul meu! Doamne, sînt al Tău! Dacă aceasta este dorința Ta, așa să fie. Ca un copil, mă abandonez în mâinile tale. Ești prea bun pentru mine. Ce am făcut să merit atît de la tine și de la oamenii care m-au iubit, m-au iubit mult mai mult decît am fost eu în stare să-i iubesc pe ei. De ce mi-ai dat atîtea, cînd eu nu le merit? *DUREREA? DUREREA!* Ești bun cu mine. Fă să nu dureze mult. Suferința mea să fie scurtă. În curînd am să-ți văd fața, dar acum, cît mai trăiesc încă, îți mulțumesc. Durerea! Doamne al meu, ești bun cu mine. *TE IUBESC!*

Corpul încremenit se cutremură de un fior imens. Buzele lui mai rosteau încă *NUMELE*, încercînd să

zîmbească. Apoi, pupilele se dilată, albastru din ochi îi pieri pentru totdeauna. În cele din urmă, în siguranță pe plajă, cei doi englezi lansară cele două greutate plîngînd și se întoarseră după el. Dar marea albastră, placidă și rece, era goală și vastă; valurile se ridicau, se retrăgeau, Dane nu mai era.

Cineva se gîndi la tabăra Forțelor Aeriene Americane, care era în apropiere și plecă după ajutor. La mai puțin de treizeci de minute după ce Dane dispăru, un elicopter se ridică să-l caute. Nimeni nu se aștepta să mai vadă ceva. Înecații se duceau la fund și apăreau după multe zile. Trecu o oră; la cincisprezece mile în larg îl depistară pe Dane plutind liniștit, deasupra haosului, cu brațele întinse, cu fața îndreptată spre cer. O secundă au crezut că trăiește și s-au bucurat, dar cînd coborîră mai aproape, au văzut că murise. Au dat coordonatele prin radio, s-a trimis o barcă și după trei ore erau înapoi.

Vestea a circulat repede. Cretanilor le plăcea să-l vadă și să schimbe cîteva cuvinte cu el. Îl iubeau, deși nu-l cunoșteau. S-au adunat la malul mării, femei îmbrăcate în negru, bărbați cu pantaloni uzați și mînele cămășilor suflecate. Stăteau în grupuri tăcute și așteptau. Cînd barca a sosit la mal, un sergent a sărit din ea, a făcut cîteva pași să treacă de linia apei și s-a întors să primească o formă înfășurată în pături. A mai făcut cîteva pași, și cu ajutorul unui alt om, a așezat povara. Păturile s-au desfăcut; între cretani s-a auzit un murmur. S-au strîns în cerc în jurul cadavrului, sărutînd crucile pe care le aveau, femeile au îngenunchiat suspinînd.

Era în jurul orei cinci după amiază; soarele fără putere se scurgea spre asfințit, trecînd dincolo de stîncile înfruntate, dar încă era destul de sus, pentru a lumina forma lungă întinsă pe nisip, pielea bronzată, ochii închiși acoperiți de pleoape cu gene lungi, buzele frumoase

încremenite într-un zîmbet. S-a adus o targă, apoi cretani și americani l-au luat pe Dane.

Atena era un tumult de oameni nemulțumiți, dar colonelul de la USAF a reușit să ia legătura cu superiorii săi printr-o frecvență radio specială, avînd în mînă pașaportul albastru australian al lui Dane. Nu spunea, cum de altfel nu spun astfel de acte, nimic despre Dane. La profesiune era notat simplu "student", iar la ruda cea mai apropiată, numele Justinei și adresa ei din Londra. Negîndindu-se la importanța datelor, Dane a scris numele ei, pentru că Londra era mult mai aproape de Roma, decît Drogheda. În cămăruța mică unde stătea, au găsit valiza neagră cu toate efectele unui preot, care nu fuseseră încă folosite; așteptau, ca și el, direcția în care va fi trimis.

Cînd a sunat telefonul, la ora nouă dimineața, Justine nu se trezise încă; se rostogoli în pat, cu ochii lipiți de somn, jurînd că va deconecta afurisitul de aparat. Pentru că restul lumii considera că totul începe la ora nouă dimineața, de ce credeau că și ea trebuia să facă la fel?

Dar telefonul suna încontinuu. Poate că era Rain; gîndul acesta o aduse la realitate și se trezi, plecă spre sufragerie. Parlamentul German avea o sesiune urgentă; nu-l văzuse pe Rain de o săptămînă și nici nu era optimistă că îl va vedea curînd. Dar, poate că se rezolvase criza și el o suna să-i spună că va veni.

- Alo?

- Domnișoara Justine O'Neill?

- Da, eu sînt.

- Sîntem Ambasada Australiei, reprezentanța din Aldwych; vocea avea inflexiuni britanice, își dădu numele, ea era prea obosită să-l rețină, pentru că realizase faptul că nu era Rain.

- Spuneți, căscă și rămase cu picioarele încrucișate.

- Aveți un frate, un domn Dane O'Neill?

Ochii ei se deschiseră nefiresc.

- Da, am.

- Este în Grecia în acest moment?

Își puse amîndouă picioarele pe covor.

- Da, este. Nu-i trecu prin cap să corecteze vocea și să spună că fratele ei este Preot și nu domn.

- Domnișoară O'Neill, regret foarte mult că este de datoria mea, din nefericire, să vă dau vești proaste.

- Vești proaste, vești proaste? Ce este? Ce s-a întîmplat?

- Regret că trebuie să vă spun că fratele dumneavoastră, domnul Dane O'Neill, s-a înecat ieri în Creta; am înțeles că totul s-a întîmplat în circumstanțe eroice, salvînd pe altcineva de la înec. Totuși, cred că vă dați seama că în Grecia este Revoluție și informațiile pe care le avem sînt foarte sumare și este posibil să nu fie corecte.

Telefonul spînzura de fir lîngă peretele de care se rezemase Justine. Îi tremurau genunchii și încet începu să alunece pe lîngă perete, lovindu-și capul cîrlionțat de dușumea. Nu rîdea, nici nu plîngea, făcea niște zgomote intermediare. Dane înecat! Dane mort! Creta, Dane mort. Mort, mort!

- Domnișoară O'Neill? Mai sînteți pe fir? întrebă vocea insistent.

- Dane înecat! Mort! Fratele meu!

- Domnișoară O'Neill, răspundeți!

- Da, da, da, *DA!* Doamne, sînt aici!

- Înțeleg că sînteți ruda cea mai apropiată și trebuie să ne spuneți ce să facem cu corpul. Domnișoară O'Neill, mai sînteți pe fir?

- Da, da!

- Ce doriți să facem cu corpul, domnișoară O'Neill?

- **CORPUL!**

Corpul! El era acum un corp, iar ei nu aveau măcar bunul simț să spună cu corpul *LUI*, spuneau pur și simplu *CORPUL*. Dane, Dane al meu! Este un corp!

- Singura rudă? se auzi spunînd aproape șoptit. Nu sînt eu singura, cred că prima și cea mai îndreptățită, este mama mea.

Pauză.

- Asta complică puțin lucrurile, domnișoară O'Neill. Dacă nu sînteți dumneavoastră singura rudă, am pierdut un timp prețios. Simpatia politicoasă se transformă în nerăbdare. Se pare că nu înțelegeți că aici este revoluție, iar accidentul s-a petrecut în Creta, foarte departe și foarte greu de contactat. Comunicațiile cu Atena nu funcționează și am primit ordin să transmitem instrucțiunile rudei celei mai apropiate, ca să știm ce facem cu corpul. Mama dumneavoastră este acolo, pot vorbi cu ea?

- Mama mea nu este aici. Este în Australia.

- Australia! Dumnezeule, devine din ce în ce mai greu! Va trebui să vorbim cu Australia; întîrziem și mai mult. Dacă nu sînteți cea mai apropiată rudă, de ce v-a trecut fratele dumneavoastră pe pașaport?

- Nu știu, spuse, descoperind că a rîs.

- Dați-mi adresa mamei dumneavoastră din Australia; o să sunăm imediat. **TREBUIE** să știm ce facem cu corpul! Pînă vom lua legătura, mai întîrziem douăsprezece ore, cred că realizați ce înseamnă asta. O să fie foarte greu să rezolvăm încurcătura asta!

- Atunci sunați-o pe mama, nu mai pierdeți vremea cu telefoane.

- Bugetul nostru nu ne prea permite convorbiri telefonice internaționale, spuse vocea rigid. Dați-mi, vă

rog, adresa mamei dumneavoastră!

- Doamna Meggie O'Neill, recită Justine, Drogheda, Gillanbone, Noul Sud, Australia.

- Încă o dată vă rog, domnișoară O'Neill, profundele mele regrete!

Convorbirea se întrerupse și începu bîzîitul interminabil al tonului. Justine rămase pe dușumea cu receptorul în poală. Era o greșeală, o să se rezolve. Dane înecat, cînd înota ca un campion! Nu, nu putea fi adevărat! Dar este adevărat, Justine, știi foarte bine că așa este, nu ți-ai dus cu el să ai grijă de el și s-a înecat. Tu l-ai protejat încă de cînd era copil și trebuia să o faci și acum. Dacă nu puteai să-l savezi, trebuia să fii acolo să te îneci împreună cu el. Singurul motiv pentru care nu ai plecat, a fost, că ai vrut să fii la Londra, ca să faci dragoste cu Rain.

Îi era atît de greu să gîndească! Totul devenise atît de greu! Nu pûtea face nimic, nici picioarele n-o ascultau. Nu se putea ridica, n-o să poată niciodată să se mai ridice în picioare.

În mintea ei nu mai era loc pentru nimic, decît pentru Dane, toate gîndurile ei se roteau în jurul lui Dane. Pîna cînd se gîndi la mama ei, api la cei de la Drogheda. Dumnezeu! Vestea a ajuns la ea, dar va ajunge și la ei. Mama nu a putut păstra nici măcar frumusețea lui de la ritualul din Roma. Or să trimită o telegramă la poliția din Gilly și bătrînul sergent Ern va urca în mașină și va merge la Drogheda și-i va spune mamei că singurul ei fiu este mort. Nu era potrivit ca vestea asta, să o ducă un străin! Doamnă O'Neill, cele mai profunde regrete, fiul dumneavoastră este mort. Afectat, politicos, cuvinte goale... Nu! Nu-i pot lăsa să facă asta, mamei, *ESTE ȘI/ MAMA MEA!* Nu în felul acesta, nu așa cum am auzit eu, nu așa trebuie să afle!

Trase de telefon, puse receptorul la ureche și formă numărul centralei.

- Internaționalul, vă rog. Alo? Doresc o convorbire urgentă cu Australia, Gillanbone, 1212. Și vă rog, vă rog să vă grăbiți!

Meggie răspunse la telefon. Era târziu, Fee se culcase. În ultima vreme ei nu-i prea venea să doarmă, prefera să stea afară și să asculte broaștele, ori să moțăie cu o carte în mână, să-și amintească.

- Alo?

- Vă caută Londra, doamnă O'Neill, spuse Hazel din Gilly.

- Alo, Justine, spuse Meggie liniștită. Jussy suna din când în când, să vadă ce mai face.

- Mamă? Tu ești, mamă?

- Da, mama, Justine, spuse Meggie blînd, simțind neliniștea fetei.

- Oh mamă! Mamă! apoi se auziră hohote de plîns. Mamă, Dane a murit! Dane a murit!

Pămîntul se desfăcu la picioarele ei. Simți cum cade, coboară jos, mai jos, nu avea sfîrșit. Meggie se lăsă scufundată, simți cum i se închide pămîntul deasupra capului și înțelese că niciodată nu va mai ieși la suprafață. Ce-i mai puteau face Zeii? Nu știuse atunci cînd întrebare! Cum de a putut pune o astfel de întrebare? Cum de nu-i trecuse și așa ceva prin cap? Nu-i înfrunța pe zei, le place să se răzbune! A crezut că dacă nu va merge să-l vadă pe Dane în clipele lui cele mai fericite, că, dacă nu le împărtășea împreună cu el, va plăti ultima monedă. Dane va fi liber de răzbunarea zeilor și eliberat de ea. Pentru că nu i-a văzut pentru ultima oară fața, ea va trebui să plătească pentru ultima dată în viață. Pămîntul se închidea deasupra ei. Meggie stătea acolo

numai fizic și înțelegea că era prea târziu.

- Justine, draga mea, fii calmă, spuse Meggie hotărît. Calmează- te și spune-mi ce s-a întîmplat. Ești sigură?

- M-a sunat Ambasada Australiei, au crezut că sînt singura lui rudă. Un om îngrozitor, care nu dorea decît să știe ce vrem să facem cu corpul!

Îi spunea lui Dane "corpul". Ca și cum nu avea dreptul la mai mult, ca și cum n-ar fi fost nimeni! Meggie o auzi hohotind. Dumnezeu! Presupun că bietului om nu-i plăcea deloc ce făcea. Oh, mamă, Dane a murit.

- Cum a murit, Justine? Unde? La Roma? De ce nu m-a spusat Ralph?

- Nu, n-a murit la Roma. Probabil că nici nu știe Cardinalul. La Creta. Omul acela mi-a spus că s-a înecat, după ce a salvat pe cineva de la înec. Era în vacanță, mamă, m-a rugat să merg cu el și nu am mers; eu am vrut să joc Desdemona și să fiu cu Rain. Numai dacă eram cu el acolo! Dacă mergeam cu el, nu se întîmpla. Oh, Doamne, ce mă fac?!!

- Termine, Justine, spuse Meggie dur. Nu ai dreptul să gîndești așa! Auzi? Nici lui Dane nu i-ar place! Așa se întîmplă uneori lucrurile, iar noi, n-o să știm niciodată de ce se întîmplă așa și nu altfel. Acum, cel mai important pentru mine, este că tu ești bine și nu v-am pierdut pe amîndoi. Acum tu ești tot ce mi-a mai rămas pe lume. Oh, Jussy, Jussy, e atît de departe! Lumea este mare, prea mare! Vino acasă la Droghedal Nu-mi place să știu că ești singură acolo!

- Nu, am treabă. Pentru mine, de acum, munca este singura șansă. Dacă nu muncesc, înnebunesc. Nu vreau să văd oameni, nu vreau compătimire. Oh, mamă, hohoti iar; Cum ai să trăiești fără el?

Da, într-adevăr, cum? Mai însemna asta că trăiește? Al lui Dumnezeu ești, la Dumnezeu te întorci! Țărîină din

țărână! Viața este numai pentru acei dintre noi care au eșuat. Dumnezeu cel lacom, îi adună el numai pe cei buni! Lasă lumea cu noi, restul, să putrezim împreună!

- Nu noi știm cât vom mai trăi, spuse Meggie. Jussy, mulțumesc că mi-ai spus tu, că n-ai lăsat străinii să-mi spună!

- N-am putut suporta ideea ca un străin să-ți dea vestea asta, mamă! Nu meritai să o primești de la un străin. Ce vrei să faci? Ce putem face?

Cu toată voința ei, Meggie încercă să strecoare căldură în vorbe, căldură care să ajungă la fiica ei, la mii de mile, la fiica ei sfîșiată de remușcări. Fiul ei murise, fiica ei mai trăia! Trebuia să rămînă întreagă. Dacă era posibil. Toată viața ei, Justine nu l-a iubit decît pe Dane. Pe nimeni altcineva, nici măcar pe ea.

- Draga mea, nu plînge. Încearcă să nu-l jelești, știi doar că lui nu i-ar place asta, nu? Vino acasă și uită tot. O să-l aducem pe Dane acasă, la Drogheda, o să fie și el aici! După lege este al meu, nu aparține Bisericii și nu mă poate nimeni opri. Am să sun imediat Ambasada Australiei și Ambasada din Atena, dacă reușesc. **TREBUIE** să-l aduc acasă! Nu accept să-l las departe de Drogheda. El aparține acestui loc, trebuie să vină acasă. Vino cu mine, Justine.

Dar Justine stătea ghemuită dînd din cap, ca și cum mama ei ar fi văzut-o. Să meargă acasă? Niciodată nu mai putea merge acasă. Dacă pleca cu Dane, Dane nu murea. Să vină acasă și să vadă în fiecare zi fața mamei, tot restul vieții? Nu, nu suporta nici gîndul.

- Nu, mamă, spuse cu fața inundată de lacrimi. Cine naiba a spus că oamenii care suferă cel mai mult nu plîng? Ei nu știu ce înseamnă! Am să stau aici, să muncesc. Am să vin acasă cu Dane, dar am să mă întorc aici. Nu pot să trăiesc la Drogheda.

Trei zile, au așteptat într-un vid total, Justine la Londra, Meggie și familia, la Drogheda, imaginându-și că în tăcerea asta oficială, poate fi o undă de speranță. Cu siguranță că, după atîta timp, au descoperit că este o greșeală, dacă era adevărat, sigur ar fi știut și ei! Dane va intra zîmbind la Justine și va spune că nu a fost decît o greșeală stupidă. Grecia era în revolte și se făceau tot felul de greșeli stupide. Dane va intra pe ușă și va rîde de ideea morții sale, va sta în ușă, puternic și înalt și viu și va rîde. Începu să crească această speranță și creștea cu fiecare minut de așteptare. Trădătoare și oribilă speranță. Nu, nu era mort, nu! Nu *ÎNECAT*, nu Dane care era un înotător așa de bun. Așteptară, sperînd că pînă la urmă, va fi doar o greșeală. Mai tîrziu, veni totuși vremea să se anunțe Roma.

În a patra dimineață, Justine primi mesajul. Ca o femeie îmbătrînită, luă receptorul și mai făcu o comandă cu Australia.

- Mamă?

- Justine?

- Oh, mamă, l-au îngropat deja; nu-l putem aduce acasă! Ce ne facem? Nu spun decît că Creta este o insulă mare, nu se știe numele satului, pînă să ajungă telegrama, ei l-au și îngropat. Este într-un mormînt necunoscut, într-un loc neștiut! Nu pot obține viză pentru Grecia, nimeni nu vrea să mă ajute, acolo este un haos. Ce ne facem, mamă?

- Așteaptă-mă la Roma, Justine! spuse Meggie.

Toți, cu excepția Annei Muller, stăteau în jurul telefonului, toți erau îngroziți. Bărbații, parcă îmbătrîniseră cu douăzeci de ani, în trei zile, iar Fee, zbîrcită, albă și gîrbovită, se mișcase prin casă, repetînd în neștire "de ce nu m-a luat pe mine? Sînt atît de bătrînă, atît de bătrînă!" Anne căzuse împietrită, iar doamna Smith, Minnie și Cat,

plîngeau și în somn.

Meggie îi privi tăcută, în timp ce pune receptorul în furcă. Ei erau Drogheda, tot ce mai rămăsese din ea. Un mănunchi de bărbați și femei bătrîne! Sterili și disperați.

- Dane s-a pierdut, spuse ea. Nimeni nu-l poate găsi; a fost îngropat undeva în Creta. Este atît de departe! Cum să se odihnească atît de departe de Drogheda!? Plec la Roma, la Ralph de Bricassart. Dacă ne poate ajuta cineva, el este acela.

Secretarul Cardinalului de Bricassart intră în cameră.

- Eminență, vă deranjez, dar o doamnă vrea să vă vadă imediat. I-am explicat că este un Congres și că sînteți ocupat și nu primiți pe nimeni, dar spune că va sta în vestibul pînă veți avea timp să o primiți.

- Este tulburată, Părinte?

- Foarte tulburată, Eminență, nu e greu să-ți dai seama de asta. Mi-a spus să vă transmit că se numește Meggie O'Neill. Pronunță cu puțin accent și numele sună ciudat.

Cardinalul Ralph se ridică în picioare, culoarea din obraji i se scurse, lăsîndu-i fața la fel de albă, ca și părul.

- Eminență, nu vă simțiți bine?

- Părinte, mă simt foarte bine, mulțumesc. Anulează toate întîlnirile pentru astăzi, pînă te anunț că sînt liber și adu-o imediat înăuntru pe doamna O'Neill. Să nu ne deranjeze nimeni, decît dacă este Sfîntul Părinte.

Preotul se aplecă și plecă. O'Neill. Bineînțeles! Era tînărul Dane, trebuia să-și fi amintit. Numai că în palatul Cardinalului, toată lumea îi spunea Dane. Ah, făcuse o foarte mare greșeală lăsînd-o să aștepte. Dacă Dane era nepotul Cardinalului, atunci doamna O'Neill, era sora sa.

Cînd intră Meggie, Cardinalul Ralph abia putu să se îndrepte spre ea. Nu-l mai văzuse de treisprezece ani; ea

avea cincizeci și trei de ani, iar el șaptezeci și unu. Îmbătrâniseră amîndoi, nu numai el. Fața ei nu se schimbase prea mult, luase doar o expresie pe care imaginația lui nu o reținuse. Înlocuise blîndețea cu agresivitatea. Înlocuise parcă blîndețea cu duritatea; părea să fie o femeie în vîrstă, dar viguroasă, părea să fie mai degrabă martiră, decît resemnată, sfînta pe care el o păstrase în gîndurile lui. Frumusețea îi era la fel de izbitoare, ochii tot verde argintiu, dar erau mai duri, iar părul atît de viu altădată, acum era șters, ca al lui Dane, fără nuanțe.. Ceea ce era îngrijorător, era faptul că ea nu dorea să-l privească, pentru a-i satisface curiozitatea.

Nu fu în stare să o salute natural, se încordă și arătă un scaun.

- Te rog, ia loc.

- Mulțumesc, spuse ea la fel de rigid.

Numai după ce ea se așeză și el putu să o privească în liniște, observă cît îi erau de umflate încheieturile picioarelor.

- Meggie, ai zburat din Australia, fără să faci o întrerupere? Ce s-a întîmplat?

- Da, am călătorit fără oprire, am venit direct aici, spuse ea. În ultimele douăzeci și nouă de ore am fost în avione, între Gilly și Roma. Nu am făcut altceva decît să privesc pe fereastră, la nori și să mă gîndesc.

Vocea îi era răgușită și distantă.

- Ce s-a întîmplat? repetă el nerăbdător, neliniștit și cu teamă.

Ridică privirea spre el. Îl privi fix. Era ceva ÎNGROZITOR în ochii ei; ceva atît de întunecat și de înghețat, încît simți un fior de gheață pe șira spinării și duse o mînă la ceafă.

- Dane a murit, spuse Meggie.

Mîinile i se înmuiară și-i căzură neputincioase în

poala roșie, în timp ce el se prăbușea pe un scaun.

- Mort? Întrebă el încet. *DANE* mort?

- Da. S-a înecat acum șase zile în Creta, salvînd niște femei de la înec.

El se aplecă și-și acoperi fața cu mîinile.

- Dane! Mort! îl auzi ea șoptind. Dane mort? Frumosul meu băiat! Nu se poate să fi murit! Dane - el era preotul perfect - el era tot ce eu nu am putut fi. Ce nu am avut eu, el avea. Tot ce nu puteam fi eu, el era. Avea darul - toți simțeam asta, noi toți, care nu sîntem preoți perfecți. *MORT?* Oh, Scumpe Dumnezeu!

- Nu-ți mai face probleme pentru scumpul tău Dumnezeu, Ralph, spuse străina din fața lui. Ai lucruri mult mai importante de făcut. Am venit să-ți cer să mă ajuți - nu să fii martora văicărerilor tale. Am avut suficient timp să mă gîndesc cum să-ți spun asta. Am stat multe ore privind norii știind că Dane este mort. După toate astea, nimic nu mă mai poate impresiona. Nici durerea ta.

Totuși, cînd el își ridică fața spre ea, inima ei înghețată tresări. Fața lui Dane, pe care se citea suferința că Dane nu mai trăia. Oh, mulțumesc lui Dumnezeu că a murit. El nu va mai cunoaște această suferință prin care a trecut Ralph. Mulțumesc lui Dumnezeu că a murit! El nu va mai trece prin ce a trecut omul acesta, prin ce am trecut eu. Mai bine mort, decît să treacă prin asemenea suferință!

- Cum te pot ajuta, Meggie? Întrebă, stăpînindu-și emoțiile.

- Grecia este în haos. L-au îngropat pe Dane undeva în Creta și nu pot afla unde, cînd și de ce? Presupun că telegrama mea a ajuns prea tîrziu, din cauza războiului civil. În Creta este la fel de cald ca și în Australia. Dacă nu l-a cerut nimeni, au presupus că nu are pe nimeni și l-au

îngropat. Ea se aplecă încordată. Îmi vreau băiatul înapoi, Ralph, vreau să îl găsesc și să-l aduc acasă, să-și doarmă somnul de veci acolo unde este locul lui, la Drogheda. I-am promis lui Jims că am să-l aduc la Drogheda și am s-o fac de-ar fi să mă tîrăsc în genunchi prin fiecare cimitir din Creta. Nu vreau să aibă mormînt sofisticat de preot al Romei, nu atît cît voi trăi eu și pot să lupt pentru asta. El va veni acasă!

- Nimeni nu-ți va nega dreptul acesta, Meggie, spuse el blînd. Și acolo este pămînt catolic, Biserica nu cere decît atît. Și eu am cerut să fiu îngropat la Drogheda.

- Eu nu pot face ceea ce trebuie, continuă ea, ca și cum el nici nu vorbise. Eu nu știu să vorbesc grecește și nu am nici o putere. Am venit la tine, să folosesc influența ta. Adu-mi fiul înapoi Ralph!

- Nu-ți fie teamă, Meggie, o să-l aducem înapoi, deși poate că nu foarte repede. Acum stînga este la putere și ei sînt foarte anti-catolici. Totuși mai am prieteni în Grecia și o vom face. Am să pun imediat roțile în mișcare, nu-ți face probleme. Este preot al Sfintei Biserici a Romei, o să-l aducem înapoi.

Ridică mîna spre clopoțel, dar privirea rece și mîndră a lui Meggie, îl împlietri.

- Nu înțelegi, Ralph: Eu nu vreau roți puse în mișcare. Eu îl vreau pe fiul meu înapoi - nu săptămîna viitoare, sau luna viitoare, *ACUM!* Tu vorbești grecește, poți obține vize pentru amîndoi. Vreau ca *TU* să vii cu mine în Grecia *ACUM!* Vreau să mă ajuți să-mi aduc fiul acasă!

Ochii lui exprimau multe; tandrețe, compasiune, șoc, durere. Dar deveniseră și ochii preotului, logic, rezonabil.

- Meggie, I-am iubit pe fiul tău, de parcă ar fi fost al meu, dar în acest moment nu pot pleca din Roma. Nu sînt liber - tu, mai mult decît alții, ar trebui să înțelegi asta. Indiferent de ce simt pentru tine, ce gîndesc eu chiar

acum, nu pot părăsi Roma în mijlocul unui Congres vital. Sînt ajutorul direct al Sfîntului Părinte.

Se dădu înapoi împietrită și ultragiată, apoi scutură din cap la o amintire trecută pe care îi era imposibil să o influențeze; apoi, tremurînd, își umezi buzele, părăind să ia o hotărîre; se ridică țeapănă.

- Chiar îl iubești pe fiul meu, ca și cum ar fi al tău, Ralph? întrebă. Ce ai face pentru fiul tău? Ai mai putea da înapoi și i-ai mai putea spune mamei, "nu îmi pare rău, nu am timp"? *AI PUTEA SPUNE ASTA* mamei fiului tău?

Ochii lui Dane și totuși nu, o priveau uimiți, plini de durere, neajutorați.

- Eu nu am un fiu, spuse, dar printre multe alte lucruri, am învățat de la fiul tău că singura și unica mea datorie, este față de Dumnezeu!

- Dane a fost fiul tău; și al tău, spuse Meggie.

El o privi neînțelegînd.

- Ce?

- Am spus că Dane era și fiul tău. Cînd am plecat de pe Însula Matlock eram însărcinată. Dane a fost al tău, nu al lui Luke O'Neill.

- Nu - este - adevărat!

- Nu intenționez să-ți spun vreodată, nici măcar acum. Te-aș minți eu pe tine?

- Să-l aducem pe Dane înapoi? Da, spuse aproape leșinat.

Ea se ridică, veni și se aplecă peste scaunul de brocart roșu, luă mîna subțire, se aplecă și sărută inelul.

- Pe tot ce îți este mai sfînt, Ralph, jur că Dane a fost fiul tău. Nu a fost, nici nu putea fi fiul lui Luke. Pe moartea lui îți jur!

Auzi un strigăt jalnic, ca acela al unui suflet care trece de porțile iadului. Ralph de Bricassart se prăbuși plîngînd. Ghemuit pe covorul purpuriu, lacrimile lui

formau parcă un lac de sînge; plîngea în piept, trăgîndu-se de pâr.

- Da, plîngi! spuse Meggie. Plîngi acum că știi! Este bine ca măcar unul din părinți să poată vărsa lacrimi pentru el. Plîngi, Ralph! Douăzeci și șase de ani l-am avut pe fiul tău, iar tu nici măcar nu ai știut, nici măcar nu ai ghicit. Nu ai văzut că seamănă cu tine din cap pînă în picioare! Era replica ta mai tînără! Mîinile tale, picioarele tale, ochii tăi, corpul tău. Numai culoarea părului era a lui; restul, totul era de la tine. Înțelegi acum? Cînd l-am trimis aici, am scris în scrisoare "ce am făcut, dau înapoi". Îți amintești? Numai că am furat amîndoi, Ralph. Am furat ceea ce tu juraseși să fie numai a lui Dumnezeu și trebuie să plătim amîndoi.

Stătea pe scaun implacabilă, lipsită de sentimente de milă, privea forma roșie care se zbătea în agonie pe covor.

- Te-am iubit, Ralph, dar nu ai fost niciodată al meu. Ceea ce am avut de la tine, a trebuit să fur. Dane a fost partea mea, tot ce-am putut obține de la tine. Am jurat că nu vei ști niciodată, am jurat că nu vei avea ocazia să mi-l iei. Apoi ți l-am dat de bunăvoie; ți s-a oferit singur, din dorința lui. Îi spuneai *Imaginea Preotului Perfect*. Ce-am rîs cînd am auzit asta! Dar, pentru nimic în lume nu ți-aș fi dat cu mîna mea o armă, ca aceasta, să știi că era al tău. Decît acum! **DECÎT ACUM!** Pentru nimic altceva nu ți-aș fi spus! Deși, acum nu cred că mai are vreo importanță. Nu mai aparține nici unuia dintre noi. Aparține lui Dumnezeu!

Cardinalul de Bricassart a închiriat un avion particular, pentru Atena; el, Meggie și Justine, l-au adus pe Dane acasă la Drogheda, cei vii așteptîndu-i tăcuți, cei morți stînd la locurile lor, la fel de tăcuți, nemaiaivînd

nimic de cerut de la pământ.

- Și eu trebuie să spun *Mesa, Requiemul* pentru fiul meu! Carne din carnea mea, fiul meu. Da, Meggie, te cred. Imediat ce mi-am recăpătat respirația te-am crezut. Te-aș fi crezut și fără jurământul acela teribil. Vittorio a știut imediat ce a văzut băiatul, în adâncul inimii mele cred că și eu am știut. Rîsul tău în spatele tufelor de trandafiri, venea de la băiat - iar ochii mei care mă vedeau pe mine, așa cum eram în copilărie, nu au văzut. Fee a știut. Anne Muller a știut. Dar nu și noi, bărbații. Nu eram buni pentru a ni se spune. Pentru că așa gîndiți voi femeile și așa vă ascundeți secretele, întorcîndu-ne spatele, pentru că Dumnezeu nu v-a făcut și pe voi după chipul și asemănarea sa. Vittorio a știut, dar partea aceea de feminitate din el, i-a legat limba. O răzbunare ca o lovitură de maestru.

Spune-o Ralph de Bricassart, deschide gura și spune, mișcă-ți mîinile și binecuvîntează, începe cîntecul latinesc pentru cel dispărut,

Cel care a fost fiul tău. Pe care l-ai iubit mai mult decît ai iubit-o pe mama lui. Da, mai mult! Pentru că el era replica ta, recreat într-un mod mult mai aproape de perfecțiune, decît tine.

"In Nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti..."

Capela era plină de lume; toți care trebuiau să fie, erau acolo: familiile King, O'Rourke, Davies, Pughs, MacQueen, Gordon, Carmichael, Hopeton. Și familia Cleary, oamenii Droghedei. Nu mai aveau speranțe, nu mai aveau lumină în ochi. În fața tuturor, Părintele Dane O'Neill, acoperit de trandafiri. De ce erau mereu trandafirii înfloriți cînd venea el la Drogheda? Era octombrie, primăvară, bineînțeles că erau înfloriți. Era vremea lor.

"Sanctus... Sanctus... Sanctus..."

Fii sigur că puritatea sfîntă te însoțește, dragul meu

Dane. Frumosul meu fiu. Este mai bine așa. Nu aș fi dorit să ajungi aici, unde eu sînt deja. De ce îți spun asta, nu știu. Nu ai nevoie de mine, niciodată nu ai avut nevoie. Tot ce am încercat să sper eu, să fac eu, tu ai știut instinctiv. Nu tu ești nefericit, noi, cei de aici, cei rămași în urmă. Compătimește-ne, iar cînd ne va veni timpul, ajută-ne.

"Ite, Missa est... Requiescat in pace..."

Și acum, spre cimitir, pe pajiște, pe lîngă eucalipti, pe lîngă trandafiri, arborii de piper. Dormi în pace, Dane, pentru că numai cei buni mor tineri. De ce plîngem noi? Tu ești norocos, pentru că ai scăpat de această viață grea atît de devreme. Poate că așa arată ladul, legarea de viața pămîntească. Poate că noi trecem prin suferințele ladului, în timpul vieții...

Ziua trecu, oamenii plecară, oamenii Droghedei se mișcau tăcuți prin casă, evitîndu-se unul pe altul; Cardinalul o privise pe Meggie mai devreme și nu mai suporta să o mai privească. Justine plecase cu Jean și King să prindă avionul de seară spre Sydney și pe cel de noapte pentru Londra. Nu-și aminti să o fi auzit, sau să-i fi văzut ochii. Din momentul în care s-a întîlnit cu el și Meggie, la Atena, pînă a plecat, a fost ca o stafie. De ce nu-l chemase pe Rainer Hartheim, să fie lîngă ea? Sigur știa cît de mult o iubea, cît de mult ar fi dorit să fie cu ea acum? Dar gîndul nu stătu mult în mintea obosită a Cardinalului, ca să-l cheme el pe Rainer. Oamenii Droghedei îi păreau străini, erau ciudați. Nu le plăcea compania atunci cînd sufereau; preferau să fie singuri cu durerea lor.

Numai Fee și Meggie erau cu Cardinalul Ralph în sufragerie, după o cină de care nu s-a atins nimeni. Nimeni nu scotea un cuvînt; ceasul de pe șemineul de marmoră le spărgea urechile, ochii din tabloul Mariei

Carson, priveau vicios la Bunica lui Fee din partea opusă. Fee și Meggie stăteau împreună pe o sofa, atingându-și ușor umerii; Cardinalul Ralph nu le văzuse niciodată atât de apropiate. Dar ele nu spuneau nimic, nu făceau nimic, nu se priveau, nu-l priveau nici pe el.

Încercă să înțeleagă unde a greșit. Prea mult rău a făcut, aici era necazul. Mândrie, ambiție și chiar o lipsă de scrupule. Iar între toate astea a înflorit dragostea pentru Meggie. Dar el nu a cunoscut niciodată încununarea glorioasă a acelei dragoste. Ce s-ar mai fi schimbat dacă ar fi știut că fiul lui, este fiul lui? Era posibil să iubească băiatul mai mult decît îl iubea? Ar fi ales o altă cale, dacă ar fi știut că este copilul său? Da! strigă inima. Nu! mîrîi creierul.

Se întoarce împotriva sa cu amărăciune. Nebun! Trebuia să știi că Meggie nu era capabilă să se întoarcă la Luke. Trebuia să știi imediat al cui este Dane! Era atât de *MÎNDRĂ* de el! Tot ce a putut obține de la tine, așa ți-a spus la Roma. Ei bine, Meggie... Prin el, ai obținut ceea ce era mai bun în mine. Sfinte Dumnezeule, Ralph, cum să nu vezi că era fiul tău? Trebuia să-ți dai seama, măcar cînd l-ai văzut mare, dacă nu mai devreme! Ea aștepta ca tu să vezi, abia aștepta ca tu să vezi; dacă ai fi văzut ar fi venit în genunchi la picioarele tale. Dar tu ai fost orb! Nu ai vrut să vezi. Ralph Raoul, Cardinal de Bricassart, asta ai vrut; mai mult decît ea, mai mult decît fiul tău. *MAI MULT DECÎT FIUL TĂU!*

Se auziră șoapte și plînsese în cameră; ceasul bătea odată cu inima lui. Apoi o dată nu mai bătu. El pierduse pasul. Meggie și Fee săriră în picioare, înotau parcă, cu fețe speriate într-o ceață imaterială, spunîndu-i lucruri pe care el nu părea să le audă. "Aaaaah!" strigă el.

Abia dacă simțea durerea, era conștient numai de faptul că mîna lui Meggie era în jurul său, că își sprijinea

capul de ea. Reuși să se întoarcă pînă îi văzu ochii, o privi intens. Încercase să spună "Iartă-mă", dar văzu că era de mult iertat. Ea știa că luase ce avea el mai bun. Apoi mai dori să spună ceva, atît de bine, atît de potrivit, pentru ca ea să fie etern consolată, dar înțelese că nici acest lucru nu era necesar. Cum era ea făcută, putea suporta orice. *ORICE!* Așa că el închise ochii și se abandona, pentru ultima dată, în brațele iertării lui Meggie.

ŞAPTE

1965-1969 Justine

XIX

Stînd la biroul său din Bonn, cu ceașca de cafea în mînă, Rainer află de moartea Cardinalului de Bricassart, din ziarul pe care-l citea. Furtuna politică din ultimele săptămîni, se potolea în sfîrșit, și Rainer respira ușurat, încîntat că are timp de citit, bucurîndu-se de întîlnirea cu Justine, care îi va colora din nou existența, netulburat de tăcerea ei din ultima vreme. O punea pe seama refuzului ei de a înțelege că tot de el era legată.

Vestea morții Cardinalului alungă toate gîndurile despre Justine. Zece minute mai tîrziu, era la volanul Mercedesului 280 SL, îndreptîndu-se spre autostradă. Bietul și bătrînul Vittorio rămăsese foarte singur, iar această povară era foarte grea. Trebuia să meargă mai repede; pînă să meargă de la un aeroport la altul, căutînd un zbor spre Roma, putea ajunge mai repede cu mașina, la Vatican. Și era un lucru bun să meargă, un lucru important pentru un om ca el.

De la Cardinalul Vittorio a aflat toată povestea și a fost prea șocat pentru a se mai întreba de ce nu venise Justine la el mai întîi.

- A venit la mine și m-a întrebat dacă am știut că Dane era fiul lui; spuse vocea blîndă în timp ce mîinile mai mîngîiau blana gri a Natașei.

- Și dumneavoastră ați spus...?

- Am spus că am ghicit. Nu puteam să-i spun mai mult. Doamne, dar ce față avea! Ce față! Am plîns.

- Asta l-a ucis. Ultima dată cînd l-am văzut, m-am gîndit că nu se simte bine, dar a rîs cînd i-am sugerat să vadă un doctor.

- Este cum a vrut Dumnezeu. Cred că Ralph de Bricassart a fost unul dintre cei mai chinuți de îndoieli

oameni, pe care i-am cunoscut. În moarte își va găsi liniștea pe care nu și-a găsit-o în viață.

- Dar băiatul, Vittorio! O tragedie.

- Crezi? Eu aș spune mai degrabă că a fost frumos. Nu pot să cred că a-ți găsi moartea astfel este o șansă binevenită și nu mă surprinde că Domnul nu a mai putut aștepta nici un moment pentru a-l aduce pe Dane la el. Și eu plîng, bineînțeles, dar nu pentru băiat. Plîng pentru mama lui care trebuie să sufere atît de mult. Și pentru sora lui și pentru unchii lui și pentru bunica lui. Părintele O'Neill a trăit într-o puritate aproape perfectă, a minții și a spiritului. Ce poate fi pentru el moartea decît intrarea lui în viața veșnică? Pentru noi, ceilalți, trecerea nu este ușoară.

De la hotel, Rainer a trimis o telegramă la Londra, deși nu-și putea permite să-i spună că este furios, rănit, dezamăgit. Scrisa simplu: *TREBUIE SĂ PLEC LA BONN DAR VIN LA LONDRA LA SFÎRȘIT DE SĂPTĂMÎNĂ STOP DE CE NU MI-AI SPUS DRAGA MEA STOP CU TOATĂ DRAGOSTEA RAIN.*

Pe biroul din Bonn găsi o scrisoare expres de la Justine și un pachet care, îi spuse secretara sa, venea de la Cardinalul de Bricassart prin avocatul său din Roma. Îl deschise pe acesta din urmă și află că, prin testamentul lui Ralph de Bricassart, el trebuia să mai adauge o companie la deja formidabila listă pe care o avea. *Micharl Limited*. Și Drogheda. Exasperat și totuși emoționat într-un fel curios, înțelese că acesta era felul în care Cardinalul, după o ultimă evaluare, nu-l găsisese lacom, că rugăciunile acelea din timpul războiului dăduseră roade. Lăsa în mîinile lui Rainer viitorul și bunăstarea lui Meggie și a familiei sale. Cel puțin așa interpreta Rainer, pentru că redactarea era impersonală. Nici nu putea fi altfel.

Aruncă pachetul în mapa cu corespondență

nesecretă și cu răspuns imediat și deschise scrisoarea de la Justine. Începea prost, fără introducere:

"Mulțumesc pentru telegramă. N-ai idee cît m-am bucurat că nu ne-am văzut în ultimele săptămîni, aș fi urît ideea să te știu în preajmă. La vremea aceea n-am putut să mă gîndesc decît că îi mulțumesc lui Dumnezeu că nu știi. Poate îți vine greu să înțelegi, dar nu te doresc în preajma mea. Nu este nimic frumos în suferință, Rain, nici dacă tu ai fi martorul suferinței mele, nu ar schimba situația. Într-adevăr ai putea spune că aceasta a fost o dovadă a faptului că nu te iubesc. Dacă te-aș iubi, instinctiv, m-aș întoarce spre tine, nu-i așa? Dar eu mă îndepărtez de tine.

Prin urmare, eu aș numi asta, despărțire pentru totdeauna, Rain. Eu nu pot să-ți dau nimic și nu vreau nimic de la tine. Asta m-a învățat ce mult înseamnă oamenii cînd îți stau în preajmă. Timp de douăzeci și șase de ani. N-aș mai suporta să mai trec odată prin ce-am trecut, ai spus-o singur, îți amintești? Căsătoria sau nimic. Ei bine, eu aleg "nimic".

Mama mi-a spus că bătrînul Cardinal a murit la cîteva ore după ce am plecat eu de la Drogheda. Ciudat, mama era chiar afectată de moartea lui. Nu mi-a spus altceva, dar eu o cunosc. Să mă ia naiba dacă înțeleg, de ce Dane și mama și tu l-ați iubit atît de mult. Eu nu l-am suferit. Și nu cred că sînt pregătită să mă schimb, numai pentru că a murit el. Asta este. Tot. Sînt foarte seriosă, Rain. Eu aleg de la tine - nimic. Ai grijă de tine."

O semnă cu obișnuitul și îndrăznețul "Justine" și a scris-o cu un stilou de care se bucurase cînd i-l dăduse.

Nu o împachetă, nu o puse în portmoneu, făcu ceea ce făcea cu corespondența care nu cerea răspuns; o trecu prin mașina electrică de deasupra coșului de hîrtii.

Se gîndi la el, la faptul că moartea lui Dane a pus, efectiv, capăt deschiderii emoționale a Justinei și simți gustul unei nefericiri amare. Nu era drept. Așteptase atît de mult.

La sfîrșitul săptămînii oricum va zbura la Londra, dar nu ca s-o vadă pe ea. Ci ca s-o vadă pe scenă, ca soția maurului, Desdemona. Formidabil. Pentru o vreme nu putea face pentru ea nimic mai mult decît putea face teatrul. *ASTA ESTE FIINȚA MEA!* Se exprimă numai pe scenă.

Numai că nu era chiar așa, nu putea să dea tot scenei, pentru că era prea tînără să joace Hecuba. Scena era numai singurul loc unde-și putea găsi liniștea și uitarea. Nu putea decît să-și spună: timpul vindecă rănile - dar nu mai credea asta. Se tot întreba, de ce continuă să sufere atît de mult. Cînd Dane trăia, nu se gîndise prea mult la el, decît atunci cînd erau împreună, iar după ce au crescut, erau foarte puțin împreună, vocațiile lor erau cu totul opuse. Dar moartea lui crease o prăpastie atît de uriașă, încît se temea că nu va avea cu ce să o umple.

Șocul că trebuia să se controleze în mijlocul unei reacții spontane - trebuie să-mi amintesc să-i spun lui Dane despre asta - asta o dureau cel mai mult. Și pentru că i se întîmpla foarte des, i se prelungea și durerea. Dacă circumstanțele morții lui ar fi fost mai puțin terorizante, poate că și-ar fi revenit mai repede, dar coșmarul evenimentelor din acele zile rămăsese la fel de impresionant; mintea ei se întorcea din nou și din nou la incredibilul fapt al morții lui Dane, Dane care nu va reveni niciodată.

Apoi, mai avea și convingerea că nu l-a ajutat suficient. Toată lumea, în afară de ea, părea să creadă că el era perfect, că nu trecuse prin toate problemele pe

care le-au avut ceilalți bărbați, dar Justine știa că el era sfișiat de îndoieli, se tortura cu gândul că nu merită nimic, se întreba ce văd ceilalți oameni în el, în afară de fața și de corpul său. Bietul Dane, nu a înțeles niciodată că oamenii îi iubeau bunătatea. Era groaznic să-și amintească mereu că, acum era prea târziu.

Suferea și pentru mama sa. Dacă moartea lui Dane însemna așa mult pentru ea, ce groaznic trebuie să fie pentru mama ei! Gîndul acest o făcea să fugă de memorie, de conștiință. Imaginea unchilor ei la Roma, la ceremonie, cînd își scoteau cu mîndrie piepturile în față. Asta era cel mai rău, să vizualizeze dezolarea mamei sale și a oamenilor de la Drogheda.

Fii cinstită, Justine. Asta era cel mai rău? Nu mai era nimic altceva care să te tulbure?

Nu-și putea alunga din minte gîndul că Rain este departe, sau ceea ce ea gîndea că este trădare față de Dane. Pentru a-și satisface o dorință, l-a trimis pe Dane singur în Grecia. Dacă ar fi mers cu el, Dane ar fi trăit! Nu putea gîndi altfel. Dane murise din cauza egoismului ei! Acum era prea târziu și nu-l putea aduce pe fratele ei înapoi, dar, dacă putea oarecum să se obișnuiască cu gîndul că nu-l va mai vedea pe Rain, gîndul că va fi absolut singură, o înnebunea.

Așa trecură săptămîni, luni. Un an, doi ani. Desdemona, Ofelia, Portia, Cleopatra. Se amăgea cu gîndul că se comporta bine și nimic nu-i va ruina lumea în care trăia; se studia foarte bine cînd rîdea, cînd vorbea, avea grijă să pară normală oamenilor din jurul ei. Dacă se observa o schimbare, da, era mai blîndă, durerile oamenilor păreau să o afecteze mai mult, ca și cum ar fi fost ale ei.

De două ori a încercat să meargă acasă, la Drogheda, a doua oară a mers atît de departe încît și-a

luat și bilet de avion. De fiecare dată, un motiv important, de ultim minut, a întors-o din drum, dar ea știa că adevăratul motiv era împletirea sentimentului de vinovăție cu lașitatea. Pur și simplu, nu era în stare să dea ochii și să se confrunte cu mama ei; dacă făcea asta, aducea înapoi în memorie, sentimentul de părerea de rău, probabil în mijlocul unei furtuni de durere răscolită a oamenilor de la Drogheda, pe care pînă acum încercase cu atîta grijă să o evite. Cei de la Drogheda, mai ales mama sa, trebuiau să fie convinși de faptul că ea, Justine, era bine, că supraviețuise durerii fără prea multe remușcări. Așa că, era mai bine să stea departe de Drogheda. Mult mai bine.

Meggie se trezi oftînd, se controlă. Dacă n-ar fi durut-o așa de tare toate oasele, ar înșeuă un cal și ar pleca, dar astăzi, numai gîndul la călărie și îi răscolea durerile. Altădată, cînd arterita nu se va face simțită.

Auzi o mașină, ușa din față, voci murmurînd, vocea mamei ei, pași. Nu era Justine, nu erau importanți!

- Meggie, îi spuse Fee de pe verandă, avem un vizitator. Intrați, vă rog.

Musafirul era un bărbat distins, la jumătatea vieții, deși putea să fie mai tînăr decît arăta. Era foarte diferit de bărbății pe care îi cunoscuse ea, exceptînd faptul că părea să aibă aceeași putere și încredere în forțele lui, ca și Ralph. *CUM FUSESE RALPH*. Timpul verbului arăta clar că nu mai este, însemna sfîrșitul adevărat.

- Meggie, ți-l prezint pe domnul Rainer Hartheim, spuse Fee, stînd în picioare lîngă scaunul ei.

- Oh, exclamă Meggie, aproape involuntar, privind surprinsă figura lui Rainer, care se detașase atît de pregnant din scrisorile Justinei de altădată. Apoi își aminti de politețe.

- Luați loc, domnule Hartheim.

Și el privea uluit.

- Nu semănați deloc cu Justine! exclamă fără nuanțe.

- Nu. Se așeză în fața lui.

- Meggie, eu vă las singuri, domnul Hartheim vrea să vorbească numai cu tine. Când doriți ceaiul, sunați, spuse Fee și plecă.

- Sînteți, bineînțeles, prietenul german al Justinei, spuse Meggie încurcată.

El-își scoase țigările.

- Îmi dați voie?

- Vă rog.

- Serviți, doamnă O'Neill?

- Nu, mulțumesc, nu fumez. Își îndreptă rochia. Ați făcut un drum lung domnule Hartheim; ați venit pentru afaceri?

El zîmbi gîndindu-se ce ar spune ea, dacă ar ști că el era stăpînul Droghedei. Dar el nu intenționa să-i spună adevărul, pentru că prefera ca cei de la Drogheda să știe că bunăstarea lor era în mîini necunoscute, un domn pe care el îl angajase ca intermediar.

- Vă rog, doamnă O'Neill, numele meu este Rainer, spuse dînd numelui aceeași pronunție ca și Justine, în timp ce gîndea că această femeie nu-l va folosi decît în timp; nu era o femeie care să stea relaxată în prezența străinilor. Nu, nu am afaceri oficiale în Australia, dar am un motiv foarte serios pentru care am venit să vă văd.

- Să mă vedeți pe MINE? întrebă ea surprinsă. Pentru a-și ascunde stînjeneala trecu umediat la un subiect sigur. Sînteți foarte bun. Frații mei mi-au spus că ați fost foarte amabil cu ei la Roma, la ceremonia lui Dane. Pronunță numele lui Dane fără urme de durere, de parcă l-ar fi folosit în fiecare zi. Sper că puteți rămîne cîteva zile, să vă întîlniți și cu ei.

- Pot, doamnă O'Neill, răspunse el cu ușurință.

Pentru Meggie întâlnirea se dovedea a fi extrem de stînjenitoare; era un străin, îi spusese că a venit douăsprezece mii de mile ca să o vadă și se părea că nu se grăbește să-i spună de ce. Se gîndi că, pînă la urmă o să-l placă, dar chiar acum, găsea că o intimidă. Poate era un gen de om pe care nu-l cunoscuse și de aceea era descumpănită. O văzu pe Justine într-o lumină cu totul nouă: fiica ei era genul de om care se lega de oameni ca Rainer Moerling Hartheim. În sfîrșit o văzu pe Justine ca femeie, ca egala sa.

Deși îmbătrînise și avea părul alb, era încă o femeie frumoasă, gîndea el privind-o; mai era încă surprins de faptul că Justine nu semăna deloc cu ea, pe cînd Dane semăna atît de bine cu Cardinalul. Cît de îngrozitor de singură trebuia să fie! Totuși nu-i părea rău pentru ea, așa cum îi părea rău pentru Justine; era clar că se împăcase cu sine, această femeie.

- Ce face Justine? întrebă ea.

El dădu din umeri.

- Îmi pare rău, dar nu știu. Nu am mai văzut-o de cînd a murit Dane.

Nu părea să fie uimită.

- Nici eu nu am văzut-o de la înmormîntarea lui Dane, spuse oftînd, Am sperat că va veni acasă, dar se pare că nu va veni niciodată.

El scoase un sunet de îmbărbătare, dar ea nu păru să audă, pentru că, continuă să vorbească cu un ton diferit, care i se potrivea și care părea să fie tonul ei obișnuit.

- Drogheda pare să fie o casă de bătrîni, în ultima vreme, spuse. Avem nevoie de sînge tînăr, iar Justine este singura care ne-a mai rămas.

Mila îl părăsi; se aplecă în față cu ochii strălucitori.

- Vorbiți despre ea de parcă ar fi un acaret al Droghedei, doamnă O'Neill, spuse el cu vocea aspră, de data asta. Îmi fac datoria să vă anunț că *NU* este.

- Ce drept ai dumneata să judeci ce este și ce nu este Justine? Întrebă ea furioasă. La urma urmei, ai spus singur că nu ai văzut-o de când a murit Dane, iar asta s-a întâmplat acum doi ani.

- Da, aveți dreptate, spuse el îmblînzindu-și tonul, înțelegînd în altă lumină cum trebuia să-i fie viața. Suportați foarte bine, doamnă O'Neill.

- Credeți, spuse ea încordat, încercînd să zîmbească, dar ochii ei nu-l părăsiră nici o secundă.

- Da, suportați bine, repetă el.

Ea își dădu seama de subînțeles și sări imediat:

- De unde știți de Dane și Ralph? Întrebă nesigură.

- Am ghicit. Nu vă temeți, doamnă O'Neill, nu mai știu nimeni. Eu am ghicit pentru că l-am cunoscut pe Cardinal, cu mult înainte de a-l întîlni pe Dane. La Roma toată lumea credea că Ralph vă era frate, unchiul lui Dane. Dar Justine mi-a dat cheia încă de la prima întîlnire.

- Justine? Știe Justine? strigă Meggie.

El îi prinse mîna care se lovea în disperare de genunchi.

- Nu, nu, *NU*, doamnă O'Neill! Justine nu are absolut nici o idee și mă rog pentru ea să nu afle niciodată! Amănuntul mi l-a dat absolut neintenționat, credeți-mă!

- Sînteți sigur?

- Da, jur.

- Atunci, pentru Dumnezeu, de ce nu vine acasă? De ce nu vine să mă vadă? De ce nu suportă să mă privească în față?

Nu numai cuvintele, dar și agonia din tonul vocii, îi sugeră lui Rainer, ce o tulburase pe mama Justinei legat de absența ei din ultimii doi ani. Importanța misiunii lui se

diminuă; acum avea alta cu totul nouă, să potolească grijile lui Meggie.

- Pentru asta eu sînt de vină, spuse el hotărît.

- Dumneata? întrebă Meggie uimită.

- Justine hotărîse să plece cu Dane în Grecia și este convinsă că dacă ar fi mers, el ar fi trăit.

- Prostii! spuse Meggie.

- E adevărat. Dar deși noi știm că este o prostie, Justine nu știe. Numai *DUMNEAVOASTRĂ* o puteți face să înțeleagă asta.

- Numai eu? Dar nu înțelegi domnule Hartheim, Justine nu m-a ascultat în viața ei, iar acum, chiar dacă aveam o influență nesemnificativă, am pierdut-o în totalitate. Nici nu vrea să-mi mai vadă fața.

Tonul ei era al unui om înfrînt, dar nu avea răutate.

- Simt că am căzut în aceeași capcană, în care a căzut și mama mea, continuă cu o voce normală. Drogheda este viața mea... casa, cărțile... Aici este nevoie de mine, sînt dorită, am un scop în viață. Sînt oameni care au încredere în mine. Copiii mei nu au avut niciodată încredere în mine, știți, acesta este adevărul.

- Nu-i adevărat, doamnă O'Neill; dacă ar fi așa, Justine ar veni acasă fără remușcări. Subestimați calitatea dragostei pe care o are pentru dumneavoastră. Cînd spun că numai eu sînt vinovat, pentru chinul prin care trece Justine, vreau să spun că, a rămas la Londra din cauza mea, ca să fie cu mine. Dar ea suferă pentru dumneavoastră, nu pentru mine.

Meggie se încordă.

- Nu are nici un drept să sufere pentru mine! Să sufere pentru ea, dacă altfel nu se poate, dar nu pentru *MINE!*

- Deci mă credeți cînd vă spun că nu bănuiește nimic despre Dane și Cardinal?

Ea își schimbă comportamentul, parcă și-ar fi amintit că sînt multe lucruri în joc și ea le putea pierde.

- Da, spuse oftînd, vă cred.

- Am venit să vă văd, pentru că Justine are nevoie de ajutorul dumneavoastră, dar nu vi-l poate cere, o anunță el. Trebuie să o convingeți că trebuie să reînnoade firele vieții ei - nu o viață la Drogheda, ci propria ei viață, care nu are nimic în comun cu viața acesteia. Se relaxă în scaun, puse picior peste picior și își aprinse o altă țigară. Justine a făcut din ea un fel de țap ispășitor, din tot felul de motive greșite. Dacă o poate cineva convinge că a greșit, aceea sînteți numai dumneavoastră. Totuși vă previn că, dacă acceptați să faceți lucrul acesta, ea nu va reveni niciodată la Drogheda, iar dacă va continua ca și pînă acum, va sfîrși prin a venit aici pentru totdeauna. Scena nu este suficientă, pentru un om ca Justine, continuă el, și va veni vremea cînd și ea își va da seama de acest lucru. Atunci va opta pentru oameni. Fie pentru familia sa, fie pentru mine. Zîmbi cu multă înțelegere. Dar nici oamenii nu sînt suficienți pentru Justine, doamnă O'Neill. Dacă Justine mă alege pe mine, poate avea în același timp și scena și o mulțumire pe care Drogheda nu i-o poate oferi. Acum o privea încăpățînat, ca pe un adversar. Am venit să vă cer să faceți tot ce puteți, pentru ca ea să mă aleagă pe mine. Poate vi se pare crud că vă spun lucrul acesta, dar eu am mai multă nevoie de ea, decît ați avut dumneavoastră vreodată.

Meggie era din nou încordată.

- Drogheda nu este o alegere atît de rea, contraatacă. Vorbiți de parcă ați fi ultima soluție și capătul vieții ei, dar nu așa stau lucrurile, deloc. Poate păstra și scena. Aici sîntem o comunitate. Chiar dacă s-ar mărita cu Boy King, cum sperăm eu și bunicul lui, de ani de zile, copiii ei ar fi foarte bine îngrijiți chiar în absența ei,

ca și, dacă s-ar căsători cu dumneata. Aici este CASA ei! Ea cunoaște și înțelege acest fel de viață. Dacă asta ar alege, ar ști perfect ce o așteaptă. Poți spune același lucru despre viața pe care i-o poți oferi?

- Nu, spuse el. Dar Justine mizează pe elementul surpriză. La Drogheda ar stagna.

- Vrei să spui că aici este nefericită.

- Nu, nu tocmai. Nu mă îndoiesc că, dacă alege să se întoarcă aici, să se mărite cu acest Boy King - cine este acest Boy King?

- Moștenitorul fermei vecine, Bugela și prieten din copilărie, căruia i-ar place să-i fie mai mult decât un prieten. Bunicul lui dorește căsătoria din motive dinastice; eu o doresc pentru că, așa cred eu, acest lucru o va redresa pe Justine.

- Înțeleg. Ei bine, dacă se va întoarce aici și se va mărita cu Boy King, cu siguranță va învăța să fie fericită. Dar fericirea este o stare relativă. Nu cred că va găsi aceeași satisfacție pe care i-aș putea-o eu oferi. Pentru că, doamnă O'Neill, Justine mă iubește pe mine, nu pe Boy King.

- Atunci înseamnă că are un mod foarte ciudat de a-și arăta dragostea, spuse Meggie sunînd pentru ceai. Pe urmă, domnule Hartheim, cum am spus și mai devreme, cred că supraestimați influența pe care o am eu asupra ei. Justine nu a luat în seamă nimic din ce i-am spus eu, ca să nu mai vorbesc de ce am vrut eu.

- Să știți că nu mă prostiți, răspunse el. Știți că o puteți face, dacă vreți. Nu vă pot cere decât să vă gândiți la ce v-am spus. Cît timp doriți, nu mă grăbesc. Eu sînt un om foarte răbdător.

Meggie zîmbi.

- Atunci sînteți o raritate, spuse ea.

El nu mai aduse subiectul în discuție, nici ea. În

timpul săptămînii în care a stat cu ei, el a încercat să se poarte ca un oaspete obișnuit, deși Meggie avea impresia că dorea să-i arate ce fel de om este. Cît de mult îl iubeau frații ei, era foarte limpede; din momentul în care a ajuns la padocuri vestea sosirii lui, ei au venit și au rămas la fermă pînă cînd a plecat în Germania.

Și Fee l-a plăcut; ochii ei erau atît de slăbiți, încît nu mai putea ține registrele, dar era departe de a fi senilă. Doamna Smith murise în somn, cu o iarnă în urmă, destul de bătrînă, lăsînd totul în seama lui Mihnîe și Cat, destul de bătrîne, dar încă în putere; Fee îi trecuse dosarele în întregime lui Meggie și, mai mult sau mai puțin, încerca să umple locul doamnei Smith. Fee a fost prima care a realizat că Rainer făcuse parte din acea viață a lui Dane, pe care oamenii Droghedei nu au avut ocazia să o împărtășească, și ea îl rugă să le vorbească despre asta. El o făcu, cu multă bucurie, remarcînd foarte repede că nimeni de la Drogheda nu avea rețineri cînd se vorbea despre Dane, erau cu toții încîntați că auzeau povești pe care nu le ascultaseră niciodată.

Dincolo de masca de politețe, Meggie era mereu frămîntată de ceea ce-i spusese Rain, se gîndea la perspectiva de a alege, pe care i-o dăduse el. De mult nu mai spera că Justine se va întoarce, el i-o garantase, dar trebuia să se gîndească și la faptul că nu știa sigur că Justine va fi fericită, dacă se va întoarce. Fie și numai pentru un singur lucru și trebuia să-i fie recunoscătoare; el o asigurase că Justine nu văzuse asemănarea dintre Dane și Ralph și-i alungase fantomele fricii.

Cît despre căsătoria cu Rain, Meggie nu vedea cum ar putea să o împingă pe Justine, spre ceea ce, aparent, ea nu dorea. Sau nu dorea să vadă? Sfîrși și ea prin a-l place foarte mult pe Rain, dar fericirea lui nu conta mai mult decît binele fiicei ei, al oamenilor Droghedei și al

Droghedei. Întrebarea crucială era, cât de vital pentru fericirea viitoare a Justinei era Rain? În ciuda siguranței lui că Justine îl iubea, Meggie nu-și amintea să-i fi spus vreodată ceva, care să-i indice că Rain ar avea aceeași importanță pentru ea, cât avusese Ralph pentru Meggie.

- Cred că o vei vedea pe Justine, mai devreme, sau mai târziu, îi spuse Meggie când l-a condus la aeroport. Când o vei vedea, aș prefera să nu-i spui nimic spre această vizită la Drogheda.

- Dacă preferați așa, răspunse el. Eu nu aș dori decît să vă gîndiți la ceea ce v-am spus. Dar, chiar cînd repetă această dorință a lui, se gîndea că Meggie profitase mult mai mult din vizita lui, decît profitase el.

Pe la jumătatea lunii aprilie, la doi ani și jumătate de la moartea lui Dane, Justine simți nevoia să vadă ceva nou, care să nu mai însemne șiruri de case și oameni în aglomerație. Dintr-o dată, în ziua aceea frumoasă, în aerul blînd de primăvară și soarele care strălucea fără putere, urbana Londră deveni intolerabilă. Luă trenul provincial pentru Grădinile Knew, încîntată că era marți și locul nu va fi aglomerat. Nici nu avea spectacol în seara aceea, deci putea să alerge în voie, pînă la epuizare.

Cunoștea, bineînțeles, parcul cu ochii închiși. Londra era o binefacere pentru oricine de la Drogheda, cu mase întregi de flori și culori, dar Knew avea ceva cu totul deosebit, numai al lui. Altă dată obișnuia să vină aici și să cutreiere, de la începutul lui aprilie pînă la sfîrșitul lui octombrie, pentru că fiecare lună avea ceva nou de oferit privirii.

Jumătatea lui aprilie era timpul ei preferat, perioada narciselor, a azaleelor și a copacilor înfloriți. Acesta era un loc care putea pretinde să fie numit cel mai frumos loc din lume, cu cele mai frumoase priveliști, cu cea mai

intimă liniște, așa că se așează pe pământul umed și încercă să absoarbă liniștea. Narcisele se întindeau cât vedeai cu ochii; pînă departe vedeai cupele clopoșeilor și ramurile copacilor încărcate de flori albe, coborîte, parcă pentru a forma bolte de flori în stil japonez. Liniște! Era atît de greu să o regăsești.

Dar, cum stătea cu capul plecat pentru a memoriza frumusețea aceea absolută, ceva cu mult mai frumos o tulbură. Dintre toți oamenii îl vedea pe Rainer Moerling Hartheim, călcînd cu grijă printre narcise, silueta fiindu-i înfășurată de inevitabila haină germană de piele, soarele jucîndu-se în părul lui argintiu.

- O să răcești la rinichi, spuse scoțîndu-și haina și așezînd-o pe pămînt pentru ea.

- Cum m-ai găsit aici? întrebă ea cuibărindu-se într-un colț de satin negru al hainei.

- Doamna Kelly mi-a spus că ai plecat la Knew. Restul a fost ușor. M-am plimbat pînă te-am găsit.

- Cred că te așteptai să-ți cad în brațe de bucurie și tra-la- la?

- Da?

- Același Rain, răspunde întrebărilor cu o întrebare. Nu, nu mă bucur că te văd. Cred că am reușit să te alung din gîndurile mele.

- Este greu să alungi un om bun din gînduri, numai pentru că așa vrei. Ce mai faci?

- Bine.

- Ți-ai oblojit suficient rănile?

- Nu.

- Cred că era de așteptat. Dar eu mi-am dat seama că, o dată ce m-ai concediat, n-o să-ți calci mîndria pentru a face prima mutare. Pe cînd eu, dragă Herzchen, eu știu că mîndria este un tovarăș foarte singuratic.

- Nu-ți face iluzii că am să renunț la ea, ca să-ți fac

loc ție, Rain, pentru că te previn, nu te vreau așa cum mi-ai cerut.

- Nici eu nu te mai vreau așa.

Promptitudinea răspunsului o irită, dar își luă un aer sigur.

- Pe cuvîntul tău?

- Dacă aș fi vrut acest lucru, crezi că aș fi putut suporta să stau departe de tine atît de multă vreme? Ai fost o distracție trecătoare, ca amantă, dar încă mă mai gîndesc la tine, ca prietenă, și îmi lipsești, ca prietenă.

- Oh, Rain, și tu îmi lipsești ca prieten!

- Bine. Atunci înseamnă că sînt admis ca prieten?

- Bineînțeles!

El se întinse pe haină și duse leneș mîinile sub cap, zîmbind.

- Cîți ani ai? Treizeci? În hainele astea dizgrațioase, arăți mai mult a școlăriță. Dacă nu mă admiți în viața ta ca altceva, Justine, trebuie să mă admiți ca arbitru al eleganței măcar!

Rîse și ea.

- Recunosc. Cînd mă gîndeam că ai să apari pe neașteptate, aveam mult mai multă grijă de înfățișarea mea. Dacă eu am treizeci de ani, să știi că nici tu nu mai ești un cocoșel. Trebuie să ai cel puțin patruzeci. Nu-i așa că acum diferența asta nu mai pare mare? Ai slăbit. Te simți bine, Rain?

- N-am fost niciodată gras, am fost mare, dar stînd la birou m-am redus, nu m-am mărit.

Întorcîndu-se cu fața în jos, își apropie fața de a lui și zîmbi.

- Oh, Rain, îmi pare atît de bine că te văd! Nimeni nu mai are grijă de banii mei!

- Biata Justine! Și trebuie să ai așa de mulți bani în ultima vreme!

- Bani? Dădu din cap. Mi se pare ciudat că acest Cardinal de Bricassart, mi-a lăsat mie toți banii lui. Adică, jumătate mie și jumătate lui Dane, dar eu sînt singura moștenitoare a lui Dane...

Fața i se contorsionă, deși ea se controla sever. Se îndepărtă de el și se prefăcu că privește în altă parte, la narcise, pînă reuși să își controleze vocea.

- Știi Rain, aș da orice să aflu ce a fost Cardinalul pentru familia mea?! Numai un prieten? A fost cu mult mai mult, dar într-un fel misterios. Cum anume, uite asta nu știu. Aș vrea să știu.

- Nu, nu vrei. El se ridică și-i întinse mîna. Hai, Herzchen, plătesc o cină, oriunde dorești și unde se poate vedea că breșa dintre actrița roșcată și un membru al Cabinetului German, s-a vindecat. Reputația mea de playboy a avut de suferit, de cînd m- ai alungat.

- Măsoară-ți vorbele, băiete! Nu mai sînt "actrița roșcată" în ultima vreme. Sînt "minunata, extraordinara actriță *BRITANICĂ*, cu părul tițian"; și asta numai datorită nemuritorului rol, pe care l-am făcut în Cleopatra. Să nu spui că nu știi, că în ultima vreme, criticii mă răsfață cu exotismul Cleo; își duse brațele într-o poză de hieroglifă egipteană.

El clipi din ochi.

- Exotic? întrebă îndoielnic.

- Da, exotic, răspunse ea hotărît.

Murise și Cardinalul Vittorio, așa că Rain nu mai avea ce face la Roma. În schimb venea la Londra. La început, Justine părea atît de încîntată, încît nu vedea dincolo de prietenia pe care i- o oferise el, dar, pe măsură ce treceau lunile, iar el nu-i arăta nici prin gesturi, nici prin priviri, că-și amintește de legătura lor trecută, indignarea ei inițială se transformă într- un sentiment tulburător. Nu

că ar fi dorit reluarea ei, își tot spunea; terminase definitiv cu astfel de sentimente, nu avea nevoie de ele și nici nu și le dorea. Dar, nici nu putea admite o imagine a lui Rain îngropată în memorie în mod deliberat care-i revenea doar în vise trădătoare.

Acele prime luni, după moartea lui Dane, fuseseră groaznice, rezistase dorinței de a-l iubi pe Rain, de a-l simți cu tot trupul și mintea, știind foarte bine că el va veni, dacă ea îl va chema. Dar atunci, nu putea permite acest lucru; nu accepta ca imaginea lui să fie în permanență umbrită de imaginea lui Dane. A fost corect să termine cu el, să suprima orice urmă de dorință pentru el. Pe măsură ce trecea timpul și ea se convingea că el va sta departe de ea, pentru totdeauna, trupul ei începu să sufere torturi de autodisciplină, iar mintea fu disciplinată să uite.

Dar acum Rainer revenise și îi era din ce în ce mai greu. Ardea de nerăbdare să-l întrebe dacă-și mai amintea acea perioadă din viața lor - cum ar fi *PUTUT* s-o uite? Pentru ea era sigur că terminase cu astfel de lucruri, dar ar fi fost o consolare dacă ar fi știut că el nu uitase; cu condiția, bineînțeles ca amintirile să o privească pe Justine și numai pe ea.

Vise. Rain nu avea mina unui bărbat care se consuma pentru o dragoste nerăsplătită, nici mental, nici fizic; și nici nu arătase cea mai mică dorință de a redeschide acea fază a legăturii lor. O dorea doar ca prietenă și se bucura de ea doar în această ipostază. Excelent! Asta își dorise, nu? Numai că... oare uitase? Putuse uita? Nu, nu era posibil - dar să-l ia naiba, dacă uitase!

În seara în care Justine se chinuia cu astfel de gânduri, rolul pe care-l făcu cu Lady Macbeth căpătă o sălbăticie, care era cu totul străină stilului ei. După aceea

nu dormi prea bine, iar dimineța următoare îi aduse o scrisoare de la mama ei, care o umplu de neliniște. Mama renunțase să-i mai scrie prea des, simptom al despărțirii foarte lungi care le afectase pe amîndouă la fel de mult. Și, dacă mai scria, scrisorile erau anemice și reci. Dar aceasta era altfel. Conținea parcă un murmur discret de bătrînețe, o subtilă aluzie la oboseală, care se trăda prin cîteva cuvinte scăpate la suprafața aisbergului. Justinei nu-i plăcu. Bătrînă. **MAMA** bătrînă!

Ce se întîmpla la Drogheda? Încerca mama să ascundă o mare supărare? Era bunica bolnavă? Unul dintre unchi? Trecuseră trei ani de cînd îi văzuse și multe se puteau întîmpla, chiar dacă nu i se întîmplau Justinei O'Neill. Doamne, apăr-o pe mama! Numai pentru că viața ei stagnea, nu trebuia să presupună că viața tuturor stagnea.

Seara aceea era seara ei liberă; nu mai avea decît un spectacol cu "Macbeth". Orele dimineții se tîrîră greu și de nesuportat; nici gîndul că va cina cu Rain nu o înveselea. Prietenia lor era nefolositoare, statică, își spunea, îmbrăcîndu-se în rochia oranj pe care el nu o putea suferi. Conservator de doi bani! Dacă Rain nu o plăcea așa cum era, n-avea decît să dispară. Apoi, aranjîndu-și buclele în oglindă, își surprinse chipul și rîse sfidător. Oh, ce furtună într-un pahar cu apă! Se purta exact ca genul de femeie pe care-l disprețuia cel mai mult. Probabil că era cel mai simplu. Era obosită și avea nevoie de odihnă. Mulțumesc lui Dumnezeu că termin cu "Lady M.!" **DAR CE SE ÎNTÎMPLĂ CU MAMA?**

În ultima vreme Rain petrecea din ce în ce mai mult timp la Londra și Justine se minuna cît de ușor îi era să se miște între Bonn și Anglia. Sigur că îl ajuta avionul particular, dar trebuia să fie obositor.

- De ce vii să mă vezi atît de des? întrebă din senin.

Toate coloanele de scandal ale ziarelor din Europa sînt pline, dar cîteodată mă întreb dacă nu mă foloseşti ca un pretext, ca să vii la Londra.

- E adevărat că te folosesc de paravan, din cînd în cînd, recunosc el calm. De fapt, adevărul este că ai fost praf în mulţi ochi, în ultima vreme. Dar nu-mi este greu să fiu cu tine, pentru că îmi place. Ochii lui negri îi studiau faţa gînditori. Eşti foarte tăcută astă seară, Herzchen. Te nelinişteşte ceva?

- Nu, nu tocmai. Se jucă cu desertul pînă îl dădu de-o parte. Poate că este numai o impresie. Mama şi eu nu ne mai scriem în fiecare săptămînă - nu ne-am văzut de mult şi nu mai avem multe să ne spunem - dar astăzi am primit o scrisoare foarte ciudată de la ea. Nu-i deloc obişnuită.

Inima lui tresări; într-adevăr lui Meggie îi trebuise mult timp, dar instinctul îi spunea că acesta era începutul mutărilor ei şi că nu erau în favoarea lui. Începea jocul de a-şi aduce fiica înapoi, pentru perpetuarea dinastiei Drogheda.

Întinse mîna şi-i prinse mîinile Justinei; arăta, gîndea ea, mai frumoasă, mai matură, în ciuda rochiei îngrozitoare. Cute fine începeau să dea feţei demnitate şi caracterul pe care persona de dincolo de ele le-a avut întotdeauna în cantităţi uriaşe. Dar, cît de adîncă era maturitatea ei? Acesta era adevăratul necaz cu Justine; ea nici măcar nu dorea să o observe.

- Herzchen, mama ta este singură, spuse el arzîndu-şi astfel toate speranţele. Dacă asta dorea Meggie, cum putea el să creadă că el are dreptate şi ea nu? Justine era fiica ei; Meggie o cunoştea mult mai bine decît el.

- Da, poate, răspunse ea încruntată, dar am sentimentul că de data asta este mai mult decît atît. Adică, ea a fost singură ani de zile, de ce atunci acest

ceva "nu știu ce"? Nu-l pot palpa, Rain, poate de aceea sînt îngrijorată.

- Îmbătrînește și cred că tu vrei să uiți asta. Este posibil ca, anumite lucruri cu care se descurca în trecut, să o obosească acum.

Ochii lui deveniră foarte distanți, parcă se concentra asupra a ceea ce avea de spus.

- Justine, acum trei ani și-a pierdut fiul. Crezi că durerea scade cu trecerea anilor? Eu cred că este din ce în ce mai mare. El nu mai este și cred că, pînă acum, s-a obișnuit cu ideea că nici tu nu mai ești. La urma urmei, nici nu te-ai dus să o vezi.

Ea închise ochii.

- Am să merg, Rain, am să merg! Promit că am să merg, foarte curînd! Bineînțeles că ai dreptate. Nu m-am gîndit niciodată că voi trăi momentul cînd îmi va fi dor de Drogheda, dar în ultima vreme, am chiar o stare emoțională față de ea. De parcă aș fi o parte din ea.

El își privi ceasul și zîmbi cu subînțeles.

- Cred că trebuie să-ți spun că, astă seară, am profitat și te- am folosit ca paravan, Herzchen. Îmi pare rău că trebuie să te rog să mergi singură acasă, dar, în mai puțin de-o oră, trebuie să mă întîlnesc cu un domn foarte important, într-un loc foarte secret, unde trebuie să merg cu mașina mea, condusă de triplul agent secret Fritz.

- Să nu-ți uiți mantia și machiajul, spuse ea vesel, încercînd să-i ascundă că se simțea jignită. Acum știu cum de apar taxiurile, așa din senin! Ei bine, numai ca să-ți arăt că nu am nevoie de taxiuri și nici de atotștiutorul Fritz, am să plec acasă cu metroul. Este devreme. Degetele lui o țineau impersonal; ea îi ridică mîna și o duse la obraz, apoi o sărută.

- Rain, nu știu ce m-aș face fără tine!

El duse mîna la buzunar, se ridică, înconjură masa și o ridică și pe ea de pe scaun.

- Îți sînt prieten, spuse. Doar pentru asta există prieteni, nu pentru a-i alunga.

Dar, odată despărțită de ei, Justine ajunse acasă foarte gînditoare, stare care se transformă rapid într-una depresivă. Astă seară, el fusese cel mai apropiat de ea, iar impresia fusese că el credea că mama ei era foarte singură, îmbătrînea, iar ea, Justine, ar trebui să meargă acasă. El spusese "în vizită", dar ea se tot întreba, dacă nu cumva îi sugerase să rămînă. Ceea ce indica, foarte clar, că ce simțise pentru ea în trecut, aparținea într-adevăr trecutului și el nu avea nici cea mai mică intenție să reactualizeze acest trecut.

Pînă acum nu-i trecuse prin cap că el ar putea-o privi ca pe o povară, parte a trecutului lui, pe care ar dori să-l știe îngropat într-un loc decent și obscur, cum era Drogheda; poate că asta dorea. În cazul acesta, de ce revenise în viața ei, acum nouă luni? Pentru că o compătimea? Pentru că simțea o oarecare datorie față de ea? Pentru că simțise că avea nevoie de o încurajare, care să o împingă spre mama ei, de dragul lui Dane? Îl iubise foarte mult pe Dane și, Dumnezeu știe, despre ce vorbeau ei cînd nu era ea. Poate că Dane îl rugase să aibă grijă de ea și el se ținea de cuvînt. A așteptat o perioadă decentă, ca să fie sigur că ea n-o să-l scoată pe ușă afară, apoi a revenit, pentru a-și ține promisiunea făcută lui Dane. Da, așa părea mai plauzibil. Dacă exercitase o oarecare atracție pentru el, și-o pierduse de mult; de fapt îl tratase abominabil. Numai ea era vinovată.

Gîndurile acestea o făcură să se simtă mizerabil și plînse; nu reușea să se stăpînească și să-și spună că e o proastă dacă plînge pentru asta, se zvîrcoli și întoarse perna, încercînd să doarmă, apoi, înfrîntă, începu să

citească un rol. După cîteva pagini, cuvînte le începură să plutească în lacrimi și oricît ar fi încercat să alunge disperarea într-un colț al minții, ca altădată, pînă la urmă se lăsă copleșită de ea. În cele din urmă, în lumina lăptoasă a începutului de zi la Londra, se așeză la birou, tremurînd de frig, auzind vag zgomotul traficului, simțînd umezeala, gustînd amărăciunea. Dintr-o dată, gîndul la Drogheda i se păru minunat. Aer curat și pur, liniștea numai de natură tulburată. Liniște.

Luă un stilou și începu o scrisoare pentru mama ei; lacrimile i se uscau, pe măsură ce scria.

"Sper să înțelegi de ce nu am venit acasă, de cînd a murit Dane dar, indiferent ce crezi tu despre asta, cred că-ți va face plăcere că-mi voi repara greșeala, pentru totdeauna. Da, vin acasă pentru totdeauna, mamă. Ai avut dreptate - a venit vremea cînd îmi lipsește Drogheda. Am făcut ce-am dorit și am descoperit, că, pentru mine, nu a însemnat nimic. Ce să mai însemne, dacă voi continua să dau tîrcoale scenei, tot restul vieții? Și ce mă mai așteaptă aici, în-afară de scenă? Vreau ceva permanent și sigur, așa că, vin la Drogheda, care înseamnă totul. Gata cu visele fără acoperire. Cine știe? Poate că am să mă mărit cu Boy King, dacă mă mai vrea și pînă la urmă o să fac și eu ceva bun cu viața mea, adică să fac un trib de oameni de fermă. Sînt obosită, mamă, atît de obosită că nu știu ce să spun, aș dori să am puterea să-ți scriu ce simt.

Am să mai lupt puțin aici. Lady Macbeth e gata și încă nu am hotărît ce voi face în stagiunea următoare, deci nu voi încurca pe nimeni dacă voi hotărî să renunț la scenă. Londra este sufocată de actrițe. Clyde mă poate înlocui, foarte convenabil, imediat, dar tu nu, nu-i așa? Îmi pare rău că mi-au trebuit treizeci și unu de ani ca să înțeleg asta.

Dacă nu mă ajută Rain, poate dura și mai mult, dar el

este un om foarte receptiv. Nu te-a întâlnit niciodată și pare să te înțeleagă mai bine decît mine. Se spune că cel care privește înțelege mai bine jocul. Pentru el sigur e valabil. M-am săturat de el, îmi supraveghează viața din înălțimile lui Olimpiene. Pare să creadă că are un fel de datorie morală față de Dane și sînt o povară de care trebuie să aibă grijă; am înțeles greu că-i sînt o povară. Dacă sînt în siguranță la Drogheda, datoria, sau promisiunea, sau ce naiba este, se anulează, nu? Ar trebui să-mi fie recunoscător pentru excursiile de care-l scutesc.

Imediat ce mă organizez, vă scriu iar și am să vă spun cînd să mă așteptați. Pîna atunci, ține minte că, în felul meu ciudat, te iubesc."

Semnă fără înflorituri, altfel decît semna cînd era la școală sub ochii de vultur ai călugărițelor. Împachetă hîrțile, le puse într-un plic par avion și scrise adresa. În drum spre teatru, la ultimul spectacol cu "Macbeth", îl puse la poștă.

Își continuă hotărîtă toate planurile de a părăsi Anglia. Clyde era supărat și trecea de la urlete, la tandrețe, apoi ciudat, renunță. Nu era deloc greu să dai disponibil un apartament dintr- o categorie foarte căutată; de fapt, imediat ce el scăpă ideea, oamenii începură să sune la cinci minute, pîna cînd, exasperată, rupse telefonul din priză. Doamna Kelly, care o ajutase încă din ziua venirii ei la Londra, nu mai dovedea cu explicațiile, dar pune telefonul înapoi în furcă, în speranța că se va găsi cineva să o convingă pe Justine să se răzgîndească.

În mijlocul furtunii, sună totuși cineva cu putere de convingere, numai că nu reuși să o convingă să se răzgîndească. Rain nici măcar nu știa că ea dorea să plece. Sunase numai pentru a o ruga să o facă pe gazda,

la un dineu pe care-l dădea la o casă a lui din Park Lane.

- Cum adică, o casă în Park Lane? întrebă ea uluită.

- Ei, din cauza participării britanice la Comunitatea Europeană, petrec atît de mult timp la Londra, încît mi-a fost mult mai ușor să fac un fel de rezidență și am închiriat casa din Park Lane, explică el.

- Doamne, Rain, bastard secretos ce ești! De cît timp o ai?

- Cam de o lună.

- Și mi-ai servit șarada aia idioată, fără să-mi spui nimic? Lua-te-ar naiba! Era așa de furioasă că nu mai vorbea coerent.

- Vroiam să-ți spun, dar erai atît de convinsă că eu zbor tot timpul, încît n-am rezistat să nu mă distrez puțin, spuse el cu ironie.

- Te-aș omorî! mormăi ea printre dinți și lacrimi.

- Nu, Herzchen, te rog! Nu fi supărată! Vino să fii gazdă pentru mine și te gîndești ce-mi faci după aceea.

- Înconjurat cu siguranță de un milion de oaspeți, bineînțeles! Ce se întîmplă cu tine, Rain, nu poți să mai rămîi singur cu mine? Nu ai încredere în tine, sau în mine?

- Tu n-ai să fii oaspete, spuse el răspunzînd numai la prima parte a șaradei. Tu ai să fii gazdă, ceea ce este cu totul altceva. Vrei să vii?

Ea își șterse lacrimile cu dosul palmei și spuse îmbufnată:

- Da.

Totul se dovedi a fi mult mai plăcut decît se gîndise ea, pentru că, casa lui Rain era foarte frumoasă, iar el era foarte bine dispus și Justine nu putu decît să se molipsească și ea. Justine a ajuns la timp, deși era îmbrăcată cam strident pentru gustul lui; după o grimasă involuntară, cînd dădu ochii cu ea și-i văzu rochia de

satin lucios, roz, îi dădu brațul și o conduse să vadă totul, înainte de sosirea oaspeților. Apoi, pe tot parcursul serii, el se comportă impecabil, tratînd-o în fața celorlalți cu o intimitate, care o făcu să se simtă utilă și dorită. Oaspeții lui erau persoane atît de importante politic, că ea nici nu dorea să știe ce hotărîre trebuiau să ia. Și totuși, erau oameni atît de obișnuți. Era și mai rău așa.

- Nu m-ar fi deranjat dacă măcar unul și-ar fi dat aere că este dintre "cei aleși", îi spuse ea, după ce au plecat cu toții, bucuroasă că avea ocazia să rămînă singură cu el, întrebîndu-se cît de repede o va expedia acasă. Știi, ca Napoleon, sau Churchill. Știi, sînt multe de spus cînd oamenii sînt de stat și sînt oameni care fac destine. Tu te vezi ca un om al destinelor?

El ridică din umeri.

- Să-ți alegi bine întrebările, Justine, atunci cînd le adresezi unui german. Nu, nu mă vād așa. Și nu este bine ca politicianii să se considere astfel.

- Ideea se aplică unui număr foarte redus, și de altfel, poate cauza multe neplăceri lor și țărilor lor.

Ea nu avea chef să argumenteze. Fusese doar un pretext pentru conversație; putea schimba subiectul fără să devină evident că asta dorea. Soțiile erau cam ciudate, nu? Cele mai multe dintre ele, erau mult mai puțin prezentabile decît mine, chiar dacă tu nu ai fost de acord cu rozul meu. Doamna Whatsit arăta mai bine, doamna Hoojar pur și simplu nu se remarca, iar doamna Gumfoozler era groaznică. Cum reușește soțul ei să se înțeleagă cu ea? Bărbații sînt așa de proști cînd își aleg nevestele!

- *JUSTINE*, cînd ai să înveți să ții minte numele? La fel mi-ai face și mie, grozavă soție de politician ai fi! Te-am auzit bîlbîindu-te cînd nu știai cum îi cheamă. Mulți oameni cu soții groaznice au reușit foarte bine și la fel de

mulți cu soții perfecte nu au reușit deloc. Pînă la urmă asta nu contează, pentru că testul se aplică numai calibrului politicianului și nu soției. Sînt puțini oameni care se căsătoresc pentru motive pur politice.

Obişnuința aceasta veche pe care o avea el, de a o pune la locul ei, încă o mai șoca; se strîmbă la el, ca să-și ascundă fața, apoi se așează pe covor.

- Oh, scoală-te Justine!

Ca să-i facă în ciudă, își ghemui picioarele sub ea și se rezemă de peretele șemineului, mîngîind-o pe Natașa. Descoperise cînd sosise la el că, după moartea Cardinalului Vittorio, Rain îi luase pisica; părea să țină foarte mult la ea, deși era foarte bătrînă.

- Ți-am spus că plec acasă la Drogheda? Pentru totdeauna! întrebă ea brusc.

El scotea o țigară din cutie; mîinile nu-i tremurară, ci își continuară liniștite treaba.

- Știi foarte bine că nu mi-ai spus, îi răspunse.

- Îți spun acum.

- Cînd ai luat hotărîrea?

- Acum cinci zile. Plec la sfîrșitul acestei săptămîni. Nu pot mai devreme.

- Înțeleg.

- Atît ai de spus?

- Ce mai este de spus, decît că îți doresc fericire în tot ce vrei să faci. Vorbise atît de serios, încît ea se cutremură.

- Vai, mulțumesc, răspunse distrată. Nu te bucuri că n-o să-ți mai stau multă vreme pe cap?

- Nu-mi stai pe cap, Justine, răspunse el.

Ea o abandonează pe Natașa, luă cleștele de foc și începu să răscolească sălbatic jeraticul; se produse o furie de scînteii și puterea focului scăzu brusc.

- Trebuie să fie demonul distrugerii din nou, impulsul

ăsta de a strica un foc. Nu face decît să-i grăbească sfîrșitul. Dar ce sfîrșit frumos, nu-i așa Rain?

Aparent pe el nu-l interesa ce se întîmpla cu focurile, cînd erau stinse. Întrebă indiferent:

- La sfîrșitul săptămîinii? Nu-ți prea pierzi vremea.

- Ce rost are să amîn?

- Și cariera ta?

- Mi-e silă de cariera mea. Oricum, după Lady Macbeth nu mai rămîne nimic de făcut.

- Oh, maturizează-te Justine! Te-aș și bate cînd îmi vinzi gogoși de astea! De ce nu spui că nu mai ești sigură dacă teatrul mai reprezintă pentru tine o luptă? Sau că ți-e dor de acasă?

- Bine, bine, *BINE!* la-o cum naiba vrei! Eu nu eram decît în eu-l meu alunecos. Îmi pare rău că te-am ofensat! Sări în picioare. La naiba! Unde mi-am lăsat pantofii? Unde-mi este haina?

Fritz apăru cu amîndouă și o duse cu mașina acasă. Rain se scuză că nu poate să o conducă, spunînd că are ceva de făcut. Dar rămase, așa cum îl lăsase ea, lîngă foc, cu Natașa în brațe, arătînd oricum, numai ocupat nù.

- Ei bine, îi spuse Meggie mamei sale, sper că am făcut ceea ce trebuia să facem.

Fee se uită la ea și dădu din cap.

- Oh, da. Sînt sigură de asta. Necazul cu Justine este că ea nu este în stare să ia o astfel de hotărîre, iar noi nu am avut de ales. Trebuia să o facem în locul ei.

- Nu-s sigură că îmi place să o fac pe Dumnezeu. *CRED* că știu ce vrea ea de fapt, dar, chiar dacă aș pune-o în fața realității, tot ar nega.

- Mîndria Cleary-lor, spuse Fee zîmbind vag. Ajunsă la cei mai neașteptați oameni.

- Ei, haide, nu-i numai mîndria Cleary, este și puțină

mîndrie de Armstrong.

Dar Fee negă din cap.

- Nu. Cînd am acționat în vreun fel, mîndria nu avea loc în acțiunile mele. Țasta este scopul bătrîneții, Meggie. Să ne dea timp înainte de a muri, să înțelegem de ce am făcut ceea ce am făcut.

- Cu condiția să nu pună mîna pe noi senilitatea, răspunse Meggie. Nu cred ești în acest pericol. Nici pentru mine nu este, un pericol, cred.

- Poate că senilitatea este o binefacere făcută celor care nu pot face față retrospectivității. Oricum, tu nu ești destul de bătrînă, ca să spui că ai scăpat de senilitate. Mai așteaptă încă vreo douăzeci de ani. .

- *DOUĂZECI* de ani? Întrebă Meggie ca un ecou. Oh, sună a mult timp.

- Știi, puteai să faci din acești douăzeci de ani, niște ani mai puțin singuratici, spuse Fee, împletind cu sîrg.

- Da, puteam. Dar nu ar fi meritat, mamă, nu-i așa? Arată scrisoarea pentru Justine de-abia acum și spuse fără nici o urmă de îndoială în glas:

- Am sucit totul pe toate fețele, de cînd a venit Rain la noi, sperînd că nu va trebui să fac eu ceva, sperînd că hotărîrea nu va depinde de mine. Totuși, el a avut dreptate. Pînă la urmă, eu a trebuit să hotărîsc.

- Ei, trebuie să recunoști că am contribuit și eu cu ceva, protestă Fee. Adică, după ce ai renunțat la mîndria ta și mi-ai spus și mie.

- Da, m-ai ajutat, spuse Meggie blînd.

Ceasul bătrîn ticăia; ambele perechi de mîini croșetau.

- Spune-mi ceva, mamă, întrebă Meggie brusc. De ce ai răbufnit la moartea lui Dane, cînd nu ai făcut-o la a tatei și a lui Stu?

- Răbufnit? Mîinile lui Fee se opriră și lăsară

andrelele; încă mai împletea, ca în zilele cînd vedea bine. Ce vrei să spui cu "răbufnit"?

- Ca și cum moartea lui te-ar fi ucis.

- Toate morțile m-au ucis cîte puțin, Meggie. Dar, la primele trei eram mai tînără și aveam energia să mă ascund mai bine. Aveam și mai multe motive. Ca și tine acum. Dar Ralph a știut cum m-am simțit la moartea tatei și a lui Stu. Tu erai prea tînără ca să vezi. Zîmbi. L-am adorat pe Ralph, știi? Era... un om deosebit. Semăna îngrozitor de bine Dane cu el.

- Da. Nu mi-am dat seama că ai văzut tot, mamă - adică, faptul că semănau și la fire. Sînt atît de multe lucruri despre tine, pe care încă nu le știu.

- Sper să fie așa! rîse Fee. Să ne întoarcem la subiect - dacă tu ai reușit să faci asta pentru Justine, Meggie, ai diminuat mult mai mult necazurile, decît am făcut-o eu. Eu îmi doream amintirile... nimic altceva, decît amintirile. Pe cînd tu nu ai de ales. Tu nu ai decît amintiri.

- Știi, este și o recompensă, după ce moare durerea. Nu crezi? L-am avut pe Dane, timp de douăzeci și șase de ani, cred că am învățat să-mi spun că ceea ce s-a întîmplat *TREBUIE* să fie înspre bine, că el a fost scutit de chinuri groaznice, care puteau fi foarte greu de suportat. Poate, ca Frank, dar nu chiar ca el. Sînt lucruri mai groaznice decît moartea, noi două știm.

- Nu te simți frustrată deloc? Întrebă Fee.

- Oh, la început da, dar de dragul lor m-am educat să nu mai fiu.

Fee reluă împletitul. -

- Deci, cînd nu mai sîntem noi, nu va mai fi nimeni. Drogheda nu va mai exista, spuse ea abia auzit. O să i se rezerve un rînd în cărțile de istorie, iar tinerii vor veni la Gilly să vadă dacă mai există cineva care să le povestească, pentru cartea pe care vor dori să o scrie

despre Drogheda. Ultima dintre cele mai puternice ferme din Noul Sud. Dar nici un cititor nu va ști cu-adevărat cum a fost realitatea, pentru că nu ar fi posibil. Trebuie să faci parte din această realitate.

- Da, răspunse Meggie, care nu se oprise din împletit. Trebuie să faci parte din ea.

Să-și ia rămas bun de la Rain printr-o scrisoare, devastată de durere, ar fi fost foarte ușor; de fapt, într-un anumit fel ar fi bucurat-o, într-un fel foarte crud, pentru că își spunea - eu sînt în agonie, și tu trebuie să suferi. Dar, de data aceasta, Rain nu se lăsă prins de situație. Trebuiau să ia masa împreună, la restaurantul lor preferat. El nu sugerase casa din Park Lane, ceea ce o dezamăgise, dar nu o surprinsese. Fără-ndoială că el dorea să-și spună și ultimele cuvinte de rămas bun, sub privirea protectoare a lui Fritz. Cu siguranță nu dorea să riște nimic.

Singura dată în viața ei, cînd fu foarte atentă să se îmbrace pe placul lui. Deoarece Rain iubea foarte mult stilul simplu, se îmbracă cu o rochie lungă de jerse, de un roșu burgund, fără decolteu, cu mîneci lungi strîmte. Adăugă un guler auriu discret și brățări asortate pe fiecare mînă. Ce păr oribil, oribil! Nu va fi niciodată destul de disciplinat să-i placă și lui! Mai mult machiaj ca de obicei, ca să ascundă deprimarea. Gata. Va reuși, dacă el nu o va privi de aproape.

El părea să nu dorească asta; cel puțin nu comentă nimic referitor la oboseala ei, sau la o posibilă boală, nu făcu chiar nici o referire la exigențele împachetărilor. Parcă nu era în apele lui. La un moment dat, ea avu sentimentu că lumea se sfîrșește, atît se purta de diferit.

Nici nu ajută cu nimic la conversație. Ar fi fost bine dacă s-ar fi putut convinge că era tulburat că ea pleacă.

Dar nu reușea. Tonul lui nu era în măsură să o ajute să ajungă la această concluzie. Mai degrabă, era atât de distant, de parcă ar fi plutit pe briza apei. Parcă și-ar fi luat deja rămas bun de la ea și întâlnirea era superfluă.

- Nu ai mai primit scrisori de la mama ta? Întrebă el politicos.

- Nu, dar să-ți spun drept, nici nu aștept. Probabil că am lăsat-o fără cuvinte.

- Vrei să-l trimit pe Fritz să te ducă la aeroport mâine?

- Mulțumesc, iau un taxi, răspunse ea nepolitic. Nu aş dori să te privez de serviciile lui.

- Am o întâlnire toată ziua, mâine, așa că te asigur, nu este nici un inconvenient.

- *AM SPUS* că iau un taxi.

El ridică sprâncenele.

- Nu-i nevoie să țipi, Justine. Pentru mine este bine cum dorești tu.

Nu-i mai spunea Herzchen; observase că în ultima vreme nu mai folosea acest cuvânt, iar astă seară nu-l folosisese deloc. Of, ce cină deprimantă! De s-ar termina odată! Se trezi studiindu-i mâinile și gândindu-se cum le simțise atunci, dar nu-și aminti. De ce nu era viața liniară și bine organizată? De ce trebuiau să se întâmple lucruri, ca cele petrecute cu Dane? Poate pentru că se gândise la Dane, dispoziția ei se schimbă și nu mai suportă să stea într-un loc; își puse mâinile pe brațele scaunului.

- Te deranjează dacă plecăm? îl întrebă. Începe să mă doară îngrozitor capul.

O duse pînă la intersecția cu High Road, o ajută să coboare din mașină, îi spuse lui Fritz să meargă în jurul blocului, o luă pe după umeri, destul de galant, dar impersonal. Merse în umezeala rece a Londrei, ascultînd ecourile pașilor lor. Pași singuratici.

- Deci, Justine, ne luăm rămas bun, spuse el.

- Oricum, pentru un timp, răspunse ea distrat. Am să mai vin din cînd în cînd și sper ca și tu să găsești timp pentru o vizită la Drogheda.

El dădu din cap.

- Nu. Este ultima oară, Justine. Nu cred că mai avem nevoie unul de altul.

- Adică tu nu mai ai nevoie de mine, răspunse ea și reuși să rîdă. E-n regulă, Rain. Nu mă cruța, rezist.

El îi luă mîna, i-o sărută, se îndreptă, îi zîmbi și plecă.

Acasă o aștepta o scrisoare de la mama ei. Justine se aplecă, o luă, scăpă poșeta, lăsă pantofii alături și se duse în salon. Se așeză greoi pe un pachet, mușcîndu-și buza, privind îndelung spre un portret al lui Dane. Apoi își frecă degetele de la picioare, se lăsă pe blana de cangur, se strîmbă cu dezgust și se ridică repede.

Da, la bucătărie, de asta avea nevoie; deschise frigiderul, luă frișca și o cutie de cafea pentru filtru. Cu o mîna pe butonul de apă, umplîndu-și ibricul, privi în jurul ei, de parcă acum vedea pentru prima oară camera. Privi la florile de pe tapet, la filodentronul care ajungea în tavan, la ceasul în formă de pisică, drăgălașă, care dădea din coadă frivol la spectacolul trecerii timpului. ÎMPACHETEAZĂ PERIA DE PĂR, scria pe dulapul de bucătărie. Pe masă era o schiță a lui Rain, făcută cu cîteva săptămîni în urmă. Și un pachet de țigări. Luă una și o aprinse, puse ibricul pe plită și își aminti de scrisoarea mamei ei, pe care o avea mototolită în mîna. Putea să o citească cît fierbea apa. Se așeză la masa din bucătărie, aruncă portretul lui Rain și puse un picior peste el. E valabil și pentru tine, Rainer Moerling Hartheim! Să vezi dacă-mi pasă de dogmaticul de tine, în costum de piele. Nu mai ai nevoie de mine, da? Ei bine, nici eu!

"Draga mea Justine (scria Meggie),

Sînt convinsă că acționezi cu impulsivitatea obișnuită, de aceea sper că scrisoarea mea va ajunge la timp. Dacă ceva din ce ți-am scris în ultima vreme ți-a provocat această hotărîre, te rog să mă ierți. Nu am dorit să provoc o reacție atît de drastică. Cred că așteptam doar puțină simpatie și înțelegere, dar mereu uit că, sub pielea aceea dură, tu ești foarte impresionabilă.

Da, sînt singură, teribil de singură. Totuși, venirea ta nu poate schimba nimic. Dacă stai puțin să te gîndești, ai să vezi că am dreptate. Ce vrei să realizezi venind acasă? Nu-ți stă în putere să mă refaci pe mine, să-mi aduci înapoi ce am pierdut. Iar pierderea nu este NUMAI a mea. Este și a ta, și a Nanei și a celorlalți. Pari să ai o idee fixă și este foarte greșită, că într-un fel tu ești răspunzătoare. Impulsul hotărîrii tale mi se pare ciudat, ca un fel de constrîngere împusă. Asta înseamnă mîndrie și egoism, Justine. Dane era matur, nu era un copilăș neajutorat. Eu l-am lăsat să plece, nu? Dacă și eu gîndeam ca tine, acum aș fi stat și m-aș fi tot condamnat, într-un azil, pentru că eu i-am permis să aleagă viața pe care și-a ales-o el. Dar eu nu mă învinovățesc. Noi nu sîntem Dumnezeu, eu cred că am avut mai multe ocazii să învăț asta, decît tine. Venind acasă, îți pui viața în mîinile mele, ca pe un sacrificiu. EU NU O VREAU! Nu am dorit-o niciodată și o refuz și acum. Tu nu faci parte din Drogheda, niciodată nu i-ai aparținut. Dacă încă nu știi unde îți este locul, îți sugerez să te așezi chiar în acest moment și să te gîndești foarte serios. Cîteodată ești foarte confuză. Rainer este un om foarte drăguț, dar încă nu am întîlnit un bărbat, care să fie atît de altruist, cum îl crezi tu pe el. De dragul lui Dane? Cînd ai să te maturizezi, Justine?

Draga mea scumpă, s-a stins o lumină. Pentru noi

TOȚI. Iar tu nu poți face absolut nimic, nu înțelegi? Nu te insult încercînd să mă prefac că sînt fericită. Nu aceasta este condiția umană. Dar, dacă tu crezi că noi, aici la Drogheda, ne petrecem timpul plîngînd și jelind, greșești amarnic. Ne bucurăm de zilele care ne-au mai rămas, iar principalul motiv, este pentru că tu mai trăiești, ești încă o lumină care arde. Lumina lui Dane s-a stins pentru totdeauna. Te rog din suflet, Justine, încearcă să înțelegi asta.

Să vii la Drogheda neapărat, abia așteptăm să te vedem. Dar nu pentru totdeauna. Aici nu vei fi niciodată fericită. Nu este numai un sacrificiu inutil pentru tine, dar și ne-necesar pentru noi. În cariera ta chiar și un an departe de scenă te poate costa enorm. Deci, rămîi acolo unde aparții, fii bun cetățean în lumea ta".

Durerea. Era ca în primele zile după moartea lui Dane. Aceeași durere față de o pierdere inutilă, de neocolit. Aceeași neputință. Nu, sigur că ea nu putea face nimic. Nu putea aduce nimic înapoi, nimic!

Țipă, urlă! Ceainicul fluiera. Tac! Taci de dragul scumpei mele mame! Cum te simți cînd ești unicul copil al mamei, ceainicule? Întreab-o pe Justine, ea ȘTIE. Da, Justine știe acum ce înseamnă să fii singurul copil. Dar eu nu sînt copilul pe care-l dorește ea, biata bătrînă de la fermă. Oh, mamă! Mamă!... Crezi că dacă mi-ar sta în putință, eu nu aș vrea să fiu cum dorești tu? Lumini noi în locul celor vechi, viața mea în schimbul vieții lui. Nu este cinstit că Dane a trebuit să moară... are dreptate mama. Întoarcerea mea la Drogheda nu poate schimba faptul că el nu se va mai întoarce niciodată. S-a stins o lumină, iar eu nu am puterea să o reaprind. Deși el este acolo, nu se va întoarce niciodată la viață. Dar, înțeleg ce vrea să spună. Lumina mea încă mai arde în sufletul ei. Dar nu la

Drogheda.

Fritz deschise ușa; nu era îmbrăcat în uniforma arătoasă de șofer, ci într-o uniformă de majordom. În timp ce el zîmbea lovindu-și ceremonios călcîiele, după moda germană, Justinei îi trecu un gând prin minte: făcea el oare serviciu dublu și la Bonn, sau numai la Londra?

- Ești oare numai umilul servitor al lui Herr Hartheim, Fritz, sau ești garda lui personală? întrebă ea întinzîndu-i haina.

Fritz rămase impasibil.

- Herr Hartheim este în birou, domnișoară O'Neill.

Rainer privea focul, puțin aplecat înainte, cu Natașa ghemuită la picioarele lui pe covor. Cînd ușa s-a deschis, el a privit în sus, dar n-a spus nimic, nu părea bucuros că o vede.

Justine traversă camera, îngenunche și-și lăsă capul pe genunchii lui.

- Rain, îmi pare rău pentru toți anii aceștia, nu pot face nimic să repar totul, șopti ea.

El nu se ridică; îngenunche lîngă ea pe covor.

- Un miracol, spuse.

Ea îi zîmbi.

- M-ai iubit toți acești ani, nu-i așa?

- Da, Herzchen, mereu.

- Trebuie să fi fost foarte crudă cu tine.

- Nu așa cum crezi tu. Eu știam că și tu mă iubești și am putut să aștept. Întotdeauna am fost convins că un om răbdător trebuie să cîștige pînă la urmă.

- Așa că ai hotărît să mă lași să-mi dau singură seama. Nu ai fost deloc îngrijorat cînd ți-am spus că plec la Drogheda?

- Oh, ba da! Dacă era vorba de un alt bărbat, nu mi-aș fi făcut nici o problemă, dar Drogheda?! Un

adversar formidabil. Da, am fost îngrijorat.

- Știi că plec înainte de a-ți spune, nu?

- Clyde și-a dat drumul la gură. M-a sunat la Bonn să mă întrebe dacă avea vreo posibilitate să te oprească, iar eu i-am spus să te mai țină încă vreo săptămână, pînă mă gîndesc ce putem face. Nu de dragul lui Herzchen, de dragul meu. Știi, nu sînt deloc un altruist.

- Asta spune și mama. Dar casa? Ai luat-o de acum o lună?

- Nu, și nici nu este a mea. Totuși, pentru că ai nevoie de o casă la Londra, dacă îți vei continua cariera, am să văd ce pot face să o cumpăr. Numai să-ți placă. Am să te laș chiar să o redecorezi, dacă-mi promiți solemn că nu o vei inunda cu roz și portocaliu.

- Niciodată nu mi-am dat seama cît ești de închis. De ce nu mi-ai spus simplu că mă mai iubești încă? Și eu te doream!

- Nu. Era foarte evident, iar tu trebuia să vezi; trebuia să înțelegi singură.

- Cred că sînt oarbă, cronic. Să știi că nu am văzut singură, tot am avut un ajutor. Mama m-a forțat pînă la urmă să deschid bine ochii. Astă seară am primit de la ea o scrisoare, în care-mi cerea să nu mă întorc acasă.

- Mama ta este o persoană minunată.

- Știu că ai cunoscut-o, Rain, dar cînd?

- Am fost la ea acum aproape un an. Drogheda este magnifică, dar n-o ai în sînge, Herzchen. La vremea aceea, am vrut s-o conving pe mama ta de acest adevăr. Nu-ți dai seama cît sînt de bucuros, că pînă la urmă a înțeles; deși nu cred că a fost foarte roz ce i-am spus eu atunci.

Ea îi mîngîie gura cu vîrfurile degetelor.

- Și eu, care m-am îndoit de dragostea ta, tot timpul m-am îndoit! Poate că și în viitor am să mă îndoiesc de ea.

- Oh, Herzchen, sper că nu! Vreau să-ți spun că pentru mine nu poate exista altcineva. Numai tu. Lumea întreagă o știe de ani de zile. Cuvintele de dragoste nu înseamnă nimic. Puteam să ți le fi urlat în urechi de o mie de ori pe zi și nu ți-aș fi afectat îndoilele nici un milimetru. Am ales să nu-ți vorbesc despre dragostea mea, Justine, am trăit-o. Cum te poți îndoi de sentimentele celui mai constant curtezan al tău? Oftă. Ei, măcar nu a venit de la mine. Poate că, pînă la urmă, ai să constați că mama ta trebuie ascultată, are dreptate.

- Te rog n-o spune pe tonul ăsta, Rain! Bietul Rain, cred că ți-am uzat toate rezervele de răbdare, cred că răbdarea ta atîrnă acum de un fir de păr. Nu fi supărat că a venit de la mama. *NU CONTEAZĂ!* Am ingenuncheat cu supunere la picioarele tale!

- Mulțumesc lui Dumnezeu că supunerea va dura numai în seara asta, spuse el mai vesel. Îți revii tu mîine.

Începea să o părăsească și pe ea încordarea; ce-a fost mai rău a trecut.

- Ce îmi place mie - nu; ce iubesc eu la tine - este că-mi investești foarte bine banii.

Rainer ridică din umeri:

- Atunci, așa să-ți imaginezi viitorul, Herzchen! Trăind în aceeași casă cu mine, ai să afli niște idei despre felul în care se investesc banii.

Îi sărută sprîncenele, obrajii, genele.

- Nu te-aș vrea nicicum altfel, decît așa cum ești, Justine. Nu vreau să schimb nici o cutișoară de pe față, nici o buclă, nici o celulă din creierul tău.

Ea îi prinse capul în mîini, își cufundă degetele în firele dese.

- Dac-ai ști cît de mult mi-am dorit să fac asta! N-am reușit să uit nici un moment!

Telegrama spunea:

*TOCMAI AM DEVENIT DOAMNA RAINER MOERLING
HARTHEIM STOP CEREMONIE DISCRETĂ LA VATICAN
STOP TOATĂ LUMEA BINECUVÎNTEAZĂ PESTE TOT
STOP ADICĂ VREAU SĂ SPUN CĂ M-AM MĂRITAT
DEFINITIV SEMNUL EXCLAMĂRII O SĂ VENIM ÎNTR-O
LUNĂ DE MIERE PRELUNGITĂ CÎT DE CURÎND DAR
EUROPA VA FI CASA NOASTRĂ STOP VĂ IUBESC PE
TOȚI STOP ȘI RAIN STOP JUSTINE.*

Meggie puse hîrtia pe masă și privi pe fereastră trandafirii de toamnă superbi din grădină. Parfum de trandafiri, albine de trandafiri. Și zămoșițele și glicinele și eucaliptii de deasupra lumii și arborii de piper. Cît de frumoasă era grădina, cît era de plină de viață! Să vezi cînd ceva mic crește mare, se schimbă, apoi se ofilește; și alte lucruri mici apar și cresc, într-un ciclu continuu, fără de sfîrșit...

A venit vremea ca Drogheda să se oprească. Da, a venit vremea! Să lăsăm ciclul să-și continue evoluția, să se reînnoiască, cu oameni noi. Eu mi-am făcut totul singură, nu este nimeni vinovat, decît eu. Dar, nu regret nici un singur moment din viață.

Pasărea, cu spinul înfipt în piept, urmează ciclul implacabil al legii nescrise; nici ea nu știe de ce impuls este condusă, dar, începe călătoria pe care o va sfîrși aruncîndu-se singură într-un spin și va muri cîntînd. Chiar în acest moment, spinul pătrunde, dar ea nu-și dă seama că el există și că va urma moartea; cîntă, cîntă, pînă cînd nu mai rămîne nici o picătură de viață în ea, pînă va murmura și ultima notă. Dar noi, noi cei care ne implantăm singuri spinii în piept, noi știm! Noi înțelegem! Și totuși o facem. Și totuși o facem!

SFÎRȘIT

CUPRINS

CINCI	1938 - 1953	Fee	5
ŞASE	1954 - 1965	Dane	109
ŞAPTE	1965 - 1969	Justine	245

Tehnoredactare computerizată: Ioan Lilă jr.
Tehnoredactor: Elena Dinulescu

Editura "MIRON"

Fax: 12.99.80 Telefon: 33.17.50

Tiparul executat sub comanda nr. 20.527
Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria CORESI
Piața Presei Libere, 1, București
ROMÂNIA

Editura "MIRON" are mîndria să publice
traducerea celui mai cunoscut bestseller
din lume după "Pe aripile vîntului"
o carte care a devenit legendă:

« DĂȘAREA SPIN »